

Radikalen

MAANDBLAD VAN DE PPR

JANUARI 1970 (1)

25 CENT

P.P.R. ZAL IN ALLE PROVINCIES DEELNEMEN AAN DE STATENVERKIEZINGEN 1970

VIJF KEER GEMEENSCHAPPELIJKE PAKLIJST MET ANDERE PARTIJ(EN)
VIER KEER IN EEN STEMBUSAKKOORD (MET EIGEN LIJST)
IN GRONINGEN EN LIMBURG GEHEEL ZELFSTANDIG.

Het streven van de Politieke Partij Radikalen naar een samenwerking tussen alle progressieve partijen (PAK), liefst met gemeenschappelijke lijsten bij verkiezingen, heeft voor wat de komende statenverkiezingen betreft meer succes gehad dan men had durven hopen. In de provincies Friesland, Drente, Overijssel, Utrecht en Noord-Brabant zullen deze gemeenschappelijke lijsten verschijnen; met PvdA en PSP (4 maal), of alleen met PvdA (in Brabant).

In Gelderland, Noord-Holland, Zuid-Holland en Zeeland komt de PPR weliswaar met eigen kandidatenlijsten uit, maar op gemeenschappelijke programma's met PvdA.

In Groningen en Limburg bleek samenwerking met anderen onmogelijk.

Voor een gedetailleerd overzicht van de situaties in de provincies is op pagina 3 de nodige ruimte gereserveerd.

DE P.P.R. EN DE ANDERE PARTIJEN IN DE VERKIEZINGSKAMPAGNE

Was het bij vorige verkiezingskampagnes zo, dat politieke vriendschappen verkoelden en tegenstanders uitgesproken vijanden werden, in de komende maanden zal een totaal andere toestand zich voordoen. In tien van de elf provincies heeft de PPR goede tot zeer goede relaties met de PvdA. In die tien provincies zullen deze partijen zelfs met gemeenschappelijke affiches uitkomen, en het lijkt zeker dat op menige vergadering een PPR-afgevaardigde samen zal optreden met een tegenwoordiger van de PvdA. Hier is dus sprake van een politieke vriendschap die niet verkoelt, maar die in de praktijk zijn hechtheid mag gaan bewijzen.

Geen bijwagen van PvdA

Deze nauwe binding met de PvdA heeft uiteraard het nadeel dat bij menigeen de gedachte zal opkomen, dat de „kleine“ PPR op sleepbouw wordt genomen door de PvdA. Dat gevaar heeft het PPR-bestuur heel goed ingezien maar niettemin als risico-faktor durven aanvaarden. De PPR heeft als uitgangspunt voor het dagelijkse politieke leven, dat de progressieve partijen moeten samenwerken. Dat heeft de PPR nu willen waarmaken, en alleen al daarom heeft ze zich door het gevaar, als bijwagens te fungeren in de ogen van het publiek, niet laten afschrikken. Had ze dat wel gedaan, dan zou daarmee een brok fundament van de PPR en ook haar geloofwaardigheid zijn verdwenen.

Daarbij mag worden opgemerkt dat de samenwerking met de PvdA beslist niet is verlopen in een sfeer van „grote broer en kleine broer“. Wie de situatieschetsen uit de provincies leest, pag. 3, kan konkluderen dat die samenwerking in het algemeen bijzonder prettig is.

PSP — bondgenoot en tegenstander

Met de PSP is het een merkwaardig geval geworden. In enkele

provincies is deze partij tot een zeer nauwe samenwerking gekomen met PPR en PvdA (PAK-lijsten), terwijl ze in andere provincies als tegenstander gaat optreden. Samenwerking met deze partij kon onmogelijk tot stand komen waar de PSP wordt beïnvloed door die vleugel, die op de puur-revolutionaire toer is. Men zal zich herinneren dat zich in de PSP een sterke uiterst linker vleugel heeft ontwikkeld, die van samenwerking met andere partijen niets wil weten. Daar waar uiterst links de PSP beheerst blijven bovendien zo sterke programmatische tegenstellingen te ontstaan, dat ook van PPR-zijde niet aan samenwerking kan worden gedacht.

D (oet niet mee) '66

D'66 heeft tegen de verwachtingen in in twee provincies — Groningen en Zuid-Holland — alsnog contact opgenomen met PPR en PvdA. Maar resultaten heeft dit niet gehad. Het blijft spijtig dat D'66 niet de konsekwente weg naar structuurvernieuwing heeft willen gaan die de partijen van de PAK-lijsten en stembusakkoorden nu gaan. Vernieuwen is bijzonder moeilijk, niet alleen vanwege de vele tegenkan-

tingen, maar ook omdat het niet altijd gemakkelijk is uit te maken waar de vernieuwende elementen zitten. Als men uit praktische (lees: opportunistische) overwegingen de vernieuwing niet konsekwent zoekt moet men na verloop van tijd in dezelfde impasse terechtkomen waar die partijen verkeren die beweren naar vernieuwing te willen maar er niets van moeten hebben.

Puinruimen

De konfessionele partijen bevinden zich heel duidelijk in een periode van afbraak. De één vermoedelijk meer dan de ander, maar dat kan een fase-verschil zijn. Het is een proces dat een politieke vernieuwing mogelijk moet maken. Om geen krachten op te roepen die dat proces mogelijk kunnen vertragen lijkt het een veilige politiek, deze partijen zoveel mogelijk in hun sop te laten gaan koken.

In de konfessionele partijen bevinden zich nog steeds lieden die zich „Radikalen“ noemen. Het zijn de mensen die sinds de verkiezingen van 1967 bezwaren, dat zij niet voor de tweede keer „spijststemmer“ zullen zijn. We mogen aannemen dat zij dan straks op de PPR zullen stemmen.

Tot slot de VVD: onze echte tegenstander. In deze partij treft men de mensen aan die niet alleen in de praktijk een politiek van behoud voorstaan, maar die daar ook voor willen uitkomen. Daarom deelt de VVD niet in de malaise van de konfessionele partijen. Met de liberalen zullen we in de toekomst, ook in een verre toekomst nog vele keren kunnen botsen.

POLITIEKE VERLOEDERING

Een treffend staaltje van de wijze waarop de „misselijk-makende-midden-partijen“ (om provo-magier Grootveld vrij te citeren) hun angst voor wezenlijke hervormingen van de maatschappij (dat wil zeggen: voor progressieve politiek) verdoezelen levert ons de houding van KVP-ARP-CHU tegenover het enquête-voorstel Aarden. Toen Aarden en de PPR met het voorstel kwamen om een parlementair onderzoek te houden naar „konsentrasië van economische macht door fusies“ was de eerste reactie van KVP-zijde: niet nodig, niet belangrijk. Deze houding hielden KVP (Peynenburg) en Van de Mei (CHU) vol tot de openbare behandeling van het voorstel in september '69. Goudzwaard (ARP) draaide toen al wat bij, maar de konfessionelen stemden allen (met de VVD) tegen.

Er steeg in het land een storm van protesten op: waarom wilden deze konservatieven toch geen onderzoek naar de economische macht? „Uitoefening van macht, ook van economische macht, zonder reële verantwoording is niet langer aanvaardbaar“, hadden Aarden en zijn medestanders betoogd. Dat vond ook de publieke opinie, zeker de vak-beweging.

De Christelijke partijen schrokken. Dat zou wel eens een sterk punt voor de oppositie kunnen worden in de verkiezingskampagne. De verdoezelingsmachine ging aan het werk: De Radikalen hadden als aangrijpingspunt voor het onderzoek naar economische machtsuitoefening fusies genomen, (200 in 1968, 300 in 1969.)

ERIK JURGENS

EERSTE konfessionele zet: doen alsof het alleen maar om fusies gaat. (Terwijl voor de voorstellers alleen maar aangrijpingspunt waren om economische machthebbers te ontmaskeren en verantwoordingsplichtig te maken.)

TWEDE zet: KVP en CHU laten aanhaken bij Goudzwaard (ARP) die in zijn maag zat met het feit dat hij tegen Aardens voorstel had gestemd, en dat toen al liet merken. (Hij had ook van de AR-radikalen een stevige schrobbering gekregen.) Peynenburg kon dat niet meer namens de KVP doen, dat was al te gek, daarom Nelissen maar.

DERDE zet: Een motie indienen bij de behandeling van de begroting van economische zaken in december. Voordeel: een motie is vrijblijvend, is een uitnodiging aan de regering om iets te doen. Uitsstel, afstel.

VIERDE zet: spelen op anti-parlementaire gevoelens die leven bij de kiezers. Daarom niet de Kamer laten onderzoeken (die is toch niet deskundig?) maar vooral mensen uit het bedrijfsleven zelf. (Die zijn wel deskundig!, en ook onafhankelijk?)

VIJFDE zet: helemaal niet praten over controle op economische macht (zie eerste zet).

VERLOEDERING

In de komende verkiezingskampagne zullen de konfessionelen ongetwijfeld de kiezers bedonderen door op de motie Goudzwaard-Nelissen te wijzen, om te bewijzen dat zij ook wel wat willen inzake fusies. Het is dan zaak de kiezers te vertellen:

— dat het gaat om controle op economische macht; en die laat je niet uitoefenen door een kollege, grotendeels uit het bedrijfsleven zelf afkomstig, zoals de konfessionelen willen;

— dat het onderzoek al aardig aan de gang had kunnen zijn als het voorstel Aarden aanvaard was in september. De motie daarentegen nodigt de regering uit om te zijner tijd ... enz.;

— dat de motie de houding van de regeringsfrakties typeert: steeds de regering voorop laten gaan, vooral niets zelf doen;

— dat de middenpartijen eerst helemaal niets van een onderzoek wilden weten, en pas onder druk van de publieke opinie (en nadat zij het voorstel Aarden verworpen hadden) snel een doekje voor het bloeden hebben aangebracht.

Het is zo duidelijk als wat dat KVP noch ARP noch CHU wezenlijke interesse hebben in controle op economische macht in onze maatschappij. Zij vinden de economische machtsverdeling — goede konservatieven als zij zijn — eigenlijk wel best. Pas als het al te gek wordt, en als CNV en NKV boos worden, wordt een gebaar gemaakt. Een beperkt gebaar (slechts fusies), een gebaar dat voorlopig tot niets verplecht. En dan de mooie jongen uithangen, hopende dat de kiezers het niet in de gaten hebben.

OPINIE

SOCIALISTISCH EN PROGRESSIEF

Kort voor de Westduitse Bondsdagverkiezingen van 28 september jl. werd een Nederlands tv-programma gepresenteerd onder de titel: Gevecht tussen vier conservatieve partijen. Dat was geen vliegende vondst voor de Westduitse Sociaal-Democraten, die overigens sinds hun overwinning een plezierig-aandoend beleid voeren. Maar niettemin is er het probleem van zich progressief noemende partijen in West-Europa, die regelmatig ernstig laten twifelen over de echtheid van hun progressiviteit. Dat bleek ook weer toen de PPR een studie liet verschijnen over Biafra, waarin centraal kwam te staan het beleid van een andere sociaal-democratische partij (de Britse Labour-party) dat naar onze maatstaven gemeten allerminst progressief mag worden genoemd. „Naar onze maatstaven”... wel te verstaan. Progressief zoals Nederlandse progressieven dat woord inhoud hebben gegeven: zoekende naar nieuwe normen en nieuwe structuren.

De Britse Labour-party, en ook andere socialistische partijen in Europa, verkeren nog in het stadium waarin een progressieve politiek uitsluitend op het materiële terrein wordt beproefd. Nationalisaties, geleide economie, sociale verzekeringen, verkleining van de inkomensverschillen, dat zijn de elementen uit deze politiek. Een nieuwe aanpak van de problemen wordt fantastisch en irrealistisch gevonden als die nieuwe aanpak betekent dat men wil breken met onnuttig gebleken tradities, diplomatieke gewoonten, vermeende strategische en overtrokken economische belangen.

Progressief moet betekenen — dachten wij — het zoeken naar de best haalbare structuur voor onze samenleving. En uitgangspunt daarbij moet zijn dat het menselijk individu het centrale punt is in onze samenleving. Daarvan uitgaande dient men die mens een maximale aanspraak te geven om hem zelf te laten bepalen hoe hij die samenleving wil laten zijn. Anders gezegd: wij met ons allen moeten onze eigen samenleving opbouwen.

De vraag kan nu worden gesteld of dit tot nu toe niet gebeurde. En dan is het antwoord: het gebeurde beslist onvolledig. De genoemde tradities, gewoonten en strategische en overtrokken economische belangen hebben op de vorm van onze samenleving een zo grote invloed gekregen dat de mens daarvan heel vaak ronduit het slachtoffer is geworden. Twee wereldoorlogen en de huidige conflicten zijn daarvan het bewijs. Ook het konflikt in Biafra, waar het doden van mensen ondergeschikt wordt geacht aan economische en/of politieke belangen die de Britse socialistische regering er nog steeds toe brengen voor dat doden de benodigde wapens te leveren.

DE PARTIJ DIE GEEN STANDPUNTEN INNEEMT

Toen Joop van Tijn door het Algemeen Dagblad ter gelegenheid van de jaarwisseling een bijdrage werd gevraagd voor een pagina over „Wat 1970 brengen moge...” noemde hij een aantal dingen op die hij NIET verwachtte. En één daarvan was: Een standpunt van D'66. Dat was een goede opmerking, die in een stukje als dit vraagt om eens goed los te rammen op de „zogenoemde vernieuwingspartij” die een echte vernieuwing in ons politieke leven dreigt te gaan blokkeren. Maar dat is dan overbodige moeite, want iedereen weet immers al datgene dat in zo'n emotioneel geladen commentaar zou komen te staan. Daarom liever een konklusie te trekken uit het feit, dat er nu eenmaal een vernieuwingspartij is die zich even vaag wil houden als de oude partijen, waarop zij zoveel kritiek heeft.

Opvallend is dat D'66 in haar parlementaire werk wél standpunten wil innemen, en afgaande op de praktijk best in de progressieve konsentratie zou passen waarvan zij officieel niets wil weten. De partij die altijd al sterk onder de invloed heeft gestaan van reclame-deskundigen en beroepsvoorlichters lijkt heel koel haar eigen plannen uit te voeren om volgend jaar een maximaal verkiezingsresultaat te behalen. Het politiek-geïnteresseerde publiek ziet wat D'66 in het parlement doet en erkent dat deze partij konsekwent is in haar streven naar nieuwe structuren. Het minder-geïnteresseerde grote publiek ziet in D'66 iets nieuws en vernieuwends — dat is nu eenmaal het image van deze partij — maar konkludeert uit de kritiek die van links op D'66 wordt uitgeoefend dat deze partij niet al te hard van stapel wil lopen. Dat geeft D'66 het beeld van de „voorzichtige vernieuwer”, die „geen brokken wil maken”. En bij een van nature voorzichtig volkje als het Nederlandse kan D'66 daarmee maximale resultaten behalen. Hoe feller de linkse partijen op D'66 schelden, hoe vrouwelijker D'66 bij de grote middenmoot van ons kiezersvolk kan komen te liggen.

Naast alle bedenkingen die wij tegen D'66 kunnen hebben moeten we deze — vermoedelijke — realiteit niet uit het oog verliezen.

SINTERKLAAS DEED PIJN

Op de jongste Partijraad van de KVP stapte een als sinterklaas verklede PPR-aanhanger binnen om zakjes brandhout uit te delen. Dat schijnt een pijnlijke grap te zijn geweest. In het december-1969 nummer van „Jongeren voorop”, een uitgave van de KVP-jongeren worden als reactie daarop twee pagina's uitgetrokken om te vertellen dat de PPR eigenlijk helemaal niet meer bestaat; waarschijnlijk om de eigen lezers te bewijzen dat ze in feite geen pijn KAN hebben gedaan.

Na Jurgens een „soms aan bezetenheid grenzende verbetering” te hebben toegeschreven, en Aarden een „partijprofeet” te hebben genoemd, en na de voorspelling te hebben gedaan dat de PPR bij de komende verkiezingen zal worden „weggevaagd”, komt Ton Crijnen, één van de redakteuren van genoemd blad, tot het volgende verhaal:

„Dat deel van de kiezers, dat zich niet bij de konfessionele partijen wenst aan te sluiten, heeft geen behoefte aan een vage, half-konfessionele splinterpartij als de PPR, als politiek overstapje te gebruiken, maar stemt direkt PvdA, D'66 of VVD.

Uiteraard zullen Jurgens en Aarden dit nooit toegeven, maar het is zeer de vraag of hun aanhang zich ook zo star blijft afsluiten voor de harde werkelijkheid. In persoonlijke gesprekken met PPR-leden wordt men de diepe ontmoediging en bittere teleurstelling gewaar, die binnen deze partij steeds sterker om zich heen grijpen. En een niet-onaanzienlijk deel van de PPR-ers van het eerste uur zou graag terugkeren in het vertrouwde huis, waaruit ze eens met zoveel bravoure zijn weggevloden. „Maar ja, ziet u, dat kunnen we niet doen om ons prestige.” Een onjuiste, maar veelzeggende uitspraak.”

Tot zover deze smartelijke kreet.

En als u wilt weten waarom Ton Crijnen dit zo graag kwijt wilde dan krijgt u ook nog de laatste regels van zijn artikel:

„De vlerkachtige wijze waarop de PPR de KVP-partijraad heeft menen te moeten verstoren mag dan in de ogen van Jurgens en Aarden een uiting zijn van grote progressiviteit, wanneer progressiviteit identiek is met „onfatsoen” willen wij graag „conservatief” genoemd worden.”

Buiten dit pagina-grote artikel is ook nog de voorpagina aan de PPR gewijd, namelijk met een flinke foto van Jacques Aarden.

En dat allemaal om te bewijzen dat de PPR eigenlijk niet bestaat.

R-POST CLASC

In de Radikalenkrant van oktober 1969 de oproep van Gerard van Pijkeren inzake het C.L.A.S.C. gelezen.

De kop boven zijn artikel — een poging tot solidariteit vanuit Nederland — kan op twee manieren worden uitgelegd:

a. De poging rangschikken bij de andere solidariteitsakties b.v. de vakbonden in Latijns-Amerika; b. Eindelijk een poging tot solidariteit.

Verder lezend ben ik geneigd te denken dat punt b is bedoeld, omdat er met geen woord wordt gerept over b.v. de periodiek terugkerende aktie „Wij en Zij” van het N.K.V. en de permanente steun, die het N.V.V. geeft aan de vakorganisaties in de rijkssdelen. Beide op zich pogingen tot solidariteit vanuit Nederland, waarbij nu de werkgroep C.L.A.S.C.-Internationale, afdeling Nederland zich heeft gevoegd.

Ik vraag mij af uit welk deel van de Nederlandse bevolking C.L.A.S.C.-Nederland haar leden denkt te verwerven. Uit de groep

van progressief-denkende intellectuelen misschien? Dan is de vraag interessant hoe groot deze groep is en het geschatte verloop daarin.

Ofwel uit dat deel van de Nederlandse werknemers dat niet bij een vakbond is aangesloten en de aldus uitgespaarde gelden misschien reeds bewust dan wel onbewust heeft bestemd voor het lidmaatschap van C.L.A.S.C.-Nederland.

Welk bedrag denkt de werkgroep jaarlijks op deze wijze te kunnen overmaken? Ik meen dat b.v. f 100.000,— dan al een heel bedrag is.

Beantwoordt de aktie hiermede aan het gestelde doel, nl. het daadwerkelijk steunen van de heer Maspero en zijn mensen.

Er moeten toch andere mogelijkheden zijn. Ik neem aan dat de leden van de werkgroep voor zover zij werknemer zijn bij een vakorganisatie in Nederland zijn aangesloten.

(Artikel heer Van Pijkeren roemt het vruchtbaar werk van de vakbonden in Europa.)

Dit zal het de werkgroep gemakkelijker maken in haar hoedanigheid haar plannen met de vakbonden te bespreken en met hen te zoeken naar coördinatie van de akties.

De vakbonden hebben nl. altijd nog ± 1.200.000 leden. Mensen, die hebben getoond omwille van de solidariteit geld over te hebben.

L. F. de Vos, Grave

OVER GEVEN EN NEMEN

Op vrijdag 20 februari en zaterdag 21 februari zal een symposium worden georganiseerd over ontwikkelingshulp, door de Werkgroep Imperialisme en door de lustrumkommissie van UNITAS aan de hogeschool van Wageningen. Om even te proeven waar dat symposium heen gaat een paar regels uit een persbericht dat werd uitgegeven: „In de huidige economische structuren handhaaft zich een situatie die aangeduid zou kunnen worden als neokolonialistisch. De arme landen leveren hun grondstoffen aan rijke, geïndustrialiseerde landen tegen, door deze rijke landen bepaalde, lage prijzen... enz.”

Als inleiders worden o.a. vermeld: drs. J. P. Pronk, Paul van Tongeren, mr. Van Utrecht, prof. Wertheim.

Wie dit symposium voor de wel bijzonder lage prijs van f 12,50 wil meemaken kan contact opnemen met: Symposium „geven en NEMEN”. Dr. Nemeijerstraat 6, Wageningen.

BESTUURSVERKIEZING EN AANLOOP TOT

KANDIDATEN- LIJST 2 E KAMER

In april is het een jaar geleden dat het huidige dagelijkse bestuur werd gekozen. Voor 25 april, op het volgende ledenkongres dat te Amsterdam zal worden gehouden, staan nieuwe verkiezingen op het programma. Overigens is het niet uitgesloten dat de zelfde procedure van vorig jaar zal worden gevolgd: verkiezing bij referendum, per post, met bekendmaking van de uitslag op 25 april.

Vast staat al dat die verkiezingen meer om het lijf zullen hebben dan oppervlakkig lijkt. Straks staan we een jaar voor de Tweede-Kamer-verkiezingen, en het huidige bestuur meent dat de mensen die te zijner tijd op de kandidatenlijst komen te staan zich vroegtijdig moeten losmaken van organisatorische werkzaamheden. Voor een amateur-politikus, d.w.z. iemand die voor zijn gezinsonderhoud een dagtaak heeft te vervullen, is het absoluut onmogelijk een bestuurstaak uit te oefenen (landelijk of provinciaal) of een soortgelijke politieke functie te vervullen, en dan ook nog een verkiezingskampagne te voeren en zich voorbereiden op het Kamerlidmaatschap. Wat dat laatste betreft: de DB-leden hebben nu al te weinig tijd om naast het organisatorische werk ook politiek werk te doen. Vooruitlopend op een Kamerlidmaatschap is een lange periode van politiek werk, van voorbereiding op een specifieke taak in de fractie, noodzakelijk.

Aldus stelde het DB voor dat er een soort politieke groep gekozen moest worden op het kongres van 25 april, waaraan men de later nogal fel aangevochten naam van „schaduwfraktie” wilde geven. Met vergeten van die naam is het plan er nog steeds. Leden van deze groep staan in feite kandidaat voor de kandidatenlijst voor de Tweede Kamer die later dit jaar moet worden samengesteld. Zij kunnen geen bestuurslid zijn. Dat plan zou hoogstwaarschijnlijk betekenen dat in het huidige DB straks nogal wat wijzigingen kunnen komen.

In een gesprek met de fracties ontstond een tweede idee, namelijk om nieuwe programmkommissies te creëren, of — voorzover ze er nog daadwerkelijk zijn — de bestaande commissies nieuw leven in te blazen, wat voor ten minste één commissie onnodig is, en te voorzien van door de ledenvergadering gekozen voorzitters. Ook deze mensen zijn dan — niet officieel maar wel feitelijk — de beste kanshebbers voor de later te kiezen kandidatenlijst. Ook zij zouden niet gelijktijdig bestuurslid kunnen zijn, althans geen lid van het dagelijks bestuur. Tenslotte is er nog de gedachte om op 25 april of daaromtrent reeds de definitieve kandidatenlijst voor de Kamerverkiezingen samen te stellen. De eerstvolgende kerngroepvergadering — 21 of 28 februari — zal uit deze en mogelijk nog andere plannen een keuze moeten maken.

BESTUURSVERKIEZING EN AANLOOP TOT

EXTRA KRANTEN

De aktie-centra die in 1970 over extra exemplaren van de Radikalenkrant willen beschikken, dienen dat deze maand op te geven aan het sekretariaat Savelsbos 19, Amsterdam-Noord. Het gaat dus om een permanente afname.

De aktie-centra en/of privébestellingen die reeds bestaan, dienen continuatie van bestellingen en aantallen te bevestigen.

Wij streven naar een afname van minimaal 50 exemplaren, mocht u dit aantal onverantwoord achten

dan kunt u natuurlijk ook minder bestellen, maar daar staat tegenover dat wij dan het verzoek moeten doen per half of heel jaar te betalen.

De prijs per exemplaar is f 0,03, bij afname van 1000 of meer exemplaren zullen wij u een prijs inclusief verzendkosten voorstellen.

Tenslotte willen wij u er op wijzen dat het mogelijk is advertenties te plaatsen. Opgave prijs e.d. op verzoek, en wij verzoeken u verder te trachten abonnees te werven voor de krant, prijs f 6,— per jaar.

VOOR HET OVERIGE

Toen Piet de Jong tussen twee schalen olieballen door De Block, Schut en Beernink zag zitten dacht hij: het is er wél de tijd voor, maar laten we toch maar niet oud EN nieuw vieren.

Nadat alle pogingen om De Block op zijn post te houden hadden gefaald moesten De Jong en Schmelzer erkennen dat met hem de beste man uit het kabinet was verdwenen!

Hij was in elk geval intelligent genoeg om te beseffen dat ook dit jaar weer — behalve die van Nobel en nog een paar andere — alle prijzen voor hem zouden zijn.

Beweerd wordt dat Schut en Beernink ijlings koffers gingen pakken omdat ook zij zich toen te goed voelden voor dit kabinet. Maar wie had er dan moeten regeren?

De ARP liet Schut weten dat zijn vertrek verkeerd kon worden uitgelegd; en dat was een onmogelijke zaak want anti's (en eventueel de paus) zijn onfeilbaar.

De CHU had natuurlijk rustig Beernink kunnen laten gaan, want na Beerman, Scholten, Calmeyer, Mulderij en niet te vergeten De Geer heeft men daar van superioriteitsgevoelens helemaal geen last.

Maar Beernink moet noodgedwongen in het kabinet blijven want zo gauw hij wordt losgelaten begint hij weer als van ouds tegen de thans zo diepbewonderde bondgenoten ARP en KVP te trappen.

In 1969 blijken 400 bedrijven samen 15.000 mensen op straat te hebben gezet. Afgaande op een recente uitspraak van Pieter van Vollenhoven lijkt een baantje bij Bolletje Beschuit voorlopig de meeste vastigheid te bieden.

Premier Wilson: We zouden allemachtig graag met voedseltransporten die arme Biafranen willen redden, die ondanks onze wapenleveranties in leven zijn gebleven.

Statenverkiezingen: in een aantal provincies hebben de konfessionele partijen stomverbaasd ontdekt dat ze jarenlang alle drie dezelfde god vertegenwoordigden. Ze gaan nu fuseren.

Een regering „voor heel ons volk” gaat belasting-korrigeren: bij een maandinkomen van f 600,— voor een gezin met twee kinderen: een fooi van precies vier gulden. Bij een inkomen van f 2600,—: negen en dertig gulden dertig.

Nu de ARP het wil komt er toch een onderzoek bij fusies. In ons parlement zijn wel de leden onschendbaar, maar niet hun ideeën.

Friesland

SAMENWERKING MET WAT MOEITE

Het is in Friesland niet helemaal voor de wind gegaan. Het hier wel kleine groepje PPR-mensen had de grootste moeite met het opbouwwerk van de partij in deze provincie en zag nauwelijks kans ook nog een verkiezingscampagne te organiseren. Uiteindelijk is het er toch van gekomen wat een hele krachtsinspanning mag worden genoemd.

De PPR is tot samenwerking gekomen met de PvdA en de PSP. Over het gemeenschappelijk programma was men het zonder veel moeite eens; maar daarna kwamen er nog meer struikelblokken voor de PPR, die op het moment waarop deze kopij wordt gedrukt nog niet tot een oplossing zijn gekomen. Zoals het er nu voor staat komt de eerste PPR-kandidaat op de gemeenschappelijke (PAK)-lijst pas op de 18e plaats. PvdA en PSP bezetten thans in de Sta-

Pater Agterberg

ten samen 17 zetels, en de PvdA is (nog) niet bereid gevonden halverwege „haar” lijst een plaatsje in te ruimen, zodat alleen bij winst een PPR-er aan bod zou komen.

(De PSP zegt met zoveel woorden: de PPR is gek dat ze er genoeg mee neemt.)

Volgens het laatste bericht heeft gater Agterberg nu de derde plaats gekregen op de lijst in de kieskring Franeker, waarmee zijn verkiezing zeker zou zijn.

Utrecht

D'66 ZAG GEEN GOEDE WINSTKANSSEN

Met PvdA en PSP is een vergaande vorm van samenwerking bereikt, die zal resulteren in een gemeenschappelijke kandidatenlijst. Officieel wordt hieraan niet de naam PAK-lijst gegeven; de PvdA had hiertegen overwegende bezwaren. De lijst wordt nu aangeduid met: PvdA/PSP/PPR; het lijstnummer is ook al bekend: 1. Op dit moment bezet de PvdA in de Utrechtse Staten 13 zetels, de PSP 2, de PPR geen. Hiervan uitgaande zal de PPR op de kandidatenlijst twee „verkiezbare” plaatsen bezetten, evenals de PSP. Die twee „zekere” plaatsen voor de PPR zullen worden bezet door B. Princen uit Doorn en G. Noë uit Bunnik. Andere PPR-kandidaten zullen zijn: A. J. Dikker uit Wijk bij Duurstede, A. N. Tur-

Ben Princen

kenburg uit Baarn en J. M. Theunis uit Utrecht. Lijstaanvoerder zal waarschijnlijk zijn mevrouw U. Telling-Veldstra (PvdA) uit De Bilt, ook thans lid van Provinciale Staten. De PPR heeft op dit moment nog wat moeilijkheden met het aantrekken van mensen die bereid zijn mee te helpen aan een actieve verkiezingscampagne. Die mensen zullen er nu toch snel moeten komen.

Noord-Brabant

MET PvdA GELIJK OP: SAMEN TENMINSTE 18 ZETELS

Op 13 december werd op een provinciaal PPR-kongres in Noord-Brabant besloten tot een gemeenschappelijke lijst met de PvdA. Samenwerking met óók de PSP bleek hier niet mogelijk. Aanvankelijk zag het er naar uit dat de PPR in elke kieskring kandidaten zou leveren voor de plaatsen 2, 4, 7 en 9 van de lijst. De erkenning dat alleen een volledige gelijkwaardigheid in posities tot goede resultaten zou kunnen leiden deed hierin later wijzigingen komen in die zin, dat twee PPR-kandidaten, Einmahl en

Henk Einmahl

Kwakkenbosch in Oost- en West-Brabant elk in enkele kieskringen als lijststaanvoerder zullen optreden. In de andere kieskringen zullen de PPR-kandidaten Penders en Oome als tweede worden geplaatst. Verder zullen op de plaatsen 5 en 6 nog een acht-tal PPR-namen staan.

In de PvdA Noord-Brabant hebben zich nogal interne moeilijkheden voorgedaan, waarbij twee ideeën tegenover elkaar kwamen te staan. Vanuit PPR-standpunt gezien kan worden gesteld dat die interne moeilijkheden een gelukkige oplossing hebben gevonden.

Drente

KANS OP TWEE STATENLEDEN

In Drente is het met de samenwerking zeer vlot gegaan, en Drente had zijn zaken dan ook op een heel vroeg tijdstip rond. PvdA en PSP bleken zeer geschikte partners. Bij de uitvoering van de werkzaamheden die met kandidaatstelling gepaard gaan hebben de — niet zo ervaren — PPR-leden van de PvdA vele ongevraagde adviezen ontvangen. In de vier kieskringen zien we telkens weer een andere situatie, met als uiteindelijk mogelijk resultaat dat twee PPR-mensen in de Staten verschijnen. De beste kansen zijn er voor J. E. Kooten, die in de kieskring Assen vierde

J. Kooten

staat; dit wordt een verkiezbare plaats geacht.

Iets twijfelachtiger is de vijfde plaats voor J. v. d. Berg in de kieskring Meppel, en — laten we zeggen — niet zo hoopvol de elfde plaats voor J. B. Wesseling in Emmen en de 15de voor A. Kuis in Hoogeveen.

Noord-Holland

STEMBUSAKKOORD NOG NIET ZEKER

De beide Hollanden hebben niet het voorbeeld kunnen geven van een groei naar snelle samenwerkingsvormen. Contact met PvdA en PSP en Noord-Holland versmalde toen in december de PSP zich terugtrok, en met de PvdA zijn ook nog niet alle zaken geregeld. Op 24 januari zou de beslissing vallen over een stembusakkoord.

Het moeilijke punt in deze provincie is de industrialisatie langs het Noordzee-kanaal. Destijds is er een industrialisatie-plan opgesteld, dat door de PvdA werd goedgekeurd. Protesten tegen de nare gevolgen vonden de meeste weerklank bij de PSP, die zonder pardon de plannen stevig wil kortwieken. De PPR is eveneens van mening dat de leefbaarheid van het gebied zeer zwaar weegt, maar wil evenmin de werkgelegenheid verwaarlozen. Achteraf blijkt dat de standpunten niet ver meer van elkaar verwijderd zijn, maar wat de PSP betreft is hernieuwd contact niet meer mogelijk. De PvdA heeft zich gedistantieerd van het eerder onderschre-

Dik v. Kleef

ven industrialisatieplan, reden waarom wordt aangenomen dat het stembusakkoord met die partij er wel komt.

Intussen komt de PPR met een eigen lijst uit, die ook al is samengesteld. Dik van Kleef is lijst-aanvoerder; na hem volgen J. van Eerden, Th. Janssens-Quant, W. Siegmans, J. Suurbier, H. Esser, Erik Jurgens, Gabriël Smit, J. Does, H. Vroom, H. Branderhorst, L. van Pelt, W. Geerts, M. Cornelissen, L. van Els, G. van Bakel, D. Deen, P. Baarda-Korstjens, P. Pennekamp en A. Schilder.

Overijssel

PAK-LIJST EN AFSpraak VOOR EERSTE KAMER

In Overijssel is de PPR nogal laat van start gegaan, maar dat heeft een zeer bevredigend akkoord met PvdA en PSP niet kunnen verhinderen. Eenmaal in gesprek over een gemeenschappelijk programma bleken de drie partijen bij wijze van spreken „in een vloek en een zucht” elkaar te kunnen vinden. Daarna volgde een ook al niet stroef verloopende procedure over het opstellen van een gemeenschappelijke lijst. Aanvankelijk zat er een stembusakkoord in de lucht, maar op dringend verzoek van de PPR is men naar de verstaande vorm van samenwerking gegaan. De gemeenschappelijke lijst geeft twee PPR-mensen te zien op absoluut zekere plaatsen, en een derde op een plaats die lang niet kansloos is. De samenwerkende partijen bezetten nu 16 zetels in de Overijsselse Staten. Op nr. 3 van de lijst staat nu PPR-man Jos Beijers, van professe leraar geschiedenis. Op de 12e plaats Henk v. d. Vegt, leraar maatschappijleer en Duits, en in enkele kieskringen als 17de mej. Dini

Jos Beijers

Fokkens, eveneens PPR, maatschappelijk werkster. (De plaatsen 1 t/m 15 zijn in alle kieskringen dezelfde.) De lijst wordt aangevoerd door Freek Polder, PvdA, nr. 2 is voor een PSP-kandidaat. De samenwerkende partijen hebben bovendien een afspraak gemaakt voor de verkiezingen voor de Eerste Kamer. Die afspraak houdt in dat uit Overijssel zoveel stemmen op elk der drie partijen zullen worden uitgebracht als straks Statenleden worden gekozen. Mocht op zeker moment een PPR-lid uit de Staten gaan, en worden vervangen door een lid van de PvdA of de PSP, dan zal dat vervangende lid bij de verkiezingen voor de Eerste Kamer zijn stem uitbrengen op een PPR-kandidaat.

Zuid-Holland

GESPREK OVER STEM-BUSAKKOORD

De samenwerking met andere partijen zal in Zuid-Holland hoogstwaarschijnlijk niet al te nauw zijn. Begin januari was een gesprek gaande met PvdA en met D'66. Wat dat laatste betreft dus een ongewone situatie. De PSP is in deze provincie uitgevallen direct na het beruchte PSP-partijbesluit van oktober '69. Mocht het met PvdA en D'66, of met één van die twee, tot een akkoord komen, dan gaat dat akkoord vermoedelijk niet verder dan een gezamenlijk geformuleerd prioriteitenprogramma, en voor de tijd na de verkiezingen fractiesamenwerking.

In het prioriteitenprogramma wil de PPR minimaal opgenomen zijn:

1. personele vernieuwing van Gedeputeerde Staten.
2. in beginsel alle werkzaamheden Prov. Staten openbaar.
3. stimulering van gewestelijke bestuursvormen.
4. voorrang voor het welzijnsbeleid.
5. druk op rijksoverheid ter verkrijging ruimer financiën voor de gemeenten, en nationale aanpak Rijnmondprobleem

Ton v. Ruiten

(economische groei contra milieuhygiëne). Op dit moment zitten in de Prov. Staten twee PPR-leden: A. van Ruiten en A. de Groot. De Groot keert straks niet terug; Van Ruiten is lijst aanvoerder voor de PPR. Verdere kandidaten zijn: M. Spiro, Voorburg; mevrouw Zuurmond-Gouweloos, Delft; F. van Pijpen, Delft; A. Planken, Noordwijkerhout; C. Visser, Den Haag; mevrouw Beckers-de Bruijn, Oegstgeest; E. v. Dongen, Rotterdam; W. Schelvis, Noordwijk; H. Lambregts, Leidschendam; A. Latour, Rotterdam; A. de Brabander, Naaldwijk; C. Straver, Zoeterwoude; J. de Lange, Gouda; A. Duindam, Leiden; C. Bruggeling, Monster; A. v. d. Bergh, Zwijndrecht; mevrouw Cossee-Bommelje, Den Haag; M. Korhouth, Maassluis; H. v. Doesburg, Dordrecht.

Gelderland

PvdA VOND IN PPR ZIJN NIEUW LINKS

PPR en PvdA kwamen een stembusakkoord overeen. De PPR heeft aldus een eigen kandidatenlijst opgemaakt, middels een referendum. Op het moment dat deze kopij de drukker bereikte was er nog geen volgorde; wel een advies van het provinciaal bestuur, dat aldus luidde:

1. Vulink, Arnhem (distriktsbestuurder NKV, oud-lid prov. staten voor KVP);
2. Van Wijnbergen, Nijmegen (hoogleraar in de bestuurswetenschappen, geen lid PPR, onderschrijft wel het programma en wil dat in combinatie PPR-PvdA helpen uitvoeren);
3. Van Dam, Renkum (vormingsdeskundige, oude vice-voorz. PPR);
4. Jansen, Dieren (prov. voorz. PPR Gelderland);
5. De Jong, Nijmegen (maatschappelijk werker);
6. Schaafs, Bergh (voorzitter streek VVV);
7. Overkamp (leraar nijverheids-onderwijs);
8. Kiewied (gemeente-ambtenaar, sekr. PPR-Gelderland).

De PPR heeft aanvankelijk gestreefd naar samenwerking met PvdA, PSP en D'66. De PSP viel spoedig af als gevolg van een starre houding van het provinciaal bestuur. Gezien een aantal gemeenschappelijke gezichtspunten heeft de PPR de indruk dat vele leden van de PSP in Gelder-

Bert Vulink

land graag anders zouden beslissen dan hun bestuur heeft gedaan; zij kunnen evenwel niet tot georganiseerd optreden komen. D'66 wil per se een eigen lijst en een eigen programma. Ze is wel bereid tot programvergelijking en wellicht zelfs tot een gemeenschappelijke verkiezingsactie, en wellicht ook tot gezamenlijk optreden in de Staten. De PPR heeft in Gelderland overigens niet veel belangstelling meer voor D'66. Met de PvdA is zeer vruchtbaar contact tot stand gekomen. Bij de opstelling van het gemeenschappelijk programma zijn beide partijen in volkomen gelijkwaardige posities te werk gegaan. Schertsenderwijs is wel eens gezegd, dat de PvdA in Gelderland zijn eigen Nieuw Links heeft gekozen in de figuur van de PPR.

Zeeland

ONVERWACHTE PERSPECTIEVEN

Zeeland, tot voor enkele maanden een zwakke plek op de kaart die in het Haagse hoofdkwartier de verdeling van de aktie-contra over Nederland aangeeft, komt nu snel over naar de PPR. De KVP is in Zeeland gescheurd; het deel dat de partij trouw is gebleven wordt nogal autoritair geleid en heeft heel duidelijk het gezicht van een werkgevers-groep. Onder leiding van NKV-man Van de Voorde is een groot deel van de voormalige KVP-aanhanger overgekomen naar de PPR. Van de Voorde zelf zal optreden als PPR-lijstaanvoerder.

Tweede op de lijst is Franssen, belastingsinspekteur uit Terneuzen, vertegenwoordiger van het protestantse volksdeel.

Zeeland zal een PPR-lijst zien uitkomen, in een stembusakkoord

Jan v. d. Voorde

met de kandidatenlijst van de PvdA. Tot dat laatste werd besloten omdat PPR-Zeeland tot de konklusie kwam dat er voor haar zó meer winst was te behalen dan bij volledige samenwerking met de PvdA, waarbij de PPR op een gemeenschappelijke lijst de 5de en 17e plaats zou krijgen.

In Zeeland wordt de propaganda intussen sterk gericht op de CNV-vleugels van ARP en CHU. Het ziet er naar uit dat ook in die richting resultaten zijn te verwachten.

Limburg

PPR ZONDER BONDGENOTEN

Hoewel de PPR in een heel vroeg stadium is gestart met pogingen om tot samenwerking te komen met PvdA, PSP en D'66 is het er niet van gekomen. De PSP liet het afweten nadat het landelijk PSP-partijbestuur zich tegen samengaan had uitgesproken. D'66 wilde zelfstandig uitkomen. Met de PvdA lag het anders. De bereidheid tot samenwerking werd hier gedwarsboemd door het plan van GS van Limburg om tot een zeer drastische herindeling van Limburg te komen. De PPR gaat met dit plan niet akkoord omdat het geen rekening houdt met nieuwe studies en nieuwe inzichten op dit terrein. Bij een zeer drastisch plan — Zuid-Limburg van 62 op 13 gemeenten terugbrengen — is dat noodzakelijk.

Bovendien: die ingreep werd op papier gezet zonder raadpleging van de betrokkenen, dus op een volstrekt ondemokratische wijze. De PPR gaat daarmee dus niet akkoord, terwijl de PvdA-Limburg het plan steunt.

Jacques Tonnaer

De PPR gaat de verkiezingen nu in met als hoofdthema's in haar programma: Kwalitatieve werkgelegenheid, het huisvestingsprobleem met speciale aandacht voor krot-opruiming en voorzieningen voor bejaarden en hulpbehoevenden, de best mogelijke opleidingsmogelijkheden, uitbouw van de rekeratiemogelijkheden en speciale aandacht voor de problemen van een excentrisch gelegen provincie als Limburg is.

De kandidatenlijst, bij referendum vastgesteld: Tonnaer - Schinveld, Tine Jager-v. Lonkhuyzen - Heerlen, Waltmans - Cadier en Keer, Wijers - Brunssum, Moors - Roermond, Koersten - Venlo, Bellemakers - Roermond, Cremers - Sittard, Reumkens - Thorn, Houben - Maastricht.

Uit Groningen is alleen vaststaand, dat de PPR met een eigen lijst komt, zonder afspraken met andere partijen. Lijsttrekker is mevrouw Teunissen.

ZAL EEG ONZE PLANNEN BLOKKEREN?

MONETAIRE UNIE HET EINDE VAN NATIONAAL BELEID

In de Europese ministerraad circuleert op dit moment een uiterst serieus te nemen plan, dat direkt te maken heeft met de in progressief Nederland levende ideeën over fundamentele verbeteringen in onze samenleving. Dat EEG-plan is namelijk bepalend voor de vraag, of wij in Nederland in de toekomst in staat zullen zijn, fondsen bij elkaar te brengen om ons onderwijs drastisch te verbeteren, de strijd tegen lucht- en waterverontreiniging met succes te voeren, en dat EEG-plan kan ook een herverdeling van de inkomens blokkeren. Daarom raakt dit EEG-plan ook zeer direkt het programma van de PPR, reden om ons er drifftig mee te gaan bemoeien.

Het Plan-Barre

Bedoeld EEG-plan is genoemd naar het commissie-lid (EEG-kommissaris) Barre, en het gaat over een nauwe samenwerking tussen de zes op monetair terrein. Zonder op de technische details in te gaan is de politieke betekenis van dat plan, dat de economieën van de EEG-landen moeten worden geharmoniseerd. En dat is niets minder dan het prijsgeven van de mogelijkheid, door elk lid, om een nationale economie te voeren, en om een nationaal belastingbeleid toe te passen.

Het idee is oud, maar nu voor het eerst met kracht ondersteund als gevolg van de devaluatie van de Franc en de revaluatie van de Mark. We herinneren ons allen dat door die gebeurtenissen de Europese landbouwintegratie deels om zeep werd gebracht, doordat er een einde kwam aan de eenheids-prijzen voor tarwe, melk en al die andere agrarische produkten, en doordat aan de nationale grenzen van enkele landen weer het eerder afgeschafte douane-systeem herleefde. Op dat moment zei men: op zo'n manier kan er van integratie nooit iets terecht komen: de EEG-landen mogen niet meer hun onderlinge munt-verhoudingen wijzigen, anders kunnen we wel ophouden met de EEG.

Dat was niet alleen een kreet van teleurgestelde, fanatieke Europeanen, maar ook van de staatslieden in alle zes aangesloten landen. De voordelen van de EEG dreigden te worden aangetast, en verdere vooruitgang bij de economische integratie bleek te worden afgesneden.

Bovendien wenste Frankrijk de garantie dat het bij verdere moeilijkheden met de Franc meer steun zou krijgen van de andere EEG-landen, terwijl West-Duitsland van zijn partners de zekerheid wilde hebben, dat ze de inflatie voldoende in de hand zouden houden om te voorkomen, dat de Mark opnieuw omhoog zou moeten.

KERNGROEP-COMMISSIE

Het was de bedoeling dat de kerngroep op 3 januari een kerngroep-commissie zou kiezen: een soort dagelijks bestuur. Dit gebeuren kon niet doorgaan doordat het aanwijzen van kandidaten voor de verkiezing een onmogelijke zaak was gebleken. Die kandidaten moesten uit de leden van de kerngroep worden gekozen, en in het algemeen wist men niet wie

Het zijn daarom deels puur economische en financiële motieven geweest die de plotselinge bereidheid schiepen, om op monetair terrein heel nauw te gaan samenwerken. Op de ministerraad van de EEG van eind december bleken Frankrijk en West-Duitsland met die monetaire samenwerking haast te willen maken.

Men sprak zelfs over een monetaire Unie, een begrip dat weliswaar vaag is, maar dat toch wel duidt op een zeer verregaande vorm van samenwerking. Aangezien van de andere landen ofwel bijval of op zijn hoogst enige aarzeling is te verwachten mag men aannemen dat die monetaire samenwerking binnen enkele jaren van de grond zal komen.

Den Haag: regionale hoofdplaats

Monetaire samenwerking betekent om te beginnen, dat de straks overal ingevoerde BTW (het begin van die samenwerking is er dus al) in elk land dezelfde tarieven zal hebben. Dat Nederland dus onmogelijk meer met de BTW op zijn eentje kan manoeuvreren. En dat de nationale greep op het belastingterrein zich dus gaat beperken tot de loon- en inkomstenbelasting (enkele kleinigheden buiten beschouwing gelaten).

Maar dat is nog lang niet alles. Nog veel fundamenteeler is, dat de zes landen elk moeten gaan vermijden, dat hun financieel beleid een andere koers uitgaat dan dat van de andere EEG-leden. Immers: men moet voorkomen dat de munt ten opzichte van de andere munten te zwak of te sterk wordt. In heel kort bestek: de betalingsbalansen in evenwicht houden, de loonstijgingen harmoniseren (!), de sociale uitgaven op elkaar afstemmen, de defensielasten parallel laten lopen: dus het hele uitgavenbeleid op dat van de andere landen afstemmen.

Dat klinkt wellicht overdreven, maar laten we even nagaan wat de laatste anderhalf jaar in Frankrijk gebeurde. De franc, devalueerde als gevolg van de mei-juni-revolte van 1968. Die revolte

werd met name veroorzaakt door klachten op sociaal terrein. Dat sociale element was vooral het gevolg van de te grote defensie-uitgaven. (Kijk niet naar de officiële defensie-uitgaven, de lasten van de Force de frappe waren goed verborgen op civiele posten). Kop en staart bij elkaar genomen: de defensie-uitgaven waren in hoge mate verantwoordelijk voor de devaluatie van de franc.

Konklusie

Als de monetaire samenwerking eenmaal begint, dan eindigt die onvermijdelijk bij een nagenoeg volledige harmonisatie van het financieel-economische beleid van de EEG-landen. De al genoemde speelruimte op het terrein van loon- en inkomstenbelasting zal zeer klein zijn. Grote verschillen met de andere landen zouden immers onaanvaardbare verstoringen veroorzaken (de grensbewoner zal bij volledig open grens graag „aan de andere kant” gaan werken waar hij minder belasting betaalt; het land dat zijn inwoners minder zwaar belast in de sfeer van loon- en inkomstenbelasting heeft een groter inflatie-druk doordat de consumptie-uitgaven hoger zijn, enz.)

In Europese kringen zegt men daarom wel, dat er straks één Europees belastinggebied zal zijn, met voor de nationale regeringen nog wat speelruimte in de loon- en inkomstenbelasting voor wat „versieringen”. Maar dat een land op zijn eentje grote uitgaven zou kunnen doen voor gemeenschapsvoorzieningen kan men vergeten!

En als daarom de PPR die verregaande gemeenschapsvoorzieningen wenst, als ook de andere progressieve partijen die wensen, dan moeten zij zich realiseren dat die verlangens uitsluitend op Europese schaal werkelijkheid kunnen worden.

Dat is voor ons de stimulans om nog eens goed na te denken over het initiatief van Henk Vredeling tot stichting van een progressieve Europese partij (die niet zo vlot van de grond wil komen als wenselijk is), want in Straatsburg zal te zijner tijd over de Europese belastingen het laatste woord moeten vallen.

Tot slot: laat niemand nu konkluderen dat de EEG wellicht een onding wordt als het verenigde Europa conservatief gekleurd zou blijken te zijn: als het anders wil dan wij in Nederland zouden hebben gewild. Zonder de economische voordelen van de EEG zou in Nederland in geen geval mogelijk zijn geworden wat wij zo graag willen met onze plannen voor een snelle verbetering van onze samenleving.

SAM MOL

DE RADIKALEN-KRANT IN DE KOMENDE MAANDEN

In december 1969 is geen krant verschenen. Het budget van vorig jaar was toereikend voor 9 uitgaven, en die waren in november alle verschenen. In geval van grote aktualiteit was in december een tiende uitgave verschenen, ten laste van 1970: vandaar dat in november geen mededeling kon worden gedaan over het eerstvolgende nummer. Wat de komende maanden betreft: in februari hopen we de krant halverwege de maand in uw brievenbus te hebben, en in maart ongeveer anderhalve week voor de verkiezingen van de 18de. Beide exemplaren zullen — evenals nu het geval is — zoveel mogelijk informatie geven voor de verkiezingskampagne.

P.P.R.-PLAKKERS

PPR-plakkers (voor auto, lan- taarnpaal, enz.) van plm. 8 bij 8 cm voorstellende ons vignet in wit op een blauwe achtergrond, zijn te koop bij L. van Pelt, Planetenstraat 170, Purmerend. Prijs: f 5,— per 500 als standaard-pakket.

KRANT Radikalen

Uitgave van de Stichting Radikalenkrant
Savelsbos 19 - Amsterdam

directie: R. Bouwens, J. Heytel, D. Visser
redactie: St. Brokerhof, J. C. Lieske, S. A. Mol (hoofdred.), J. C. Schulte (eindred.).

redactie-adres: Van Collenstraat 22, Nw. Loosdrecht. Telefoon (02158) 18 58.

abonnement: / 6,— per jaar

advertenties en abonnementen: Savelsbos 19, Amsterdam-Nrd. Giro 1810200 van de Stichting Radikalenkrant te Amsterdam
advertentietarieven worden op aanvraag toegezonden
voor lidmaatschap Politieke Partij Radikalen: postbus 10, Lelystad.

FINANCIËN

Op 10 december is aan allen die nog niet hun kontributie over 1969 hadden afgedragen aan de landelijke penningmeester een verzuchtende brief uitgegaan. De toestand van de PPR-schatkist is (men kan zeggen: uiteraard bij een partij als de onze) niet zo best. Op die brief is gelukkig goed gereageerd.

Toch hebben wij per 15 januari enkele honderden namen uit ons adressensysteem moeten halen van mensen die blijkaar wel sympathie hebben voor de PPR, maar geen betalend lid willen zijn.

Dat maakt het voor de penningmeester natuurlijk niet gemakkelijker, vooral niet nu er dit jaar twee verkiezingen zijn te verwachten, en wie weet drie. Begin februari krijgen alle leden een accept-girokaart (en een giro-machtigingskaart voor desgewenst gespreide betalingen) toegestuurd voor het overmaken van de kontributie-1970. En ook voor het verkiezingsfonds.

Mag de PPR op de Radikalen rekenen?

Postgiro PPR: 1575600 te Amsterdam.

PPR-TV: 360 BRIEVEN

De jongste PPR-TV-uitzending, gunstig gelegen na afloop van twee voetbalwedstrijden op 26 november, heeft niet minder dan 360 brieven opgeleverd binnen tien dagen. Daarna zal er nog iets zijn binnenge-druppeld zodat de 400 wel in het verschiet zal liggen. Ter vergelijking: de vorige uitzending, van begin september, bracht 42 brieven op.

Beide uitzendingen waren opgebouwd: tekeningen met een heel eenvoudige tekst. Maar terwijl de september-uitzending sterk kritisch was ten aanzien van andere partijen, legde de tweede zich erop toe de kwestie van de economische machtsvorming in ons land bij het grote publiek te brengen. Nog een vergelijking: het is ons bekend dat de tot nu toe best-aangestagen politieke TV-uitzending (D'66) vorig jaar ruim 200 brieven heeft opgeleverd.

Het direkte resultaat: mogelijk vele nieuwe leden, want de meeste briefschrijvers maakten aanstalten in die richting; vroegen op zijn minst verdere informatie. Slechts 5 reacties waren negatief.

GEMEENTERAADS- VERKIEZINGEN

Op 21 april a.s. moeten de kandidatenlijsten voor de gemeenteraadsverkiezingen zijn ingediend. Wat hieraan vast zit zal worden uiteengezet in een memo, die de lokale actie-centra begin februari kunnen verwachten.

ALGEMEEN BESTUUR

De kerngroep heeft op 3 januari twee nieuwe leden voor het algemeen bestuur gekozen. Dit in verband met het vertrek uit de „tien” naar het dagelijks bestuur van Tine Jager en Dolf Coppes. De nieuw-gekozenen zijn I. van Haren (St. Michielsgestel) en H. Korsten (Venlo).

ORGANISATIE VERKIEZINGSKAMPAGNE

Om de provinciale besturen zoveel mogelijk steun te geven bij de organisatie van de verkiezingskampagne, en bij de propaganda, is een reeks bijeenkomsten georganiseerd, die deels al hebben plaatsgevonden.

Iedereen die daarbuiten inlichtingen wil ontvangen en daadwerkelijke steun nodig heeft in de verkiezingskampagne kan zich wenden tot: Michel van Hulten, Marderhoek 8, Lelystad, telefoon (03200) 12 79.

Jetty van Eerd heeft een lijst aangelegd van sprekers, die bereid zijn tijdens de verkiezingskampagne het woord te voeren op bijeenkomsten, zitting te nemen in forums enz. Daarop staan onder andere alle leden van het algemeen bestuur. Wie een bestuurslid wil uitnodigen kan dat alleen doen via Jetty van Eerd. Een persoonlijke uitnodiging moet door iedereen die op de sprekerslijst staat worden afgewezen; dit vanwege een dringend nodige centralisatie, die verwarringen moet voorkomen.

Jetty van Eerd is bereikbaar in Oegstgeest, Pres. Kennedylaan 4, telefoon (01710) 5 34 97.

Wie informatie wil hebben over de presentatie naar buiten (benadering pers enz.) kan daarvoor terecht bij Sam Mol, Van Collenstraat 22, Nieuw-Loosdrecht, telefoon (02158) 18 58.

KERNGROEPVERGADERING

De eerst volgende kerngroep-vergadering zal worden gehouden op 21 februari.

In de februari-krant zal de juiste datum en plaats van bijeenkomst worden vermeld. Wel kan al met zekerheid worden gezegd,

dat gerekend wordt op een maximale opkomst van afgevaardigden, aangezien over belangrijke zaken moet worden beslist (zie een artikel elders). Ook kan worden vermeld, dat elk lid op de vergaderingen van de kerngroep welkom is.

ADRESWIJZIGINGEN

Het aantal adreswijzigingen van aktie-centra dat de laatste weken binnencwam is zeer groot; bovendien is gebleken dat een aantal wijzigingen niet is doorgelopen. Op korte termijn zal worden ge-

probeerd alle juiste adressen van provinciale, regionale en lokale aktie-centra te verzamelen. In het volgende nummer van de Radikalenkrant zal dan een volledige lijst worden gepubliceerd.

KRADIKALEN

MAANDBLAD VAN DE PPR

FEBRUARI 1970 (15)

25 CENT

Wie in de CHU daden vraagt is een Rooie

Acht jaar lang ben ik lid geweest van de CHU, onder meer als voorzitter van de jongerenorganisatie in de provincie Zeeland. De twee meest opvallende ontdekkingen voor mij waren:

- 1: het woord „christelijk” in de CHU wordt daar niet beschouwd als een luxe, maar als een gewoon bijvoegelijk naamwoord.
- 2: een legendarisch te noemen immobiliteit.

Aldus Paul Nijman, 27 jaar, PPR-kandidaat voor de provinciale staten van Gelderland, voorzitter PPR-Harderwijk.

Ik heb — met anderen — geprobeerd leven te brengen in de CHU; het is niet gelukt. Waarop dat faalt laat zich het best aantonen in voorbeelden: in Zeeland zou een avond worden gewijd aan de kwestie-Vietnam. Ik schrijf een brief aan de Unie met het verzoek, het officiële standpunt te mogen vernemen inzake Vietnam. Er is nooit antwoord op gekomen.

Voor mij is ook ergerlijk geweest, dat de CHU beslist niet aan de kant van de maatschappelijk-zwakken wil staan. Juist op dit terrein heeft de PPR zich duidelijk uitgesproken, waardoor te mij naar zich toetrok.

U kent het nieuwe program van de CHU uiteraard?

Ik ken het heel goed, ja, en het ziet er prachtig uit. Maar niemand maakt aanstalten om het te gaan uitvoeren. Daarom gaat het mij. Ook hier een voorbeeld: Mellema kwam in de verkiezingskampagne van 1967 naar St. Philipsland voor een spreekbeurt. Wij — als jongeren — vroegen

hem: wat bedoelt de CHU met medezeggenschap, waarover iets in het program staat. Mellema zei tot onze verrassing... we hebben er nog niet over gedacht. En op onze opmerking dat het punt dan toch in het programma wordt genoemd: het feit dat het erin staat betekent dat we er over GAAN denken. Dat was ons te gortig en we maakten de opmerking dat we met een niet-uitgewerkt program onmogelijk propaganda konden maken. Mellema: jullie zijn een stel rooie jongens!

Besecheidenheid nog steeds troef! Mevrouw Strijd-Groenewegen (bekend in de inmiddels overleden club van CH-radikalen) stuurde Tilanus een idee toe ter bepaling van een Nederlands standpunt inzake de kwestie-Biafra. Ze hoorde er nooit meer van en toen ze de gelegenheid kreeg er bij Tilanus naar te vragen was het antwoord: ach, wij timmeren niet zo langs de weg!!! Korte tijd later diende D'66 een motie in in de tweede kamer die

precies het zelfde idee inhield. De CHU stemde voor.

In de CHU konden we nooit debatteren. Dat zie je achteraf heel scherp, want je hebt je er lange tijd aan geërgerd. Op een CHU-vergadering vraag je de voorzitter netjes het woord; en je wacht af of je het krijgt. Ik ging wel eens naar een PvdA-bijeenkomst, en zag toen welk een verschil in mentaliteit er was. Daar werd wel gedebatteerd.

DE CHU IS EEN CLUB UIT DE DERTIGER JAREN DIE IN 1970 WIL PROBEREN IETS KLAAR TE MAKEN.

Toen ik in november 1969 de stap nam om de CHU te verlaten en me aan te sluiten bij de PPR stuurde ik het partijbureau ook de plaatselijke kiesvereniging een brief waarin mijn argumenten stonden: het CHU-standpunt inzake het Enquêtevoorstel van Aarden, de onverschilligheid in de CHU ten aanzien van de werkende jeugd, en het interview van Beernink in de Telegraaf waarin hij alle conservatieve standpunten nog eens op papier liet zetten.

Van de CH-sekretaris Leijenhorst kreeg ik korte tijd later een brief terug waarin mij werd verweten „ongenuanceerd te denken”. Ik kreeg de raad mij eens „in de politiek te gaan verdiepen”. Men nam niet de moeite om mijn argumenten aan te snijden. De Harderwijkse kiesvereniging schreef mij: U zit op een dwaalweg, over 5 jaar bent u wel terug.

Wie kritisch is moet zwijgen

Ik ben onderwijzer aan een christelijke school, en ik ben niet de enige christelijke onderwijzer die op de kandidatenlijst van de PPR staat. Men begrijpt het niet precies, zo blijkt uit de plaatselijke reacties. Behalve de jonge mensen, die begrijpen het vaak wel. In de vredesweek van afgelopen september was ik druk bezig, en kon constateren hoe het dokumentatiemateriaal van Sjaloom „kommunistisch” werd genoemd!

Ik heb op een openbare vergadering ook eens het AR-tweedekamerlid Boertien aangevallen, toen hij beweerde dat de NATO geen wapens levert aan de Portugese militairen in zuidelijk Afrika. Korte tijd later werd dit feit in een kamerdebat bewezen. Maar intussen had ik iemand van de Harderwijkse CHU-club op bezoek gekregen die mij dringend verzocht, in het vervolg mijn mond te houden.

Opinie-onderzoek naar bestaansgronden PPR

996 KEER: WAAROM BEN IK VAN DEZE PARTIJ LID GEWORDEN

Kortgeleden is een opinie-onderzoek gereedgekomen, uitgevoerd door mevrouw Willemien Scheepen-Quant. Het meest belangwekkende onderdeel was de vraag: Kunt u hieronder in het kort omschrijven, waarom u zich bij de PPR hebt aangesloten? Van de 1050 leden, die aan de enquête deelnamen, hebben 996 deze vraag beantwoord. De antwoorden zijn zolang gegroepeerd, dat er tenslotte 9 verschillende waren te onderscheiden.

Deze 9 antwoorden zijn als volgt te formuleren:

antw. 1: Een bijdrage willen leveren tot vernieuwing van het Nederlandse partijwezen, om te komen tot een progressieve concentratie.

antw. 2: het (toen nog voorlopig) program van de PPR.

antw. 3: de progressieve opstelling van de PPR: gericht op wezenlijke veranderingen in de maatschappij en op de behoeften van de toekomst.

antw. 4: geen vertrouwen meer in de KVP, wel in de voormannen van de PPR.

antw. 5: vertrouwen in het elan, de daadkracht en eerlijkheid van de PPR.

antw. 6: de christelijke inspiratie.

antw. 7: de open, niet-dogmatische of konfessioneel gehouden houding van de PPR.

antw. 8: de openheid naar binnen: geen partij-stablishment; inspraak van de leden.

antw. 9: als alternatief voor de bestaande partijen, waarin men geen vertrouwen meer heeft.

De helft van de deelnemers aan dit onderzoek noemden meer dan één van deze redenen. Het onderzoek leverde de volgende resultaten op:

	totaal genoemd	als enige genoemd	in combinatie meestal met
antw. 1	292	115	1 met 2 : 71 keer
antw. 2	244	113	2 met 1 : 71 keer
antw. 3	399	66	3 met 6 : 105 keer
antw. 4	193	108	4 met 2 en 3 beide 29 keer
antw. 5	137	35	5 met 2 : 45 keer
antw. 6	170	3	6 met 3 : 105 keer
antw. 7	91	7	7 met 3 : 32 keer
antw. 8	90	15	8 met 1 : 19 keer
antw. 9	51	13	9 met 3 : 15 keer

De samenstelster heeft mede uit de antwoorden op andere vragen onder meer het volgende kunnen vaststellen: Onder de respondenten die de wens naar partijvernieuwing opgaven als reden voor hun toetreding tot de PPR bevinden zich velen uit de PvdA, PSP en D'66. Zij voorzien hun antwoord van commentaren als: de doorbraak van 1945 is mislukt, misschien kan de PPR slagen waar de PvdA destijds mislukte.

Vele jongeren die antwoord nr 1 gaven bleken politieke partijvorming op konfessionele basis uit de tijd te vinden.

Wat antwoord 2 betreft: dit werd gegeven door velen die vroeger niet aan politiek hebben gedaan, maar bij wie het PPR-programma interesse heeft gewekt voor politiek. De meesten van deze groep stemden voorheen traditioneel KVP. De programma-punten die door hen het meest opvallend werden genoemd zijn: ontwikkelingshulp, internationale politiek en ontspanningspolitiek, ontwapening, NATO, alternatieve dienstplicht, en de gerichtheid op de toekomst die eist dat we nu iets van onze huidige welvaart moeten afstaan.

Antwoord 3 wordt het meest gegeven, maar meestal in combinatie met andere redenen. In deze groep die voornamelijk de combinatie: progressieve instelling met christelijke inspiratie opgaaf, ziet men vele oud KVP-ers en oud ARP-ers, die lange tijd hebben zitten wachten op de komst van een „progressieve christelijke partij”.

In de categorie: geen vertrouwen meer in KVP, gekombineerd met: vertrouwen in PPR-voormannen, ziet men vele ouderen, die jarenlang lid zijn geweest van de KVP en in die partij vaak functies hebben gehad.

De combinatie van antwoorden 2 en 5 wijst erop dat hier een groep aan het woord is die het PPR-programma en de PPR-voormannen die dit program moeten uitvoeren en hun onderlinge relatie beoordelen. Dat christelijke inspiratie zelden als enige reden voor toetreden tot de PPR wordt genoemd wijst erop dat weinige PPR-leden deze inspiratie los willen zien van een progressieve instelling, die er uit moet voortvloeien.

Antwoord 9 ten slotte werd veelal gegeven door hen, die eerder naar D'66 gingen, maar daar zijn teleurgesteld.

HET PAK IN DE PRAKTIJK MOET EEN PRETTIGE ERVARING ZIJN

Ik heb de hoop dat in Friesland het Pak werkelijk iets kan gaan doen. Er is veel openheid voor een radicale vernieuwing bij kandidaten van PvdA en PSP. Het lijkt me prettig om met hen samen te werken en te trachten een beetje motor van die vernieuwing te zijn.

Het geeft een enorme ruimte dat je in het Pak niet hoeft te denken en te handelen alleen vanuit het kader van de eigen partij. Dat geeft garantie dat je samen met veel anderen kunt zoeken naar wat werkelijk het beste is in allerlei zaken.

Ik ben ervan overtuigd dat de PPR een nieuw elan binnenbrengt. Een elan waardoor met verbeelding en volharding kan worden gestreefd naar doorgroei van de democratisering. Persoonlijk lijkt het me onmogelijk me te beschouwen als iemand die straks door de kiezers wordt aangewezen om voor vier jaar een functie uit te oefenen waarvoor ik dan alleen de verantwoording zou dragen. Ik zit er straks namens hen.

Daarom ga ik proberen straks alle zaken plus mijn eigen vragen zoveel mogelijk in open discussie te brengen bij allen die mondig

Marinus Agterberg, PPR-kandidaat op Friese PAK-lijst.

en mede-verantwoordelijk mee willen beslissen. Het lijkt me goed om dan ook uitdrukkelijk hun woordvoerder te zijn in de staten.

Het spreekt vanzelf dat we daarbij als uitgangspunt nemen dat alle politiek die wordt gevoerd, moet trachten het echt menselijke de kans te geven. Daar hoort groei van de vrijheid bij. Maar ook groei van solidariteit met alle uitgebuite en verdrukte mensen waar ook ter wereld.

Bij ons in Friesland houdt dat ook in: vechten tegen de achterstand in mogelijkheden van het Noorden én een benutten van de eigen kansen die hier liggen.

Al met al een fascinerende opdracht. Van harte hoop ik dat we het vertrouwen van de kiezers zullen winnen.

OPINIE

ARP-„RADIKALITEIT“

Toen op 11 mei 1967 de zojuist geformeerde Werkgroep van Christen-radikalen een verklaring uitgaaf over haar doeleinden — omvorming van de eigen partijen in progressieve richting en samenwerking zoeken met andere progressieve partijen — was moeilijk te voorzien dat de werkgroep later nog eens zou uiteenvallen in twee richtingen die tegenover elkaar kwamen te staan. In Noord-Holland, waar Piet Boukema lijsttrekker is geworden van de ARP — op een gemeenschappelijk program met KVP en CHU — is deze ex-radikaal nu tegenstander van de PPR.

De vraag wie in het gelijk staat: Boukema met zijn aanhang in de ARP of de PPR, die ontstond nadat het oorspronkelijke doel: omvorming van de konfessionele partijen, onmogelijk bleek, is gemakkelijk beantwoord. De ARP heeft goede contacten en een zekere mate van samenwerking met CHU en KVP, ook in Noord-Holland. Heeft Boukema zelf niet in Trouw gezegd dat de AR-radikalen geen enkele vorm van samenwerking met deze partijen bij verkiezingen kunnen aanvaarden?

De PPR ontstond toen omvorming van de konfessionele partijen in progressieve richting niet haalbaar bleek. Als nieuwe partij heeft zij het tweede deel van de verklaring van 5 mei 1967 wel kunnen waarmaken: samenwerking tussen althans de progressieven uit de konfessionele partijen met andere progressieve partijen.

OOK DE VVD WIL DEEL VAN DE BUIT

Het dreigement van VVD-leider Geertsema dat na grote politieke verschuivingen bij de statenverkiezingen vervroegde tweedekamer-verkiezingen gewenst zullen zijn stippelt de koers uit die de liberalen in de komende tijd gaan volgen. Zij zien af van goede vriendschap met de konfessionele partijen om een aantal redenen: de ARP wil geen toenadering onder druk van haar radikalen, een gok op voortzetting van de huidige coalitie in 1971 kan fout uitpakken als door konfessioneel verlies geen werkbare meerderheid uit de stembus komt, en de liberale partij loopt het gevaar in de konfessionele malaise te moeten delen.

Bovendien kunnen de konfessionelen toch geen andere kant uit dan de liberale, nu de PvdA elke vorm van samenwerking met de KVP heeft uitgesloten.

Er komt van VVD-standpunt bezien nog een faktor bij: de VVD ligt niet slecht in de politieke markt, mits zij een duidelijk gezicht toont. Dat laatste heeft de VVD gedaan door de ARP op de knieën te dwingen bij het belastingdebat in de tweede kamer en dat doet de VVD opnieuw, als Geertsema zijn koalitionsgenoten met het opbreken van de coalitie dreigt.

De VVD bereikt er bovendien mee dat de vrij algemeen toenemende afkeer van onduidelijke, stuurloze partijen zich geheel konsentreert op de konfessionele groeperingen. Die afkeer van onduidelijkheid is niet alleen aanwezig bij het progressieve deel van de konfessionele kiezers, maar ook aan de andere kant. En waarom — zo zal de VVD denken — zou alleen D'66 daarvan mogen profiteren?

ONS BUITENLANDS BELEID

In de Internationale Spectator van januari 1970 wordt een discussie gevoerd over een al dan niet bestaande kloof tussen regering en bevolking over de uitgangspunten van de buitenlandse politiek. Prof. C. L. Patijn, die bepaald niet als een rode rakker te boek staat, ziet een diepe kloof tussen wat de regering — volgens hem geheel ten rechte — wil, en wat een geëmotioneerd publiek — op volkomen valse gronden — van de regering verlangt. En hij maakt zich daar nogal zorgen over.

Nadat prof. Patijn in het kort de Nederlandse buitenlandse politiek vanaf de 17de eeuw heeft geschilderd, waarbij hij het begrip „macht“ in internationaal verband en ook het „nationaal belang“ herhaaldelijk laat opdraven, komt hij tot de volgende konklusie aan het eind van zijn artikel:

„De belangstelling voor de buitenlandse politiek (van het publiek) richt zich niet op de structuurvragen van de internationale samenwerking, maar blijft gevangen binnen categorieën van pacifisme en moralisme. Partijkongressen plegen voornamelijk te spreken over ontwikkelingshulp, het lidmaatschap van Griekenland en Portugal, de erkenning van de DDR en de oorlog in Vietnam. Er is dus een bijna volledige scheiding tussen datgene, wat de emoties van grote delen van de publieke opinie gaande maakt en de zaken, die de aandacht der regering opragen. Deze tegenstelling is nieuw en een van de zorgwekkende punten voor de toekomst.“

In antwoord op dit artikel van prof. Patijn laat prof. P. R. Baehr herinneringen aan een in Nederland gehouden enquête, die in 1969 uitwees dat 85 % van de bevolking — met de regering — lid wil blijven van de Nato. Dit als feitelijke weerlegging van Patijns stelling over de genoemde kloof. Vervolgens wordt Walter Lippmann aangehaald die in 1955 schreef, dat het grote publiek het zelden bij het rechte eind heeft als het gaat om de grote vragen van oorlog en vrede. „Het faalt meestal uit verlangen naar zuinigheid en uit vrees verstrekkende beslissingen te moeten nemen. Meestal loopt de openbare mening achter bij de feiten.“ (Men zou kunnen stellen dat de Westeuropese regeringen in 1938/39 niet minder ver achterliepen dan de publieke opinie — red.).

Interessant is dan dat prof. Baehr tot de volgende konklusie komt: „Men moet op een gegeven moment besluiten wat men het zwaarst wil laten wegen: kennis en ervaring of het principe van het rekening houden met de opvattingen van de meerderheid van de bevolking. Als men — zoals schrijver dezes — op grond van zijn democratische overtuiging tot het laatste besluit, zal dat kunnen gaan ten koste van de factoren kennis en ervaring.“

Als PPR staan wij duidelijk ver verwijderd van de opvattingen van prof. Patijn. Patijn houdt vast aan eenmaal vastgestelde uitgangspunten voor het buitenlands beleid, die zich konsentreren op de handhaving van machtsverhoudingen. De NATO als machtsinstrument mag geen enkele afbreuk worden gedaan door de overweging dat de Nato de ene soort diktatuur wil bestrijden met gebruikmaking van de hulp van een andersoortige diktatuur.

De vrede wordt in het denkraam van Patijn kennelijk nog steeds uitsluitend bedreigd door het uit de balans raken van militaire apparaten, niet door onevenwichtigheden op sociaal-ekonomisch terrein, zoals tussen de rijke en arme landen het geval is. Bovendien kan hij vermoedelijk ook niet inzien dat er een moment kan komen, waarop de kennis en de interesse van het publiek groot genoeg kan zijn om ook op het terrein van de buitenlandse politiek een demokratiseringsproces door te voeren, dat de beslissingsbevoegdheid uit handen zal nemen van een moeilijk te beïnvloeden minister en diens nog minder te benaderen raadgevers.

NEDERLAND: POLITIEK ONTWIKKELINGSLAND

Nederland heeft nu honderd jaar ervaring met een moderne parlementaire democratie. Aangezien we van tijd tot tijd — en zelfs wel eens ontijdig — naar de stembus gaan (moeten!) en aangezien alle kiezers kunnen lezen en schrijven, lijken alle voorwaarden vervuld om te kunnen zeggen dat onze parlementaire democratie volgroeid is.

Een land als India, nog maar ruim 20 jaar onafhankelijk, met een bevolking die in meerderheid analfabeet is, heeft ook een parlementaire democratie. Die moet — gezien de omstandigheden — primitief zijn. Dat is ze ook; maar een nadere beschouwing geeft sterke aanwijzingen dat onze parlementaire democratie en die van India in ontwikkelingsfasen heel dicht bij elkaar staan.

De bevolking van India is grotendeels ingedeeld in kasten, sociale lagen, waarvan de grenzen in de persoonlijke kontakten moeilijk te overschrijden zijn. Geen huwelijken tussen leden van verschillende kasten, enz. Alleen in de steden begint dit systeem te verdwijnen. Vooral in de plattelandstrekken wordt het gehele leven, ook het politieke leven, door die kaste-indeling bepaald. Twee kasten met onderlinge scherpe scheidslijnen zullen niet dezelfde partij aanhangen. Er zijn genoeg voorbeelden van grote politieke verschuivingen in regio's die werden veroorzaakt door onderlinge kaste-tegenstellingen. Als regel geven de leiders van de kasten aan op welke partij zal worden gestemd; alle leden van de kasten zullen die aanwijzingen volgen. Besluit de leiding van een kaste bij een volgende stembusstrijd haar steun te geven aan een andere partij, dan is het gevolg niet alleen dat de hele aanhang trouw meegaat, maar ook dat andere kasten zich gedwongen kunnen voelen, eveneens van partij te veranderen. Men kan dat een primitieve toestand vinden, die met democratie niets heeft te maken. Want democratie is regeren door het volk. En wat is hier de invloed van „het volk“ als men dat volk een verzameling van individuen mag noemen.

Onze primitieve democratie

Maar ook in ons eigen land kennen wij nog maar nauwelijks de politieke beslissing door het individu. De rol van de kaste-leiders in India wordt hier vervuld door de leiders van religieuze partijen. Zij zijn de leiders van politiek-geformeerde roomskatholieken, Nederlands-hervormden en gereformeerden. Zeker voor de oorlog mocht men in dit rijtje ook de socialistische plaatsen, destijds een politieke groep met mystieke kenmerken.

En het is frappant te zien hoever de vergelijking met het voorbeeld uit India opgaat. De kasten zijn niet alleen sociale groeperingen; het verband met het Hindoeïsme is duidelijk aanwijsbaar. Het Hindoeïsme immers zegt dat het le-

ven zich door wedergeboorte steeds herhaalt. En de positie (dat is de hoogte van de kaste) in het volgende leven wordt bepaald door het gedrag in het vorige. Dat is in feite het leven- en helde-idee uit het Christendom. Het enige wezenlijke verschil is, dat de kaste-leiders van de ene politieke partij naar de andere overspringen, terwijl de Nederlandse politiek-religieuze leiders de partijen (waarvan ze zelf de leiding hebben) aanpassen bij hun nieuwe ideeën. Zo erg wezenlijk is dit verschil overigens niet, want de praktische uitwerking van beide systemen is dezelfde.

Om met enkele voorbeelden duidelijk te maken hoe gemakkelijk onze politiek-religieuze leiders het hebben:

De ARP was tot 1962/63 kolonialistisch, en opioneerde fel tegen de Nederlandse Indonesië-politiek. In genoemde jaren namen Bruins Slot, Zijlstra en anderen het initiatief de lijn om te buigen, en korte tijd later kon de ARP zich anti-kolonialistisch noemen. De aanhang volgde vrij gedwee.

De CHU moest onder leiding van Beernink niets weten van toenadering tot ARP, laat staan tot KVP. Op een kongres in Middelburg/Vlissingen trok Beernink bij zijn afscheid als unie-voorzitter nog eens fel van leer tegen de ARP, terwijl diens opvolger Tilanus bij de aanvaarding van het voorzitterschap meteen liet merken dat hij er anders over dacht. Een jaar later had Tilanus de mening om; op een klein groepje opposanten na was ook hier de hele meute volgzzaam.

Het voorbeeld van de KVP: na één verkiezing de kabinetten Marijnen en Cals en weer terug van Cals, is bekend.

WAAROM EIGENLIJK VERKIEZINGEN?

In feite is het in het verleden aan een kleine groep zwevende kiezers te danken geweest dat het houden van verkiezingen net niet overbodig was. Als het aan de konfessionele partijen had gelegen had elke kiezer de religieuze plicht moeten hebben te stemmen

op de partij van zijn groep: de gereformeerden op de ARP, de hervormden op de CHU, de roomskatholieken op de KVP. Wie zich niet in dat schema wilde laten passen was een afvallige, op zijn minst een niet-loyale, voor wie priester en predikant baden bij het naderen van de verkiezingen. Want er werd niet gebeden voor hen die wel loyaal waren; dat was niet nodig. De konfessionele partijen hebben met betrekking tot die zwevende kiezers eigenlijk altijd een enorme hypokrisie getoond. Voor diezelfde geminachte zwever immers werden pakken vol affiches en ander reclame-materiaal gedrukt. Op hem richtte zich alle moeite die men zich in een verkiezingskampagne gaf.

Als het aan de konfessionele partijen had gelegen zou de centrale kiesraad in Den Haag elke vier jaar opdracht hebben gekregen bij de gemeente-administraties te informeren hoeveel mensen 21 jaar geleden waren geboren in de verschillende milieus. De gereformeerden zou men aan de ARP hebben toebedeeld, de hervormden aan de CHU, de katholieken aan de KVP, de arbeiderskinderen zonder godsdienst aan de SDAP/PvdA en de rest aan de liberalen. En dan geen verkiezingen meer, want die zijn onnodig. We zien nu — gelukkig — dat er steeds meer zwevende kiezers komen, mensen die het nog niet weten, omdat zij — alvorens naar de stembus te gaan — willen weten wie de partijen zijn. Dat duidt erop dat we uit de tot nu toe primitieve ontwikkelingsfase van onze parlementaire democratie naar een mate van volgroeid zijn toe gaan.

De PPR moet daaraan meehelpen, want wat nu gebeurt is het wezen van de politieke vernieuwing waarvan wij zo fervent voorstander zijn. Elke kiezer moet weten dat hij zelf een keuze moet bepalen, die alleen bij toeval iets te maken mag hebben met het milieu waarin hij/zij is geboren. Als dat stadium is bereikt moet de PPR bovendien nog proberen, die vrije keuze in progressieve richting te laten vallen.

Sam Mel.

In Limburg de eerste PPR-plakkers op de bon

Venlo — 29 januari, de Limburgse verkiezingskampagne van start. Twaalf plakploegen gaan er op uit om het landschap te versieren met opwekkings, op 18 maart PPR te stemmen, en in minder dan geen tijd worden de eersten in hun nekvel gegrepen. Dat kost een paar centen, maar verkiezingskampagnes zijn altijd kostbaar. De KVP is fel anti-PPR en dat maakt de radikalen optimistisch.

Ook lijsttrekker Jacques Tonnaer is optimistisch; hij konstateert dat de vergaderingen steeds beter worden bezocht, dat er regelmatig vele nieuwe gezichten zijn waar te nemen, en er komen ook nieuwe aktie-centra van de grond.

Ik heb ook het gevoel dat Limburg nu zo ver is dat het wil veranderen. De taktiek van de KVP in deze provincie is, de aandacht geheel te konsentreren op het provinciale beleid; dat blijkt ook uit de politieke bijeenkomsten die de KVP organiseert. Er kan geen twijfel over bestaan dat men zijn uiterste best doet de aandacht af te leiden van wat er buiten Limburg, op nationaal vlak gebeurt... met name met de KVP. Een regering zonder inspiratie laat men in verkiezingstijden niet graag opdraven.

Wat doet de PPR daartegen?

We behoeven niets speciefs te doen. De ervaring is dat de mensen op bijeenkomsten hooguit een half uur bereid zijn over provinciale zaken te praten; daarna gaat het gesprek onvermijdelijk over naar nationale en internationale kwesties.

Hoe is dan de positie van de KVP in Limburg?

Die wordt bepaald door het verleden. De KVP heeft hier altijd gedomineerd, en als er dan een sfeer van verandering doorkreekt, dan is het de overheersende positie van zo'n politieke club die het eerst wordt aangevreten.

De KVP voelt dat ook zelf heel goed. Daarom zet ze zich sterk af tegen de PPR. Provinciaal KVP-voorzitter Veringa (broer van de minister van Onderwijs) loopt met de klompen door de politiek en schopt waar mogelijk zo hard mogelijk tegen de PPR. Dat duidt erop dat de KVP ons vreest, en die vrees kan juist door deze taktiek met de dag toenemen, want de KVP schopt ons om zo te zeggen in de publiekeiteit.

Jacques Tonnaer, lid Eerste Kamer, burgemeester van Schinveld

PATER EN NON
SAMEN OP DE LIJST
GEZELLIG ...

Op de (gedekonfessionaliseerde) kandidatenlijst van de PPR in Limburg treffen we een pater en een non aan. Het zijn pater Tausch, provinciaal overste van de paters van Marian Hill, en zuster Angèle Buys, pastoraal werkster in Venlo. Waarin men tot zijn geruststelling een aanwijzing mag zien dat men bij de PPR niet onvermijdelijk op het slechte pad behoort te geraken.

Er is overigens nog een goede reden te noemen waarom de KVP juist hier in Limburg bang voor ons is. Naast de tendens naar verandering, en naast de duidelijke positie-name van de PPR is er ook het feit dat de PPR evenals de KVP mensen heeft gekandideerd die echte Limburgers zijn — of door geboorte, of door een heel lang verblijf in deze provincie. De Partij van de Arbeid werkte hier altijd grotendeels met „import“, en ook met D'66 is dat nu het geval. In deze provincie is de afkomst uiterst belangrijk.

Al deze aanwijzingen en omstandigheden maken dat we uitstekende vooruitzichten hebben.

WAARSCHUWING

Aan de Nederlandse kiezers,

Op 18 maart worden verkiezingen voor de Provinciale Staten gehouden. Misschien bent u geneigd dan uw vertrouwen te stellen op een toevallig aantrekkelijke lijst van de Politieke Partij Radikalen (PPR). Onderschat het gevaar daarvan echter niet. Als dat op al te grote schaal zou gebeuren, kan het ertoe leiden, dat de populaire regering met Luns, Witteveen, Roolvink en Schut door een vooruitstrevend kabinet vervangen gaat worden. Weet wel wat u dan te wachten staat:

- de woningbouw, die minister Schut zo fijn in bedwang heeft gehouden, zal verder worden opgevoerd, zoals inderijd minister Bogaers deed;
- de prijzen, die oud-minister De Block liet groeien, zullen aan banden worden gelegd, terwijl de minimum-lonen, die van minister Roolvink niet sneller mochten stijgen dan andere lonen, dat wel zullen mogen;
- de ontwikkelingshulp, die minister Udink juist zo plezierig aan het regelen was, dat Nederland, wat het met de linkse hand in gulheid aan de arme landen gaf, met de rechtse hand weer lekker terug kon verdienen, zal onplezieriger worden;
- de trein en de bus worden aantrekkelijker gemaakt, terwijl minister Bakker net bezig was allerlei lijnen te sluiten;
- in plaats van enkel over vrede te praten, wat minister Luns altijd deed, terwijl defensie-minister Den Toom zijn gang kon gaan, zullen we ministers krijgen, die zich heus voor de vrede willen inzetten;
- de werkgelegenheid, die ex-minister De Block zo veel mogelijk in het westen hield, waardoor lucht en water zo'n opvallend aroma kregen, zullen ze ook naar het noorden, oosten en zuiden gaan brengen;
- en minister Beernink, die zo prachtig alle verlangens van rechtstreekse invloed van het volk op het landsbestuur in commissies had verstopt, zal worden vervangen door iemand, die echt democratisch denkt. De medezeggenschap voor de werknemers, en het meebeslissen van scholieren en studenten, die de ministers Veringa en Roolvink weliswaar aanprezen, maar gelukkig nooit realiseerden, gaat er dan toch komen;
- en de belastingverlaging van 300 miljoen, die Witteveen in 1971 wilde laten aansluiten op de 600 miljoen-verlaging in 1970, (omdat hij toch geen geld nodig had voor krotopruiming, ontwikkelingshulp, kleinere schoolklassen, hulp aan noodlijdende gemeenten) zal niet doorgaan, omdat de PPR dat geld voor die doelen wel nodig heeft.

Kijk, doordat het zo evenwichtige kabinet-De Jong pal stond tegen al dit soort nieuwlichterij en vóór orde, rust en veiligheid in Nederland, is ons dit alles bespaard geworden. Help de christelijk-liberale coalitie dit te blijven doen! (N.B.: Voor niet-radikalen: dit is een voorbeeld van sarkasme in de politiek...)

Antoine Jacobs

ZEELAND: Snelle groei na een late start

Hoewel vorig jaar maanden lang hard is gewerkt om de PPR in Zeeland van de grond te krijgen (Kees Lafeber!) kon pas vanaf december worden gesproken van opvallende resultaten. Niet vreemd aan die drastische keer in de goede richting is de overgang van KVP naar PPR geweest van Jan van der Voorde, met name in Zeeuws-Vlaanderen een bekende figuur uit het NKV. Van der Voorde zelf ontkent niet dat zijn besluit vele anderen vermoedelijk heeft geïnspireerd...

Een jonge partij zit altijd met de moeilijkheid dat er jonge mensen achter gaan staan die nog niet in functies hebben meegespeeld en dus niet bekend zijn. Als dan een meer bekende figuur in een provincie een besluit neemt als ik heb gedaan en daar duidelijk voor uit komt, dan krijg je een stroomversnelling. Dan gaan die mensen die al lange tijd aarzelen en zich afvragen: wat móet er met de partij waarvan ik zo lang lid ben geweest, het voorbeeld volgen dat wordt gegeven. Velen hebben voor zich eigenlijk al een besluit genomen, maar wachten op een gelegenheid om het uit te voeren.

En waarom de overgang naar de PPR?

De nacht van Schmelzer (de val van het kabinet Cals-Vondeling) is voor mij wel het beginpunt geweest. Maar ik verliet de KVP op dat moment nog niet, want een club waarin je vele jaren hebt gewerkt, laat je niet in de steek als er één fout wordt gemaakt. Maar de situatie werd steeds moeilijker, en ik zag dat het kader van het NKV in Zeeland ging nadenken over zijn positie, of men lid zou blijven van de KVP — voor zover men het was. Het aantal werknemers binnen de KVP ging steeds geringer worden. Ik kan me nog herinneren uit de jaren 1956 en later, tot wel plm 1964 dat elke winter in Aardenburg studieweekenden werden georganiseerd door de KVP voor werknemers. In die tijd zat er beweging in die partij; de werknemers werden aangetrokken. Maar dat is — om welke redenen dan ook — gestaakt.

Na de nacht van Schmelzer werd een politiek gevoerd die men met de beste wil ter wereld niet gericht kan noemen op de minst-draagkrachtigen in onze maatschappij. Ik denk daarbij aan de woningbouw, die onder Bogaers een hoogtepunt bereikte; niet alleen in aantal, maar die woningen waren toen ook nog betaalbaar. We zien nu dat als gevolg van de enorme rentestijgingen woningbouwcorporaties — van zo'n korporatie ben ik ook nog bestuurslid — geen voor de werknemers betaalbare woningen kunnen bouwen. Huren van 160 tot 180 gulden per maand zijn eenvoudig onbereikbaar voor mensen die per week 150 gulden of iets meer thuisbrengen. Het is een onderwerp waar licht overheen wordt gepraat, zo van: die rente is nu eenmaal hoog. Ja, dat weet ik zelf ook wel, maar dan zal je met behulp van subsidies iets moeten doen.

Vervolgens was er de loonwet. Akkoord, de regering moet in al te scherpe gevallen kunnen ingrijpen, maar niet in de eerste de beste CAO. Er is nog een poging gedaan om de minister ertoe te bewegen, akkoord te gaan met elke CAO op die voorwaarde dat eventueel een deel van directe loonsverhogingen omgezet zou worden in verbeteringen van pensioenregelingen of spaarloon. Maar ook dat was voor de regering niet aanvaardbaar.

Als je dan terugdenkt aan de tijd van de Koreaanse oorlog, toen we als vakbondsmensen de afdelingen introkken om een bestedingsbeperking te verdedigen,

en als we bedenken dat we dat zelfde bij de konsumptiebeperking van 1956-57 nog eens hebben gedaan — als vakbeweging ten behoeve van het nationaal belang — dan is duidelijk dat de vakbeweging heel duidelijk haar verantwoordelijkheid heeft getoond ten aanzien van het landsbelang, en niet alleen inzake de eigen groepering. En als je onder die omstandigheden een brok vrijheid wil, dan moet dat zo betutteld worden, dat je de konklusie moet trekken dat wij een stelletje onverantwoordelijke jongens zijn, die zo maar voor de vuist weg Nederland de kelder willen inwerken. Dan zeg ik: Nou ja, nu kan ik het niet langer.

J. v. d. Voorde
districts-
bestuurder
N.K.V.
Lijsttrekker
P.P.R.
Zeeland.

Als klapstuk kwam er dan ook nog de belastingverlaging, die — ik heb het uitgerekend — voor een gezin van vijf kinderen bij een maandloon van 900 gulden — precies niets oplevert; die mensen hebben er niets aan. De voordelen van deze belastingverlaging liggen heel duidelijk bij de mensen met grotere inkomens. Dan krijg je het moment waarop je je afvraagt: waar gaan we naar toe?

Jan Kwakkenbos
PAK-lijsttrekker
in de kieskringen
Breda en
Zevenbergen.

Het college van gedeputeerde staten moet naar mijn mening een afspiegeling zijn van de politieke verhoudingen in de provinciale staten. Op provinciaal nivo voel ik niet voor een regeringskoalitie en een grote oppositie. Of dit betekent dat de PPR mogelijk met de KVP zal samenwerken in GS? Ja, als dat op een konstruktieve manier kan, waarom dan niet? Aldus Jan Kwakkenbos.

De staten moeten niet langer — zo is de praktijk nu — een praatcollege achteraf zijn. De staten moeten een duidelijke controlerende taak hebben; controle uitoefenen op het beleid van gedeputeerde staten, veel meer dan tot nu toe het geval is geweest.

Het feit dat vele statenleden geen behoefte hebben aan omvangrijk controlerend werk, en er de voorkeur aan geven een beperkt aantal keren per jaar bijeen te komen om gemoedelijk met elkaar te praten, houdt hoogstwaarschijnlijk verband met de vrij geringe taken waarmee het provinciaal bestuur is opgescheept.

Het moet ondenkbaar zijn dat een statenlid per jaar enkele keren gezellig gaat babbelen. Hij moet actief aan het werk van het provinciaal bestuur kunnen deelnemen; een andere werkwijze kan ik me niet indenken.

Wat de bevoegdheden van het provinciaal bestuur betreft: die zijn inderdaad beperkt en daardoor is het entoesiasme onder de statenleden getemperd. Maar het hangt niettemin van de instelling van de statenleden af of ze konstruktief willen zijn. Zien zij hun lidmaatschap als een erebaan dan komt er uiteraard niets van terecht. In feite moeten zij zich bewust blijven van hun verantwoordelijkheid ten aanzien van

de kiezers, en zij dienen regelmatig ruggespraak te hebben met die kiezers. Dat gebeurde tot nu toe bijna nooit.

De PPR in Brabant gaat samen met de PvdA. Dat brengt de PPR in contact met de interne moeilijkheden die er in de PvdA-Brabant zijn geweest. Eén van de oorzaken daarvan is toch wel geweest de vraag, of de PvdA na de verkiezingen de samenwerking met de KVP in GS zal voortzetten.

Als de KVP, die het de afgelopen periode in Brabant duidelijk heeft laten afweten, in de oppositie gezet kan worden, zodat we met een schone lei opnieuw zouden kunnen beginnen, dan waren we in de meest ideale toestand gekomen. Maar gezien de politieke situatie kunnen we aan een mogelijke samenwerking met de KVP niet voorbijgaan.

De KVP heeft in het jongste verleden nogal zwakke figuren naar voren geschoven voor de GS-zetels. Stel dat zo iets weer gaat gebeuren; moet er dan geen felle oppositie zijn?

Dat zeer zeker. En ik stel me voor dat — als de KVP-meerderheid niet meer zo groot is als voorheen — dat je dan de kans krijgt voor een duidelijke oppo-

sitie. Daarmee zou je trouwens de matige figuren in de KVP kunnen opzweepen tot efficiënter en harder werken.

Wat zijn de belangrijkste punten uit het PAK-verkiezingsprogramma in Brabant?

Die liggen op het industrialisatiebeleid en het woningbouwbeleid.

Hoe is de houding van de KVP op dit moment ten aanzien van de PAK-lijst?

Er wordt nogal genuanceerd over gedacht. Naar mijn persoonlijk gevoel kijkt men er zwaar tegen aan en men zal er zich uiterst fel tegen verzetten. De KVP heeft geprobeerd kandidatenlijsten te formeren met meer kwaliteiten dan in het verleden het geval was.

En hoe reageert de geestelijkheid, met name op het lokale nivo?

Precies weten doe ik het niet, maar naar wat ik er van heb gehoord staat men in die kringen positief tegenover een vernieuwing in de politiek; naar progressiviteit in de politiek. Het gezagig voortsjokken van de KVP is men — dacht ik — ook in die kringen behoorlijk beu. Wat ik persoonlijk aan geestelijkheid ken laat mij weten dat vele priesters fel tegen de oude banden kerk-KVP zijn.

IN GRONINGEN NOG GEEN POLITIEKE DOORBRAAK

PPR KOMT MET EIGEN LIJST BIJ STATENVERKIEZINGEN

PPR-Groningen heeft een vrouwelijke lijsttrekker voortgebracht; voluit: Jeltje Maria Katharina Teunissen-Meulenbroek. Echtgenote van Paul Teunissen die lange tijd de commissie Vredespolitiek heeft voorgezeten.

Op 26 januari moest de verkiezingskampagne-voorbereiding even rusten omdat een doctoraal-examen in de rechten moest worden afgelegd, en kort na de verkiezingen zal er nog een tweede rustperiode ingelast moeten worden als een drie-jarig zoontje er een speelkameraadje bijkrijgt; maar buiten deze persoonlijke besommeringen (als dat woord hier mag worden gebruikt) ziet PPR-lijstaanvoerder straks ruime mogelijkheden voor een politieke loopbaan in Gronings college van Provinciale Staten.

Wij gaan de verkiezingen op ons eentje in, want gesprekken met D'66 en PvdA zijn uiteindelijk zonder resultaat gebleven. Dat is wel jammer, want ook in Groningen had de PPR graag willen functioneren als katalysator in de ontwikkeling van samenwerkingsverbanden. Nu de situatie zo ligt willen we niets doen wat een latere samenwerking — in de staten — zou kunnen belemmeren, en daarom zullen wij ons in de verkiezingskampagne niet afzetten tegen genoemde partijen.

Jeltje
Teunissen -
Meulenbroek,
Lijstaanvoester
P.P.R.-Groningen

Daarbij komt dat we in Groningen niet kunnen rekenen op een ruime vertegenwoordiging van de PPR in de staten. We hopen op de verkiezing van één afgevaardigde; verder durven onze verwachtingen echt niet te gaan.

Groningen is altijd een vrij zwakke provincie geweest voor de PPR, en Groningen heeft ook niet het voorbeeld gevolgd van Friesland en Zeeland, waar de PPR aanvankelijk evenmin van de grond kwam, maar sinds enkele maanden onverwachte successen boekt. Wat is daarvan de oorzaak?

In de eerste plaats moeten we het feit erkennen dat de PPR het gemakkelijkst bressen slaat in de rijen van de KVP. Aangezien er in Groningen weinig KVP-aanhanger is, is er zo gezien ook weinig potentiële winst. Voorzover er KVP zit in Groningen hebben we wel succes gehad, want het voormalige KVP-kader in deze provincie is grotendeels naar de PPR overgekomen. Maar onder de protestanten hebben we nog weinig aanhang.

Een andere faktor is de afwachtende houding die men Groningers onder bijna alle omstandigheden ziet innemen. Dit is een karaktertrek. En tenslotte ziet men hier het verschijnsel van een sterke gehechtheid aan de partij die men eenmaal heeft gekozen. Er zijn hier doorgewinterde anti-revolutionairen en onverzettelijke rode rakkers. Die zijn moeilijk van hun plaats te krijgen.

Geldt dit voor de hele provincie?

Onze aanhang zit in de stad Groningen gekonsentreerd. In Kloosterburen is nu een afdeling en in Hoogezand nog een groepje. Verder zitten individuele leden over de hele provincie verspreid. Er komt wel een doorbraak, maar die zal nog even op zich laten wachten.

ONZE DADEN

als u ons de kans geeft gaan wij er net zo mee door

HUN WOORDEN

maar kijk niet naar hun daden

PROGRAMMA'S

spelen een grote rol in de politiek — helaas vooral om de schijn te wekken, dat men echt iets van plan is. In dat verband noemde Jurgens zelfs ons PPR-program — nadat wij een deel daarvan in Tilburg op 19 april 1969 op een kongres hadden vastgesteld — „in zoverre WAARDELOOS, dat met name de middenpartijen (KVP-ARP-CHU), tenminste als ze iets meer fantasie zouden hebben, net zo'n program zouden kunnen maken: het gaat om en program en de wil, de moed om het ook uit te voeren”.

Intussen bejiveren zich, zoals u weet, de behoudende „middenpartijen” om met een progressief-klinkend verhaal te komen (terwijl de DADEN van hun kabinet-De Jong nou niet bepaald van vooruitstrevendheid overlopen). De CDU-in-woording, die zich „de 18” noemt, heeft al wat rapporten opgehoest. En onlangs trommelde de KVP nog het laatste restant aan verbeeldingskracht uit haar gelederen bij elkaar, en stuurde het onder leiding van professor P. Steenkamp naar een retraite-oord om een nieuw progressief verhaal te bakken.

Daarbij is ongetwijfeld, zoals in die hoek steeds schamteloos is gebeurd, leentjebuurt gespeeld bij de bestaande — met noeste radikale vlijt opgestelde — programma's van de christen-radikalen (weet u nog wel, van november 1967, in Scheveningen), van de PPR, van D'66, van de PvdA, en — wie weet — van de PSP.

MAAR, houden zij zich aan die mooie verhalen?

Soms wel, hoor. Echt wel. Zo erg is het nu ook weer niet.

Maar heel vaak, juist als het om harde dingen gaat, om een keuze tussen vernieuwing en de bestaande orde van zaken, dan juist niet.

Ze weten dat soms knap te verdoezelen, door bijvoorbeeld te spreken over „haalbaarheid”, „regeerbaarheid”, „evenwichtige economische groei”, „NAVO-verplichtingen” (de 225 miljoen!), „strukturele dit of dat” en (bij de belastingverlaging, maar NIET bij de woningbouw-verlaging!) „simpele rechtvaardigheid”.

Dán kiezen zij vóór het zekere dat bestaat, tégen het onzekere dat komen moet. Om 's nachts niet wakker te hoeven liggen: HET KABINET DE JONG IN RUSTE. DAAROM een paar voorbeelden uit het parlement, uit het jongste verleden:

ENQUÊTE-VOORSTEL AARDEN

Het voorstel van januari-september 1969 naar concentratie van economische macht, bij fusies. Wij wilden dat de Kamer nou eens zelf iets aanpakte, dat al te lang door de gevestigde machten was tegen gehouden: vaststellen WIE het voor het zeggen heeft in het bedrijfsleven (de 200 van Mertens?). En: werd er wel VERANTWOORDING afgelegd door de economische machthebbers?

Als je weet wie bij FUSIES beslist hebben (direkties?, kommissarissen?, banken?, aandeelhouders? enz.) weet je ook wie de machtsposities bekleeden, en wie dus tot het afleggen van verantwoording moeten worden gedwongen.

De behoudende regeringspartijen durfden zo'n ingrijpend ONDERZOEK NAAR ECONOMISCHE MACHT niet aan, en verwierpen het voorstel (vóór: PPR, PvdA, D'66, PSP, CPN).

LAAGSTBETAALDEN (wet minimumloon 1968)

De MINIMUMLONEN moeten natuurlijk, wil je ooit tot een betere inkomensverdeling komen, sneller stijgen dan de overige lonen. Op z'n minst moeten zij even snel stijgen. Anders minister Roolvink (ARP). Die laat de minimumlonen achterblijven bij de gemiddelde loonstijging. Een amendement-Van Lier (PvdA) om het minimumloon tenminste met dit gemiddelde te laten meestijgen werd ... verworpen, op 24/9/1968. Voor het amendement stemden alleen: PvdA, PPR, PSP, D'66, Boersma (ARP), v. Schaik (KVP).

RASENDISKRIMINATIE IN ZUID-AFRIKA

Het is niet te geloven, maar op 11 september 1969 stemde de Kamermeerderheid TEGEN een motie-Wieringa (PvdA) ondersteund door PPR, D'66 en PSP, van de volgende inhoud:

De Kamer ... nodigt de regering uit:

- aan te dringen op maatregelen ter verzekering van een volledige naleving van de wapenembargo's tegen Portugal en Zuid-Afrika en van de sancties tegen Zuid-Rhodesië, waartoe de Veiligheidsraad heeft besloten;
- aktief mede te werken aan de totstandkoming van verdergaande besluiten in V.N.-verband, die de economische en politieke druk op de regeringen van Zuid-Afrika, Portugal en Zuid-Rhodesië kunnen vergroten;
- bij te dragen aan het V.N.-Trust Fund voor de slachtoffers van de apartheidpolitiek. Behalve de indianers stemden alleen de ARP'ers Boersma en Boertien vóór ...

WERKENDE JEUGD

Zij die het voorrecht hebben na hun leerplicht scholier te worden krijgen alle tijd en gelegenheid om gevormd te worden (mét lange vakanties ...). Wie met z'n vijftiende gaat werken mist die kansen. Op 16 oktober 1969 vroeg een motie Aarden aan de regering om ALTHANS VOOR VIJFTIEN-JARIGEN, MAAR DAN OOK PER 1 AUGUSTUS 1970, EEN DAG VORMING PER WEEK. Verworpen. Vóór stemden: PPR, D'66, PvdA, PSP en CPN.

Op 1 november een indrukwekkende demonstratie werkende jongeren in Den Haag. Daarom nieuwe poging: amendement Annie Kessel om onderwijsbegroting van zelfde strekking, kosten in 1970 circa f20 miljoen. Opnieuw verworpen. (Demonstreren is blijkbaar niet genoeg: je moet ook de politieke MACHT veroveren, via een regeringsmeerderheid voor een Progressief Akkoord, bijvoorbeeld).

VIETNAM

Zo langzamerhand raakten eind 1968 zelfs partijen als de KVP en CHU eindelijk overtuigd dat de Verenigde Staten in Vietnam op de verkeerde weg waren. In mei 1967 had SCHMELZER zich nog negatief uitgelaten over de massale, imponerende Vietnamdemonstratie in Amsterdam ...

De Kamer nam een motie aan die Luns uitnodigde de bezorgdheid van het Nederlandse parlement aan de Amerikaanse regering over te brengen.

Minister Luns legde deze motie naast zich neer ... en de regeringspartijen durfden toen natuurlijk niet hun stem te geven aan een motie die deze houding van Luns afkeurde ...

WONINGBOUW

Oktober 1969: een motie Den Uyl vraagt opvoering WONINGBOUW tot 140.000 in drie jaar (1970-1972), vanwege woningnood en noodzaak krotopruijing.

PPR en D'66 dienen mee in. Motie verworpen. PvdA, PPR, PSP, CPN en BP (!) stemmen daarna TEGEN DE BEGROTING VAN VOLKSHUISVESTING, omdat uit de houding der regering blijkt, dat opheffing woningnood en krotopruijing niet meer prioriteit nummer één is. Stemmen tegen een begroting is een zware maatregel, maar, zoals Vondeling later terecht zegt: woningnood blijft volksvijand nummer één. MINISTER SCHUT WORDT OP ZO'N MANIER VOLKSVIJAND NUMMER TWEE.

BESTUURSVORM UNIVERSITEITEN

In mei 1969: bezetting van aula Tilburg, van administratiegebouw universiteit (Maagdenhuis) in Amsterdam. Waarom deze, en andere, harde acties?

Omdat de studenten niet meer een bestuursvorm willen aanvaarden, waarin alle macht bij de professoren ligt: zij willen mee-beslissen. En daarbij willen zij tevens helpen zoeken naar nieuwe bestuursvormen, waaraan ook de werknemers in de bedrijven iets zouden kunnen hebben bij hun inzet voor medezeggenschap in hun werksituatie. Een motie van de regeringspartijen, tijdens het kamerdebat rondom het Maagdenhuis, vraagt de regering alleen om herstel van rust en orde („LAW AND ORDER”, zouden NIXON EN AGNEW ZEGGEN) niet tevens om begrip voor de oorzaak der troebelen, noch om spoedige maatregelen.

Begin november bespreekt de Kamer een nota-Veringa, die een voor studenten en staven van de universiteiten niet-aanvaardbare nieuwe bestuursvorm voorstelt. PPR zegt: nee, maak het de universiteiten mogelijk om ZELF een nieuwe bestuursvorm te zoeken, waarin mede-beslissing is gewaarborgd, en om daarmee te experimenteren. Nee, zeggen de regeringspartijen. Zij zeggen ook nee tegen een D'66- en een PvdA-voorstel die elk veel eerder tegemoet komen aan de wensen die binnen de universiteiten leven dan Veringa's ideeën. Angst? Angst „de zaak niet in de hand te kunnen houden?” Alsof je iets blijvend in hand kunt houden tegen de wensen van de betrokkenen zelf in!

INVLOED VAN KIEZER OP VORMING VAN REGERING

Al sinds augustus 1967 studeert een staatscommissie Cals-Donner op grondwetsherziening. Van Thijn (PvdA) vraagt in maart 1969, bij een interpellatie, mét D'66 en PPR, om de commissie ook opdracht te geven na te gaan of de kiezer misschien meer invloed op de vorming van een regering kan krijgen.

Zoals het nu is worden regeringen NA de verkiezingen in geheime onderhandelingen door een „formateur” in elkaar gezet. Niemand weet tevoren b.v. of de KVP radikale partners zal kiezen (kabinet-Cals) of behoudende partners (kabinet-De Jong).

Alleen PvdA, D'66 en PPR wilden hier achter staan, hoewel alleen maar STUDIE gevraagd wordt!

Gelukkig komt de commissie in september zelf — meerderheid negen tegen acht — met een voorstel in de richting van de motie Van Thijn: aanwijzing formateur door kiezers. Gezien de houding van de Kamermeerderheid zal daar wel niets van komen ...

Door Karel van Eerd en Erik Jurgens

LOONVORMING

In september 1969 beslist de Tweede Kamer vóór artikel 8 ontwerp-Wet op de Loonvorming. Tegen: PvdA, PPR, D'66, PSP, CPN, vier KVP'ers (van de 39!).

Dit artikel betekent een greep van de regering op de loonvorming zoals die in c.a.o.'s tot stand komt. Het PPR-bezwaar is niet dat er geen „geleide” loonvorming mag zijn — dat kan soms best nodig zijn in het algemeen belang. MAAR dan moeten NIET, zoals steeds is gebeurd, alleen de lonen aan banden worden gelegd, maar OOK ANDERE VORMEN VAN INKOMEN. Dat is niet meer dan billijk.

Bovendien is art. 8 niet uitvoerbaar zonder medewerking van de vakbeweging. En NVV en NKV zijn heftig tégen.

OPPOSITIE MONDDOOD MAKEN

11 december 1969: Van Lier (PvdA) interpelleert de minister van Sociale Zaken, en vraagt, samen met D'66, PPR en PSP, OM PER 1 JANUARI 1970 DE AOW EN AWW MET 3% TE VERHOGEN, PLUS EEN 3% VAKANTIE-UITKERING.

Maenen (KVP) maakt zich namens de regeringspartijen boos. Die interpellatie had best kunnen wachten tot de ministerraad over deze zaak tot overeenstemming is gekomen. (En dat terwijl deze zaak al in oktober in een — verworpen — motie aan de orde was gesteld!)

„WIJ ZULLEN ONS TEGENOVER HET TOESTAAN VAN DIT SOORT INTERPELLATIES KRITISCHER GAAN OPSTELLEN.”

Van Lier (PvdA): „Dus de harde lijn van Beernink-Maenen?” Maenen: „Wij wensen over deze verklaring niet te discussiëren.” Toe maar, en dat terwijl het ter verantwoording roepen van de regering hoofdzaak van het parlement is — in een parlementaire democratie tenminste!

Met wie voelt parlementariër Maenen zich méér verbonden? Met zijn mede-volksvertegenwoordigers, of met de regering, tegenover wie hij zich als volksvertegenwoordiger juist kritisch zou moeten opstellen ...?

VEROLME

In september 1969 vroegen (motie Nederhorst) PvdA, D'66, PPR, PSP en CPN onder andere om een REGERINGSKOMMISSARIS BIJ VEROLME, nu dit bedrijf een overheidskrediet van enige tientallen miljoenen ging krijgen. Deze „greep” op de gang van zaken vonden de regeringspartijen overbodig. Vier maanden later (januari 1970) moesten zelfs nog hardere maatregelen worden genomen (rapport Biesheuvel-Langman, aftreden Schmelzer als adviseur Verolme — minister De Block zelf was toen ook al afgetreden!)

ELF OP ZICH WILLEKEURIGE PUNTEN

uit twee jaar (1968 en 1969) regeringsbeleid-De Jong, twee jaar meerderheid KVP-VVD-ARP-CHU in de Tweede Kamer. ONZE houding en HUN houding in die zaken zijn tekenend. Tekend voor het verschil tussen bezadigheid en stoutmoedigheid, tussen conservatief en progressief, tussen bevestiging van het bestaande en wil tot vernieuwing.

De PPR stemde op deze punten vóór:

- een parlementair onderzoek naar economische macht bij fusies
- een rechtvaardige stijging van het minimumloon
- scherper optreden tegen apartheid
- een begin van een vormingsprogramma voor werkende jongeren
- afkeuring van onwil van Luns om de Vietnam-motie van Kamer uit te voeren
- opvoering woningbouw tot 140.000 per jaar
- zelfbeschikking bij de universiteiten
- invloed van kiezer op kabinetsformatie
- vrije lonen, zolang andere inkomens ook vrij zijn
- verhoging AOW, ook al kwam die stemming de regeringspartijen op dat moment niet van pas

Let op de DADEN (hoewel het moeilijk is die bij te houden als individuele kiezer), vergeet de PROGRAMMA'S van de partijen, voorzover ze van die daden afwijken!

Vinger omhoog achter uit de zaal: „Met name de punten werkende jeugd en meer woningen kosten geld. Waar denkt u dat vandaan te halen?” Goede vraag, meestal om de belover van veel fraais tot de orde te roepen (maar er zijn ook punten die geen geld, wel goede politieke wil, nodig hebben).

DAAROM NOG TWEE ILLUSTRATIES:

— in december 1967 vroeg Aarden om f34 miljoen méér voor ONTWIKKELINGS-HULP uit te trekken, 27 miljoen ten koste van defensie, 7 miljoen ten koste van civiele verdediging (B.B.). Nee, dat kon niet. Er kon in december 1968 op korte termijn wel f225 miljoen BIJ de defensiebegroting. Voor tanks: NAVO-verplichtingen. Hebben wij geen ontwikkelingsverplichtingen?

— MOTIE DEN UYL-AARDEN-WIEBENGA IN OKTOBER 1969: LAAT f600 MILJOEN BELASTINGVERLAGING NIET DOORGAAN, WEGENS GELDNOOD BIJ DE GEMEENTEN EN BIJ DE WONINGBOUW.

Allerminst een voorstel om populair mee te worden, hoewel de laagst betaalden van deze verlaging bitter weinig (enige guldens) in hun loonzakje terugvinden, terwijl in-tussen de omzetbelastingen (BTW) en de prijzen weer omhoog gaan.

Vóór motie Den Uyl stemden: PvdA, PPR, PSP.

En intussen (januari 1970) blijkt Witteveen enige honderden miljoenen minder BTW in 1969 te hebben geïncasseerd dan geschat, zodat ...

Kortom, er kan ook meer geld op tafel komen voor de werkende jeugd en de woningbouw.

ALS WE MAAR WILLEN!

Op 28 en 29 februari 1968 hebben provinciale staten van Noord-Holland het streekplan Noordzeekanaal-gebied besproken en goedgekeurd. Eén van de hete hangijzers in dat streekplan was de afbraak van een aantal woonblokken in Assen-Delft en Westzaan. Dit streekplan met een oppervlakte van ongeveer 1500 hektaren is voornamelijk bestemd voor de vestiging van basis-industrieën. Een ander punt dat erg hoog werd opgenomen is dat van de milieu-hygiëne. Beide punten hebben vrij veel weerstand gewekt bij de plaatselijke bevolking.

Op 21 mei vorig jaar wees de Amsterdamse raad een vestiging van Progil in dat gebied af uit vrees dat er ernstige dingen konden gebeuren bij het transport van chemische producten die door Progil zouden worden afgeleverd. Mede daardoor zijn de inzichten met betrekking tot wat er moet gebeuren met dat Noordzeekanaal-gebied aan het veranderen. Bovendien zijn de eisen die wij met betrekking tot de milieu-hygiëne stellen aan het verschuiven. En nu doet zich de vraag voor of het niet wenselijk is het streekplan Noordzeekanaal-gebied aan te passen aan de veranderende inzichten op economisch, technisch en milieu-hygiënisch gebied.

Hoe staat de PPR in Noord-Holland tegenover dit streekplan.

Men mag niet zeggen dat de PPR tegenstander is van het streekplan; er zijn tot op dit moment nog maar weinig studies verschenen die betrekking hebben op de hele economische ontwikkeling in dat gebied. Mijn gevoel is dat er op economisch, technisch en milieu-hygiënisch gebied nieuwe opvattingen op komst zijn, en ik wil pas een beslissing nemen nadat deskundigen daarover goede rapporten hebben geproduceerd.

Andere partijen nemen andere standpunten in, zo is gebleken.

Ja, de PSP neemt nu al een zeer duidelijk standpunt in; ze heeft zich in 1968 al tegen het streekplan verklaard. Maar bij de kort geleden gehouden algemene be-

DIK VAN KLEEF OVER: NOORDZEE-KANAAL-GEBIED EN AMSTERDAM

schouwingen over de begroting van dit jaar heeft de PSP de zaak opnieuw aan de orde gesteld, en daarbij werd een motie ingediend om het streekplan te wijzigen. Die motie werd door de commissaris van de koningin afgeraden omdat ze staatsrechtelijk niet juist was.

Ik heb toen een andere motie ingediend, mede geïnspireerd door de PSP en de protestantschristelijke fractie waarin Gedeputeer-

de Staten werd uitgenodigd om op zo kort mogelijke termijn studies te laten verrichten op de terreinen die ik al noemde. Wijzen die studies uit dat bij uitvoering van het plan bepaalde gevaren opduiken, dan moeten die onderdelen van het streekplan niet worden uitgevoerd. Zo is mijn standpunt.

AMSTERDAM EN FINANCIËN

In Noord-Holland kan een debat in Provinciale Staten moeilijk voorbijgaan zonder de belabberde financiële situatie van Amsterdam aan te snijden. Bij de algemene

beschouwing van vorige maand kwam dus het Amsterdamse tekort van 101,5 miljoen voor dit jaar ter sprake.

Ja, de gedeputeerde voor financiën, de heer Laan zei bij die gelegenheid dat hij Amsterdam zoveel mogelijk zou steunen bij de pogingen de financiën te saneren.

Er vinden besprekingen plaats tussen Amsterdam en het rijk, en daarbij zijn gedeputeerde staten van Noord-Holland namelijk altijd vertegenwoordigd, en die moeten dan — dacht ik zo — een soort bemiddelingsrol vervullen omdat GS de begrotingen van de gemeenten moeten goedkeuren.

Dat nu is een belangrijk feit, want minister Beernink heeft een wetsontwerp ingediend in de Tweede Kamer dat GS verbiedt goedkeuring te verlenen aan een gemeente-begroting die niet sluitend is. Als de Kamer daarmee akkoord gaat zal Amsterdam tot in lengte van jaren geen begroting meer goedgekeurd krijgen.

Intussen heeft zich het onverkijkelijke geval voorgedaan dat het zelfde lid van GS, de KVP-er Laan, enkele dagen na zijn verklaring in provinciale staten op een KVP-bijeenkomst Amsterdam in een zeer kwalijk daglicht heeft gesteld met betrekking tot zijn financiën. Hij heeft volgens zowel de Volkskrant als De Tijd gezegd, dat Amsterdam zelf niets wil doen aan zijn miljoenen-tekort; dat dit tekort voor Amsterdam niet een financiële, maar een politieke zaak is. Naar mijn smaak probeert Laan hier van twee walletjes te eten.

Amsterdam is een zeer oude stad, waar op het terrein van openbare werken, sanering van oude woonwijken veel geld beschikbaar moet komen. Ik voorzie dat bij het uitblijven van voldoende steun van de rijksoverheid een tekort van 100 miljoen per jaar in Amsterdam alleen al zal worden veroorzaakt door rente-betalingen over de opgelopen schulden en aflossingen.

Er kleeft toch een duidelijk politiek aspect aan deze zaak — ook al is dat een heel ander dan de heer Laan heeft bedoeld, namelijk dat de Tweede Kamer zich straks zal moeten uitspreken over het probleem van de gemeente-financiën, en dat de Kamer een besluit moet nemen in de vraag, of er meer geld beschikbaar moet komen voor deze vorm van gemeenschapsvoorzieningen.

En daarbij moet men dan bedenken dat — als de regering zegt geen geld te hebben voor meer steun aan de gemeenten — dat geldgebrek kan worden toegeschreven aan de verlaging van de loon- en inkomstenbelasting van 1 januari 1970.

Ja, als deze regering een — om mij niet-begrijpelijke redenen — een belastingverlaging doorvoert dan zeg ik: een deel van dat geld had aangewend kunnen worden om wantoestanden in ons land — en ook buiten ons land — uit de wereld te helpen.

Dik van Kleef, lijsttrekker PPR Noord-Holland.

ZAL NA DE POLITIEK OOK DE VAKBEWEGING WORDEN GEDEKONFESSIONALISEERD?

Het punt is al eens eerder aan de orde gesteld in dit blad: hoe moeten de konfessionele vakcentrales, voorheen sterk gebonden met konfessionele partijen, zich opstellen tegenover een partij die in een sterke concurrentiepositie staat met die konfessionele partijen.

Men kan die vraag uit verschillende gezichtspunten bezien, en er zijn dan ook verschillende antwoorden te formuleren. Dat blijkt ook weer als de vraag wordt voorgelegd aan Ben Princen, directeur van het A. C. de Bruijn-instituut, het vormingscentrum van het NKV.

VAKBEWEGING EN POLITIEK

In de vakbeweging is een discussie gaande of men zich als vakbeweging moet bekennen tot één politieke partij. Wel, er is onder de leden een te grote verscheidenheid in ideeën om dat te kunnen doen. Daarom moeten we rekening houden met meerdere partijen. Maar wel is er de erkenning dat we groot belang hebben bij de politieke partijen. En daarbij gaat het dan niet alleen om partij-programma's, maar vooral ook om de mensen in die partijen die de programma's moeten uitvoeren. Daarom is het essentieel dat de PPR zich afzet tegen partijen met loze programma's. Ik meen dat vakbondsleden moeten deelnemen aan het werk van de partijen; ook actief, door zich beschikbaar te stellen voor vertegenwoordigingen.

Uw stelling is dus dat niemand zich gehinderd mag voelen als hij meent op politiek terrein werkzaam te moeten zijn.

De democratie heeft twee aspecten. Men noemt democratie: rekening houden met anderen. Maar het is ook: laat allen deelnemen aan het politieke werk. Om die reden zeg ik: er is een inbreng nodig in het politieke werk van provinciale staten, pak de kans en wordt partij-lid.

U bent één van degenen die brak met de binding in de politiek aan een geloofsrichting; u bindt u aan een program. Als dat op het

Ben Princen, directeur A. C. de Bruijn-instituut

politieke terrein gebeurt, is dat dan niet een eerste stap naar het op helling zetten van ook de binding vakbeweging-konfessie?

De vakbeweging staat veel dichter dan de politieke partij bij het dagelijkse leven. Maar niettemin is het wel zo dat de konfessionaaliteit, die in het politieke leven als basis wordt losgelaten, ook in de vakbeweging geen al te vaste grond meer heeft. Enkele organisaties, bij het NKV aangesloten, hebben al de K van Katholiek of de C van Christelijk laten vallen. Dat behoeft geen fusie met algemene bonden te betekenen, maar wel dat een program als uitgangspunt wordt gekozen, en niet de konfessie.

Overigens heeft het NVV zich gedistancieerd van het socialisme. Voor mij is van belang, dat we gaan naar een democratisering van het onderwijs, naar meebeslissen in bedrijven. Van belang is ook dat het onderwijs zo is dat iedereen de kans krijgt zich naar zijn vermogen te ontwikkelen.

RUIMTELIJKE ORDENING: een probleem in een provincie met verhoudingsgewijs veel ruimte

Dat probleem is er in Gelderland; PPR-lijsttrekker Bert Vulink vindt het de belangrijkste kwestie die hij wil aansnijden in een vraaggesprek.

Bert Vulink, lijsttrekker PPR-Gelderland; distriktbestuurder NKV.

De vraag die centraal staat in de streekplannen voor Gelderland is voor mij: hoe kan men tot een goed voorzieningspeil komen. Er is reden voor kritiek op de uitgangspunten die tot nu toe gelden voor het beleid inzake de problemen van wonen en werken in deze provincie. Men heeft de woongebieden en de werkgebieden te sterk gekonsentreerd, en niet gespeeld met de grote ruimte die Gelderland tot zijn beschikking heeft. De steden heeft men onnodig compact gemaakt; men bouwde flats en men kwam er niet toe binnen de steden groenstroken aan te leggen.

Maar buiten die steden is ruimte in overvloed; kan men daarin voldoende compensatie vinden?

De grote ruimten buiten de steden reserveert men voor de stedelingen, die voornamelijk van wat groter afstanden komen. Natuurlijk kan iedereen die in Gelderland woont eveneens gebruik maken van de recreatie-mogelijkheden die er zijn, maar je moet toch wel de tijd hebben om ervan te kunnen profiteren. Als een recreatie-gebied op kilometers afstand ligt dan is dat in feite alleen bereikbaar op vrije dagen. Een park binnen de bebouwde kom is evenwel dagelijks te benutten. Daarom moet men zich niet blindstaren op die grote ruimten die beschikbaar moeten blijven voor dagjesmensen en vakantie-gangers; men moet een deel van die ruimte durven gebruiken voor de aanleg van parken binnen de eigen steden. Er zou dan overigens nog genoeg buiten-gebied overblijven.

U merkte op dat wonen en ook werken te veel zijn gekonsentreerd. Daarmee bedoel ik dat men het

tot nu toe niet heeft aangedurfd de woon- en werkgebieden vlak bij elkaar te scheiden. Gezien de verregaande staat van motorisering en de toekomstverwachtingen op dat terrein mag men stellen dat het overbruggen van kilometer-afstanden tussen woning en werk geen bezwaar meer kan zijn. Het nadeel van het overbruggen van die afstand is veel geringer dan de grote voordelen die het wonen in echte woonwijken oplevert. Het probleem van de luchtvervuiling is er al, en zal steeds dringender worden.

En wat heeft dit te maken met de streekplannen in deze provincie?

Wel, men moet de idee loslaten dat woon- en werkgebieden vlak bij elkaar moeten liggen. En bovendien: men moet niet al te star aan eenmaal vastgestelde streekplannen willen vasthouden. Tot nu toe werden ze tot in de kleinste details uitgewerkt. En dat leidde er altijd toe dat wijzigingen heel moeilijk waren te bereiken. In 1961 werd er één vastgesteld voor de Rijn-IJssel-streek.

Dat was zo gedetailleerd dat men het nu noodgedwongen wel MOET herzien. Wijzigingen achteraf moeten echter ingekalkuleerd worden, zodat nieuwe ideeën gemakkelijk kunnen worden toegepast.

VOOR HET OVERIGE

Bij het naderen van de verkiezingen: aangezien progressieve partijen van nature vruchtbaarder zijn is opkomstplicht voor de regeringspartijen een vorm van kunstmatige inseminatie die het voortbestaan van de soort moet garanderen.

Nigeriaanse regering: hoe langer de voedseltransporten naar Biafra onderweg zijn, hoe groter de kans dat er straks genoeg is.

Hoeveel VARA-zendtijd zou Luns nodig hebben gehad om zijn Biafra-beleid goed te praten?

Een ander bekend olie-concern: WIJ stoppen een lijk in Uw tank!

Nog een paar brieven naar Rome en Utrecht, en er zijn in Nederland alleen nog maar protestanten.

Geertsema: die jongens van ARP, CHU en KVP zijn net spreeuwen; je maakt ze aan het schrikken, je jaagt er desnoods een schot hagel doorheen, ze komen altijd weer terug.

Roolvink: 't is gelukt. Ik heb mijn plekje in de geschiedenisboekjes veroverd. Geertsema kan mij niet meer maken.

Witteveen: ik kom helemaal geen belastinggeld tekort; als Schut het maar kalmpjes-aan doet.

Beernink: De Block, Schut, Roolvink... zij zijn allen weer in het nieuws geweest. Zal ik de Telegraaf nog eens bellen?

Het verschil tussen een éénpersoons en een tweepersoons ledikant is straks het primaatschap van de paus.

De daden van de Beverwijkse rebellen beginnen — ondanks het gebruik van een condoom — vruchten af te werpen.

Met het oog op de duidelijkheid heeft D'66 nu aparte pleitvoerders voor samenwerking met respectievelijk het PAK en de VVD.

Mertens: de vakbeweging moet zich niet met politiek bemoeien; maar het NKV zal alle politieke partijen vervloeken die de loonwet van Roolvink in het staatsblad helpen.

Het beroerdste van de Biafranen is, dat ze geen wapens meer kopen.

Symptomen van verkalking in de partij?

Twee data; het Provinciaal Noordhollands congres van 13 december 1969 en de ledenvergadering van de Amsterdamse afdeling van 16 december 1969. Naar aanleiding van beide vergaderingen kwam ik tot de volgende notities.

1. Een discussie over cumulatie van functies werd door de meeste aanwezigen (met het toen nog niet gekozen provinciaal bestuur voorop) als een lachertje afgedaan; en wel, omdat ze niets te beduiden hadden.
2. Bij de vaststelling van het provinciaal program was er geen sprake van een ter discussie staan van het hele ontwerp; er werd slechts toegestaan toelichting te geven op reeds ingediende amendementen, wat de aanwezigen nagenoeg monddood en ongeïnteresseerd maakte; informatie over onduidelijkheden, diepere zin en strekking van punten kreeg onvoldoende ruimte; gevolg van een ander was, dat een goedkeuring gebaseerd moest worden op een ontoereikend inzicht over de betekenis van de inhoud; een merkwaardige bijkomstigheid was verder de stelling van het (inmiddels gekozen) provinciaal bestuur, dat het program definitief was vastgesteld; wijzigingen in overleg met de PvdA (met welke partij een akkoord werd beoogd) zouden niet meer aan een PPR-congres worden voorgesteld;
3. op het Provinciaal Noordhollands congres werden de eerste zeven personen op de kandidatenlijst voor de staten bij acclamatie in de voorgestelde volgorde gekandideerd verklaard; op die manier werd een (rommelige) discussie beëindigd en konden congresgangers individueel bedenkingen tegen kandidaten en posities, welke zij op te respecteren gronden niet openbaar wilden maken, niet (schriftelijk) bij stemming tot hun recht doen komen;
4. in de Amsterdamse afdeling werd bij de onderhandelingen met de ARP over een programmatisch samen in zee

gaan een buitenstaander aangehouden; naar zoals op een vraag door het bestuur gesteld werd op diens persoonlijke kwaliteiten en contacten; ook al nam hier het bestuur verantwoordelijkheid, het moet onduidelijk heten, dat aan een buitenstaander feitelijk zoveel invloed werd gegeven, dat hij het bestuur en daarmee de partij politiek gesproken kon binden zonder dat hij verantwoording aan wie of wat ook verschuldigd was (of kon zijn); als wij met de vinger wijzen naar beslissingen achter de schermen door bepaalde niet genoemde personen in het bedrijfsleven (fusies e.d.), mogen wij zelf zeker vrij blijven van aan het oog onttrokken handelingen.

Amsterdam, Cees Balvers.

Wij staan altijd open voor juiste kritiek en deze kritiek is juist voor zover wij dat kunnen overzien. Alleen, zoals u weet, elk begin is moeilijk en dat geldt zeker voor onze partij of beweging, die op dit moment bezig is met van alles tegelijk; opbouw, konsolidering, verkiezingen, nieuwe ideeën etc.

Uw provinciaal actie-centrum was ook niet tevreden en heeft om een discussie op gang te brengen op de kernbijeenkomst in Hoorn jongstleden een nota gepresenteerd om de gemaakte fouten nog eens te bezien. Dit betroffen dan vooral fouten gemaakt op het provinciaal congres. We zijn ons echter heel goed bewust dat deze vergadering technische fouten samenhangen met organisatorische fouten, en wij steunen dan ook zoveel mogelijk alle initiatieven die ontplooid worden om de PPR democratiser te doen werken. We vinden het daarom erg jammer dat de heer Balvers niet de moeite heeft genomen om op de bovengenoemde kernbijeenkomst aanwezig te zijn, immers daar had hij kunnen deelnemen aan een urenlange discussie over het provinciaal program, over de samenwerking met de PvdA, over de toestand van de partij in Noord-Holland en ook over een democratiseringsakkoord, die in Alkmaar op gang is gekomen. We raden dan ook de heer Balvers aan om contact met deze werkgroep op te nemen en voorts, zo hij daartoe behoefte gevoelt, de kernbijeenkomsten bij te wonen, die zoals hij wel weet openbaar zijn; en wanneer hij nog niet tevreden is telefonisch of per brief met ons contact te zoeken.

H. J. Vroom, voorz. PPR-N.-Holland.

Beste vriend,

De Radikalenkrant viel weer in de bus, inhoudende het noodzakelijkste ter kennisneming der leden. Goed, daar we allen bekend zijn met de situatie is het gelukkig te konstateren, dat er geroeïd wordt met de riemen die men heeft.

Toen onze Pa destijds huwelijksplannen had en hij bij een familielid voorzichtig polste om geld, kreeg hij ten bescheid: Ja, Jan, ge moet de voeten maar nie verder uitsteken dan de deken lang is, anders worre ze kauw.

Maar voor ons geval: als de lezers eens wat op hun hart hebben, kan het dan niet geregeld worden dat ze betalen? Per regel, per jaar. Een klein beetje uitwisseling van gedachten en ervaringen zou ook wel heel nuttig en gezellig zijn.

Met groot sukses,

J. VAN CASTEREN, Overasselt.

KRANT
Radikalen

Uitgave van de Stichting Radikalenkrant
Savelsbos 19 - Amsterdam

directie: R. Bouwens, J. Heytel, D. Visser
redactie: St. Brokerhof, J. C. Lieske, S. A. Mol (hoofdred.), J. C. Schulte (eindred.)
redactie-adres: Van Collenstraat 22, Nw. Loosdrecht. Telefoon (02158) 18 58.
abonnement: f 6,- per jaar
advertenties en abonnementen: Savelsbos 19, Amsterdam-Nrd. Giro 1810200 van de Stichting Radikalenkrant te Amsterdam
advertentietarieven worden op aanvraag toegezonden
voor lidmaatschap Politieke Partij Radikalen: postbus 10, Lelystad.

NIEUW - POLITIEKE INFORMATIE - Verschijnt 28 februari

„PPR OP AARDE, EEN HAASTIG PAMFLET”

Door Erik Jurgens

Prijs voor PPR-leden f 2,90 + 40 ct. porto (prijs in de boekhandel: f 4,90).

De PPR staat garant voor de verkoop van 2 duizend exemplaren! Helpt daarbij een handje.

Bestel direct door storting van f 3,30 op postgiro 195542 van M. van Hulten, Lelystad, of op AMRO-bank, Lelystad, rekening Van Hulten.

Aktiecentra kunnen bestellen en doorverkopen — tegen een verhoogde prijs ter ondersteuning van hun kas.

Een voorproefje van dit pamflet: zie pag. 4 van deze krant

KAMPAGNE-INFORMATIES
Agenda-verkiezingskampagne

- 14 februari: Bijeenkomst in Odijk voor alle kandidaten voor de Staten. Doel: voorbereiding en informatie verkiezingskampagne, en training in discussie, verhoging kennis van het PPR-program enz. Aanwezig zullen ook zijn de leden van het dagelijks en algemeen bestuur, provinciale voorzitters, en provinciale campagne-leiders. Overigens zijn alle belangstellenden welkom. Odijk, 10.30 tot 16.00 uur. Dorpshuis aan de Zeisterweg.
- 14 februari: Trainingsbijeenkomst voor allen die zich in technisch opzicht willen laten bijspijkeren; het zelf opstellen van teksten, stencils, zeefdrukken enz. Materiaal dat men in de provincie wil gebruiken, kan deels ter plaatse worden vervaardigd. Odijk, van 10.30 tot 16.00 uur, nooddorpshuis, De Vork 1.
- 21 februari: Opening verkiezingskampagne in de provincie Groningen. Aanwezig zullen zijn: PPR-voorzitter Jurgens en Fraktievoorzitter Aarden.
- 21 februari: Kerngroepvergadering in Utrecht, hotel Pays Bas, St. Janskerkhof. Voor ELK lid toegankelijk (zoals alle bijeenkomsten van de kerngroep), en voor elke provincie — om het zo dringend mogelijk te zeggen — de verpichting een delegatie te sturen. Onderwerp zal met name zijn de kwestie van bestuursverkiezing en aanloop tot de aanwijzing van kandidaten voor de tweede kamer.
- 25 februari: Gemeenteraadsverkiezingen in de nieuw-gevormde gemeenten in Zeeuws-Vlaanderen. Dit zullen de eerste direkte verkiezingen zijn waarin PPR-kandidatenlijsten meedingen; namelijk in de gemeenten Terneuzen en Oostburg.
- 28 februari: Kongres in Breda: Geen vakbeweging zonder politiek. Een kongres georganiseerd door het PAK, waarin samenwerken: PPR, PvdA, NVV, NKV en KWJ. De bedoeling is dat de kiezers en de werknemers duidelijk wordt, dat een progressieve, radikale politiek mogelijk en noodzakelijk is voor en door de vakbeweging. Als inleiders zullen optreden: NVV-voorzitter Kloos, PPR-voorzitter Jurgens, en PAK-lijsttrekker in Breda en Zevenbergen: Kwakkenbos.

Adressen

Centrale campagne-leider: Michel van Hulten, Marderhoek 8, Lelystad. (03200) 12 79. Bij geen gehoor (03200) 12 78.
Sprekerslijst: voor het aanvragen van sprekers dient men zich te wenden tot: Jetty van Eerd, Pres. Kennedylaan 4, Oegstgeest. (01710) 5 34 97.
Presentatie-problemen: Sam Mol, Van Collemstr. 22, Nieuw Loosdrecht. (02158) 18 58.
Radikalenkrant: extra-nummers van de laatste krant vóór de verkiezingen van 18 maart, (komt plm. 7 maart uit): J. Heytel, Savelsbos 19, Amsterdam-Noord. (020) 26 63 70.

Kampagne-adressen

Groningen: A. Veenhof, Hamburgerstraat 10, Groningen, (050) 77 10 64.
Friesland: L. Smit, Koerierstersespel 231, Leeuwarden, (05100) 2 28 46.
Drente: A. J. Kuis, Treubstraat 31, Assen, (05920) 1 37 10.
Overijssel: J. A. M. Beijers, Weth. Hinnenlaan 12, Almelo, (05490) 1 70 01.
Gelderland: J. van Aken, Vossenstraat 55, Doetinchem, (08340) 38 94.
Utrecht: G. Noe, Kon. Emmastraat 56, Bunnik, (03405) 18 40.
N.-Holland: M. M. P. Cornelissen, Olympiast. 14, Purmerend, (02990) 19 40.
Z.-Holland: K. L. M. van Eerd, Pres. Kennedylaan 4, Oegstgeest, (01710) 5 34 97.
Zeeland: Th. J. J. Theune, Burg. Stemerdinglaan 158, Oost-Souburg, (01183) 20 06.
N.-Brabant: H. Einmahl, Wilhelmiastr. 81, Hintsham-Rosmalen, (04100) 3 05 13.
Limburg: A. Reumkens, Kruisweg 5, Thorn, (04756) 723.

Propagandamateriaal

Nog voor de verkiezingen zullen twee PPR-rapporten verschijnen: één over de bejaarden-problematiek en één over vredespolitiek.
Dezer dagen zal ook een boekje verschijnen met programmatische punten van de PPR en andere informatie die zich in de verkiezingskampagne goed laten gebruiken.
Eind februari begin maart komt een dik rapport uit van de landelijke PAK-groep. De groep dus die met haar werkzaamheden (onderzoek naar mogelijkheden voor een regeringsprogram voor een progressief kabinet) begon nadat in januari 1969 de voorzitters van PPR, PvdA en PSP op een bijeenkomst in Amsterdam het Progressieve Akkoord van de helling lieten glijden.
Op 17 en 18 februari moet de eerste kamer zich uitspreken over de loonwet van Roolvink. Ook dit lijkt een — door anderen aangedragen en in dank aanvaarde — brok goed propaganda-materiaal te kunnen zijn.
Bij Sjaloom, Drie Jofferengarde 7, Odijk, (03405) 23 58 is voor f 1,50 te bestellen het boekje „Kosmoplott”. Een goede handleiding voor wie akties op touw wil zetten.
Voor de Radikalenkrant van maart zijn extra nummers te bestellen bij J. Heytel, Savelsbos 19, Amsterdam-Noord (020) 26 63 70. Prijs 3 ct. stuk. Uiterste datum: 3 maart.
Affiches zijn in twee uitvoeringen verkrijgbaar; voor de PAK-provincies en de overige provincies. De distribuering vindt plaats via de provinciale campagne-leiders, van wie een adreslijst in dit blad is opgenomen. U kunt zich met hen in verbinding stellen.
Te koop — f 5,- per 500 stuks — zijn plakkers met ons vignet en de tekst „Politieke Partij Radikalen”.
Formaat: 6½ bij 7½ cm. Blauw op wit. Bestellen bij: L. van Pelt, Planetenstraat 170, Purmerend. Tel. (02990) 50 19.

Onder welke naam de verkiezingen in

In de verkiezingskampagne moet men rekening houden met de niet-geïnteresseerde kiezer, die ook naar het stembokje gaat en een keuze moet doen. Dat zijn de mensen die voor een deel niet geheel op de hoogte zijn van de verbanden die er zijn tussen namen als: PPR, Radikalen, Progressief Akkoord en het daarvan afgeleide „PAK”.
Voorkomen moet worden dat men in de verkiezingskampagne de kiezers konfronteert met een andere aanduiding, dan die welke op de stembiljetten staat.

In de provincies waar de PPR deelneemt aan een PAK, en waar op het stembiljet, dat men in het stembokje van een rode stip moet voorzien, dus ook dat woord PAK staat vermeld, moet men duidelijk maken dat de PPR-kandidaten op die PAK-lijst staan. De kiezers moeten weten dat zij in die provincies niet naar PPR-lijsten moeten zoeken.
In de overige provincies moet juist de benaming PPR (en voluit: Politieke Partij Radikalen) in de publiciteit worden gebracht. Daar moet men niet over een PAK spreken, omdat er geen PAK-lijst op de stembiljetten voorkomt. In een aantal van deze provincies is er wel een stembus-akkoord met PvdA of met PvdA en PSP, maar een stembus-akkoord is GEEN PAK. Een stembus-akkoord is een afspraak die zal inhouden: samenwerking in de verkiezingskampagne, en ook samenwerking straks in de staten.

WAT TE DOEN MET DE B.B.?

Algemeen rampenbestrijdingsapparaat lijkt goed alternatief

De meeste mensen denken bij Civiele Verdediging het eerst aan de B.B. (Bescherming Bevolking). Dit is niet geheel onrecht want de B.B. maakt een groot deel uit van het geheel, maar toch is Civiele Verdediging een ruimer begrip. Het meest kernachtig kan het omschreven worden als: „Instandhouding van onze georganiseerde samenleving, onze maatschappij, in buitengewone omstandigheden.”

Bij de huidige opzet van de Civiele Verdediging denkt men dan bij die „buitengewone omstandigheden” vooral aan oor-

logsgeweld hetgeen tegenwoordig het verschrikkelijke perspectief biedt van oorlogsgeweld met atoomwapens en eventueel ook chemische en bacteriologische wapens. De B.B. zou dan als taak hebben de bevolking zo veel mogelijk tegen de gevolgen van dit oorlogsgeweld te beschermen. De Civiele Verdediging als geheel zou moeten proberen in oorlogsomstandigheden de maatschappij zoveel mogelijk door te laten functioneren, dus te zorgen dat chaos wordt voorkomen, het bestuur, de voedsel- en energievoorziening, de gezondheidszorg e.d. gehandhaafd blijven.

BB in een kernoorlog

Dit is allemaal nu wel heel mooi, zullen velen van u nu zeggen, maar valt er bij een (kern)oorlog waar ons dichtbevolkte en zeer kwetsbare Nederland bij betrokken is, nog wel iets te redden en in de Civiele Verdediging en de B.B. eigenlijk niet meer dan een zoethoudertje, om ons zand in de ogen te strooien zodat we dan gaan denken dat zo'n atoomoorlog nog wel mee valt en daarom ons ook minder gaan inspannen zo'n oorlog te voorkomen? Dus is het niet zinloos en kweekt het eigenlijk niet een gevaarlijke mentaliteit? Hier zit, volgens mij te veel waars in om er zo maar nuchter omheen te lopen. Maar eerste een nuchtere opmerking.

Ons land is niet alleen op de wereld en heeft slechts een zeer beperkte invloed op het al of niet uitbreken van een oorlog. Ook al zou Nederland niet lid zijn van de NAVO of zelfs helemaal geen leger hebben, dan nog zouden we op alle mogelijke manieren en in alle maten van hevigheid geconfronteerd kunnen worden met de gevolgen van oorlogen en rampen, dus óók met de wenselijkheid de gevolgen ervan te beperken en dus met de wenselijkheid van een civiele verdediging.

Fall-out

Om een voorbeeld te noemen: Ook een beperkt nucleair conflict in Duitsland (b.v. om Berlijn) of een nucleair conflict tussen Rusland en China zullen de kans op radio-actieve neerslag („fall-out”) in Nederland vrij waarschijnlijk maken, waartegen fall-out bescherming e.a. voorzieningen bepaald niet overbodig zijn. Voor dit soort gevallen zijn civiele verdedigingsvoorbereidingen zeker zinvol. Minder zinvol lijkt me een civiele verdediging die gebaseerd is op het opvangen van de gevolgen van directe atoomaanvallen op Nederland, ook al zou je bv. voor de meest noordelijke provincies er anders over kunnen denken dan voor de randstad Holland, dat een ongelukkig kwetsbaar gebied is.

Een Civiele Verdediging die in dat soort omstandigheden nog enigermate effectief is, zou een veelvoud van de huidige kosten met zich meebrengen, (die beter besteed kunnen worden om een oorlog te voorkomen) en dan bovendien nog de reeds eerder genoemde kwalijke neveneffecten met zich meebrengen. Daarom zou ik er voor willen pleiten bij de opzet van — en voorlichting over de Civiele Verdediging, de opvatting van de huidige regering dat Civiele Verdediging nog effectief is bij nucleaire aanvallen op Nederland, op te geven en zich alléén te baseren op het opvangen van de gevolgen van oorlogen (ver) buiten Nederland en op rampenbestrijding in vreedstijd.

Een vredesapparaat?

Als het woord rampenbestrijding is gevallen kan de vraag worden gesteld of de B.B. niet kan worden omgebouwd tot een permanent rampenbestrijdingsapparaat. De behoefte hieraan zal waarschijnlijk steeds groter worden, zeker in het enorm kwetsbare Nederland als centrum van opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen, met zijn chemische industrieën e.d. Eenheden van deze rampenbestrijdingsorganisatie zouden ook in het buitenland moeten worden ingezet, waardoor een positieve bijdrage kan worden geleverd aan de internationale solidariteit en de wereldvrede. Tevens zou het een geschikte alternatieve mogelijkheid zijn tot vervulling van de dienstplicht.

Geweldloze defensie?

Een andere mogelijkheid die veel serieuzer overwogen zou moeten worden dan tot nu toe in regeringskringen is gedaan, is een deel van de huidige civiele verdedigingsorganisatie (de geheime communicatielijnen e.d.) in te schakelen in een systematisch en breed opgezet systeem van geweldloze burgerlijke verdediging voor het geval van bezetting door een vreemde mogendheid, maar ook als „afschrikwekkend” middel ter voorkoming van bezetting. Er zijn vele schrijvers, waaronder geleerden van internationale faam, die een dusdanig systeem van geweldloze weerbaarheid gelijkwaardig of zelfs superieur achten vergeleken met de huidige

(op lange termijn uitzichtloze) militaire defensie. Hoewel ik er in dit kader niet dieper op in kan gaan, heb ik het toch willen noemen in de overtuiging dat deze ideeën in de toekomst sterk aan betekenis kunnen winnen. De PPR heeft het in ieder geval belangrijk genoeg gevonden om er een passage in het program aan te wijden. Het is helaas nog een utopie, maar zodanige geweldloze vormen van geweldloze verdediging zouden wel eens heel wat beter kunnen zijn „voor het instandhouden van onze georganiseerde samenleving” dan de huidige militaire defensie inclusief de civiele verdediging.

Cor Visser.

WELVAARTSVerschillen in ons land onaanvaardbaar

Ontwikkelingshulp: JA Maar wie betaalt?

De situatie in Nederland, ook in Brabant is wel sterk aan het veranderen. In 1954 werd nog via het MANDEMENT VAN DE BISSCHOPPEN een bepaalde politieke partij in Nederland gesteund. Als een RADIKALE SINT NIKOLAAS dezelfde politieke partij in 1969 bezoekt, dan wordt deze DOOR VELEN GELIEFDE BISSCHOP de deur gewezen.

Zeer juist merkte WESTERTERP (KVP) op, dat de Radikalen gebruik maakten van een TRADITIONELE FIGUUR. Hoe kan men echter nog op andere wijze het radikale programma met radikale ideeën BINNEN BRENGEN IN ZO'N POLITIEKE GROEPING, waar de ENIGE ERKENDE DOODZONDE NOG IS: RADIKAAL TE ZIJN. De radikalen pogen op alle mogelijke manieren hun eigen idealen bij anderen aan de man te brengen; zij zullen ook pogen die idealen zo snel mogelijk te verwezenlijken.

Ontwikkelingshulp en onze eigen achterhoede

Een zeer groot probleem achten de radikalen wel het grote welvaartsverschil tussen arme en rijke landen; hiermee hangt ten nauwste samen het probleem van oorlog en vrede.

De welvaartsverschillen tussen arme en rijke landen worden steeds groter. Wat met de ene hand gegeven wordt, wordt voor een belangrijk gedeelte weer teruggehaald.

Het zal nodig zijn, dat een belangrijk gedeelte van onze welvaarts-groei wordt afgestaan aan ontwikkelingslanden!

Dit houdt echter in de huidige politieke verhoudingen in, dat dit ten koste gaat van de maatschappelijke achterhoede in Nederland. Mag nu verwacht worden, dat de maatschappelijke achterhoede in Nederland bijdraagt om welvaartsverschillen te verkleinen?

In Nederland zelf zijn de inkomensverschillen zo groot, dat het in ieder geval begrijpelijk is, dat velen, die tot die maatschappelijke achterhoede behoren niet erg enthousiast voor ontwikkelingshulp worden.

In het programma van de radikalen staat centraal de zorg voor de maatschappelijke achterhoede in de wereld en in Nederland. In de Westeuropese landen heerst een grote onrust en onopstandigheid ten gevolge van de welvaartsverschillen; in de gehele wereld heerst een oorlogsdreiging. Centraal dient dan ook in een programma inderdaad te staan de behartiging van de belangen van de maatschappelijke achterhoede; dit dus niet alleen op landelijk niveau, doch ook op provinciaal niveau. Bij het opstellen van het ontwerp-programma van de radikalen „ruimte voor iedereen” is dan ook uitgegaan van de belangen van deze maatschappelijke

achterhoede. Op deze wijze wordt volgens de radikalen het algemeen welzijn het beste gediend.

Het probleem van de macht

Hoe is het toch mogelijk, dat in onze wereld en in ons land zo'n groot verschil bestaat tussen arm en rijk? Is het niet zo, dat enkele landen de dienst uitmaken voor velen en dat enkele lieden hier in Nederland (wel iets meer dan de 200 van Mertens) de dienst uitmaken voor velen?

Oplossen van het probleem van de maatschappelijke achterhoede houdt mede in vergaande democratisering van de samenleving óók hier in Nederland.

De versterde structuren moeten zodanig worden veranderd, dat niet enkelens doch allen de dienst mede uitmaken. Dat betekent, dat op alle niveau's iedereen kan meedelen, meepraten en meebeslissen.

Inspraak in het onderwijs, inspraak in het bedrijfsleven en bij de overheid, inspraak bij cultuur en recreatie en inspraak bij de indeling van onze ruimte.

Ruimte voor iedereen!

Als diverse politici van D'66 bevelen, dat de gehele samenleving gedemocratiseerd moet worden, hebben zij gelijk.

Wanneer sommigen opmerken, dat daarmee vanzelf het probleem van de maatschappelijke achterhoede zal zijn opgelost, betwijfelen wij dit ten zeerste.

Zelfs als dit het geval zou zijn, zou het nog veel te lang duren. Bij de PP Radikalen gaat het én om de maatschappelijke achterhoede én om vergaande democratisering.

Het gaat hierover in de buitenlandse politiek maar ook, juist ook in de provinciale politiek, die juist op die wijze niet provinciaal is.

Henk Einmahl

Jos. Beijers (PAK-lijst, Overijssel)

DE „MISDADIGE” VERDEELDHEID VAN DE PROGRESSIEVEN GING ALTIJD OVER DE RUGGEN VAN DE LAAGSTBETAALDEN

In Overijssel is de PPR zeer geïnteresseerd in progressieve akkoorden, en gelukkig is dat ook het geval met de Partij van de Arbeid. Wij beseffen dat de verdeeldheid van de progressieven in ons land de laagstbetaalden in de verdrukking heeft gebracht, de jeugd, de bejaarden enzovoorts.

Gaat u maar na hoe het met de woningbouw is gesteld. Men zou kunnen spreken van een misdadige verdeeldheid van de progressieve krachten. Daarom moeten we nu al die progressieve krachten bundelen. Dat kan doordat we het eens zijn over de grote onderwerpen; die zien we allen even duidelijk. En dan moet het mogelijk zijn om het ook eens te worden over detailpunten, die ons op dit moment misschien nog scheiden.

D'66 in een nare rol

Ik persoonlijk meen dat we ons de luxe van verdeeldheid niet kunnen veroorloven. Daarom wilden we per se een PAK-akkoord, hoe moeilijk dat ook bleek te bereiken, omdat een deel van hen die we als progressief zagen, D'66, niet wilde meedoen. Wij hebben D'66 gevraagd waarom men niet wilde bundelen; het antwoord was vaag en gaf ons de sterke indruk dat het D'66 niet gaat om de belangen van de laagstbetaalden, maar om het eigen belang. D'66 wil per se met een eigen lijst uitkomen.

In Almelo staat nog de mogelijkheid van een PAK-lijst met D'66 op het program voor de gemeenteraadsverkiezingen. Het bestuur van D'66 Almelo wil graag. Maar vanuit het hoofdbestuur wordt druk uitgeoefend om de samenwerking met de andere progressieve partijen te verbreken. De afdeling van D'66 in Enschede wil niets van een PAK weten en doet haar uiterste best ons te provoceren om de samenwerking kapot te maken. Ik zie het ervan komen dat D'66 in Almelo alsnog gedwongen zal worden zich terug te trekken.

„Wij willen uw stem zijn”

Met de Partij van de Arbeid loopt het daarentegen heel goed. De PvdA heeft aanvankelijk voor de provinciale statenverkiezingen een stembusakkoord aangeboden. Toen wij zeiden verder te willen gaan, naar een gemeenschappelijke kandidatenlijst (PAK), ging men daarmee geheel akkoord. Typerend is een uitspraak van één van de PvdA-leden met wie we te maken hebben: „Wij hebben de partij al zo vaak vernieuwd, en ook al eens opgeheven, dat we bereid zijn dat nog eens te doen.” Onze propaganda heeft als kernthema, dat het PAK HET alternatief is. Onze leuze zal zijn: „Wij willen uw stem zijn.”

GOEDE VOORNEMENS WORDEN IN DE POLITIEK GEMAKKELIJK GESMOORD

Hans van Kooten directeur Vormingscentrum Klein Vredewereld in Assen

Ik ben wat benauwd dat mijn goede voornemens straks in de politiek zullen verstikken. Ik ben er ook voor gewaarschuwd. Voor dat je het weet ben je misschien onderdeel geworden van de gevestigde groep politici waarop ik nu zoveel kritiek heb. Het lijkt me daarom noodzakelijk om regelmatig contact te onderhouden met politiek gelijkgezinden, om door hen te worden gekorrigeerd. Het lijkt me ook noodzakelijk voortdurend kritisch te blijven tegenover jezelf. Ik geloof dat het de enig juiste weg is, in je politiek optreden eerlijk te blijven. Dat kan betekenen dat je van tijd tot tijd afgaat; maar op den duur zal het de enige methode blijken te zijn om te blijven — in de politiek — wat je wilt zijn.

Onze politieke wereld zit vol clichés die je gemakkelijk overneemt.

Zijn er wel mogelijkheden om op provinciaal terrein aan echte politiek te doen?

Ik heb de indruk dat het politieke handelen van Provinciale Staten van geringe omvang is. De staten werken te veel aan afzonderlijke projecten en te afhankelijk van Den Haag. Een politieke visie treft men in het beleid eigenlijk niet aan.

Misschien zou men na een grondige bestudering van dit probleem moeten konkluderen dat Provinciale Staten geen redenen van bestaan meer hebben. In dat geval zouden deze kollegies afgeschaff kunnen worden. Maar anderzijds is het mogelijk dat Provinciale Staten een belangrijke rol kunnen spelen; een veel belangrijker dan nu het geval is. In dat geval moet daar zoveel mogelijk aan worden gedaan. In ieder geval moeten we voorkomen dat Provinciale Staten een oude-heren-instituut wordt dat zichzelf gaat overleven.

Noem eens een punt waarvoor u meer dan gewone belangstelling hebt?

Zowel uit professe als door mijn eigen belangstelling ben ik vaak bezig met de culturele problemen

van Drente. Ik bedoel niet de cultuur in de meest deftige betekenis van het woord, maar de leefbaarheid van dit gebied voor haar inwoners. In het verleden is Drente sterk geïsoleerd geweest; en nog maar sinds kort kijkt deze provincie over zijn grenzen. De konklusie die dat opleverde is, dat men hier wat achterstanden heeft opgelopen. Nu is het niet de bedoeling om met de grootst mogelijke spoed alle achterstanden in te halen, maar om in dit gebied de leefbaarheid te verbeteren volgens eigen maatstaven. Dat vereist een grondige oriëntatie. Wij moeten daarna niet grote zaken voor de verre toekomst aanpakken, maar nagaan wat er op dit moment kan worden gedaan om het leven hier beter te maken.

Waar precies ligt Drente achter?

Het cultuurbeleid in deze provincie is voornamelijk van lokale aard. Als men aan cultuur denkt dan bouwt men dorpshuizen. Die zijn op zichzelf nuttig en we zouden er nog meer kunnen hebben, maar dan moet men daarnaast de regionale vraagstukken niet vergeten. We zien nu dat jonge mensen eisen gaan stellen, want zij hebben behoefte aan een mogelijkheid hun eigen leven te hebben. Daarvoor zijn jeugdcentra nodig, en een goede begeleiding (geen leiding, dat is iets anders).

ADRESSEN VAN SEKRETARIATEN VAN PROVINCIALE, REGIONALE EN LOKALE AKTIE-CENTRA

Betekenis nummering: 1 = provinciaal actiecentrum
2 = regionaal actiecentrum
3 = lokaal actiecentrum

GRONINGEN

1. Groningen, G. B. Scholte, Elzenlaan 54, Groningen, 050 - 772404
3. Oude Pekela, H. Eerens, Scheepshellingstraat 87, Oude Pekela

FRIESLAND

1. Friesland, mevr. E. de Wal-Wolf, J. v. d. Wielenweg 11, Bakkeveen, 05169 - 424
3. Heerenveen, H. v. d. Werf, Heideburen 89, Heerenveen
3. Leeuwarden, C. Opmeer, W. Lodewijkstraat 49, Leeuwarden
3. Harlingen, W. Damsma, Sav. Lohmanstraat 12, Harlingen
3. Dokkum, W. Westenbroek, Westenssestraat 11b, Dokkum
3. Appelscha, R. Kerckhoffs, Smitslaantje 58, Appelscha
3. Sneek-Bolsward, H. Schoten, Wierde 20, Sneek
3. Drachten, H. Bijmolt, Martinus de Boerstraat 19, Drachten

DRENTE

1. Drente, R. H. R. de Vries-Hillebrand, Hooiweg 26e, Paterswolde, 05907 - 25 68.
2. Z.O. Drente, J. B. Wesseling, Wendeling 36, Emmen
3. Emmen, D. Dreu, Laan van Eckhorst 27, Emmen.

OVERIJSEL

1. Overijssel, mej. A. Heurman, De Klomp 188, Enschede
2. Twente, mej. A. Heurman, De Klomp 188, Enschede
2. N.O. Polder, D. Bosgraaf, Noordzeestraat 5, Emmeloord, 05270 - 3613
2. Oostelijk Flevoland, P. H. Smit, Voorplecht 9, Dronten
3. Denekamp, J. Velthuis, Th. v. d. Boschstraat 17, Denekamp
3. Zwolle, W. v. d. Kamp, Palestrinalaan 521, Zwolle
3. Kampen, P. J. Ashouwer, Oudestraat 41-1, Kampen
3. Hengelo, P. A. Zwijnenberg, P. Breughelstraat 81, Hengelo
3. Steenwijkerwold, P. v. Mulkom, Oldemarktseweg 93f, Steenwijkerwold
3. Losser, H. Meershoek-Kleene, Molenstraat 40, Losser
3. Glanerbrug, H. Ipskamp, Gerrit de Veerstraat 3, Glanerbrug
3. Enschede, G. Lemshuis, Weegschaalstraat 32, Enschede
3. Lelystad, M. Aben, Hoek van het IJ 6, Lelystad, 03200 - 1226

GELDERLAND

1. Gelderland, J. Kiewied, Lobeliastraat 25, Arnhem
2. Achterhoek, J. v. Aken, Vossestraat 55, Doetinchem, 08345 - 3894
2. Betuwe, B. J. Schiltmans, Scheeringlaan 21, Tiel, 03440 - 4613
2. Arnhem, J. A. W. G. Kleinmeulman, Hisveitplein 118, Arnhem
2. Nw. Veluwe, G. v. Pijkeren, Mentiesweg 1, Oostendorp post Elburg
2. Nijmegen, J. Th. de Zeeuw, Prof. Huybertsstraat 211, Nijmegen
3. Ede, F. J. M. Dekkers, Leeuweriklaan 35, Ede
3. Rheden, E. Poort, Fredikstraat 7, Velp
3. Loenen, F. C. Cuppers, Dalenk 23, Loenen
3. Apeldoorn, Th. L. Hessing, Pieter Saenredamstraat 135, Apeldoorn
3. Gendingen, mevr. Winkels-Overkamp, Kloosterstr. 21, Ulfst, 08356 - 1415
3. Doetinchem, J. v. Aken, Vossenstraat 55, Doetinchem
3. Bergh, J. Arts, De Brink 10, 's-Heerenberg
3. Harderwijk, mej. T. Fokkema, Beatrixlaan 4, Harderwijk
3. Terborg, H. Bolder, Nijverheidsstraat 14, Terborg

UTRECHT

1. Utrecht, A. J. Dikker, Oeverstraat 32, Wijk bij Duurstede
2. Utrecht, J. A. de Kok, Kometenlaan 74, De Bilt post Bilthoven
3. Baarn, A. van 't End, Maatkampweg 14, Baarn
3. Wijk bij Duurstede, A. Dikker, Oeverstraat 32, Wijk bij Duurstede
3. Breukelen, W. Spithoven, Ter Aase Zuwe 2, Breukelen, 02972 - 1590
3. Doorn, M. Jongmans, De Beaufortweg 11, Doorn, 03430 - 2511
3. Soest, A. J. v. Vloten, Veembesstraat 544, Soest
3. Zeist, mevr. Bongartz, Krullelaan 43, Zeist, 03404 - 15684
3. Amersfoort, W. V. Frank, Soesterweg 457, Amersfoort
3. Jutphaas, B. Griepink, Dr. Bakkerlaan 101, Jutphaas, 03471 - 747
3. Houten, J. G. S. Schemmekes, Vlierweg 56, Houten
3. Driebergen, Th. A. J. M. Jonkergouw, Bosstraat 139, Driebergen
3. Bunnik, B. G. Wammes, v. Beeck Calkoenlaan 16, Bunnik
3. Vreeswijk, J. Wijnreder, Burg. de Geerplantsoen 6, Vreeswijk

NOORD-HOLLAND

1. Noord-Holland, J. Heytel, Savelsbos 19, Amsterdam-Noord, 020 - 266370
2. Amsterdam e.o., J. Geerts, Waalstraat 89 III, A'dam, 020 - 425851
2. Hilversum, F. E. Gerads, Banckertlaan 151, Hilversum
2. Haarlem, H. Poesz, Medanstraat 11, Haarlem
2. Uitgeest, Th. Hekkenberg, Kleis 89, Uitgeest
2. 't Gooi, F. Trip, Kostverloren 40, Laren
2. De Streek, D. Deen, Bakkerstraat 29, Bovenkarspel
2. Zaanstreek Noord, M. C. E. Smit-Sloep, Slauerhofstraat 2, Wormerveer
2. IJmond, F. P. Schellings, Oranjestraat 30, IJmuiden
2. Kop Noord Holland, W. B. de Bij, Stalpertstraat 62, Alkmaar
3. Zaanand, M. E. Luchtenberg, E. Heimanstraat 184, Zaanand
3. Den Helder, J. Toes, Koningsdwarstraat 21, Den Helder, 02230 - 16029
3. Naarden-Bussum, J. J. Hermans, Badhuislaan 37, Bussum
3. Waarland, A. Vesters, Jonkerstraat 4, Waarland
3. Castricum, J. Mulder, Beverwijksestraatweg 58, Castricum
3. Amstelveen, J. G. Teule, Uilensetde 46, kamer 157, Amstelveen
3. Laren-Blaricum, R. v. d. Woude, Melkweg 23, Laren
3. Weesp, A. C. A. Schilder, Hoflandlaan 4, Weesp
3. Purmerend, C. J. Stam, Pluutstraat 17, Purmerend

ZUID-HOLLAND

1. Zuid-Holland, J. Otten, Nieuwe Rijn 33b, Leiden
2. Dordrecht, Th. Sielhorst, Groen van Prinstererweg 182, Dordrecht
2. Bollenstreek, N. v. Schooten, Mgr. Broerestraat 12, Voorhout, 070 - 624311 - 249
2. Westland, A. N. den Brabander, Meloenstraat 3, Naaldwijk
2. Leiden, M. J. Potesz, Jan Steenlaan 18, Voorschoten
2. Rijnmond, P. Rijsmus, Herman de Manstraat 106, Ridderkerk
2. Gouda, C. Kuitert, Raam 256, Gouda, 01820 - 8616
2. Schiedam, J. Lockefeer, Delflandseweg 390, Schiedam
3. Leidschendam, J. Roovers, Damlaan 34, Leidschendam
3. Maassluis, M. Korthout, Nachtegaallaan 54, Maassluis, 01899 - 3132
3. Ridderkerk, P. Rijsmus, H. de Manstraat 106, Ridderkerk
3. Delft, J. B. M. Miggers, Insulindeweg 25, Delft, 01730 - 26659
3. Vlaardingen, R. O. Derks, J. v. Arkelstraat 321, Vlaardingen, 010 - 341652
3. Rotterdam, A. G. M. Latour, Schieweg 42d, Rotterdam, 010 - 283717
3. Voorburg, W. Spiro-Kocken, Laan van Sevenstar 2, Voorburg, 070 - 866135
3. Zwijndrecht, A. v. d. Berghe, Geraniumstraat 16, Zwijndrecht, 01850 - 26592
3. Voorschoten, Femia Cools, Oranjeboomstraat 2, Voorschoten, 01717 - 3346
3. Den Haag, W. J. de Greef, Bentinckstraat 58, Den Haag, 070 - 541081
3. Noordwijk, W. H. Schelvis, Duinweg 29, Noordwijk, 01719 - 3820
3. Warmond, C. G. v. Tongeren, Dorpsstraat 57, Warmond, 01711 - 2333
3. Spijkenisse, W. Verver, Eikenlaan 35d, Spijkenisse, 01880 - 4835

NOORD-BRABANT

1. Noord-Brabant, C. Dietvorst, Berliozstraat 2, Raamsdonkveer
2. Eindhoven, L. Mennens, Parklaan 81, Eindhoven

2. Etten-Leur, A. y. Dijk, Doelen 8, Etten-Leur
2. Dongemond, J. Oome, Julianalaan 114, Raamsdonkveer
2. Roosendaal, A. v. Pinxteren, Jordansplein 4, Roosendaal
2. Breda, J. van Eupen, Groot Ypelaarsdreef 66, Breda
2. Den Bosch, mevr. H. de Jager, Adr. Poirteringsingel 44, Den Bosch
2. Tilburg, J. v. d. Horst, W. Knuitelstraat 23, Tilburg
2. Steenbergen, C. Hoendervangers, Oranje Bolwerk 18, Steenbergen
3. Helmond, H. Helling, Boerhaavelaan 60, Helmond
3. Boxtel, H. Lagarde, Rechterstraat 36, Boxtel, 04106 - 3113
3. Dongen, B. Klijn, Ger. Majellastraat 1, Dongen
3. Zundert, Th. Valk, Burg. Manderslaan 66, Zundert
3. Gilze-Rijen, G. Diepstraten, Nieuwstraat 158, Gilze
3. Oss, W. Hermans, Julianalaan 54, Oss, 04120 - 4823
3. Veldhoven, A. Sommendijk, Binnenweg 5, Veldhoven-Zeelst
3. Bergen op Zoom, W. Hagemans, Waterleliestraat 30, Bergen op Zoom
3. Veghel, G. Schilder, Hyacinthenstraat 17, Veghel
3. Best, F. Kassenaar, Kijkduinstraat 46, Best
3. Son, H. C. v. Osch, Couperusstraat 6, Son, 04990 - 2735
3. St. Oedenrode, H. Peters, Lieshoutsedijk 11, St. Oedenrode
3. Geertruidenberg, A. Strijveen, v. Nuyssenburgstraat 12, Geertruidenberg
3. Oosterhout, A. v. d. Made, v. Boisshotlaan 52, Oosterhout, 01620 - 5283
3. Geldrop, W. R. v. d. Zee, Schoutstraat 24, Geldrop, 04903 - 4135
3. Raamsdonk, S. Waes, Molenstraat 51, Raamsdonk

LIMBURG

1. Limburg, A. F. Verhoeven, Gardelaan 10, Maastricht, 04400 - 19787
2. Roermond, M. Bellemkers, Bachstraat 2, Roermond, 04750 - 2236
2. Maas en Mergelland, mevr. A. Dijkstra-v. Bakelen, Schansweg 2, Berg en Terblijt
2. West. Mijnstreek, J. Pisters, Stationsplein 7 III, Sittard
2. Venlo, P. J. A. Sommers, Stalbergweg 77, Venlo
3. Heerlen, J. C. J. Boom-Meloen, Pijsweg 113, Heerlen, 04440 - 11857
3. Hulsberg, M. Brey, Jhr. v. d. Maessenstraat 27, Hulsberg
3. Maastricht, Th. Piters-Droog, Kapittellaan 34, Heugem-Maastricht
3. Hoensbroek, J. A. A. Langeslag, Horizonstraat 33, Treebeek-Heerlen
3. Klimmen-Ransdaal, P. Vonken, Dorpsstraat 52, Klimmen
3. Venray, P. J. G. Schinck, Baron de Liedelstraat 4, Nieuw Bergen
3. Kerkrade, G. Essers, Nassaustraat 74, Kerkrade
3. Brunssum, G. Janssens-de Smit, Schumanstraat 14, Brunssum
3. Helden, M. M. M. Verlaak, Kesselseweg 1a, Helden
3. Schaesberg, H. Pastoors, Pr. Margrietstraat 7, Schaesberg
3. Sittard, J. Pisters, Stationsplein 7 III, Sittard

ZEELAND

1. Zeeland, J. de Koster, Hugronjestrat 16, Heinkenszand
2. West-Zeeuws-Vlaanderen, F. P. Baarends, Tragelingsingel 4, Oostburg
2. Oost-Zeeuws-Vlaanderen, A. Everaard, Ouden Driedijk 27, St. Janssteen
3. Vlissingen, F. K. P. Schets, De Visserstraat 2, Vlissingen
3. Nieuw-Borsele, C. Rijk, 's-Heerenhoeksedijk 14, Ovezande
3. Middelburg, H. A. Blom jr., St. Janstraat 26, Middelburg
3. Zierikzee, A. P. den Reyer, De Cranestraat 52, Zierikzee
3. Domburg, J. Verwer, Lijsterhofstraat 1, Domburg

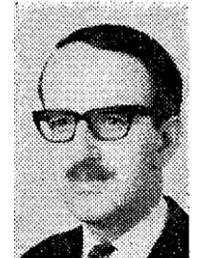
WELLICHT HEEFT DE PROVINCIE ZICHZELF OVERLEEFD

De opmerking dat de provincie als bestuurslaag tussen rijksregering en gemeente wellicht overbodig, ofwel rijp voor vervanging is geworden, komt van Ton van Ruiten, lijsttrekker van de PPR in Zuid-Holland bij de komende statenverkiezingen, zittend statenlid en tevens lid van de gemeenteraad van Gouda.

In het algemeen heeft het provinciaal bestuur van Zuid-Holland geen herkenbaar gezicht bij de bevolking. Niettemin doet het provinciaal bestuur veel dat van directe invloed is voor de bevolking. Zeer vele zaken van het provinciale nivo staan in duidelijk verband met landelijke problemen. In Zuid-Holland — om een voorbeeld te noemen — zijn verscheidene gemeenten in een zo moeilijke financiële positie komen te verkeren, dat ze min of meer onder curatele van het ministerie van Binnenlandse Zaken zijn komen te staan. Het verband met de rijksoverheid bestaat hierin, dat de huidige regering de gemeenten in onvoldoende mate in staat stelt de bedragen binnen te krijgen die nodig zijn voor een goed bestuur. En daar worden de burgers dan de dupe van.

Een ander punt is de ontwikkeling van de zeehavengebieden. Er is een overleg gaande met de provincies Zeeland en Noord-Brabant, waarbij ook de betrokken gemeenten rechtstreeks zijn betrokken. Dat overleg is een wirwar van argumenten over en weer, en men kan maar één duidelijke konklusie trekken: de zeehavenkwestie (in feite een probleem van leefbaarheid) moet op het nationale nivo worden gebracht om tot een oplossing te geraken. Deze regering doet dat niet, omdat ze het probleem kennelijk niet aan kan, en zo zien we hoe de provincies en gemeenten verdergaan met hun onderlinge ruzies, waaruit alleen toevallig af en toe iets positiefs tevoorschijn komt.

En dan is er de kwestie van de bestuurlijke organisatie in ons land. Iedereen is het erover eens dat er wat moet gebeuren, maar velen willen middeljes toepassen die weinig om het lijf hebben. We moeten de zaak zo zien dat de burger zich in de eerste plaats betrokken voelt bij wat er in de

Ton van Ruiten,
lijsttrekker Zuid-Holland.

eigen gemeente gebeurt. Daarnaast is er mogelijk nog enige belangstelling voor de omliggende streek. Daarom zou men moeten overgaan tot het instellen van gewesten, die veel kleiner zijn dan de huidige provincies.

De provinciale besturen zouden niet bang moeten zijn voor een ontwikkeling naar gewestelijke bestuursorganen, waarbij zij dan zelf kunnen verdwijnen. In ons land gaan nogal wat stemmen op die zeggen dat de provincies zich zelf hebben overleefd. Men zou naar vier grote gebieden kunnen gaan, onderverdeeld in totaal 30 tot 40 gewesten. De provincies leven niet bij de bevolking, en daaruit moet men de consequenties durven trekken.

Ik heb aan het provinciaal bestuur van Zuid-Holland gevraagd hoe men de provincie alsnog dichterbij de bevolking zou kunnen brengen. Ik meen dat groepen statenleden de bevolking moeten opzoeken om over alle zaken van gedachten te wisselen waarmee het provinciaal bestuur te maken heeft.

Voor de PPR vind ik het ook een punt dat er zoveel mogelijk openbaarheid komt rond het provinciaal bestuur. Er is wel een provincieblad waarin veel staat te lezen, maar wie leest dat blad?

KRAANT

Radikalen

MAANDBLAD VAN DE PPR

MAART 1970 (16)

25 CENT

Met de 18de maart in zicht . . .

ARP EN CHU NOG BETREKKELIJK STABIEL

Bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer van volgend jaar verwacht de KVP nu ook zelf enig verlies. Een nieuw kamerlid dat de plaats heeft ingenomen van minister Nelissen mag zijn baantje bij een verzekeringsmaatschappij behouden, want hij zal volgend jaar wel moeten afvloeien. Bij de ARP rekent men ook wel met enig verlies, maar niet meer dan het verliezen van de winst van 1967, die men te danken had aan het kortstondig optreden van prof. Zijlstra als premier. Dat bracht toen 2 zetels op. Bij de CHU gelooft men evenwel dat er volgend jaar winst valt te halen.

Dat laatste is geen overdreven optimisme; misschien wél een bewijs van een volslagen gebrek aan politiek inzicht waardoor de CHU altijd is getypeerd. Dat gebrek aan inzicht heeft in dit geval niet betrekking op de leiding van de Unie (hoewel ook die van één en ander gespeend is) maar op de kiezersmassa die gewoonlijk de CHU volgt.

Dat CHU-kiezersvolk moet niet met het ARP-kiezersvolk op één protestantse hoop worden gegooid; een vluchtige blik op de achtergrond en de sfeer van beide partijen maakt dat duidelijk.

De ARP kan niet worden losgezien van de gereformeerde kerken, een instituut dat zich behalve op godsdienstig ook op staatkundig terrein pleegt te bewegen. Abraham Kuiper gaf wat dat betreft een voorbeeld. Het is gewoonte in de gereformeerde kerken — ook op het platteland — dat de jeugd al op heel jonge leeftijd wordt getraind in alle theorieën die Kuiper en andere voorgangers op staatkundig terrein hebben ontwikkeld. En aldus lopen er in ons land tal van knapen en ook wel meisjes van de middelbare-school-leeftijd rond die met een geïndoctrineerde zelfverzekerdheid hun wijsheden over en van Groen van Prinsterer, Kuiper, Colijn en Schouten kunnen spuien. En ze begrijpen het nog ook.

Heel anders ligt dat bij het christelijk-historische kiezersvolk, dat wordt gerekruteerd uit een verzameling kerkgenootschappen, waarvan de nederlands-hervormde de grootste is. Die verscheidenheid van kerkgenootschappen is op zich al een faktor die een binding met een bepaalde politieke partij bemoeilijkt; daarbij komt nog dat met name binnen de NH-kerk de meningen over politiek altijd verdeeld zijn geweest. Volkstellingen maken telkens weer duidelijk, dat men onder de nederlands-hervormden vele socialistische aan-treffen.

Kan er onder de CHU-kiezers dus geen sprake zijn van enige politieke vorming die door verwante kerkgenootschappen wordt verzorgd (zoals de gereformeerde kerken voor de ARP altijd hebben gedaan) de CHU zelf heeft zich anderzijds om haar kiezers weinig gelegen laten liggen. De CHU is — ze heeft het altijd zelf gezegd — nooit een partij geweest, maar een unie; dat is een bond van onafhankelijke lokale kiesverenigingen, die elk hun eigen uitleg mochten geven aan het wezen van christelijk-historische politiek. Weliswaar kon men daarbij steunen op enkele geschriften van De Savornin Lohman en enkele andere leiders uit het verleden; maar juist door het gebrek aan politieke vorming ging de bekendheid van die figuren meestal niet verder dan de naam.

De gevolgen zijn altijd duidelijk zichtbaar geweest in het verschil tussen de jongerenorganisaties van ARP en CHU. De ARJOS (de S is van Studieclubs!) is een beweging die er gewoonte van maakt tot de kern van de politieke en staatkundige problemen

door te dringen. Daarbij wordt leiding gegeven door de Vrije Universiteit (een schepping van Abraham Kuiper) en elk lid dat binnenkomt brengt een pak reeds verworven basis-kennis mee. De CHJO is opgebouwd uit jonge

mensen die in doormee veel minder basiskennis bezitten, en moet zich oriënteren op vage ideeën over staatkunde en politiek, die niet regelmatig door een levende partij (de unie is immers geen partij) bij de tijd worden aange-

past. Precies als in de Unie zelf worden de ideeën geformuleerd door één man of door een klein groepje. (het nieuwe programma van de Unie, vorig jaar op papier gezet, is samengesteld door vier...!! mensen). De niet-geschoolde massa is altijd volgzzaam. Die massa heeft nog niet politiek leren denken en zal daarom ook in de naaste toekomst volgzzaam blijven.

De CHU is sinds 1946 een konstante faktor geweest, die bij de ene verkiezing het zeteltje terugwon dat bij een vorige verloren ging. Aangezien de CHU in 1967 een zetel verloor, rekenen velen in de CHU — gewoontegetrouw — erop dat die zetel volgend jaar wel terugkomt. Lukt dat niet, dan zal men dat wijten aan het verdwijnen van de opkomstplicht. De ARP evenwel heeft als club met een intens politiek leven de invloeden te ondergaan van wat er in de wereld buiten gebeurt. Deze partij heeft daardoor te lij-

den gehad van het veranderende politieke klimaat in ons land en zag haar aanhang sinds 1946 slinken van 13 tot 8½% met een — al genoemde — incidentele opleving in 1967.

Van schoksgewijze grote verliezen — zoals de KVP die nu meemaakt door oorzaken die op bewustwording zijn terug te voeren — kan bij beide protestantse partijen geen sprake zijn. Bij de CHU nog niet (later kan dat heel anders komen te liggen), en bij de ARP nooit, omdat men daar altijd bewust leeft en het verlies dus altijd een geleidelijk karakter zal behouden.

Het eindresultaat zal uiteindelijk hetzelfde zijn, met dit voorbehoud dat de ARP als enige van de drie konfessionele partijen een kans schijnt te maken zich — betrekkelijk — tijdig tot een duidelijke politieke stellingname te bekeren, wat het behoud van die partij kan betekenen.

Sam Mol.

BESTUURSVERKIEZINGEN

Kerngroep zal op 4 april advies opstellen

Op het kongres van de PPR dat 25 april zal worden gehouden in Amsterdam zal de uitslag bekend worden gemaakt van bestuursverkiezingen, die in de voorafgaande weken middels een referendum onder alle leden - per post - zullen worden gehouden. Dat is dezelfde procedure die vorig jaar werd toegepast. Het dagelijks bestuur treedt in zijn geheel af. De overige tien leden van het algemeen bestuur zien gelijktijdig een einde komen aan hun functie, wat inhoudt dat de kerngroep — ook al weer volgens de procedure van vorig jaar — een nieuw tiental zal kiezen.

De kerngroep heeft op 21 februari ook enkele wijzigingen in het kiessysteem doorgevoerd. De procedure die straks zal worden gevolgd is de volgende:

PARLEMENTAIRE WERKGROEP

1. Er komt een parlementaire werkgroep — te benoemen door de kerngroep — die belast zal worden met de politieke voorbereiding van de PPR-bijdrage aan de Tweede Kamerverkiezingen van volgend jaar. Dat betekent:

- de voorbereiding van het verkiezingsprogramma;
- het zoeken naar en het inwerken van mogelijke kandidaten;
- assisteren van de groep-Aarden;
- koördineren van het werk van de landelijke propagandakmissies.

De voorzitter van deze werkgroep zal door middel van een schriftelijke stemming onder alle leden worden aangewezen. Hij zal tevens lid zijn (geen voorzitter) van het dagelijks bestuur (en dus ook van het algemeen bestuur) en de titel „partijvoorzitter” dragen.

2. Het lidmaatschap van het dagelijks bestuur zal niet verenigbaar zijn met dat van de parlementaire werkgroep (de voorzitter van de werkgroep dus uitgezonderd). Met deze scheiding zal al rekening gehouden moeten worden bij de kandidaatstelling voor het DB. Leden van het algemeen bestuur die geen zitting hebben in het DB kunnen wel tevens lid zijn van de parlementaire werkgroep.

3. Ook de voorzitter van het dagelijks bestuur (die de titel vice-voorzitter zal dragen) zal worden aangewezen door alle leden door middel van een schriftelijke stemming.

AANLOOP TOT DE BESTUURSVERKIEZINGEN

Voordat iemand zich lid van het dagelijks bestuur of algemeen bestuur kan noemen doorloopt hij/zij een aantal fasen, die begint bij het noemen van zijn/haar naam in een gezelschap dat bevoegd is kandidaten te stellen. Dat kan gebeuren in: een vergadering van een aktie-centrum, in het zittende DB, in het zittende AB en in een groep van willekeurig tien PPR-leden.

Al deze „instanties” kunnen tot 24 maart kandidaten stellen voor:

- de partij-voorzitter (is voorzitter van de parlementaire werkgroep en lid van het DB);
- de vice-voorzitter (leidt de vergaderingen van het DB);
- de overige negen leden van het DB. Bij de kandidaatstelling is het wenselijk dat voortdurend wordt gedacht aan de noodzakelijke functie-verdeling binnen het DB. Op dit moment is die verdeling als volgt: voorzitter, waarnemend voorzitter, vice-voorzitter, politiek sekretaris, algemeen sekretaris, penningmeester, hoofdredakteur, presentator, drie opbouwfunctionarissen.

FASE 2

De kandidaten moeten akkoord gaan met hun kandidatuur. Zij kunnen daarbij de voorwaarde stellen, alleen bereid te zijn voor één of enkele van bovengenoemde functies kandidaat te staan.

FASE 3

De kerngroepvergadering van 4 april stelt een advies op, bestaande uit:

- een kandidaat voor het partijvoorzitterschap;
- een kandidaat voor het vice-voorzitterschap;
- een aantal kandidaten voor de andere 9 DB-functies.

FASE 4

De leden ontvangen per post een lijst van alle gestelde kandidaten, daarbij gevoegd zoveel mogelijk gegevens betreffende die kandidaten, waarbij de mededeling van hun bewilling in de kandidatuur. Tevens ontvangen alle leden de aanbevelingen van de kerngroep en een stembiljet.

Alleen de leden die per 20 april hun kontributie over 1970 hebben betaald, danwel een ondertekend machtigingsformulier hebben ingezonden, kunnen met sukses dat stembiljet terugzenden. De penningmeester zal de betaalers en nog-niet-betaalers van elkaar scheiden voordat tot telling van de stemmen wordt overgegaan.

FASE 5

De uitslag van de stemming wordt bekend gemaakt op het partijkongres van 25 april in Amsterdam, in „De Brakke Grond”.

FASE 6

Uit de gekozen DB-leden zal het kongres van 25 april de politiek sekretaris en de penningmeester kiezen.

Bij de aktiecentra moet er met klem op worden aangedrongen, op een zodanig tijdstip te vergaderen dat vóór 24 maart kandidaten worden opgegeven aan het partijburo. (Nassau Dillenburgstraat 11, Den Haag). Die zelfde aandrang geldt alle leden die buiten aktie-centra om kandidaten willen stellen, waarvoor zij met z'n tien moeten zijn. In de procedure voor de verkiezing van de tien aanvullende leden van het algemeen bestuur is in vergelijking met vorig jaar niets veranderd. Het nieuwe DB en de aktie-centra kunnen kandidaten stellen; de kerngroep maakt uit deze kandidaten een keuze.

Gidi van Dongen.

OPINIE

Onze interne democratie

Parlementaire democratie is een heel moeilijke bestuursvorm (hebben we van Churchill geleerd, voorzover we het nog niet wisten) en als we die bestuursvorm willen toepassen in onze partij dan kan dat teleurstellingen opleveren. Op de kerngroepvergadering van 21 februari kwam dat tot uiting toen het niet mogelijk bleek voldoende kandidaten bijeen te krijgen voor de vorming van een kerngroep-kommissie, die tot taak heeft de kerngroepvergaderingen voor te bereiden. Er was geen animo omdat — zo werd gesteld — die kommissie alleen maar ja en amen kan zeggen op de voorstellen die door het dagelijks bestuur werden ingebracht. Het bestuur — zo werd eraan toegevoegd — domineert ook nog de kerngroepvergaderingen en dus komt er van de taak die de kerngroep is toebedeeld: het uitoefenen van controle op het bestuur, zoals het parlement dat doet op de regering, niet veel terecht.

Bij nader inzien blijkt die bewering maar ten dele juist. In de eerste plaats is het ook op nationaal niveau gewoonte dat het bestuur voorstellen indient die door de vertegenwoordiging worden beoordeeld. De kamervoorzitters (kerngroepkommissie) stellen de agenda's op aan de hand van de voorstellen die de regering doet. Er zijn daarnaast af en toe initiatief-wetsontwerpen vanuit het parlement, en ook is er nog een veel ruimer aantal interpellatie-aanvragen, maar de hoofdzaken komen niettemin van het bestuur.

Gemopperd werd ook op het stemrecht dat de leden van het bestuur in de kerngroepvergaderingen hebben. „Ze maken een kwart van de aanwezigen uit,” werd daarbij opgemerkt. In tal van landen is dat ook in het parlement het geval, zodat ook wat dit betreft niets nieuws is verzonnen. Het argument wordt bovendien doeltreffend ontzenuwd door de omstandigheid, dat er waarschijnlijk nog nooit een stemming in de kerngroep is geweest waarbij alle bestuursleden één lijn trokken. Met al deze opmerkingen wil evenwel niet gezegd zijn, dat de kerngroep dus wél goed functioneert en dat het verbazing moet wekken dat er geen kerngroepkommissie kan worden gevormd. Gesteld moet worden dat de kerngroep (hier uitdrukkelijk gesteld dat die bestaat uit vertegenwoordigers van de actie-centra EN bestuursleden) enorm kan uwehoeren over detailzaken, die bovendien liefst nog betrekking moeten hebben op zuiver organisatorische aangelegenheden. In plaats dat de kerngroep het bestuur controleert gaat ze meestal op elk punt meteen in de aanval in een onverzadigbare behoefte kritiek te leveren op voorstellen van het bestuur. En aangezien die voorstellen het duidelijkst zijn en het gemakkelijkst begrepen kunnen worden als ze over organisatorische details gaan, vormen die details de — in tijd gemeten — belangrijkste onderwerpen op de vergaderingen van de kerngroep.

Daarom is het niettemin prettig dat telkens weer voldoende mensen naar de kerngroepvergaderingen komen om besluiten te nemen, die nu eenmaal nodig zijn. En ondanks alle sombere woorden die over de kerngroep zijn te vertellen — in feite raken ze niet de kerngroep maar de moeilijke bestuursvorm die parlementaire democratie heet — moet het mogelijk zijn dat er voldoende mensen worden gevonden die een kerngroepkommissie willen vormen, en die dan bij het opmaken van de agenda ertoe kunnen komen te zeggen: het bestuur kan ons nog veel meer vertellen, nu gaan wij eens de dienst uitmaken. Het bestuur kan tot een bepaalde datum voorstellen indienen, daar trekken we een bepaalde hoeveelheid tijd voor uit, en daarna gaan wij het bestuur eens een aantal vragen stellen: waarom is dit gedaan, waarom dat niet, waarom dit zo, en wat heeft Piet eigenlijk de laatste maanden uitgespookt, we horen nooit meer van hem.

Dan is er ook een mogelijkheid — en dat is dringend noodzakelijk — dat de kerngroep zich voorbereidt op een uitermate belangrijke taak die zij heeft: het uitbrengen van adviezen over de verkiezing van een nieuw bestuur, en — zoals dit jaar — een parlementaire werkgroep. Want het is wat al te dol als een bestuurslid in een kerngroepvergadering zegt: ik vind dat enkele mede-bestuurders wegens gebrek aan activiteiten niet voor herbenoeming in aanmerking komen, en leden van de kerngroep vragen zich verbaasd af: waar heeft hij het over? ... of roepen: noem nu eens namen. Want die zelfde leden van de kerngroep moeten straks oordelen over de bestuurskandidaten. Oordelen? Op grond waarvan eigenlijk?

De PPR en de opkomstplicht

Het besluit van de tweede kamer om de opkomstplicht bij verkiezingen af te schaffen demonstreert hoe partijen met nieuwe ideeën kunnen regeren zonder deelneming aan een kabinet. Als minister Beerink, die zich altijd met hand en tand tegen afschaffing van de opkomstplicht heeft verzet, niettemin een voorstel van die strekking wil uitvoeren dan voert hij niet zijn eigen beleid, maar dat van een door hem als vijandig beschouwde oppositie. Het is een verschijnsel dat wel iets te maken zal hebben met de neiging bij de regeringspartijen om die oppositie een klem op de mond te zetten door de interpellatie-mogelijkheden te beperken.

Een andere zaak is, of de PPR bij de verkiezingen al dan niet gaat profiteren van de afschaffing van de opkomstplicht. Het antwoord heeft niets te maken met de bereidheid van de PPR om aan die afschaffing mee te werken, maar is niettemin interessant. Mogen we de liberale leider Geertsema geloven dan is de afschaffing voor de PPR gunstig. Er behoort immers niet aan te worden getwijfeld dat hij de PPR rekent tot de groepen die vinden „dat het allemaal anders moet”, en dat zijn volgens hem de groepen die ook zonder opkomstplicht naar de stembus gaan, en bij afwezigheid van vele behoudenden een „veel te grote invloed zullen krijgen op de volksvertegenwoordiging”.

De kommunist Bakker evenwel hanteert een argument dat een tegengesteld effect kan hebben. Volgens hem zullen vele voormalige KVP-stemmers die nu aarzelen thuis blijven. Daaruit volgt dan de konklusie dat een aantal potentiële PPR-stemmers zal thuisblijven. Intussen kan de 18de maart — aangenomen dat de afschaffing van de opkomstplicht nog tijdig in het staatsblad komt — een verkiezingsuitslag geven waaruit moeilijk konklusies zijn te trekken. Als er forse verschuivingen komen, b.v. ten nadele van de KVP, dan valt niet meteen te zeggen in hoeverre dat verlies is veroorzaakt door verschuivingen naar andere partijen, en in hoeverre door de afschaffing van de opkomstplicht. Men zou er dan fout aan doen te verwachten, dat de tendens van de 18de maart zich volgend jaar in versterkte mate zal voortzetten, zoals in het verleden bij twee elkaar snel op volgende verkiezingen vaak gebeurde.

Het „recht” van de sterke

In de tweede kamer heeft de heer Visser van D'66 gepleit voor toelating van de Chinese Volksrepubliek tot de UNO. Akkoord. Hij meent dat Peking ook recht heeft op de permanente chinese zetel in de veiligheidsraad. Akkoord. Desnoods, aldus de heer Visser, moet Nationalistisch China uit de UNO verwijderd worden als dat de absolute voorwaarde van Peking is om toe te treden. Een vraag aan de heer Visser: zijn grotere en machtiger landen in de UNO dan belangrijker dan kleinere landen?

R-POST

Clasc-solidariteit

In de Radikalenkrant van januari 1970 reageert de heer L. F. Vos uit Grave op de oprichting van CLASC, afd. Nederland. Graag een aantal toelichtingen bij zijn vragen.

CLASC, afd. Ned. verschilt in dit opzicht van enige andere solidariteitsacties voor Latijns-Amerika, dat het een permanente actie met leden is, die ook permanent geïnfomeerd worden over de strijd van de boeren en arbeiders voor meer sociale rechtvaardigheid. Het gaat ons niet om een liefdadige gift met een éénmalig karakter. Het gaat om werkelijke solidariteit met de links-revolutionaire arbeidersbeweging in Latijns-Amerika, de CLASC.

CLASC, afd. Nederland wil ook niet volstaan met én morele én financiële steun, maar is zich ervan bewust dat Latijns-Amerika ook gediend is met structurele veranderingen in Nederland. Emilio Maspero, de strijdvaardige sekretaris-generaal van de CLASC, legt ook op dit facet steeds weer

de nadruk. Politieke pressie m.b.t. onze handelspolitiek, onze buitenlandse politiek, een mondiale arbeidsverdeling e.d. moeten derhalve een wezenlijk onderdeel van deze solidariteitsactie zijn! De fouten zitten niet (alleen) in Latijns-Amerika. CLASC, afd. Ned. richt zich tot alle Nederlanders, die het lot van arbeiders en boeren in Latijns-Amerika ter harte gaat. In dit verband zijn er ook besprekingen aan de gang met de actie „Wij en Zij” over een mogelijke vorm van samenwerking. Hopenlijk mag het bovenstaande verduidelijken, wat CLASC, afd. Ned. — mede op initiatief van Emilio Maspero opgericht — wil zijn. Uitgebreidere informatie bij: In de Betouwstraat 30a, Nijmegen.

Gerard van Pijkeren.

Dolle Mina en de PPR

De speelse acties van Dolle Mina hebben weer eens aandacht gevraagd voor de positie van de vrouw en voor de totaal veranderde rolverdeling tussen man en vrouw in onze maatschappij. Deze Mina's doen goed werk, evenals de Man/Vrouw Maatschappij, die al heel wat werk en

tijd heeft besteed aan gedegen studies over verschillende aspecten van dit probleem. Wanneer het de PPR gaat om de mens in deze samenleving en zij man en vrouw daarin ieder een volwaardige plaats gunt, mag aan dit alles wel eens wat meer aandacht worden geschonken. En met aandacht bedoel ik niet een welwillend gegriinnik, maar een officieel uitgesproken steun aan acties zoals die o.a. vorige week zijn gehouden.

Middelie - L. M. Vroom-
de Geus.

Zojuist verschenen:
„PPR OP AARDE,
EEN HAASTIG PAMFLET”
door Erik Jurgens.

Te bestellen bij M. van Hulten,
Postbus 10, Lelystad.
Voor PPR-leden / 3,30 inkl.
porto. Dit bedrag te storten op
postgiro 195542 t.n.v. M. van
Hulten, Lelystad, of op zijn
bankrekening AMRO-bank Le-
lystad.

Winkelprijs: / 4,90.
De PPR staat garant voor de
verkoop van 2000 exemplaren!!!

PPR-TV niet voor „normaal denkende” mensen

Na de PPR-TV-uitzending van woensdag 18 februari (over de loonwet, de belastingpolitiek van de regering-De Jong en het tekort aan financiën in vele gemeenten) kwamen vrijdagochtend op postbus 10 Lelystad, 255 brieven binnen. De volgende ochtend kwamen er nog eens 211 bij. Afgaande op de ervaring bij vorige uitzendingen mag gerekend worden op een totaal van tegen de 700 schriftelijke reacties op die TV-uitzending. Het partijbureau is er niet gelukkig mee, want met het minimum aan personeel is het bijna niet te doen 700 brieven te beantwoorden. Ook al betekent dat beantwoorden in de praktijk niet veel meer dan het toezenden van informatiemateriaal, waarom wordt gevraagd. Uiteraard is dat „niet gelukkig mee zijn” maar betrekkelijk, want het partijbureau denkt niet uitsluitend in hoeveelheden werk die moeten worden verzet.

Na de vorige PPR-TV-uitzending, van eind november, zijn plm. 500 schriftelijke reacties binnengekomen. Dat onverwacht grote aantal werd toen toegeschreven aan een zeer gunstige uitzendtijd, namelijk vlak na twee interland-

voetbalwedstrijden, om plm. 22.15 uur. Het vermoeden dat er dit keer minder post zou zijn omdat de 18de februari een heel normale televisie-avond opleverde is dus niet bewaarheid. Misschien dat de toegenomen belangstelling voor politiek als gevolg van de komende verkiezingen invloed heeft gehad, misschien ook dat de PPR in het algemeen meer belangstelling begint te wekken. De toeloop van nieuwe leden was de afgelopen maanden in ieder geval aanzienlijk groter dan in de periode daarvoor. Grote — werkelijk grote — aantallen zijn het niet, maar een vijftigtal nieuwe leden per week is nu heel normaal, en af en toe uitschieters met enkele tientallen per dag.

Na de vorige TV-uitzending kwamen er 8 negatieve brieven binnen. Brieven van mensen die de PPR demagogie verwerpen, die ons beschuldigden van pro-kommunisme enzovoorts. Alle overige brieven kwamen van kijkers die in de PPR geïnteresseerd waren. Via de actie-centra zijn zij intussen benaderd met als doel, onder hen zoveel mogelijk leden te winnen.

Kerngroep, Kerngroepkommissie en Algemeen Bestuur

Hoewel het onderwerp van dit stuk de gewone radikaal misschien weinig aanspreekt, is het toch wel van belang. De landelijke kerngroep immers is voor ieder lid toegankelijk. Het gaat er nu om dat deze landelijke kerngroep pas dan goed functioneert wanneer zij het dagelijks bestuur van onze partij goed kan begeleiden. De kerngroepvergadering van zaterdag 21 februari j.l. was voorbereid door het D.B. De discussie over de functie van algemeen voorzitter zou aanzienlijk korter zijn geweest als de kerngroep en ook de toegevoegde leden aan het D.B., die samen met het D.B. het A.B. vormen (in het vervolg A.B.-leden te noemen), beter waren ingelicht. De A.B.-leden zeiden overigens dat het niet verwonderlijk was dat zij slecht waren ingelicht omdat het A.B. slechts 3 maal bijeen is geweest. Dat de kerngroep ook weinig ingelicht was over de vaststelling van de agenda bleek gedurende het laatste half uur van de vergadering. Door tijdgebrek kon het punt dat juist het belangrijkste was, niet volledig worden doorgesproken.

Een kerngroepkommissie (die ook nu niet werd benoemd door gebrek aan kandidaten) zou deze twee fouten niet hebben kunnen veranderen, n.l. gebrek aan informatie en geen inspraak in agenda-opstelling. De kerngroepkommissie is, zoals de secretaris E. van Dongen zelf ter vergadering zei, niet meer dan een willoos administratiecentrum, dat slechts agenda, plaats en datum van de kerngroepbijeenkomsten aan de kerngropleden en actiecentra heeft door te geven. De kerngroepkommissie zou echter juist tot taak moeten hebben de kerngroep bijeen te roepen als zij zelf vond dat daar redenen toe waren. Daarvoor moet zij echter weten wat er zal door het D.B. gedaan en besproken worden. En willen de A.B.-leden als volwaardige gespreks-

partners functioneren, dan zullen ook zij steeds op de hoogte moeten zijn van wat zich in de D.B. vergaderingen afspeelt.

Om nu de A.B.-leden een duidelijke functie te geven lijkt het mij logisch dat enkele van deze tien mensen de functie van de kerngroepkommissie overnemen. Deze A.B.-leden worden trouwens ook, evenals de kerngroepcommissieleden, door de kerngroep gekozen. De kerngroep zal in dat geval veel beter geïnfomeerd kunnen worden. De A.B.-leden worden meer bij het D.B. werk betrokken en kunnen gemakkelijker bij het vele D.B. werk bijspringen. Waarbij wel duidelijk moet zijn dat het D.B. verantwoordelijk blijft voor het werk dat zij eventueel door A.B.-leden laat uitvoeren. De A.B.-leden en de kerngroep hebben immers alleen een adviserende en controlerende taak!

Middelie, M. J. Vroom

DE EERSTE BUIT

25 februari: Zeeuws-Vlaanderen levert de PPR de doorbraak. In de twee gemeenten waarin de PPR met een kandidatenlijst uitkomt bij tussentijdse gemeenteraadsverkiezingen zijn de resultaten onverwacht groot: Terneuzen komt met 3,1% uit de bus, Oostburg met 5,9%. (D'66 bleef hier op 4,8% steken). Aangezien de PPR in Zeeuws-Vlaanderen een late start heeft gehad en kennelijk weinig tijd nodig heeft om tot bevredigende resultaten te komen mogen we met een flinke dosis optimisme de vraag stellen: wat zal de 18de maart gaan opleveren?

Op het Partijbureau, Nassau Dillenburgerstraat 11 zijn tegen 25 en per stuk nieuwe rapporten te bestellen over de Bejaardenproblematiek en De denkbeeldige grenzen tussen lokale en internationale politiek.

Radikalen

Uitgave van de Stichting Radikalenkrant
Savelsbos 19 - Amsterdam

directie: R. Bouwens, J. Heytel, D. Visser
redactie: St. Brokerhof, J. C. Lieske, S. A. Mol (hoofdred.),
J. C. Schulte (eindred.).

redactie-adres: Van Collenstraat 22, Nw. Loosdrecht. Telefoon
(02158) 18 58.

abonnement: / 6,— per jaar
advertenties en abonnementen: Savelsbos 19, Amsterdam-Nrd.
Giro 1810200 van de Stichting Radikalenkrant te Amsterdam
advertentierieven worden op aanvraag toegezonden
voor lidmaatschap Politieke Partij Radikalen: postbus 10,
Lelystad.

Geef me liever wat om handen

De levensperiode na 65 jaar ook zinvol

„Het is normaal dat jonge mensen die zich voorbereiden op een productief bestaan van ongeveer 40 jaar, hiervoor een voorbereidingstijd nodig hebben (beginnende bij de lagere school) van 15 à 20 jaar. Indien men echter bedenkt dat na de pensioneringsleeftijd nog een ruim aantal jaren te leven is, dan is het wel merkwaardig dat hiervoor blijkbaar geen enkele voorbereiding nodig is.”

Aldus een citaat uit een ontwerp-nota bejaardenbeleid, dat dezer dagen verschijnt van de hand van dr. W. J. M. Mulders, Tilburg. Het is niet de eerste nota die aan dit vraagstuk gewijd wordt. Er zijn echter twee punten die naar mijn mening wel anders zijn dan anders. De zaken worden nu fundamenteel, als u wilt radicaal aangepakt en het ontwerp dient als praat-stuk voor allen die met bejaardenwerk te maken hebben, vooreerst de bejaarden zelf. Pas na een zo breed mogelijk overleg zal de nota een definitievere vorm krijgen.

Zodoende kunt u hem in stencilvorm verkrijgen op het partijbureau en wordt u uitgenodigd hem intens te gebruiken. Er zullen op verschillende plaatsen ook bijeenkomsten worden georganiseerd met bejaarden, waarbij dit ontwerp zal worden besproken.

TOTAAL-AANPAK VAN EEN PROBLEEM

Het radikale in deze nota is de totale aanpak van het vraagstuk, inclusief de vraag naar de zin van de laatste levensperiode. Die vraag heeft politieke consequenties. Het gaat niet meer om materiële voorzieningen alleen, of schoon daar veelal nog alles aan gedaan moet worden. Het gaat ook om het scheppen van ruimtes waarbinnen bejaarde mensen zinvol taken en verantwoordelijkheden kunnen blijven nemen in de samenleving. Op advertenties in de stations staat een oude man dreigend achterom te kijken. De tekst luidt: ik ben je opa niet, geef me liever wat omhanden.

Iets „nuttigs”, iets „productiefs” kan deze man — al dan niet opa — niet meer doen binnen het commerciële productieschema. Dat kon hij eigenlijk al veel eerder niet. Als het bedrijf de kans zou hebben gehad om hem eerder te vervangen door een jongere kracht zou dat zeker gebeurd zijn. Een man van boven de vijfenveertig past al bijna nergens meer als sollicitant voor een nuttige functie.

Deze situatie maakt bejaarden tot een groep die op dood spoor gezet wordt. Men mag niet uit blijven gaan van de productiviteitsgedachte alleen. In de samenleving moeten er andere en zinvolle dingen te doen zijn door bejaarden, tot heel dicht voor de tijd dat ze werkelijk niets anders meer kunnen dan rusten. Dat vereist een grondig onderzoek, waarbij vooral de betrokkenen zelf mee moeten doen.

Zelfs de meest voortreffelijke regelingen, de meest aangepaste sociale voorwaarden, de prettigste aanbiedingen op het terrein van cultuur en ontspanning raken het probleem niet fundamenteel. De bejaarden blijven bevoegd, verzorgd, opgeborgen. Ze zijn het sluitstuk. Ze hebben geen functie.

Het is duidelijk dat er nog tal van vragen liggen in het vlak van de directe voorzieningen. Je kunt daarmee niet wachten op een ideaal totaalbeeld. Men zou ons gebrek aan werkelijkheidszin kunnen verwijten als we ons daar niet zeer praktisch mee bezig hielden. Maar deze fundamentele benadering moet ook in dat urgente werken aan betere pensioenen, betere bijstand, betere woningen, betere dienstverleningen, betere bejaardencentra nu al verdiskonteerd worden. Al degenen die zich daar mee bezig houden moeten die conceptie in hun achterhoofd hebben opdat niet weer opnieuw een te groot pa-

ternalisme ook in concrete cijfers en gebouwen gestalte krijgt.

Het is vooral te hopen dat het zal lukken bejaarden zelf mee te krijgen in het beraad hierover. Natuurlijk is de mogelijkheid voor deelname bij bejaarden heel verschillend. Lang niet allen kunnen dezelfde fysieke en psychische kracht opbrengen. De eis tot inspraak van bejaarden in de organen die over hen beslissen is volkomen gerechtvaardigd, maar de realisatie daarvan is natuurlijk niet zo eenvoudig. Vaak wordt van de onmacht van bejaarden misbruik gemaakt. In allerlei lichamen zijn zij niet vertegenwoordigd „omdat ze het toch niet zouden kunnen”. Dat argument wordt meestal niet fair gehanteerd. Men kan in die inspraak de nodige nuances van vertegenwoordiging inbouwen, als men dat echt wil.

„Nederland telt 1¼ miljoen bejaarden,” stelt de ontwerp-nota, „die te zamen bijna 20% van de kiesgerechtigden uitmaken. Vertaald in kamerzetels betekent dit, dat dankzij de stemmen van de bejaarden bijna 30 kamerleden gekozen worden.” Het is begrijpelijk dat alle politieke partijen lonken naar die stemmen. Het zou een onsmakelijke toestand worden als daarom niet juist nu de zaken fundamenteel met zoveel mogelijk inbreng van de bejaarden zelf zouden worden aangepakt.

Het ontwerp van dr. Mulders is een goed stuk voor studie en voor eventuele actievoering. Het bevat alle belangrijke temata van deze actuele problematiek: de inspraak van bejaarden, de welzijnszorg, de voorbereiding op en de inhoudgeving aan de naderende ouderdom, de inkomensproblematiek, de verschillende soorten van huisvesting en het plaatsingsbeleid. De nota eindigt met een overzicht van de wijze waarop het bejaardenbeleid momenteel verdeeld is over de departementen van CRM, Financiën, Onderwijs en Wetenschappen, Sociale Zaken en Volksgezondheid. Daaruit blijkt dat er van een integraal bejaardenbeleid geen sprake kan zijn. Dr. Mulders bepleit dan ook een apart ministerie of tenminste een staatssekretariaat. Zijn slotzin:

„Het veel gehoorde idee, dat een dergelijk departement niet in het belang is van de bejaarde, omdat het getto-vorming in de hand zou werken, achten wij even dwaas als wanneer men zou verkondigen dat een apart ministerie van onderwijs en wetenschappen de jeugd in een getto drijft.”

Dolf Coppes.

De slavenmarkt bloeit nog steeds

MEDISCHE KEURING VAAK EEN VONNIS

In Medisch Kontakt, het officiële orgaan van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering van de Geneeskunst stond kort geleden een opvallend artikel van de Schevevingse arts F. E. J. Bouricius. Men heeft er intussen al wat van kunnen lezen in enkele dagbladen, en wat de heer Bouricius te vertellen had was te zien in een TV-uitzending van Hier en Nu. Het gaat om een sociaal probleem — in feite een a-sociaal probleem — namelijk het keuren van sollicitanten voor een functie. Een procedure die mensen in vele gevallen de zekerheid geeft dat ze nooit meer van werkgever kunnen veranderen, omdat ze voor een nieuwe baan niet zullen worden goedgekeurd. Voor vele anderen betekent het werkloosheid, namelijk als ze — werkloos zijnde — niet meer aan de slag kunnen komen. Kort na het verschijnen van het Bewuste nummer van „Medisch Kontakt” hadden we een gesprek met de heer Bouricius.

SLAVEN EN KEURMEESTERS

Vroeger waren er slavenmarkten. Wie een slaaf wilde kopen of een slaaf wilde huren ging naar zo'n markt, waar de slaven zonder kleren stonden uitgesteld. Je mocht in 'm knijpen en als je vond dat het wel goed zat, dan kocht je de slaaf. Precies zoals de boeren dat nu doen op de vee-markt.

Nu is dat wat delikaat geworden, en daarom huren we mensen — men zou ze slavenkeurders kunnen noemen — die dat werk op de markt doen. Dat zijn de dokters. In plaats van „dokter” gebruik ik liever het woord „keurmeester”.

Iemand die gekeurd moet worden is er helemaal niet bij geïnteresseerd, te worden afgekeurd; integendeel: hij ziet een nadeel in een afkeuring, want hij wil juist worden goedgekeurd om iets te bereiken.

Om dat te bereiken onderwerpt hij zich aan een keuring. Als een keuring een negatief resultaat heeft, dan kan de betrokkene naar beneden geduwd worden. En dat kan nooit de taak zijn van een arts, want een arts moet heelmeester zijn die werkt ten voordele van de patiënt, en niet ten voordele van economische belangen. Daarom heb ik gesteld: een arts mag uitsluitend keuringen verrichten ter bevordering van de veiligheid.

WAAROM GEEN SCHADEVERGOEDING?

Ook bij een veiligheidskeuring kan iemand afgekeurd worden, en dat is dan een vervelende zaak. Maar daar is dan niets aan te doen.

Zo moet de arts wel eens veiligheidskeuringen doen bij piloten, machinisten, enzovoorts. Die mensen kunnen worden afgekeurd ter wille van de veiligheid van de gemeenschap. Maar daarbij wil ik dan wel opmerken dat het voor mij een vraag is of die mensen niet het recht hebben op een schadevergoeding vanwege die gemeenschap, voorzover er schade is geleden. Hier is weliswaar sprake van een rechtmatige daad van de overheid, maar er moet toch bescherming zijn tegen de gevolgen van zo'n rechtmatige daad. Als de overheid een weg laat aanleggen, en daarbij uw huis laat afbreken, dan staat daar toch ook een schadevergoeding tegenover.

En dan is ook de geschiktheidskeuring: of iemand al dan niet geschikt is voor een bepaalde functie. Dat is eenvoudig genoeg: voor lichamelijke geschiktheid zijn eisen vast te stellen voor elk beroep. De arts moet dat beroep dan heel goed kennen. Maar als men dan ook nog zegt: we gaan die man bovendien nog keuren voor een ziekte-risico, dus: zal die vent wel eens ziek worden, dan is dat volgens mij niet terecht. Want als iemand wegens een ziekte-risico wordt afgekeurd, dan wordt hem het recht op werken ontnomen. Dat recht op werken staat nadrukkelijk opgenomen in de universele verklaring voor de rechten van de mens.

EEN ARTS IS GEEN HELDERZIENDE

Het is zo dat de verhoudingen binnen een onderneming in hoge mate bepalen of iemand al dan niet ziek zal worden. Iemand met een maagzweer heeft in een prettig arbeidsklimaat geen maagzweer meer. En iemand met de neiging die te krijgen, zal metterdaad een maagzweer oplopen in een slecht werkklimaat. Bij Philips heeft men als experiment onderzocht waarom mensen ontslag namen. Het bleek niet om het salaris te gaan, ook niet om

de leiding, maar wel om de arbeidsomstandigheden. De moeilijkheden beginnen altijd in het hoofd; ze zijn psychisch; en als een arts denkt dat hij in 20 minuten kan ontdekken wat er in iemands kop zit, dan is hij crazy.

De konklusie uit uw verhaal zou dus moeten zijn, dat de mens in het bedrijf te veel wordt gezien als economische faktor.

Ja, de mensen worden in de bedrijven UITSLUITEND als economische factoren gezien. En speciaal door de medische dien-

sten gebeurt dat. Voor die diensten — het klinkt gek — wordt de mens gezien als een lichaam, en niet als iemand met een geest.

Dat laatste wordt nog wel gedaan door „personeelszaken”; maar niet door de medische diensten. Dat is iets dat ik niet kan verklaren. Het enige dat ik verklaren kan is dat veel artsen — keurmeesters, geen heelmeester! — in allerlei keuren de functies heel sterk de neiging hebben om onder het artsensbehoef uit te komen; om een functie als arts te zoeken waarbij zij geen verantwoordelijkheid hebben voor patiënten.

HERKEURING — VAAK EEN FARCE

Bij geschiktheidskeuringen zoals die voor rijksfuncties worden gedaan ligt het ook totaal fout met de mogelijkheden voor herkeuringen. Die herkeuringen zijn volkomen ineffektief, want ze worden door dezelfde groep artsen gedaan die ook in eerste instantie keurden. Zo onder de koffie merken die op: wie heb jij gekeurd? O, die vent! dat is een rotvent.

Die herkeuringen horen bij een andere instantie te liggen; misschien bij een nog op te richten stichting. Ik loop zelf met de gedachte rond die oprichting voor mijn rekening te nemen; samen met andere mensen die er zich voor interesseren.

Er zijn talrijke bedrijven in ons land waar het met de keuringen goed zit; ook enkele verzekeringsmaatschappijen zijn goed. Maar bij een aantal verzekeringsmaatschappijen circuleert langs de medische diensten een lijst van mensen die onder geen enkele omstandigheid goedgekeurd mogen worden. En zo iets deugt niet.

Die uitwisseling van gegevens is kennelijk bedoeld om elkaar de moeite van herkeuringen te sparen?

Ja, die namen wisselt men uit. Dat zijn namen van mensen die op een zwarte lijst staan; aan hen wordt geen aandacht meer besteed.

Er zijn veel te veel mensen die in een machtspositie verkeren en die te weinig sociale beheersing kennen. Die mensen kunnen een spel spelen, en wie daarvan afhankelijk is voelt dat er iets met hem gebeurt waarop hij geen vat kan krijgen. Ik heb het idee dat in de burokratie, in het establishment ontzaglijk veel machts spel wordt gespeeld, en de inzet zijn zij, die aan die burokratie zijn onderworpen.

VOOR HET OVERIGE...

Raadseltje: „Na het kabinet De Jong is een nieuwe politieke koers nodig, met een nieuwe mentaliteit” ... Van wie is deze opmerking? Van Aarden, Den Uyl, Van Mierlo ... eventueel van Biesheuvel. De oplossing vindt u onderaan deze rubriek.

Troost voor de KVP: behalve maxi is in dit verkiezingsjaar ook midi en mini toegestaan.

Als de ARP en de CHU het op 18 maart wat kalmer-aan doen dan de KVP moet u maar bedenken dat striptease de Calvinisten nooit heeft gelegen.

Nu we het toch over de ARP hebben: als de kleinzoon van Ben van Kaam te zijner tijd nog eens een boek gaat schrijven over de Mannenbroeders van vandaag, wordt het opnieuw brullen.

Uiteindelijk heeft nu ook de VVD haar „radikalen”. Sukses moet je nooit bestrijden maar altijd proberen na te volgen. En hebben de liberalen voor winst niet altijd een fijne neus gehad?

Geertsema op VVD-kongres in Breda: Zijn er nog mensen in de zaal die in een krot wonen? Nie-

mand? Dan moesten we maar eens wat extra's gaan doen aan defensie!

*
Gelukkig lanceerde Geertsema zijn plan vroeg genoeg om zijn konfessionele coalitie-genoten in staat te stellen er bij het schrijven van hun verkiezingsprogramma's voor volgend jaar rekening mee te houden.

*
De CDU wikt, de VVD beschikt.

*
Piet de Jong in Limburg: Natuurlijk heeft Schut te weinig woningen gebouwd. Maar zijn beleid is goed. En Schut zelf is heel goed. Want als Schut méér woningen had willen bouwen zou Witteveen er het geld niet voor hebben gehad.

*
Piet de Jong in Den Haag: Ieder mens heeft toch het recht op een plekje waar hij in vertrouwde kring zijn hart mag uitstorten? Is Limburg dan niet meer voor onze KVP?

*
D'66 doet zoveel moeite om zich van de VVD te onderscheiden, ... het zal wel nodig zijn.

*
SCHAAMT U ZICH NIET... het was niet KUNNEN raden Van Hulst.

„Christen zijn en de politieke keuze van dit moment...” is het onderwerp van een openbare bijeenkomst die op maandagmiddag 16 maart zal worden georganiseerd door de PPR. Sprekers uit de Nederl. herv., de geref. en RK milieus zullen genoemd thema behandelen. Deze bijeenkomst vindt plaats in het gebouw voor Christelijk Sociale Belangen, Kromme Nieuwe Gracht 39, Utrecht. Voor inlichtingen: Hr. Vroom, telefoon (02992) 427.

ADRESSEN

NIEUWE AKTIE-CENTRA:
Kloosterburen: H. J. Zant, Kloostersingel 22
Nederhorst den Berg: H. Ambachtsheer, Acaciaaan 2
Brielle: A. van Setten, Regulierenstraat 36
Terneuzen: J. P. van Zweeden, p/a Louisastraat 52, Sluiskil.
Wijzigingen:
Oss: J. Hermans, Colijnstraat 10.

WIE ZIJN DOOR DE PPR KANDIDAAT GESTELD VOOR DE STATEN?

GRONINGEN - PPR-LIJST

- 1: Jeltje Theunissen-Meulenbroek, Groningen, 1940, RK, Juriste, huisvrouw. Voorz. Politiek Jongeren Contact Groningen. Was werkzaam op redactie binnenland ANP in Den Haag.
- 2: B. Kingma, Marum, 1938, Geref. Veehouder, voorz. bond van landpachters, 2e voorz. Chr. Boeren en Tuindersbond, voorheen plaatselijk bestuurslid CHU.
- 3: J. Sinot, Oude Pekela, 1933, RK, Papiermaker op strokartonfabriek, Afdelingssekr. Kath. bond van werkn. in industriële bedrijven, St. Willibrordus.
- 4: F. Alting, Ter Apel, 1922, RK, Funkties in het NKV.
- 5: J. Halsema, Weke Den Hoorn.
- 6: K. Kreuver, Delfzijl, 1944, protestant, automobielverkoop.
- 7: J. G. H. Bos, Kloosterburen, 1943, RK, ambtenaar sociale zaken, sekr. RK prov. jeugdraad, bestuurslid PPR aktiecentrum Groningen.
- 8: L. Oostmeijer, Foxhol, 1920, RK, Timmerman, Voorz. plaatselijke centrale NKV, voorz. Nederl. Kath. bond van werkn. in de bouwnijverheid, afd. Hoogezand-Sappemeer.
- 9: H. Duym, Groningen, RK, 2e voorz. NKV-Groningen, Chef-inkoper, Functie bij Kamer van Koophandel.
- 10: H. Geubels, Groningen, Groningen, 1936, RK, Timmerman-leraar, 2e penningmeester NKBB.
- 11: H. Verbeek, Groningen, 1936, RK, priester, Adviseur van het bisdom Groningen.
- 12: C. Klijn-De Bruin, Haren, 1930, RK, Huisvrouw.
- 13: A. Veenhof, Groningen, 1922, NH, Reklame-adviseur.
- 14: G. Scholte, Groningen, 1928, RK, Ambtenaar PTT, sekr. PPR-Groningen.
- 15: P. Teunissen, Groningen, 1936, RK, Wetensch. medewerker Polemologisch instituut in Groningen, Vice-voorzitter Pax Christi.
- 16: I. van der Driessche, Haren, 1923, RK, Hoofdadministrateur, Vice-voorzitter PPR-aktiecentrum Groningen, Voorheen voorz. KVP-Groningen.
- 17: M. van der Heijden, Groningen, 1926, RK, Leraar, Voorz. PPR-Groningen, Voorz. NKV-Groningen, Voorz. NKBB-Groningen, en nog vele andere bestuursfuncties. Was lid prov. staten Groningen.

FRIESLAND - PAK-LIJST (PPR, PvdA, PSP)

- Derde op PAK-lijst kieskring Franeker:
N. A. J. Agterberg, Witmarsum, 1925, RK, Staftheoloog vormingscentrum Vinea Domini, Adviseur intern, bestuur seculier instituut Unitas, Lid van diocesane, oecumenische en religieuze werkgroepen.
- Zesde op PAK-lijst kieskring Dokkum:
H. Bijmolt, Drachten, 1930, Geref. Directeur vormingscentrum bedrijfsjeugd, Voorz. Open jeugdwerk in Drachten, Prov. voorzitter PPR.
- Achtste op PAK-lijst in de kieskring Sneek:
H. Beers, 1924, RK, Sekr. plaatselijke afd. NKV, distriktsraadslid NKV, afd. sekretaris en distriktsraadslid metaalbond St. Eloy.
- Achtste op PAK-lijst in de kieskring Heerenveen
en 16e op PAK-lijst kieskring Franeker:
R. de Wal, Bakkeveen, 1939, NH, Kursusleider volkshogeschool Bakkeveen, Lid ledenraad VPRO, Lid van de raad van advies Teleac, Medewerker onderwijsfront.
- Tiende op PAK-lijst kieskring Leeuwarden:
R. W. Koppejan-Brons, Leeuwarden, 1942, NH, Sekretaresse en huisvrouw.

DRENTE - PAK-LIJST (PPR, PvdA, PSP)

- Vierde op PAK-lijst kieskring Assen:
J. E. van Kooten, Assen, 1934, RK, Directeur vormingscentrum, Diverse functies in het volkswaardheidswerk en in enkele interkerkelijke werk- en aktiegroepen.
- Vijfde op de PAK-lijst kieskring Meppel:
J. J. v. d. Berg, Assen, 1937, Gemeente-ambtenaar.
- Elfde op de PAK-lijst in de kieskring Emmen:
J. B. Wesseling, Emmen, 1938, Direktie-assistent.
- Vijftiende plaats op de PAK-lijst in de kieskring Hoogeveen:
A. J. Kuis, Assen, 1938, RK, Voorlichtingsambtenaar, Chef sport bij de regionale omroep Noord (RONO).
- W. Winter, Assen, 1939, RK, Distriktsbestuurder NKV, Bestuurslid vormingscentra.
- J. J. de Vink, Roden, 1917, Ondernemer.
- J. van Rosmalen, Gieten, 1935, Financieel-ekonomisch medewerker vleesfabriek.

OVERIJSEL - PAK-LIJST (PPR, PvdA, PSP)

- Derde op de PAK-lijst in alle kieskringen:
J. Beijers, Almelo, RK, 1932, Leraar geschiedenis.
- Twaalfde op de PAK-lijst in alle kieskringen:
H. van der Vegt, Enschede, 1936, RK, Leraar maatschappijleer en Duits, Lid prov. bestuur PPR.
- Negentiende op de PAK-lijst in alle kieskringen:
Mej. D. Pökkens, Enschede, 1935, Geen godsdienst, Maatschappelijk werkster, voorheen aktief in de ARJOS.

GELDERLAND - PPR-LIJST (voor alle kieskringen gelijk)

- 1: A. J. Vulink, Arnhem, 1923, RK, Distriktsbestuurder NKV, Van 1962-'68 lid prov. staten voor de KVP, Bestuurslid Ekonomisch technologisch instituut, Bestuurslid Stichting voor maatschappelijk werk in Gelderland, en nog verscheidene andere functies.
- 2: W. van Dam, Renkum, 1929, NH, Vormingswerker „De Keyenberg”, Lid algemeen bestuur PPR, Lid Sjaloom en lid werkgroep CLASC-Nederland.
- 3: J. L. A. Jansen, Dieren, 1934, RK, Bedrijfsekonom, Voorz. PPR-Gelderland.
- 4: S. F. L. baron van Wijnbergen, Nijmegen, 1912, RK, Hoogleraar in de bestuurswetenschappen, Bijzonder hoogleraar in het staatsrecht aan de KMA-Breda, Partijloos.
- 5: C. G. F. G. de Jong, Nijmegen, 1940, RK, Stafkandidaat bij het Wit-Gele Kruis in Gelderland, Docent in de organisatie van de gezondheidszorg.
- 6: J. G. E. Schaafs, Zeddam, 1925, RK, Personeelschef, Voorz. aktiegroep PPR-Achterhoek, Voorzitter VVV Montferland.
- 7: J. C. G. C. M. Kiewied, Arnhem, 1944, RK, Gemeenteambtenaar, Sekretaris PPR-Gelderland.
- 8: Th. W. F. Overkamp, Arnhem, 1918, RK, Leraar N.O. Lid werkgroepen provinciaal program PPR.
- 9: C. C. v. d. Zouwen, Apeldoorn, 1927, Geref. leraar M.E.A.O. Voorzitter PPR-Apeldoorn, Lid PPR-bestuur Gelderland, Trainer voetbalvereniging Apeldoorn en KNVB-functie.
- 10: H. G. v. d. Vlist, Maasbommel, 1937, NH, Predikant.
- 11: J. P. Nijman, Harderwijk, 1942, NH, Onderwijzer, Voorz. PPR-Harderwijk, Ex-voorzitter CHJO-Zeeland.
- 12: G. F. van Pijkeren, Oostendorp, 1945, Geref. gemeente-ambtenaar, Lid algemeen bestuur PPR, Voorzitter PPR Noord-Veluwe.

UTRECHT - PAK-LIJST (PPR, PvdA, PSP)

- Op de PAK-lijst van de kieskring Utrecht:
4: B. P. M. Princen, Doorn, 1928, RK, Directeur A. C. de Bruyn-instituut, Was lid loonkommissie Stichting van de Arbeid, van SER-kommissie, Veel ervaring in jeugd- en vormingswerk.
- 13: J. M. Theunis, Utrecht, 1942, RK, Werkzaam in onderwijs en vormingswerk onder zuidamerikaanse studenten en gastarbeiders, Vaste medewerker van De Nieuwe Linie.
 - 19: A. J. Dikker, Wijk bij Duurstede, 1925, RK, Makelaar in onroerend goed, Gemeenteraadslid, Sekretaris PPR-Utrecht, Sekr. Vereniging voor handel en industrie.
- Op de PAK-lijst van de kieskring Amersfoort:
4: B. P. M. Princen (zie boven).
- 13: G. P. Noë, Bunnik, 1935, RK, Kommunikatie-methodoloog bij uitgeverij, Ervaring in jeugdwerk.
 - 19: A. N. Turkenburg, Baarn, 1913, RK, Hoofdadministrateur van een intern vervoersbedrijf, PPR-voorzitter Baarn.

NOORD-HOLLAND - PPR-LIJST

- 1: Th. van Kleef, Amsterdam, 1927, RK, Wetensch. medewerker universiteit van Amsterdam, Sekretaris prov. bibliotheekcentrum N.-Holland, Lid dagelijks bestuur PPR, Vele andere functies, Lid prov. staten.
- 2: J. van Eerden, Uitgeest, 1923, RK, Chef salarisadministratie Hoogovens, Lid algemeen bestuur PPR, Gemeenteraadslid.
- 3: Th. Janssens-Quant, Monnikendam, 1939, RK, Juriste, Wetenschappelijk medewerkster universiteit van Amsterdam.
- 4: W. E. Siegman, Amsterdam, RK, Wetenschappelijk medewerker.
- 5: Jac. Zuurbier, IJmuiden, 1942, RK, Ekonomisch adviseur, Gemeenteraadslid Velsen, Voorz. programkommissie PPR/D'66 in IJmond.
- 6: H. Esser, Zaandam, 1917, RK, Wethouder, Voorz. stichting begeleiding buitenl. werknemers en vele andere functies.
- 7: E. Jurgens, Amsterdam, 1935, RK, Docent staatsrecht universiteit van Amsterdam, Voorzitter PPR.
- 8: Gabriel Smit, Laren, Publicist.
- 9: J. Toes, Den Helder, RK.
- 10: H. Vroom, Middelle, 1935, Geref. voorzitter PPR-Noord-Holland, Leraar.
- 11: H. Branderhorst, Amsterdam, Geen godsdienst, 1939, Sociaal-kultureel werker, Bestuurslid Nederl. jeugdgemeenschap, Oud hoofdbestuurslid PSP.
- 12: L. van Pelt, Purmerend, 1935, Geen godsdienst, Adjunct sekretaris Foreign Student Service, Voorz. PPR-Purmerend, Penningmeester PPR-Nrd.-Holland, Vele andere functies.
- 13: J. Geerts, Amsterdam, 1920, RK, Bankbediende, Sekr. aktiecentrum Groot-Amsterdam, Plv. voorzitter PPR-Noord-Holland.
- 14: M. Cornelissen, Purmerend, 1930, RK, Directeur Reklame-bureau, Gemeenteraadslid, Bestuurslid diverse verenigingen.
- 15: L. van Els, Alkmaar, RK, Leraar.
- 16: G. van Bakel, Haarlem, 1927, RK, Vakbondsvoorzitter, Vice-voorz. kath. bond van personeel in A.V.G. Bestuurslid stichting Nederl. vrijwilligers, Oud-gemeenteraadslid Eindhoven, enz.
- 17: D. J. Deen, Bovenkarspel, 1926, RK, Boekhouder, Bestuurslid PPR Nrd.-Holland, Lid gemeenteraad, Bestuursfunctie in NKV.
- 18: P. Baarda-Korstjens, Den Helder, 1930, RK, Huisvrouw, Penningmeesteres PPR Den Helder.
- 19: P. Pennenkamp, Bovenkarspel, 1946, RK, Ass. chef vervoersplanning, Algemeen adjunkt open jeugdwerk.
- 20: A. C. A. Schilder, Weesp, 1913, RK, Schilder (i) Sekr. PPR-Weesp, Voorz. kath. bouwvakbond Weesp, 2e voorz. NKV-afdeling, Tal van andere functies.

ZUID-HOLLAND - PPR-LIJST

- 1: A. Q. C. van Ruiten, Gouda, 1930, RK, Jurist, Directeur-sekretaris landelijke RK organisatie voor sociale dienstverlening, Lid dagelijks bestuur PPR, Lid prov. staten, Gemeenteraadslid en andere functies.
- 2: M. Spiro, Voorburg, 1924, RK, Psycholoog, Directeur gemeentebureau voor beroepskeuze Den Haag, Functies op terrein van beroepskeuze en geestelijke volksgezondheid.
- 3: M. Zuurmond-Gouweloos, Delft, 1931, NH, Huisvrouw, Echtgenote predikant.
- 4: F. van Pijpen, Delft, Geref.
- 5: A. H. F. Planken, Noordwijkerhout, 1935, RK, Priester, Leraar M.O.
- 6: C. Visser, Den Haag, 1940, NH, Ekonom, Voorz. PPR Den Haag, Lid Sjaloom.
- 7: M. B. C. Beckers-De Bruijn, Oegstgeest, 1938, RK, Lerares V.W.O. Huisvrouw, Was lange tijd werkzaam in jongerenwerk.
- 8: E. J. v. Dongen, Rotterdam, 1942, RK, Leraar wiskunde, Lid dagelijks bestuur PPR, Oud-voorz. KVP-jongerenorganisatie.
- 9: W. H. Schelvis, Noordwijk, 1926, RK, Rijksaccountant, belastingadviseur NKV, Gemeenteraadslid.
- 10: H. C. Lambregts, Leidschendam, 1921, RK, Wetensch. medewerker, Voorz. PPR-Leidschendam.
- 11: A. G. M. Latour, Rotterdam, 1939, RK, Ekonom.
- 12: A. N. de Brabander, Naaldwijk, 1924, RK, Directeur arbeidsbureau Naaldwijk, Bestuurslid woningbouwvereniging, Lid dekenale werkgroep voor jeugd en jongeren en vele andere functies.
- 13: C. M. J. Straver, Zoeterwoude, 1927, RK, Typograaf.
- 14: J. A. W. de Lange, Gouda, 1941, RK, Vormingsleider, Gemeenteraadslid.
- 15: A. J. J. Duindam, Leiden, 1914, RK, Leraar lich. oefening, Functies in diverse leraar-organisaties.
- 16: C. H. M. Bruggeling, Monster, 1933, RK, Elektriciën, Voorz. kath. metaalwerkersbond Westland, Functies in NKV.
- 17: A. G. C. v. d. Bergh, Zwijndrecht, 1929, RK, Administrateur, Voorzitter Nederl. tafeltennisbond Dordrecht.
- 18: M. Cosse-Bommelé, Scheveningen, 1919, Remonstrant, Godsdienstonderwijzer.
- 19: M. C. A. M. Korthout, Maasluis, 1920, RK, Leraar Engels, Voorz. PPR Maasluis.
- 20: H. v. Doesburg, Dordrecht, 1918, NH, Verkoopleider Automobielerbranche, Voorz. PPR Dordrecht.

ZEELAND - PPR-LIJST

- Lijst boven de Westerschelde:
1: J. v. d. Voorde, Sluiskil, 1923, RK, Distriktsbestuurder NKV, Vele functies op maatschappelijk terrein.
- 2: T. Franssen, Terneuzen, 1941, Geref. Inspekteur belastingen, Hoofd operaties en inlichtingen BB.
 - 3: A. P. den Reyer, Zierikzee, 1952, RK, Hoofdkontroleur belastingen, Functies op maatschappelijk terrein.
 - 4: F. Schets, Vlissingen, 1908, RK, Gemeente-ambtenaar, Functies bij NKV en in woningbouwvereniging.
 - 5: P. v. d. Waart, 's Heerenhoek, 1938, RK, Onderwijzer, Functies op sportgebied en in het Wit-Gele Kruis.
 - 6: Th. J. J. Theune, Oost Souburg, 1932, RK, Arbeidsanalist, Kampagneleider PPR in Zeeland.
 - 7: J. de Koster, Heinkenszand, 1938, RK, Technisch vertegenwoordiger, Raadslid, Sekretaris PPR Zeeland.
 - 8: P. H. v. d. Ven, Vlissingen, 1914, RK, Technisch beambte, Raadslid, Bestuur NKV-Vlissingen, Bestuurslid Wit-Gele Kruis.
 - 9: G. v. Dijke, 's-Heerenhoek, 1925, RK, Bouwvakker, Voorz. lokale centrale NKV.
 - 10: J. Michiels, Vlissingen, 1920, RK, Technisch beambte, Voorzitter NKV Vlissingen.
 - 11: A. M. Ducrot, Vlissingen, 1931, RK, Rijksbinnenloos.
 - 12: K. L. v. Steenberg, Ovezande, 1914, RK, Besteller PTT, Voorz. NKV Ovezande, Oud-wethouder.
 - 13: C. v. Watersloot, Oostburg, 1940, RK, Leraar Frans.
 - 14: B. de Keyser, Clinge, 1915, RK, Textielarb. Gemeenteraadslid, Bestuurslid aantal verenigingen.
 - 15: J. Backerra, Schoondijke, RK, Leraar geschiedenis, Wethouder.
 - 16: A. L. v. Antwerpen, Terneuzen, 1911, Geref. Kommies belastingen.
 - 17: C. L. Schoof, Terneuzen, 1927, RK, Vakbondsvoorzitter.
 - 18: C. F. Neve, IJzendijke, 1931, RK, Uitvoerder bouwwerken.
 - 19: F. Dubbelaere, St. Jansteen, 1947, RK, Onderwijzer.
 - 20: G. de Kort, Oostburg, 1936, RK, Directeur drankencentrale.
- Zeeland: lijst beneden de Westerschelde:
Nr. 1 en 2 gelijk: v. d. Voorde en Franssen.
Nr. 3 t/m 10: zie nr. 13 t/m 20 van de lijst boven de Westerschelde.
Nr. 11 t/m 20: zie nr. 3 t/m 12 van de lijst boven de Westerschelde.

LIMBURG - PPR-LIJST

- 1: J. J. G. Tonnaer, Schinveld, 1932, RK, Burgemeester Schinveld, Lid Eerste Kamer, Zittend Statenlid.
 - 2: D. A. Jager van Lonkhuyzen, Heerlen, 1920, RK, Huisvrouw, Lid dagelijks bestuur PPR, Lid Prov. Staten.
 - 3: H. J. G. Waltmans, Cadier en Keer, 1939, RK, Directeur Europahuis in Bemelen.
 - 4: J. J. M. Wijers, Brunssum, 1923, RK, Socioloog, Direktie-assistent „Ons Limburg” te Heerlen.
 - 5: M. J. H. Moors, Roermond, 1936, RK, Inspekteur verzekeringsmaatschappij.
 - 6: H. S. M. Korsten, Venlo, 1929, RK, Leraar middelbaar onderwijs.
 - 7: M. A. Bellemakers, Roermond, 1926, RK, Technisch ambtenaar.
 - 8: J. J. F. Cremers, Sittard, 1922, RK, Stafid Limburgse Groene Kruis, Lid Prov. Staten.
 - 9: A. J. M. Reumkens, Thorn, 1941, RK, Technisch ambtenaar.
 - 10: A. H. H. Houben, Maastricht, 1929, RK, Directeur stichting vakopleiding Limburg.
- Verdere kandidaten:**
G. van Atteveld, Maastricht, J. Bovens, Maastricht, J. Vossen, Bunde, M. Dijkstra-van Bakelen, Berg en Terblijt, M. J. van Gils-Eelderman, Cadier en Keer, J. Hopman, Heerlen, G. Pastoors, Schaesberg, E. A. Schmitz-Jans, Brunssum, J. v. d. Berg, Leek, J. Pisters, Sittard, J. Booyman, Geleen, P. Boon, Heerlen, W. v. Duyneveld, Heerlen, F. Hogervorst, Klimmen, L. Oosterbaan, Roermond, J. de Loey, Roermond, Mej. M. Bremmers, Roermond, F. Tausch, Arcen, Mej. J. Buys, Venlo, P. Thyssen, Roermond, H. Driessen, Tegelen, J. Huisman, Venlo, W. Lenders, Sevenum, H. Hol, Meerlo-Wanssum, F. v. d. Kolk, Horst.
- Uit Noord-Brabant is geen opgave ontvangen.

Radikalen

MAANDBLAD VAN DE PPR

APRIL 1970 (17)

25 CENT

BELANGRIJKE KERNGROEP-VERGADERING OP 25 APRIL

Voorjaarskongres uitgesteld tot 13 juni

25 april, de datum die oorspronkelijk bestemd was voor een kongres van de PPR zal in plaats daarvan een belangrijke kerngroepvergadering moeten opleveren. Belangrijk omdat enkele organisatorische moeilijkheden moeten worden opgelost die verband houden met de verkiezing van een nieuw dagelijks bestuur. Deze kerngroepvergadering zal — zoals elke bijeenkomst van de kerngroep — voor elk lid toegankelijk zijn. Er moet die dag een huishoudelijk reglement in ontwerp worden vastgesteld, eveneens in ontwerp een reglement voor de kandidaatstelling voor de kamerverkiezingen van volgend jaar, en er moet een advies worden opgesteld voor de verkiezing van een nieuw DB. Dat laatste had al op de kerngroepvergadering van 4 april moeten gebeuren, maar bleek toen niet mogelijk te zijn.

Bestuursverkiezing uitgesteld

De oorzaak van genoemde organisatorische moeilijkheden ligt bij het plan tot instelling van een politieke werkgroep, waarover men in de Radikalenkrant van januari heeft kunnen lezen. Die werkgroep zou bestaan uit partijleden die volgend jaar in aanmerking kunnen komen voor een kandidatuur voor de Tweede Kamer; wat niet wil zeggen dat alle leden van de werkgroep automatisch gekandidéerd zouden worden, want het najaarskongres zou moeten uitmaken wie uiteindelijk wel en wie niet voor kandidaatstelling in aanmerking komt. Het plan werd geboren toen bleek dat een gedegen voorbereiding op het werk in de Tweede Kamer onmogelijk was te combineren met het lidmaatschap van het dagelijks bestuur; eenvoudig door tijdgebrek. In deze maand april zou daarom een DB worden gekozen uit kandidaten die geen aanspraak maken op een plaatsje

teik werk bezig te houden, wil het de organisatorische zaken redelijk goed behartigen. Er mag aan herinnerd worden dat in elke partij die een Tweede Kamerfractie heeft een groot deel van het puur politieke werk door die fractie wordt gedaan. Binnen de PPR is dat thans niet te realiseren doordat de groep-Aarden niet officieel een PPR-fractie is, en doordat deze groep te klein is om zich naast het parlementaire werk uitgebreid met partijpolitieke zaken bezig te houden.

Besluit algemeen bestuur leidt tot impasse

Het DB heeft het plan tot instelling van een politieke werkgroep eerst besproken in het algemeen bestuur, vervolgens geformuleerd en voorgelegd aan de kerngroep. Dat laatste gebeurde op 21 februari. Na een uitvoerig debat ging de kerngroep akkoord met de instelling van een werkgroep; de stemverhouding was: 31 voor, 3

dikalenkrant; elk lid zou dan anderhalve week tijd hebben per post zijn stem uit te brengen. De kerngroepen die elkaar op 4 april in Utrecht troffen wisten op dat moment evenwel nog niet, dat het algemeen bestuur op 23 maart met 6 tegen 4 stemmen tot het besluit was gekomen dat de kerngroep niet de bevoegdheid heeft een politieke werkgroep op poten te zetten, en dat het besluit van 21 februari dus geen enkele betekenis kon hebben. Daarmee was een heel moeilijke situatie ontstaan, want men wist niet welk type bestuur moest worden gekozen: een DB met of zonder politieke werkgroep naast zich. De moeilijkheden spitsten zich toe op de te kiezen voorzitter: er waren kandidaten gezocht voor het vice-voorzitterschap (voor het presidieren van de DB-vergaderingen) maar niet voor een partijvoorzitterschap. Jurgens bleef bij zijn — al lang van hem bekend — voornemen om niet nog een jaar het uitputtende werk van politiek leider en organisatorisch voorzitter te doen. Pogingen om op korte termijn (in de periode van 23 maart tot 4 april) een gegadigde te vinden voor de opvolging van Jurgens faalden. Bij gebrek aan kandidaten voor een volwaardig partijvoorzitterschap, en gezien het feit dat de kandidaten voor het DB nu voor een heel ander bestuur kwamen te staan dan hen was voorgeschoteld, zag de kerngroep op 4 april geen kans een advies voor de bestuursverkiezing op te stellen.

Kongres uitgesteld

Na lange en niet altijd heldere discussies moest men tot de slotom komen, dat allereerst een definitief antwoord gegeven moest worden op de vraag, of er alsnog een politieke werkgroep zou komen. Pas dan zou men kunnen overgaan tot de verkiezing van een nieuw bestuur. Aangezien de eerste vraag moet worden beantwoord op een kongres, richtte de aandacht zich in deze fase van het debat op de 25ste april, de dag waarop zo'n kongres was gepland. Spoedig was evenwel de konklusie dat die datum te dicht bij lag om alle voorbereidende werkzaamheden te verrichten. Immers, de instelling van een politieke werkgroep kon na alle moeilijkheden die zich hadden voorgedaan niet plaatsvinden dan via een pijnlijk nauwkeurig uit te voeren procedure. De kerngroep moet zich nogmaals over het probleem buigen, het plan

Los van de vraag welk type bestuur straks zal worden gekozen (met of zonder politieke werkgroep naast zich) staat nu al vast dat het nieuwe DB vele nieuwe gezichten zal tellen. Van de huidige 11 DB-leden hebben zich 3 bereid verklaard bij verkiezing zitting te nemen in het nieuwe bestuur, te weten Van Kleef (thans penningmeester) en Mol (hoofdredakteur) waarbij de naam van Lafeber komt, die evenwel het voorbehoud „in noodgeval” maakt.

Mocht er alsnog een politieke werkgroep komen, waarvan de voorzitter automatisch deel zal uitmaken van het DB, dan kan daarmee Jurgens terugkeren. Zijn naam is tot nu toe de enige die wordt genoemd in verband met het leiderschap van de werkgroep. Van allen die kandidaat zijn gesteld hebben tot 3 april 22 bewilligd; van hen drie „alleen in geval van nood”.

moet daarna langs alle aktie-centra circuleren, om daarna te worden voorgelegd aan een kongres.

DE PROCEDURE DIE MEN NU PROBEERT TOE TE PASSEN IS ALS VOLGT:

Dezer dagen ontvangen alle aktiecentra een ontwerp voor een reglement waarbij de kandidaten voor de Tweede Kamer moeten worden aangewezen. Daarin vindt men terug het idee van een politieke werkgroep. De aktiecentra hebben tot 25 april gelegenheid daarover te vergaderen. Op 25 april zal de al genoemde kerngroepvergadering een ontwerp-reglement moeten vaststellen, en in feite (nogmaals) een beslissing moeten nemen over al dan niet instellen van die werkgroep. Met nadruk is erop gewezen dat het bestuur er dan goed aan zou doen zich bij die beslissing neer te leggen, hetgeen nu wel mag worden verwacht. Vervolgens moet dat ontwerp nog worden goedgekeurd door een kongres, te houden op 13 juni a.s.

De aktiecentra zullen ook een ontwerp huishoudelijk reglement te beoordelen krijgen. Hiermee zijn nog niet alle moeilijkheden opgelost, want na de kerngroepvergadering van 25 april moet meteen de procedure voor de verkiezing van een nieuw dagelijks bestuur weer op gang worden gebracht, terwijl men dan alleen nog maar een mening heeft van kerngroep en bestuur, en nog geen uitspraak van een kongres. Met andere woorden: men weet na 25 april nog steeds niet definitief welk soort bestuur, en

met name welk type voorzitter moet worden gekozen. De enige mogelijkheid op dit moment is, dat een nieuw bestuur van het zelfde type wordt gekozen dat het afgelopen jaar heeft geopeerd. Dat betekent dat op korte termijn een nieuwe partijvoorzitter moet worden gevonden, waarin het plan dat tot 25-4 circuleerde, niet voorzag.

HET ALGEMEEN BESTUUR HEEFT DEZE PROCEDURE INTUSSEN IN GANG GEZET.

Kandidaatstelling heropend

Intussen is de kandidaatstelling voor het DB heropend. Tot 24 april (daags voor de kerngroepvergadering in De Brakke Grond in Amsterdam, aanvang 10.30 uur) kunnen kandidaten, hun bewilligingen en hun persoonlijke gegevens opgeven aan het partijbureau in Den Haag.

Politiek debat

De kerngroep zal op 25 april ook tijd vrijmaken om over landspolitieke zaken te debatteren. Dat gebeurt dan onder de titel: „Wegen naar een progressieve meerderheid; mogelijkheden en moeilijkheden”. Jacques Tonnaer, Henk Einmahl en Jan v. d. Voorde (PPR-statenleden in Limburg, Brabant en Zeeland) hebben op zich genomen dit onderwerp te introduceren. Bovendien zal Tweede Kamerfraktievoorzitter Jacques Aarden het kabinet De Jong in een kritische beschouwing laten opdraven.

PPR IN 10 PROVINCIES MET 19 STATENLEDEN

Op 18 maart werden 19 PPR-leden gekozen tot lid van provinciale staten. Alleen in de provincie Groningen is het niet gelukt een zetel te bemachtigen; ook de penningmeester is daar erg verdrietig over want het kostte de PPR een waarborgsom van f 1.250,—. Negen van de gekozenen waren uitgekomen op PPR-lijsten, de overige tien hebben een zetel veroverd via PAK-lijsten.

De gekozenen zijn:
Friesland: N. A. J. Agterberg, Witmarsum
Drente: J. E. van Kooten, Assen
Overijssel: J. Beijers, Almelo, H. v. d. Vegt, Enschede
Gelderland: A. J. Vulink, Arnhem
Utrecht: B. P. M. Princen, Doorn, G. P. Noë, Bunnik
N.-Holland: Th. van Kleef, Amsterdam, J. van Eerden, Uitgeest
Z.-Holland: A. Q. C. van Ruiten, Gouda

Zeeland: J. v. d. Voorde, Sluiskil, T. Franssen, Terneuzen
N.-Brabant: H. Einmahl, Hintham, J. Kwakkenbos, Breda, J. Oome, Raamsdonksveer, een vierde bij loting aan te wijzen
Limburg: J. J. G. Tonnaer, Schinveld, D. A. Jager-van Lonkhuyzen, Heerlen, H. J. G. Waltmans, Cadier en Keer

Weet U nog niet hoe de PPR op aarde het maakt?

Erik Jurgens heeft het op schrift gesteld, in een HAASTIG PAMFLET. Het boekje is na de statenverkiezingen nog aktueller geworden dan het daarvoor al was, want het weerlegt de bewering dat de PPR na 18 maart niet OP maar BOVEN aarde zou staan, zoals een leedvermakelijke KVP'er het uitdrukte. Heel geschikt als verjaarskado, ter verdrijving van kwassie-ocumenische walmpjes die uit de CDU-ketel opstijgen. Verkrijgbaar bij M. v. Hulten, door storting van f 3,50 op zijn postgironummer 195542 in Lelystad, of op zijn AMRO-bankrekening aldaar.

in de politieke werkgroep, en anderzijds zouden zij die in de politieke werkgroep willen zich niet kandidaat stellen voor het nieuwe bestuur. De konsekwentie zou eigenlijk zijn, dat de partij in het komende jaar zou worden geleid door twee organen: het dagelijks bestuur zou de organisatorische zaken behartigen, de werkgroep zou het zuiver politieke werk op zich nemen. Uiteraard zou deze taakverdeling niet tot in uiterste konsekwenties worden doorgevoerd, want het DB is reglementair het hoogste uitvoerende orgaan van de partij en zou dat ook blijven. Alleen; in de praktijk is gebleken dat het DB geen tijd heeft om zich intensief met poli-

tegen en één blanco. De kerngroep ging toen ook akkoord met de verkiezing van een leider van die politieke werkgroep, die de titel „partijvoorzitter” zou krijgen, daarnaast de verkiezing van een voorzitter van het nieuwe DB die officieel „vice-voorzitter” zou heten. En daarnaast 9 andere leden van het DB. De partijvoorzitter zou gewoon lid van het DB zijn. Op grond van deze structuur werden kandidaten gesteld, bewilligingen opgevraagd, en op 4 april kwamen de leden van de kerngroep in Utrecht bijeen om uit die kandidaten een advieslijst op te stellen. De totale kandidatenlijst plus advies zouden worden gepubliceerd in deze uitgave van de Ra-

OPINIE

Met 2,48% een redelijk vertrekpunt

De uitslag van de statenverkiezingen zal hier en daar grote verwachtingen hebben bedrogen, aan de andere kant is er bepaald geen reden voor pessimisme. Veiligheidshalve eerst een cijfer rechtgezet dat in vele dagbladen is genoemd; dat is de 1,66% die de PPR zou hebben gekregen. Dit percentage is — gelukkig — onjuist, want men komt hiertoe als men ten onrechte de stemmen die de PPR in zes provincies kreeg vergelijkt met de totalen van alle elf provincies. Bij die 1,66 moet dan worden geteld ons aandeel van de stemmen die zijn uitgebracht op PAK-lijsten in vijf provincies.

Vergelijkt men in de 6 provincies waar de PPR met eigen lijsten uitkwam de PPR-stemmen met het totaal aantal stemmen, in die provincies uitgebracht, dan komt de PPR op 2,48%.

Dit is nog steeds geen overweldigend resultaat, maar voor een partij die nooit eerder aan verkiezingen heeft deelgenomen betekent 2,48% niettemin dat ze van de grond is gekomen.

Reden tot optimisme ligt evenwel heel ergens anders, namelijk bij de grote verschillen in aanhang tussen de ene streek en de andere. In Zeeland kwamen enkele stemburo's uit met PPR-percentages van meer dan 30, en in Schinveld heeft het PPR-eerste-kamerlid Tonnaer kans gezien drie-kwart van de kiezers naar de PPR te lokken. Dit zijn zeer uitzonderlijke resultaten waaruit men geen al te vergaande conclusies moet trekken, maar naast dit uitzonderlijke staat dan toch ook de Limburgse mijnstreek met een gemiddelde van 7%. En daaruit mag men wel conclusies trekken. Duidelijk is geworden dat de PPR behoorlijke resultaten kan boeken in die gebieden waar actie-centra hun naam eer hebben aangedaan, door namelijk actief te zijn.

Als men ziet dat de stad Groningen 2,3% haalde, terwijl Beerta op 0,00% bleef hangen, dan is er geen twijfel aan of de faktor bekendheid moet onze volle aandacht hebben. In al die gebieden waar we niet van de grond zijn gekomen moet dat volgende jaar alsnog mogelijk zijn, als we onze energie gaan concentreren op uitbreiding van onze afdelingen, zodat vóór de dag waarop de nieuwe tweede kamer zal worden gekozen de PPR overal bekend zal zijn. Het lijkt daarom gewenst dat bij de samenstelling van het nieuwe bestuur die kandidaten worden gekozen die bereid en in staat zijn het opbouwwerk van de partij ter hand te nemen.

Het mandement van Biesheuvel en Schmelzer

Veertien jaar na het verschijnen van het bisschoppelijk mandement, dat intussen volledig is ingetrokken en zo langzamerhand door zeer velen wordt betrouwd, hebben Biesheuvel en Schmelzer een late reprise willen geven. Want hoe moet men anders oordelen over de uitspraak van Biesheuvel, dat er vreugde behoort te zijn in alle kerken over de samenwerking tussen de drie christelijke partijen, en dat de kerken blij moeten zijn dat politici de uitoefening van hun bedrijf onder de vlag van Christus willen doen. Waarbij de opmerking van Schmelzer dat eventuele verliezen voor de KVP mede geweten zouden moeten worden aan verwarring in de kerk, die op haar beurt veroorzaakt wordt doordat kerkelijke leiders elkaar soms tegenspreken.

Het lijkt de bedoeling van Biesheuvel te zijn, mocht de samenwerking tussen de drie christelijke partijen een feit worden, de kerken op te roepen tot een feestje voor die leden, die elkaar behalve in de kerken ook in de konfessionele partijen ontmoeten. Een besloten feestje dus waar de kerkleden die niet trouw zijn aan de christelijke politieke partijen worden geweerd. Het lijkt erop dat enkele zogeheten christelijke politici zelf het dreigement van Gods Heilige toorn willen gaan gebruiken nu de theologen tot de konklusie zijn gekomen dat dit niet langer toelaatbaar is.

De weg naar de VVD blijft open

Het ontwerp partijprogramma dat de ARP heeft gepubliceerd is doortrokken van uitlatingen die men progressief zou kunnen noemen. Maar zoals verwacht is er een ontsnappingsmogelijkheid in opgenomen om ook na de verkiezingen van 1971 samen te werken met de VVD. In het ontwerp staat enerzijds dat het alleszins redelijk is dat de belastingdruk met een half procent per jaar wordt verzwaaard door de huidige progressie te handhaven. Anderzijds kan men ook lezen dat een belastingverlaging in de zin van een inflatie-korrektie gewenst is, voor zover dat tenminste mogelijk is.

Die laatste toevoeging moet waarschijnlijk voorkomen dat men bij de ontdekking van de tegenstrijdigheid in de lach schiet. Het is duidelijk dat de ARP in de verkiezingscampagne van volgend jaar de zelfde politiek zal volgen als zij in 1967 heeft gedaan. De ARP zal met progressieve leuzen een image proberen op te bouwen van een moderne christelijke partij, die men vertrouwen kan. Maar na de verkiezingen is er de mogelijkheid om — zonder met het programma in strijd te komen — een kabinet te vormen met de VVD. De ARP zal elke vraag omtrent deze kwestie kunnen omzeilen met de opmerking, dat men best bereid is een coalitie te vormen met de PvdA, maar dat de drie konfessionele partijen dat dan gezamenlijk zouden doen. En aangezien de KVP is afgewezen door de PvdA, kan het onvermijdelijk zijn met de VVD in zee te gaan.

Het lijkt dan alsof de Partij van de Arbeid zelf oorzaak is van een voortzetting van de coalitie die we nu hebben. De ARP kan als vaststaand uitgangspunt nemen, dat er nu eenmaal de samenwerking is tussen de drie christelijke partijen waarbij iedereen zich moet neerleggen. Maar juist daar ligt dan het draaipunt van een politieke kronkel die onaantvaardbaar is. De ARP blijft uitgaan van de religie als uitgangspunt voor partijvorming, en gaat met de KVP en CHU de toekomst in, ongeacht wat deze partijen willen en zullen doen. Als de ARP in die situatie de PvdA verwijt dat ze zichzelf onmogelijk maakt als politieke partner, dan verwijt ze de PvdA niet te willen accepteren dat de konfessionele partijen op grond van de religie „behoren” samen te werken.

Spijt over spijstimmer zijn

Uit gesprekken met AR-radikalen valt telkens weer duidelijk te constateren dat bij hen de idee van een partij die onder christelijke vlag vaart heel sterk is. Men zal zich het vraagstuk herinneren in de Radikalenkrant van november waarin Fedema er zijn spijt over uit sprak dat de PPR geen christelijke partij is geworden. Naar zijn mening had de PPR veel meer aanhang kunnen krijgen als ze die christelijke vlag wél had uitgestoken. Men mag aannemen dat dit een standpunt is dat vrijwel algemeen wordt gedeeld door alle AR-radikalen.

Maar nu die opvatting er ligt bij de AR-radikalen kan hierin enerzijds een oorzaak worden gevonden van hun vasthoudendheid aan de ARP, terwijl anderzijds moet worden ingezien dat men de AR-radikalen niet naar de PPR trekt door hen alleen maar de steeds verdergaande samenwerking van ARP met CHU en KVP voor ogen te houden. Willen we als PPR aanvaardbaar, aantrekkelijk zijn voor AR-radikalen, dan zullen er gesprekken moeten zijn over wat christelijke politiek en wat christelijke-partij politiek is. Dan zal duidelijk gemaakt moeten worden dat christelijke partijpolitiek niet iets onfeilbaar is, en dat een Christen in de politiek een niet-Christen kan ontmoeten die met hem in de pas loopt. Men kan wijzen op Karl Barth, die al vele jaren geleden als theoloog tot de konklusie kwam dat christelijke politiek niet het exklusive werkterrein is voor konfessionele partijen. Maar zelfs als deze gesprekken succes zullen hebben, lijkt het zeker dat volgend jaar tal van oud-spijstimmers iets zullen doen dat ze dan vier jaar geleden voor onmogelijk hadden gehouden; opnieuw op de ARP stemmen. En dan niet een ARP die de indruk wekt met de PvdA in zee te zullen gaan, om dat na de verkiezingen snel te vergeten, maar een ARP die al vóór de verkiezingen zal moeten erkennen dat er een voortzetting de verwachten is van de combinatie met de VVD. Als men drie jaar terug kijkt, naar het moment waarop AR-figuren de stoot gaven tot stichting van de Werkgroep van Christen-Radikalen, dan is het schrijnend te zien waartoe een gemis aan daadkracht kan leiden.

R-POST

Reële radikaliteit

„KIEZERS IN HET ZUIDEN UIT GREEP KVP”, artikel van mr. Paul Kuijpers in de Volkskrant 21-3-70. Daaruit bleek dat in de Zuidelijke provincies alleen al 366.000 kiezers thuis zijn gebleven. Daardoor heeft de KVP ongeveer 350.000 stemmen minder gehaald! Hier ligt een potentieel gebied op de eerste plaats voor de PPR. Waar een combinatie van het PAK was (PvdA - PSP - PPR) kwam GEEN zetelwinst uit de bus, in Friesland zelfs verlies! Alleen in Brabant won het PAK (PvdA - PPR -) 2 zetels.

In deze verkiezingen voor de Provinciale Staten traden verschillende onverwachte tegenvallers op, namelijk:

- De slechte opkomst van de kiezers, waardoor niet alleen de regeringspartijen procentsgewijs minder stemmen kreeg maar deze stemmen ook niet ten goede kwamen aan de oppositiepartijen.
- De totale instorting van de PSP. Welke door de kiezers zonder meer is afgewezen als een extreem linkse groep, waar op positieve wijze niet mee te werken valt.
- De interne partijruzie van de PvdA waarvan men nu de rekening gepresenteerd kreeg (zie de krant waarin dagelijks PvdA raads- en partijleden uittraden). DS'70 en Democratisch Appel die het niet eens zijn met de koers van Nieuw Links. Daarnaast jonge progressieve kiezers die de PvdA oudbakken vinden.
- Wat vooral de Zuidelijke provincies betreft. In Limburg geen sensationele aanwas voor de PPR omdat de 150.000 oud-KVP's thuis bleven. In Brabant bleven er 200.000 oud-KVP's thuis en ook zij gaven hun stem niet aan het PAK, WAAROM NIET? In het zuiden ligt nu eenmaal de PvdA de kiezers niet. Vooral in het psychologisch vlak leeft de „doorbraakgedachte” nog sterk, en deze partij heeft nu eenmaal in de provincies de image van negatieve kritiek — relletjes — onruststokerij — Amsterdam waar de PvdA in één adem mee genoemd wordt is nu eenmaal een „besmette stad”.

REALITEIT IN CIJFERS

Na de tenslag die zeker ook bij ieder enthousiast PPR-lid is geweest n.a.v. deze verkiezingsuitslag wordt er toch wel iets duidelijk namelijk het volgende. Waar de PPR in een PAK-lijst uitkwam heeft zij gezorgd dat het aantal zetels gelijk bleef en in Brabant zelfs een kleine winst opleverde. Zij heeft ongemerkt en ongewild de functie van zandzak gehad daar waar grote gaten in de progressieve dijk dreigden te ontstaan.

Hoewel de PPR waar zij alleen uitkwam in alle provincies slechts totaal 9 zetels haalden is in werkelijkheid haar aantal zetels 18 à 20 (met de PAK-zetels meegerekend). Daarnaast komen we omgerekend in kamerzetels niet aan het aantal van 2 zetels maar 4 à 5 zetels. Gezien dat 30 procent van het kiezerskorps (in het Zuiden was het aantal nog eens 10 procent lager!) niet is opgekomen, zeker GEEN ontmoedigend resultaat. Wil de PPR echter geen „splinterpartij” blijven dan zal zij voor de komende algemene verkiezingen haar koers niet radikaal maar wel reëel moeten verleggen.

STUDIEGROEP VERNIEUWING BASISONDERWIJS

Het ligt in de bedoeling om naar aanleiding van het onlangs gepubliceerde voorontwerp van wet op het basisonderwijs een groter aantal leden/sympatisanten voor overleg bijeen te roepen. Aan de sekretarissen van actiecentra is gevraagd namen te noemen van al degenen die uit hoofde van beroep of (neven)functie bij de vernieuwing van het basisonderwijs betrokken zijn. De leden die zich tot die categorie rekenen kunnen zich melden bij de sekretaris van hun AC of bij drs. K. L. M. van Eerd, Pres. Kennedylaan 4, Oegstgeest.

OP EIGEN KRACHT

Er zijn voor de PPR duidelijke konklusies te trekken uit deze verkiezingsuitslag wat betreft haar opstelling in 1971, namelijk: Uitkomen met een EIGEN LIJST. Een PAK-lijst is geen haalbare kaart (zie punten b-c-d) hoogstens een gemeenschappelijk programma. Misschien dat in 1975 de tijd meer rijp is voor een Progressief Akkoord. De PPR heeft de meeste kans (voor D'66 zelfs) in de 2 Zuidelijke provincies van de 350.000 thuisblijvende stemmen het leeuwendeel te krijgen.

Het PAK zoals NU heeft geen levensvatbaarheid. Het is een te exclusieve klup van een scheurende PvdA — een ontplofte PSP — en een te kleine PPR. Hier is geen alternatieve regeringsmeerderheid uit te vormen. Wel als de PPR open staat voor iedere progressieve samenwerking en met name:

- Een verjongde PvdA dus eerst klaarheid in de interne verhoudingen van deze partij.
- D'66 zal voor een OPEN Progressief Akkoord meer voelen dan nu.
- ARP die werkelijk zich laat leiden door het Evangelie, dat betekent dat de Radikalen in deze partij moeten blijven.

Door bekendmaking van deze voorkeur van de PPR zal er ook beweging komen in de bestaande partijen en kunnen zij intern orde op zaken stellen voor de komende algemene verkiezingen. De PPR moet niet meedoen aan het afwijzen van welke partij dan ook. EEN ding moet de PPR NU doen namelijk niet passief afwachten maar zo snel mogelijk het initiatief nemen! Voelt u iets voor deze initiatieven om deze als moties op het komende partijcongres te ondersteunen reageer dan op dit artikel.

Met radicale groeten:
Br. Peter Rietkerk. Hoofd
Propaganda PAK-BRABANT.
Lisstr. 1 Oosterwijk (N.-Br.).

Dat de slaven wakker worden

Met grote aandacht en instemming, uw stuk over de heer Bouricius gelezen. Ik hoop van ganser harte dat hij slaagt in zijn opzet, en dat wij als PPR daar eens grote aandacht aan gaan besteden. Omdat hier een arts spreekt, die zijn roeping niet aan een systeem verkoopt. Wat hij beschrijft weten wij werknemers maar al te goed hoe waar of dit is. Misschien worden wij slaven ook eens op een ander punt wakker, een punt wat na de medische keuring van belang is n.l. ziek worden. Hoeveel huisartsen worden er niet door hun collega's — ook een „arts” — niet belemmerd in de

uitoefening van hun beroep. Als hij op medische gronden een patiënt beveert 't bed te houden, en de controle-arts stuurt zijn patiënt aan 't werk? Vooral in gebieden waar schaarste aan arbeidskrachten groot is. Wat zijn het voor artsen, die bij zieke gastarbeiders op bezoek gaan en zwijgen over de gevaarlijke en onhygiënische toestanden die hij daar aantreft? Gevaarlijk voor de mensen zelf maar ook voor de gemeenschap waar hij mee werkt en leeft. Of zijn deze pensions geen haarden voor TBC en andere ziektes waarvan wij dachten dat zij uitgerooid waren maar telkens weer opduiken? Waardoor zij maar ook wij en... onze kinderen het slachtoffer kunnen worden van economische gewetenloosheid. Hopelijk maakt de heer Bouricius de vele nog slapende slaven wakker en prikkelt hen tot verzet tegen een maatschappijstructuur, waarin de mens nog steeds maar een middel is.

J. Tuk, Rotterdam.

Arjos: Veel geschreeuw en weinig wol

Een klacht binnen de ARP na de laatste ARJOS-bijeenkomst: „Het leek wel een oppositiepartij in plaats van een eigen jongerenorganisatie”. Op zich lijkt dit een verheugende ontwikkeling. Als men de geslaakte kreten beziet, wekt het de indruk dat de ARJOS ernst wil maken met het woord evangelisch. De rede van voorzitter Hans de Boer loog er niet bepaald om; er waren nogal wat wensen. Bekijkt men echter wat deze ARJOS dan eigenlijk doet, dan rest slechts de kleurstelling. Het blijft bij kritische opmerkingen en van werkelijke daden is geen sprake. Had men een kritische stellingname enig relif willen geven dan had een verder volgen van de AR-Radikalen voor de hand gelegen, doch zover is het niet gekomen.

De ARJOS in haar huidige koers is druk bezig aan geloofwaardigheid in te moeten. Op deze wijze is zij geen motor binnen de ARP, maar een aanhangbootje dat wat extra slingert, maar toch braaf meevaart. Als protest en kritiek zo vrijblijvend gebracht worden, heeft het er alle schijn van dat men kritiek brengt om de kritiek en niet om enig resultaat te bereiken. Als de ARJOS binnen de ARP haar functie wil blijven behouden, moet men niet met loze kreten komen. Het moment lijkt mij gekomen om of konsekvent te zijn of zich te conformeren met Biesheuvels wijsheid. Het is voor de ARJOS een kwestie van leven of dood, want het laatste zou een „rust in vrede” betekenen.

Jan Lieské - Brielle.

KONTRIBUTIE

Hoewel de penningmeester geen klagen heeft over de kontributiebetalingen tot nu toe over 1970 moet hij toch vaststellen dat vele leden hun bijdrage nog niet hebben overgemaakt. Het is voor elk lid van belang te weten dat hij/zij alleen NA BETALING VAN KONTRIBUTIE kan deelnemen aan de komende verkiezing voor een nieuw dagelijks bestuur. Die verkiezing zal evenals vorig jaar per post plaatsvinden.

Ter herinnering de kontributietabel:

zonder inkomsten, bejaarden, studenten enz.	f 6,- p.j.
inkomsten tot f 10.000,-	10,-
inkomsten tot f 15.000,-	20,-
inkomsten tot f 20.000,-	40,-
inkomsten tot f 30.000,-	70,-
inkomsten tot f 50.000,-	100,-
inkomsten boven f 50.000,-	200,- of meer.

Op het congres van juni zal de penningmeester de begroting voor dit jaar ter goedkeuring voorleggen en de resultaten van het afgelopen jaar ter discussie stellen.

Adreswijziging

Dordrecht, nieuw sekretariaat: F. K. A. Noltee, Viottakade 106.

KRANT Radikalen

Uitgave van de Stichting Radikalenkrant
Savelsbos 19 - Amsterdam

directie: R. Bouwens, J. Heytel, D. Visser
redactie: St. Brokerhof, J. C. Lieske, S. A. Mol (hoofdred.), J. C. Schulte (eindred.).

redactie-adres: Van Collenstraat 22, Nw. Loosdrecht. Telefoon (02158) 18 58.

abonnement: / 6,- per jaar

advertenties en abonnementen: Savelsbos 19, Amsterdam-Nrd. Giro 1810200 van de Stichting Radikalenkrant te Amsterdam
advertentietarieven worden op aanvraag toegezonden
voor lidmaatschap Politieke Partij Radikalen: postbus 10, Lelystad.

THEOLOGEN EN POLITICI ZOEKEN ELKAAR

Tijdens de afgelopen verkiezingskampagne zijn er van konfessionele zijde uitspraken gedaan die ronduit schokkend genoemd mogen worden, maar die om niet zo begrijpelijke redenen niet meer dan een matige belangstelling hebben gekregen. Die uitspraken werden gedaan door Schmelzer en Biesheuvel, en afgaande op de Volkskrant en Het Parool moeten ze als volgt worden weergegeven: Schmelzer, gevraagd naar een mogelijk nadelig effect van de opheffing van de opkomstplicht zou hebben gezegd dat het thuisblijven van kiezers onder meer geweten zou moeten worden aan de verwarring in de kerk, „waarin de leiders elkaar soms tegenspreken”.

Biesheuvel heeft daar een enorme schep bijgedaan door te verklaren dat er „vreugde behoort te zijn in alle kerken over de samenwerking van de konfessionele partijen”. Biesheuvel heeft daar volgens dezelfde bronnen aan toegevoegd dat het voor kerkelijke leiders belangrijk moet zijn te weten „dat er op staatkundig terrein partijen zijn die Christus' naam willen gebruiken om politiek te voeren”.

Twee dagen voor de verkiezingen, dat was tevens 3 dagen nadat genoemde uitspraken in Heerlen waren gedaan, waren in Utrecht theologen bijeen om vanuit hun visie over politiek te praten. Zij waren daartoe uitgenodigd door enkele leden van de PPR (Vroom, Lafeber, Van Dam, Buddingh'). Tijdens deze bijeenkomst werd door Jurgens het probleem naar voren gebracht van de politikus die Christen is, die meent in de politiek te werk te gaan vanuit een christelijke visie, maar die zich afvraagt of hem dat al dan niet gelukt. Dit punt van de konfrontatie van politikus met religie heeft op de bijeenkomst een belangrijke rol gespeeld, en het resultaat is, dat pogingen zullen worden ondernomen om tot landelijke contacten te komen tussen politici en theologen.

Uiteraard — zo mag men stellen — mochten alle aanwezige theologen tot progressieve richtingen worden gerekend. Enkelen van hen treft men aan in onderstaande vraaggesprekken, waarvoor de hierboven genoemde uitspraken van Schmelzer en Biesheuvel de basis zijn geweest.

Konfessionele duidelijkheid Ik geloof het niet

Vraag: hoe reageert een predikant als de politieke leider van de ARP zegt dat er vreugde behoort te zijn in de kerken over het samengaan van de drie konfessionele partijen?

DS. E. PIJLMAN, GEREFORMEERD PREDIKANT IN AMSTERDAM: De kerk verheugt zich natuurlijk als Christenen van alle kerken elkaar vinden ten aanzien van Gods gebod voor de politiek. Maar dat is op zich niet voldoende; het blijft onvoldoende als de Christenen elkaar NIET vinden op een programma, waarin duidelijk de imperatieven van Gods gebod doorlinken. En dat is samen te vatten in een integrale gerechtigheid, ten aanzien van de grote problemen in de Nederlandse samenleving. En die samenleving in ons land is dan niet los te zien van de hele wereldhuishouding. Dan komen de problemen van de verschillende rassen en die van oorlog en vrede om de hoek kijken.

Op deze drie punten zou men dan tot samenwerking moeten komen. En als u mij vraagt hoe het daarmee staat bij die drie konfessionele partijen in hun poging tot samenwerking, dan heb ik er weinig moed op. In het verleden is wel gebleken dat binnen die partijen over deze kernvraagstukken heel uiteenlopend wordt gedacht. Vanuit het christendom zou men in deze drie zaken onvermijdelijk tot precies dezelfde konklusies moeten komen. Maar het is niet zo.

Ik kan de samenwerking tussen die drie partijen niet tegenhouden, dus ik wacht af wat er uit zal voortkomen. Maar samengevat moet ik zeggen: het gaat niet om de vlag van de partijen, maar om hun program en hun optreden. Ik ben geen lid van de ARP; ik heb wel interesse voor politiek, en ik houd me veel bezig met het probleem van mentaliteitsverandering.

In 1957 keerde ik terug uit Indonesië, en hield vele lezingen. Mijn

konklusies uit de gebeurtenissen in Indonesië weken af van die welke in de ARP gangbaar waren. Ik geloof dat als de voormalige ARP-leider Jan Schouten zich anders had opgesteld dan hij deed, of als hij zijn visie had gewijzigd zoals Bruins Slot heeft gedaan, wel, dan zou de hele ARP-aanhang een andere houding hebben aangenomen.

DESTIJD'S BAD IN BERGEN OP ZOOM EEN JONGEMAN OP EEN BIJEENKOMST: „GEEF, HEER, DAT WE IN DE KERK ACHTER JEZUS CHRISTUS MOGEN STAAN, EN IN DE POLITIEK ACHTER JAN SCHOUTEN”.

Episcopaat geeft ons bevrijding

Wat Biesheuvel in Heerlen heeft gezegd, wat Schmelzer heeft gezegd, dat heeft te maken met een vorm van schijn-oeumene. De door hen bepleite samenwerking tussen de drie konfessionele partijen is een voorbije fase van oeumene. Oeumene is het woonbaar maken van de hele wereld, met alle inwoners. Dat gaat buiten de kring van de Christenen uit; alle mensen moeten er bij betrokken zijn.

Het is onchristelijk als de kerken een claim leggen op idealen die zij in de maatschappij willen uitvoeren.

Biesheuvel maakt de indruk een kerkelijk feestje te willen organiseren voor konfessionele kiezers.

Is dit juist gezien of vindt u dit overdreven?

Wat Biesheuvel doet is een stap terug zetten. Het zou rampzalig zijn om alle Christenen in ons land samen te brengen; dat zou een grijze massa als resultaat hebben. Het zou direkt ingaan tegen het radikale engagement dat het evangelie inhoudt.

Ook met Schmelzer moet ik het oneens zijn. Voor velen is het een bevrijding dat de kerkelijke leiders — na het Vaticaan Concilie en het Pastoraal Concilie — de weg zijn ingegaan die ze nu bewandelen. Nu is het nog maar een kleine groep die blij is met het beleid van het episcopaat; straks zullen allen ermee blij zijn, want het betekent een bevrijding.

BEDRIJFSAALMOEZENIER J. HUYSMANS: Een onderzoek van de VU wees uit dat 76% van het management in de bedrijven meent dat het doel van de onderneming is: winst maken. De mens wordt niet ingeschakeld bij het beleid, want dat zou tijd kosten. En tijd is geld. Daardoor kan er niets terecht komen van democratie in de bedrijven. Men voert een streng hiërarchisch beleid, buiten inspraak om.

ALS AR- RADIKAAL ZAL IK MOETEN KIEZEN

Ik heb een kortsluiting gekonstateerd tussen mij en ARP-voorzitter Veerman toen deze opmerkte, heel argeloos: „Ik begrijp niet dat U tegen de koers van Biesheuvel bent; wij zijn oeumene, d.w.z. met elkaar.” Maar Biesheuvel gaat er van uit dat kerkelijke oeumene politieke oeumene impliceert. Hij denkt aan partijen waar het Christen-

Als ik een mede-Christen ontmoet, die op grond van hetzelfde geloof tot een tegengestelde — een conservatieve — opstelling is gekomen in de politiek, dan is er iets fout; óf bij één van ons óf in de bijbel. Mijn konklusie is dan dat de fout bij hem zit; een liberaal Christen leest de bijbel niet goed. Ik ontken dat de bijbel vatbaar is voor tweeërlei uitleg.

DS. SCHUT, Geref. Predikant in Utrecht.

zijn een partij-vormende faktor is. Voor mij is politieke oeumene een feit als Christenen van alle kerken de wereld in het oog houden en de politieke konsekwenties daarvan aandurven. Als Christen voel ik mij thuis in elke partij die de politieke konsekwenties aandurft van de evangelische betrokkenheid in de samenleving. Oeumene omvat de totale wereldbevolking; oeumene is de totale wereld leefbaar maken.

Ik voel me verwant met elke Christen die het evangelie konsekwent wil toepassen; ook als dat schadelijk kan zijn voor de eigen belangen, voor de belangen van het eigen land en die van de gevestigde orde.

En als ik een niet-Christen ontmoet die er de zelfde ideeën op na houdt over vrede en gerechtig-

heid dan konkludeer ik: daar is HIJ weer, daar is God bezig op Zijn eigen manier Zijn plan uit te voeren. Daarmee gooi ik niet alles op één hoop, want ik ben blij Christen te zijn. Maar iedereen kan christelijk handelen. Ik wil eraan herinneren dat ds. Buskes zich zeer verwant voelde met Gandhi.

Ons hoofdgebod is, dat we de medemens serieus nemen.

Ik ben nog lid van de ARP, ik heb er zelfs een functie in een kollege van advies; maar als Radikaal sta ik op de tweesprong. Als de ARP zich radikaal gaat opstellen, dan ga ik in die partij verder. Maar ik wil niet op de tweesprong blijven; komen er geen hervormingen in de ARP, dan moet ik een beslissing nemen. Dat kan niet lang meer duren.

VOOR HET OVERIGE...

18 maart: het vergaat de konfessionele klub precies als het Apollo-projekt - een hapering bij het aftellen.

*

Uitstel heeft bij de Apollo's nooit afstel betekend; vroeg of laat gaan ze alle naar de maan.

*

De ARP wil de inflatie-progressie bij de belasting handhaven, maar voelt ook alles voor een inflatie-korrektie. Met zoveel politieke soepelheid kan Barend volgend jaar elke formatie-opdracht tot een goed einde brengen.

*

Het Catshuis is nou ook geen behuizing om voor de tweede keer langs heen te lopen.

*

De ARP vindt ook dat „een belangrijke inspanning in de sfeer van de konventionele strijdmiddelen noodzakelijk is teneinde een verantwoorde atoomdrempel te kunnen handhaven”. De VVD zegt dan gewoon: wij willen een verhoging van de defensieuitgaven

*

Maar de ARP gelooft dat „c'est le ton qui fait la politique”.

*

Intussen is wel duidelijk dat er roomse uitdrukkingen zijn die men tegenwoordig ook in calvinistische kringen, zij het met hier en daar een kleine korrektie, mag gebruiken: Vele wegen leiden naar de liberalen.

*

SER-voorzitter De Pous is heel erg trots op zijn fusie-code; de man is evenwel net niet ijdel genoeg om die zelf toe te passen.

*

Geertsema tijdens de voorbije verkiezingskampagne: wij willen een stembusakkoord ZONDER MINIMUMPROGRAM. Na alle uitgevoerde en voorgenomen belastingverlagingen klinkt dat niet onlogisch.

*

„Er behoort vreugde te zijn in alle kerken over de samenwerking tussen de drie christelijke partijen.” (Gods eigen ceremoniemeester Barend Biesheuvel op 13 maart in Heerlen.)

*

D'66 wil pas met de PvdA in het huwelijk als 't een motje is. De vraag is nu hoe je het paar eens onder de wol krijgt.

*

Naar het recente futloze gedoe van D'66 te oordelen moeten we van zo'n intimiteit overigens niet te veel verwachten.

*

Nadat in Latijns-Amerika vele duizenden onschuldigen om het leven zijn gebracht haalt er eindelijk één de voorpagina's.

*

Volgende maand wordt herdacht dat een kwart eeuw geleden ook voor ons een Duitser minder waard was dan 25 opstandelingen.

DE RADIKALENKRANT OP DE GELUIDSBAND

Hoewel artikelen in dit blad uiteraard als regel een politiek karakter zullen hebben, moet ook hier de uitzondering de regel bevestigen.

Al wordt het niet altijd expliciet uitgesproken, toch is het een der voornaamste doelstellingen van onze partij, alle leden — en met hen alle staatsburgers — zo optimaal mogelijk te doen functioneren in het geheel van de samenleving. Dit zal enerzijds uit de mensen zelf moeten komen, anderzijds zal een dienst, een organisatie of een partij aan diegenen, die om een of andere reden met de algemene middelen niet geheel optimaal kunnen meedoen, een handje toe moeten steken om het hen mogelijk te maken, ook op alle fronten mee te doen — al zal de volle 100 procent niet steeds bereikt kunnen worden.

Een van die zaken is het kennis nemen van de inhoud van de Radikalenkrant door blinden en zeer slecht zienden. Het is natuurlijk mogelijk, dat op te lossen door voorlezen; dat heeft echter het nadeel dat het vaak niet kan gebeuren op die tijd die de visueel gehandicapte juist goed uitkomt,

en dat herlezen bezwaarlijk of zelfs onmogelijk wordt. Een oplossing hiervoor is nu gevonden, doordat het nu mogelijk is voor blinde en slechtziende partijleden, de Radikalenkrant op de geluidsband te ontvangen. Wij hebben ons wel moeten realiseren dat dit idee niet origineel is; er verschijnen in Nederland voor de groep visueel gehandicapten enkele tientallen tijdschriften op de geluidsband en in brailleschrift. Dit mag echter geen reden zijn, ons niet in de rij te scharen, integendeel.

Praktisch komt het hierop neer, dat degenen die van deze service gebruik willen maken, dit het best kunnen opgeven aan het partijbureau, Nassau Dillenburgstraat 11, Den Haag.

De Radikalenkrant wordt dan maandelijks op een band gelezen en langs de verschillende belangstellenden rondgezonden; wanneer er voldoende belangstelling is, zullen twee of meer banden in roulatie gebracht worden. Wij hopen met deze zaak ook onze visueel gehandicapte medeburgers integraal in het partijwezen betrokken te hebben.

Na de 18e maart...

POLITIEKE VERNIEUWING WORDT LANGDURIGE OPERATIE

Op woensdagmiddag 18 maart jl., de dag van de verkiezingen voor provinciale staten, waren in Laren vele radio-journalisten bij elkaar voor een laatste voorbereiding op de verwerking van de uitslagen, die enkele uren laten zouden binnenkomen. Eén van hen vertelde me daar een persoonlijke belevenis die 's avonds uit mijn — nog verse — herinnering opdook toen duidelijk werd dat de uitslagen er anders zouden uitzien dan ook ik had verwacht. Hij vertelde me dat hij dit keer voor het eerst ECHT niet KVP had gestemd. In 1967 was hij ook al van plan geweest de KVP de rug toe te keren; hij meende dat deze partij aan het verstand gebracht moest worden, dat haar beleid niet deugde. Maar toen in de weken, voorafgaande aan de verkiezingen, vele voorspellingen zeiden dat de KVP vermoedelijk door zeer velen in de steek gelaten zou worden had hij gedacht: ik wil wel dat de KVP de les wordt gelezen, maar het moet niet te gek worden; als vele anderen eveneens van plan zijn de KVP te verlaten wordt het een ramp voor die partij, en dat is nu ook weer niet de bedoeling. En daarom nam hij in 1967 — in het kieshokje staande — het besluit om dan toch maar de hem vertrouwde partij te blijven steunen. Een aanvulling van de zelfde man die eigenlijk een verhaal apart is: „Ik had dit keer op de PPR willen stemmen, maar toen ik in het stembokje stond bleek dat het niet mogelijk was; als je in de provincie Utrecht op de PPR wilde stemmen moest je je stem geven aan een PAK waarin ook PvdA en PSP; dat verdom ik”.

„NIEUW” IS VAAK VERDACHT

Laten we ons tot het eerste deel van deze persoonlijke belevenis beperken. Misschien zijn er vele Nederlanders die het niet meer helemaal eens zijn met partijen waarop zij vele keren gestemd hebben. Maar er zijn absoluut zeker vele Nederlanders die bang zijn voor grote veranderingen. En men moet zich kunnen voorstellen dat partijen — vooral nieuwe partijen als D66 en PPR — erop worden aangezien grote veranderingen te wensen in onze samenleving. Beide partijen komen er zelf rond voor uit. De vraag is dan hoeveel kiezers bereid zijn deze partijen een kans te geven. Men kan de kiezers indelen in drie groepen; een kleine groep die weet wat de PPR en D66 willen, en die er achter staat, een tweede kleine groep die eveneens op de hoogte is, maar niet mee wil gaan, en tenslotte een zeer grote groep die niet weet wat de nieuwe partijen willen. Van die heel grote groep zal een deel bereid zijn elke nieuwe partij een kans te geven — gisteren de Boerenpartij, vandaag D66 — maar de grote meerderheid van deze groep zal of niet geloven dat nieuwe partijen een nieuw beleid kunnen voeren, ofwel ervan uitgaan dat onze samenleving toch wel zoveel gunstige aspek-

ten heeft dat men de duistere vernieuwers liever geen kans geeft aan die samenleving te gaan peuteren. Aangezien alleen die laatste groep voor ons van belang is als het er om gaat een volgend keer méér kiezers aan te trekken dan op 18 maart het geval was, wil ik me nu tot deze groep beperken.

ZUINIG ZIJN OP WAT JE HEBT

Er zijn sterke aanwijzingen dat jonge mensen veel gemakkelijker op nieuwe partijen stemmen dan ouderen. Dit hangt niet alleen samen met verzet onder jongeren tegen het oude, een „natuurlijke” openheid voor al wat nieuw is, enzovoorts; het heeft vermoedelijk nog veel meer te maken met een onvermijdelijk konservatisme dat de oudere generaties van dit moment beïnvloedt. Dat konservatisme vindt zijn oorsprong in het recente verleden: de jaren 1928 tot en met 1945, die achtereenvolgens een economische crisis en een oorlog opleverden. Het is niet moeilijk zich voor te stellen dat degenen die dit alles hebben meegemaakt zich gelukkig voelen in de samenleving zoals die nu is. Zij zullen van nature bereid zijn het huidige te verdedigen tegen de plannenmakers die in hun ogen risico's wil-

len nemen. Het is geen wonder dat vele socialisten, bekend uit de jaren van kort na de tweede wereldoorlog, nu de Partij van de Arbeid verlaten of zich in die partij op zijn minst minder behaaglijk zijn gaan voelen. Het zijn de mensen van wie wij zeggen: „ze denken nog in termen van de koude oorlog”, ofwel: „zij zijn zelf ingekapseld door het establishment”.

Voor hen is Nieuw Links gevaarlijk, vandaar het verzet tegen deze stroming, en de onmogelijkheid om met Nieuw Links tot een verzoening te komen — tenzij men leert inzien dat Nieuw Links geen groep revolutionairen is die alleen maar nieuwe maatschappijstructuren wil opbouwen op de ruïnes van de oude.

Als het verzet tegen nieuwe samenlevingsstructuren in de PvdA al zo sterk is, hoe moeten dan de vele voorzichtigten in de konfessionele partijen zich wel voelen?

Als het binnen de PvdA al moeilijk is een nieuwe stroming te aanvaarden, hoeveel moeilijker moet het dan voor aanhangers van de konfessionele partijen zijn, een nieuwe partij als de PPR of D66 steun te geven.

Er zijn twee factoren die ons in deze situatie enige hoop kunnen geven. In de eerste plaats blijkt het voor te komen — zie het geval dat in de inleiding werd genoemd — dat een aanvankelijke aarzeling om van politieke kleur te veranderen in tweede instantie wordt overwonnen. Misschien dat de verschuivingen die de opiniepeilingen voor 18 maart voorspelden, zich volgend jaar metterdaad zullen voltrekken. Het tweede hoopvolle element is dat de angst voor veranderingen, van oorsprong angst voor een herhaling van het verleden, typisch is voor de oudere kiezers. Met het opschuiven van de generaties wordt deze faktor minder belangrijk.

Maar de konklusie moet dan wel zijn dat een evolutie — als we het al niet wisten — hooguit een LANGZAAM verloopende revolutie kan zijn; het gaat veel tijd kosten.

Sam Mol.

De vakbeweging zoals die onaan- vaardbaar is

Door de vakbonden wordt de laatste tijd veelal geklaagd over de profiteersmentaliteit van de ongeorganiseerden en de lauwheid van veel eigen leden.

Ofschoon de leden de vergaderingen slecht bezoeken, zijn toch de ongeorganiseerden de boosdoeners.

Men verwijt hun, dat zij een ongemotiveerd standpunt innemen door afzijdig te blijven.

In mijn geval is het waarschijnlijk omgekeerd.

Ik ben na een vijftienjarig lidmaatschap van de KVM (Kristelijke Vereniging van Mijnbeambten) uit deze vereniging getreden en naar ik veronderstel: wel gemotiveerd.

U kunt het onderstaand schrijven opvatten als zijnde het standpunt van één (voorlopig?) ongeorganiseerde.

Men schrijft de malaise toe aan de goede verzorging die de mens in de konsumptiemaatschappij in de loop der jaren heeft verworven „van de wieg tot het graf”.

Ook in het bedrijfsleven klaagt men over de ongeïnteresseerdheid van de werknemers.

STATUSVERSCHILLEN

BEDERVEN DE SFEER

Van dichtbij waargenomen kunnen niet anders dan een toenemende vervreemding constateren van vooral de jongere en de lager geklasseerde werknemers in de ondernemingen waar zij ook werken.

Een bewezen feit is, dat ook loonrondes ons daar niet van afhelpen.

Ik ben bang, dat deze vervreemding komende generaties van de arbeidsplaatsen zal distantiëren.

Zeker wanneer wij ons zullen moeten behelpen met structuren die:

— hiërarchieën in stand houden, waarbij werknemers, die een neuslengte vóór liggen op collega's, waarmee men vaak tientallen jaren moet samenwerken, zich met allerlei statusverschillen laten overladen;

— de aloude gelaagdheid: arbeiders, medialen en hoger personeel handhaven, waar tevens de promotiekanalen zo met papier verstopt zijn, dat er enorme frustraties door teweeg worden gebracht;

— beoordelingssystemen kennen waarin de geschikten de ondergeschikten beoordelen, maar het omgekeerde niet toegelaten wordt;

— de chefs laten bepalen, wie hun medewerkers zullen zijn, maar waar de medewerkers geen enkele vastgelegde bevoegdheid hebben, wanneer het de keuze van de chefs aangaat.

Dit alles zijn zaken, die men de werknemers van de toekomst niet meer zal kunnen verkopen.

Van een vakbond moet je redelijkerwijs kunnen verwachten, dat hij gegeven de huidige situatie, naast het bestaan van het partikulier initiatief van de ondernemers, mede ruimte weet te scheppen voor zo ruim mogelijk partikulier initiatief van de werknemer in het bedrijf.

Want het is de arbeid, zowel de geestelijke als de lichamelijke, die in staat is de natuur te exploiteren en die inventief is en creatief, zodat grotere produktie en meer welvaart wordt verkregen.

Kapitaal, van hulpmiddel tot doel ontaard, is hiertoe niet in staat.

Waar een vrucht van publikaties wijst op een uitgebreide discussie over de bevoorrechtiging van de factor kapitaal boven de factor arbeid, merkt men niets van dit

alles bij de vakbonden in Limburg.

NOG EEN ASPEKT VAN „VAKBEWEGING EN POLITIEK”

Er is althans geen gedachtenwisseling tussen de leiding en de leden over deze problematiek.

Ik schrijf dit toe aan de vervlechting van de Limburgse R.K. federatie met de KVP.

Want het zijn de ondernemers oude stijl in de KVP, die er op zullen toezien, dat de scheiding werkgever/werknemer gehandhaafd blijft.

Samen met de VVD propageren zij de bezitsvorming van de werknemer buiten de bedrijven in de vorm van premies bij woningbouw, verhoogde spaarpremies en bloot aandelenbezit.

In het bedrijf waar de werknemer werkt, blijft voor hem het oude loon/produktie automatisme bestaan, eventueel aangevuld met moderne psychologische benaderingen.

Het is duidelijk, dat je op die manier voorbij gaat aan de optredende vervreemding van de werknemer in het bedrijf zelf.

Ofschoon de R.K. federatie naar buiten beweert, zich niet met politiek in te laten, is het meer dan merkwaardig, dat men de sekretaris/penningsmeester van de KVM, een sleutelfiguur dus, in een Eerste Kamer zitting laat nemen. Een discussie onder de leden hierover werd geblokkeerd, omdat men blijkbaar uitsluitend in de top uitmaakt, welke zaken de vakbond betreffen en welke de politiek. Wel kreeg het Eerste Kamerlid in een n.b. niet politieke vergadering op 19 december jl. ruimschoots de gelegenheid, het kader te onderrichten omtrent het KVP-standpunt over de loonwet van Roolvink en de belastingverlaging. Zo ziet men, dat de vakbonden en politiek dichter bij elkaar liggen, dan men de goede gemeente wil doen geloven.

Over de vertegenwoordiging van de werknemers in allerlei besluitvormende en adviesgevende organen valt ook het een en ander te zeggen: in onze doorgeorganiseerde samenleving hebben de vakbonden zich zo comfortabel genesteld, dat er zonder meer van wordt uitgegaan, dat zij met hem 30% georganiseerden (landelijk) alle werknemers vertegenwoordigen. In dit verband maakt de hoge organisatiegraad van de R.K. federatie in Limburg ook nauwelijks indruk: een enquête waarin de leden naar overtuiging over al deze aspecten zouden zijn doorgelicht, zou daarover allerlei aan het licht kunnen brengen.

De teweeggebrachte vervreemding doet de leden aan deze dingen voorbijgaan met een arge losheid en een berusting; die ik verbijsterend vind. Dit is te betreuren voor het kostbare apparaat van een vakbond toch is. Voor mij hoeft het op deze manier niet meer.

Ik heb althans moeten besluiten het lidmaatschap van mijn vakvereniging, waarvan enige jaren als kaderlid, op te geven.

Ik schaar mij (voorlopig?) bij het legioen ongeorganiseerden. Dit gezien de vrijwel onaantastbare positie van de verantwoordelijke topleidingen, die ik mijn belangen niet langer toevertrouw, vakbondstijf en sekundaire dienstverlening ten spijt.

S. Wojtkowiak,
Schinveld.

Deze brief van de heer Wojtkowiak had een uitvoerigheid die de capaciteit van de Radikalenkrant ver te boven gaat. Het artikel is daarom tot de helft teruggebracht. Red.

VECHT TEGEN POLITIEKE VERVUILING!

Dat kan leiden tot milieu-reiniging

Ik doe — in de PPR — aan politiek omdat ik eigenlijk politiek een „vuile zaak” vind. Willen we maatschappelijke veranderingen, nieuwe gezonde structuren dan zal ook de politiek in zijn algemeenheid moeten veranderen. Een politiek programma dat er alleen maar is om aantrekkingskracht uit te oefenen op de kiezers, terwijl het na de verkiezingen niets meer te betekenen heeft omdat de kiezers dan blijkbaar onbelangrijk zijn geworden, heeft geen zin. Mondiaal gezien ontbreekt in de praktische politiek ieder gevoel voor humaniteit. Er speelt daar maar één belang: politieke en economische macht.

Zie het gebeuren in Biafra — terug te voeren op olie. Zie de leveranties van Mirages door Frankrijk aan Libië — alweer olie —

Wat er dus moet gebeuren is een verandering van de mentaliteit. De politiek moet gericht zijn op de totstandbrenging van werkelijke democratie en vooral van een humanisering van het politieke bedrijf.

Het is niet toevallig dat de meerderheid van het volk in wezen politiek ongeïnteresseerd is en de politiek een „vuile zaak” vindt. Men kan dat niet afdoen met het praatje dat de problemen zo ingewikkeld zijn. Als dát zo was zou stemrecht geen zin meer hebben. Dan zouden de Griekse kolonels gelijk hebben.

Kort geleden hoorde ik de heer Schmelzer (toevallig hij, maar het had net zo goed één van de vele andere politici kunnen zijn die er net zo over denken) jongeren in een radiouitzending antwoorden op een vraag die ongeveer als volgt luidde: Meent u dat het juist is dat de kiesgerechtigde leeftijd wordt teruggebracht van 21 tot 18 jaar?

A. P. den Reijer

Het antwoord was: Het zou politiek zelfmoord betekenen als ik het onjuist zou vinden...

Kijk, dat vind ik een uitlating die de huidige politiek typeert. Men wil blijkbaar een niet-riskante politiek voeren. Wellicht worden er vaak politieke daden NIET gesteld omdat het politieke zelfmoord zou betekenen... in de huidige structuur.

Ik kom dan nog even op de kwestie-Biafra. Wekenlang hebben de publiciteitsmedia in woord en beeld aan de wereld de ellende van een volk getoond. Alles en iedereen was in het geweer om leed te verzachten; leed dat duidelijk was getoond. Binnen 24 uur nadat Biafra ten onder ging verklaarden vele politici — onder wie Luns — zonder enig spoor van schaamte: De toestand blijkt mee te vallen, het volk verkeert in een redelijke staat!

Waarom? De onderhandelaar voor economische — en dus politieke — belangen was weer de heer Gowon, leider van de federale regering. Vóór de ineenstorting van Biafra — zo is dan mijn konklusie — hadden die politici in Biafra ook niet zo veel interesse: maar de opstand had succes kunnen hebben. En dan zou men niet alleen met Gowon te maken hebben gehad, maar ook met de Biafraanse leiders.

En daar word ik kotsmisselijk van. Men moet bewust werken aan het afzagen van de stoelpoten waarop de gezeten autoriteiten zitten, die het met democratie en humaniteit niet al te nauw nemen. En daarom wil ik in de PPR meedoen aan politiek; maar ik wil niets weten van vuile politiek.

Een politiek schone, radikale hand.

A. P. den Reijer, Zierikzee.

KRAANT

Radikalen

MAANDBLAD VAN DE PPR

MEI 1970 (18)

25 CENT

25 april — Beeld van een zeer geslaagde kerngroepvergadering. Een rekord-opkomst, pittige debatten en als resultaat enkele duidelijke besluiten (advies bestuursverkiezingen en advies reglement voor samenstelling kandidatenlijst Tweede Kamer.) Men leest hierover op de pagina's 2 en 3.

VRAAGTEKENS BIJ „CHRISTELIJKE POLITIEK”

Evangelisch politiek beraad lijkt te moeten resulteren in een anti-mandement

In de tweede helft van dit jaar zal in Driebergen een „evangelisch politiek beraad” worden georganiseerd. Men heeft er in enkele dagbladen al over kunnen lezen, het wordt een ontmoeting tussen politici en theologen. Dit gebeuren moet niet worden verward met een andere ontmoeting tussen politici en theologen waarover in de Radikalenkrant van vorige maand werd geschreven, naar aanleiding van een bijeenkomst op 16 maart in Utrecht. Het evangelisch beraad dat gaat plaatsvinden is een initiatief, ontstaan na een artikel in Trouw van dr. Bruins Slot, 19 november vorig jaar. Daarin stelde Bruins Slot onder meer dat er een duidelijke behoefte is aan een open gesprek over wat christendom betekent voor de politiek. Nu dat open gesprek gaat plaatsvinden, en nu de Raad van kerken de organisatie op zich heeft genomen, nu mag worden gesteld dat er iets heel belangrijks gaat gebeuren.

Verband: evangelie en politiek

Het initiatief van Bruins Slot staat niet op zichzelf. Kort voor de opening van de laatste zitting van het pastoraal concilie in Noordwijkerhout heeft een commissie daar als stelling geponoerd, dat alle christenen zich met politiek bezig dienen te houden. Let wel: er werd niet gezegd dat alle christenen zich met christelijke-partij-politiek dienen in te laten; en dat was ook beslist niet de bedoeling.

In zowel het ene als het andere geval mag men aannemen dat de christenen werden aangespoord zich te bezinnen op de vraag hoe zij het evangelie in de politiek moeten toepassen. En ook op de vraag OF er een verband is tussen het Christen-zijn en het politiek handelen door Christenen.

Men kan stellen dat dit een zeer zinnige aangelegenheid is, omdat het op elk moment juist is zich af te vragen of de verbanden die men meent te zien werkelijk bestaan. Maar hoewel op het ko-

mende „evangelisch politiek beraad” officieel niet zal worden gesproken over de partijpolitieke konstellatie in ons land, is het een uitgemaakte zaak dat men niet kan voorbijgaan aan het bestaan van christelijke partijen, en aan het feit dat andere christenen buiten die christelijke partijen opereren.

Geen ruimte voor exclusiviteit

Laten we ons even herinneren dat Barend Biesheuvel (hij is in dit verband al eerder in deze krant genoemd) in maart heeft gesteld dat er vreugde behoort te zijn in de kerken over de samenwerking tussen de confessionele partijen, dat er nog politici zijn die onder de vlag van het christendom in de politiek willen handelen.

Dit wijst op een behoefte om christelijk-geïnspireerde politiek nog steeds te reserveren voor christelijke partijen.

Maar als straks in Driebergen in een open gesprek, waar theologen en politici welkom zijn van alle politieke richtingen, de vraag ter discussie wordt gesteld hoe het evangelie in de politiek werkzaam kan zijn, dan is er van die exclusiviteit natuurlijk geen sprake. Dan gaat het evangelisch politiek beraad er al bij voorbaat van uit dat die exclusiviteit niet bestaat, of op zijn minst aangevochten mag worden. In Driebergen zullen naast elkaar zitten Christenen die politiek bedrijven, van wie de één dit in een confessionele partij doet, de ander uitdrukkelijk niet. Zij zijn daar op voet van gelijkheid. En zo bezien kan men zich voorstellen dat goed-ingewijden de mening zijn toegedaan dat de confessionele partijen met dit initiatief niet zo gelukkig zijn.

Opening beraad: 23 september

Er is nog een ander punt waaruit wel bepaalde konklusies zijn te trekken. De Raad van kerken, die

13 JUNI - ROTTERDAM

Het partijkongres van 13 juni zal worden gehouden in Rotterdam - Groot-handelsgebouw. De nogal omvangrijke agenda omvat o.m. de vaststelling van een procedure voor de samenstelling van een kandidatenlijst, waarmee de PPR volgend jaar de tweede-kamerverkiezingen zal ingaan. Hierover leest u meer elders in deze krant. Ook moet worden goedgekeurd een hulshoudelijk reglement. Als uitvloeisel van de bestuursverkiezingen, waarvan de uitslag voor 13 juni al bekend zal zijn, moet het kongres uit de gekozen leden een penningmeester en een politiek sekretaris kiezen. Indien het kongres dat zelf wenst, kan het ook nog verdere funktionarissen aanwijzen. Al deze genoemde zaken moeten gedurende de ochtend worden afgewerkt; wat inhoudt dat het kongres om precies 10.30 uur zal beginnen.

De middag is meer politiek gekleurd. Paul Janssen, lid van de tweede kamer, zal een flinke hoeveelheid discussiestof aandragen voor een sociaal-ekonomisch programma, dat dit najaar gereed moet komen. Of, om het wat precieser uit te drukken: op 13 juni zal de marsroete worden uitgestippeld, die de PPR op sociaal-ekonomisch terrein wil gaan. Aan de orde zullen onder meer komen: het inkomensbeleid, de belastingpolitiek en de financiering van de gemeenschapsvoorzieningen (o.m. de woningbouwfinanciering). Er zal ook een map met dokumentatie over deze onderwerpen worden samengesteld.

Na 13 juni, zo is voorgesteld door de commissie die het kongres van 13 juni heeft voorbereid, zal alle discussiestof die werd aangedragen naar de aktiecentra gaan voor bestudering, en tevens naar programkommissies en eventueel speciale kommissies. Op het najaarskongres zou dan een uitgewerkt sociaal-ekonomisch program vastgesteld moeten worden.

Dus op 13 juni: Rotterdam, Groothandelsgebouw (pal naast het centraal station), ingang A, aan het Stationsplein. De Beatrixaal voor de kongresgangers, de vlak daarbij gelegen Margrietzaal voor de meegebrachte kinderen.

het beraad gaat organiseren is een oecumenisch instituut. En in het algemeen mag men wel stellen dat de werknemers in oecumenische instituten een progressiever inslag hebben dan hun achterban. De geest van Uppsala bijv. is gemakkelijker aanvaardbaar voor een prof. Verkuyl en een ds. Buskes dan voor Biesheuvel. Onder oecumenisch-georiënteerden vindt men ook niet veel voorliefde voor confessionele partijvorming. Zelfs niet voor een CDU, want politieke oecumene is heel iets anders dan kerkelijke oecumene.

Om al deze redenen kan het gebeuren in Driebergen uiterst boeiend worden. Hoewel het niet uitdrukkelijk de bedoeling is zal daar worden gedemonstreerd dat men christenen kan aantreffen in alle politieke partijen; tot in de PSP toe, hoe gruwelijk sommige calvinisten die ook vinden. Zij allen zullen aan de debatten kunnen deelnemen, en als er uit de debatten konklusies worden getrokken die voor de praktijk van waarde kunnen zijn, dan zijn die konklusies het resultaat van bij-

dragen uit vele uiteenlopende richtingen. Dan kan er van exclusiviteit weinig overblijven. Als Driebergen slaagt, zal het resultaat een soort anti-mandement zijn.

DR. BRUINS SLOT

PARTIJBURO VERHUIST

Het partijburo zal per 15 juli a.s. van Den Haag verhuizen naar Amsterdam. Het adres wordt: Keizersgracht 138.

Vorig jaar al werd er in het dagelijks bestuur gesproken over een mogelijke verhuizing naar elders. Argumenten die tegen Den Haag pleitten waren, dat in die stad geen lid van het dagelijks bestuur was te vinden die de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het buro op zich kon nemen. De thans verantwoordelijke man, Gidi van Dongen, moet daarvoor uit Rotterdam komen. Tweede argument: de huur van het (onderdeel van het) pand was aan de pittige kant. Tegen verhuizing pleitte destijds, dat het huurkontraat niet straffeloos op korte termijn kon worden opgezegd, en ook dat de buro-beheerder — Evelyn Jurgens — niet zou meeverhuizen naar Amsterdam.

De situatie is nu in zoverre gewijzigd, dat Evelyn Jurgens begin mei in het huwelijk is getreden en het partijburo heeft verlaten. Het huurkontraat is met inachtneming van een gestelde termijn opgezegd, en het ziet er naar uit dat er straks in Amsterdam zeker een bestuurslid zal opduiken die als sekretaris wil fungeren. (Als men de kandidatenlijst voor de bestuursverkiezingen nagaat zal men ontdekken dat Amsterdam vele namen heeft laten noteren.) Het nieuwe onderkomen is bovendien beduidend lager in huurprijs.

Het buro wordt sinds enige tijd, en tot 15 juli, draaiende gehouden door Riet van Kleef, die intussen zeer vele vrije uren aan dat karwei heeft geofferd; van tijd tot tijd bijgestaan door andere vrijwilligers.

OPINIE

Werkende jeugd a-politiek?

Enkele onderzoeken, de afgelopen weken gedaan, hebben aangetoond dat nieuwe partijen er niet van moeten uitgaan, dat jonge mensen en masse staan te trappelen van ongeduld om zich bij hen aan te sluiten of op hen te stemmen. Dat is dan een bevestiging van de geringe opkomst van jongeren op 18 maart bij de statenverkiezingen. Opiniepeilingen onder studenten en middelbare scholieren hebben zeer bemoedigende percentages opgeleverd voor D'66 en PPR, maar als men zich daarop blind staart dan ziet men over het hoofd — zo is intussen gebleken — dat er ook nog een werkende jeugd is, waar althans de PPR een vrijwel onbekende politieke factor is.

Een onderzoek van Marcel van Dam heeft uitgewezen, dat de konfessionele partijen bij de statenverkiezingen metterdaad de dreun hadden gekregen die door opiniepeilingen was aangezegd, ALS de opkomstplicht niet was afgeschaft. Want, zo zegt dit onderzoek, konfessionele kiezers gaan gewilliger naar de stemlokalen dan de achterban van andere partijen.

Een onderzoek van de KRO leert iets dergelijks: van de werkende jongeren is ongeveer de helft bereid automatisch te stemmen zoals pa altijd heeft gedaan. De konklusie hieruit moet zijn, dat de werkende jeugd als groep niet dat progressieve gezicht mag worden toegerekend dat die andere jongerengroep: studenten en middelbare scholieren voor zich opeist.

Om deze situatie te doorbreken kan men proberen de aandacht van werkende jongeren voor zich op te eisen, maar dan rijst de vraag of men daarmee succes kan behalen. Als men stelt dat een nieuwe partij alleen van de grond kan komen door zichzelf te presenteren als beter dan andere partijen, dan zit daarin onvermijdelijk een brok negatieve kritiek op die andere partijen. En die negatieve kritiek slaat pas aan op het moment dat de kiezers van die andere partijen ontevreden zijn. Dat wil zeggen: ontevreden over wat die partijen hebben gedaan voor hen of voor de maatschappij waarin zij moeten leven.

Wat dat betreft geeft het KRO-onderzoek weinig houvast. Maar liefst 79% van de werkende jeugd is tevreden met zijn werk, en slechts 4% is ontevreden. En men mag aannemen dat tevredenheid met zijn werk in het algemeen betekent: tevreden met zijn situatie. Het overgrote deel van de werkende jeugd stelt een goede werksfeer op hoge prijs, voelt zich gelukkig als de baas een geschikte vent is, en als er bliken van waardering voor hem zijn. Men zoekt geborgenheid, kijkt voor 42% intensief TV, en men vindt de TROS de beste omroep (56%). Slechts 4% leest — gemiddeld om de andere week — een opinieblad. De vraag is: hoe kan men deze werkende jeugd benaderen. Vermoedelijk zal het verspillen van tijd zijn om in de aanval te gaan met programma's, kwesties van inspraak e.d. (een kwart weet niet of in het bedrijf waarin men werkt een ondernemingsraad bestaat).

Nog een laatste cijfer: 69% meent dat „mensen zoals wij” geen enkele invloed kunnen hebben op het regeringsbeleid, en 60% gelooft dat ministers en kamerleden niets voor hen doen.

Men zou moeten proberen te ontdekken wat deze jongeren op maatschappelijk terrein wél interesseert, en of dat dan politiek is te vertalen. Het KRO-onderzoek geeft weinig aanknopingspunten.

Cambodja en de amerikaans-russische relaties

Hoewel er geen enkele reden is om iets af te doen aan de verwijten die Washington moest inkasseren na de agressie tegen Cambodja, is het gebeuren in Cambodja toch niet veel meer dan een symptoom van een bestaand bestel. Veel ernstiger dan die inval zelf is het feit dat Nixon tegen beloften in om de Amerikaanse inmenging in Indo-China te verminderen, en tegen felle aanvallen van het kongres in de ruimte heeft om zijn gang te gaan. En veel ernstiger is ook het feit dat de Russische premier Kosygin zijn allereerste perskonferentie in Moskou gebruikte om Nixon te overstellen met verwijten, waarbij met grote zorg werd gemanoevreerd om te voorkomen dat Washington echt boos zou worden.

In 1956 had Moskou zijn Hongaarse kwestie; in 1961 Washington zijn Cubaanse. De staatslieden hebben het elkaar over en weer niet lastiger gemaakt dan strikt noodzakelijk was. Intussen heeft Moskou nog een Tsjechoslowaakse zaak afgewikkeld, en Washington is nu aan zijn Cambodjaanse affaire bezig. Ook nu hadden beide partijen de behoefte om voor het gehoor van de wereldopinie af te reageren, maar ook nu hebben zij elkaars posities gerespekteerd.

Men kan hiermee blij zijn; als de twee leidende mogendheden in onze samenleving elkaar sparen zijn de kansen op een vernietigend wereldkonflikt minimaal. Maar als die twee er een gewoonte van gaan maken om op basis van een gentlemen's agreement eigen baasje te gaan spelen, elk in een groot deel van onze aardbol, dan hebben we toch te maken met een systeem dat niet deugt.

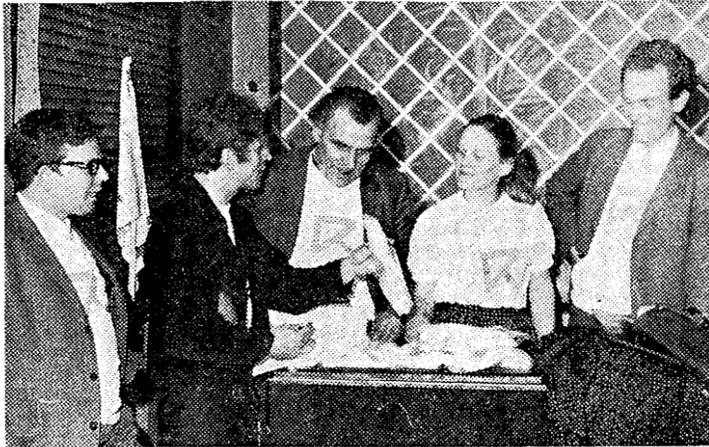
Om bij Noord-Amerika te blijven; de mogendheid die wij het gemakkelijkst kunnen beoordelen, en waarmee wij op staatkundig terrein veel gemeenschappelijks hebben: de parlementaire democratie blijkt niet in staat te zijn een staatshoofd voor ernstige misstappen te behouden. In het onderhavige geval is het kongres niet gepolst over een inval in Cambodja, ook niet over de hervatting van de bombardementen op Noord-Vietnam, en het kongres heeft kort geleden mogen vernemen dat al sinds jaren een Amerikaanse inmenging in de oorlogvoering in Laos een feit is.

Het Kongres ziet geen kans om hiertegen achteraf iets te doen, waarschijnlijk niet omdat een desavouering van Washington moet worden beschouwd als zeer schadelijk voor Amerika's prestige en Amerika's positie in het spel met de grote tegenstander.

Daarbij komt dat het agreement tussen Moskou en Washington er één van een verouderde structuur is; het regelt machtsverhoudingen en gaat er van uit dat de twee grootste militaire machten elk in hun invloedssfeer leidinggevend is.

Om aan dit systeem te ontkomen moeten de Europese landen zich bewust ontdoen van de banden op politiek en militair terrein die zij met de twee leidinggevende mogendheden hebben. Voor West-Europa zou dat gemakkelijker zijn dan voor Oost-Europa; de vraag die velen bezig houdt is, of onze maatschappij gebaat of geschaad zou worden als West-Europa zich eenzijdig los maakte van ZIJN „leider”: Washington.

Vastgesteld kan worden dat het Amerikaanse „leiderschap” steeds meer irriteert. Vastgesteld moet helaas ook worden dat onze regering het Amerikaanse leiderschap nog steeds als zo natuurlijk aanvaardt dat ze zich mag betitelen met het woord dat we zo vaak smalend voor Oost-Europa hebben gebruikt: satelliet.

Op de kerngroepvergadering van 25 april introduceerde Jetty van Eerd de radicale mode voor het komende seizoen: een wit T-shirt met in blauw het partij-vignet. Dit kledingstuk is in twee maten verkrijgbaar voor de eenheidsprijs van 6 gulden. Op het komende kongres zullen pakken vol aanwezig zijn, en wie al van huis wil gaan in dit PPR-gewaad kan zich in verbinding stellen met: Jetty van Eerd, Pres. Kennedylaan 4, Oegstgeest. Tel.: (01710) 5 34 97.

KERNGROEP KOOS VOOR GECENTRALISEERD SYSTEEM BIJ SAMENSTELLING KANDIDATENLIJST TWEEDE KAMER

De kerngroepvergadering van 25 april in De Brakke Grond, te Amsterdam — een voortreffelijke opkomst — heeft geen keuze gedaan uit twee voorstellen van het bestuur betreffende de samenstelling van de kandidatenlijst voor de Tweede Kamer, volgend jaar. Er waren twee procedures voorgesteld, de één voor een ver gedecentraliseerd systeem, waarbij de provincies de kandidatenlijsten zouden samenstellen, en een gecentraliseerde procedure. In deze voorstelling zit overigens nog een element van zwart-wit tekening, want in het eerste geval zou wel overleg plaatsvinden tussen de provincies (provinciale aktiecentra) enerzijds en Tweede Kamerfractie, landelijk bestuur en kerngroep anderzijds. En ook in het geval van een gecentraliseerde procedure zouden de kandidaten door de provincies naar voren geschoven worden.

Vrees voor loterij-effekt

Bezwaren tegen de voorgestelde procedures waren er van verschillende kanten, met name uit Zuid-Holland. Gesteld werd dat de mogelijkheid zich kan voordoen, dat voor alle 18 kieskringen die ons land telt andere kandidatenlijsten worden samengesteld of aanbevolen door de provincies.

Dan zijn er dus 18 kandidaat-lijsttrekkers. Als men er van uitgaat dat de PPR volgend jaar minder dan 18 zetels zal behalen, dan zou er in feite een soort loterij gaan spelen tussen de 18 lijsttrekkers na de verkiezingen, om wellicht zes kamerzetels. Men moet dan aan het lot overlaten hoe de PPR uiteindelijk in de Tweede Kamer zal zijn vertegenwoordigd.

Daarom stelde Zuid-Holland een gecentraliseerd systeem voor, dat moet worden toegepast op in ieder geval een ruime meerderheid van de verkiesbare kandidaten.

Gaat men uit van mogelijk 6 te veroveren zetels, dan zouden er 5 middels een landelijke procedure aangewezen moeten worden.

De kandidaten vanaf nr. 6 zouden dan per provincie opgevoerd kunnen worden.

Gesuggereerd werd ook nog dat het land in vier regio's zou worden ingedeeld, om per regio de kandidatenlijsten samen te stellen voor de kieskringen die in zo'n regio voorkomen.

Inspraak en doelmatigheid

De argumenten die achter de voorstellen lagen komen hier op neer: de procedure moet zo democratisch mogelijk zijn, d.w.z. met inspraak van de provinciale en lokale aktiecentra. En daartegenover: men moet ervoor zorgen dat de Tweede Kamerfractie die deskundigen krijgt die met elkaar een gaaf team vormen. Dat laatste is moeilijk te bereiken indien de provincies elk hun eigen gang gaan.

In de debatten die vrij veel tijd in beslag namen kon men enerzijds horen zeggen dat men bij decentralisatie de leden alle nodige informatie moet kunnen geven om met alle voorkomende factoren rekening te kunnen houden bij de samenstelling van een kandidatenlijst; anderzijds werd ook opgemerkt dat men aan de technieken die men toepast de uitgangspunten van de partij moet kunnen herkennen. En die uitgangspunten zijn: volledige inspraak; dus decentralisatie. Daar-

Het nieuw-gekozen dagelijks bestuur zal op maandagavond 25 mei zijn eerste vergadering houden. Alle kandidaten voor het bestuur moeten er rekening mee houden, dat zij zondag 24 mei of maandagochtend 25 mei een oproep kunnen ontvangen voor die vergadering. Het tijdstip hangt af van de snelheid waarmee de stemmen dat weekeinde kunnen worden geteld. De vergaderplaats is Hotel Smits, in het centrum van Utrecht (5 tot 10 min. wandelen vanaf station). Het juiste tijdstip: 19.30 u.

Op alle vergaderingen van de kerngroep, en op alle kongressen zal in het vervolg een kindercreche aanwezig zijn.

men over de kandidatenlijst(en). Op zo'n kongres zullen ook wijzigingen aangebracht kunnen worden; in het voorstel dat het bestuur had gedaan is te lezen, dat wijzigingen aangebracht kunnen worden met meerderheden van driekwart.

Aan het eind van de debatten werd gestemd, waarbij bleek dat een ruime meerderheid van de kerngroep een gecentraliseerd stelsel wilde; de stemverhouding was 36 tegen 15.

De commissie Reinders (andere leden: Op de Coul, Van Kleef en Roskam) die de voorstellen van het bestuur had uitgewerkt zal nu, rekening houdend met de wensen van de kerngroep, een procedure uitwerken die aan het kongres van 13 juni ter goedkeuring zal worden voorgelegd.

VOOR HET OVERIGE...

Zuidvietnamezen vermoorden Vietcongs, Vietcongs vermoorden Cambodjanen, Cambodjanen vermoorden Zuidvietnamezen ... Noordvietnamezen vermoorden Laotianen en omgekeerd ... Amerikanen vermoorden Aziaten.

Sorry... Nixon is natuurlijk geen moordenaar; hij is bevriend staatshoofd.

En Thieu natuurlijk ook niet; ook Thieu is vriend. Dus zijn alleen Vietcongs en Noordvietnamezen moordenaars!

En toch is het gebeurd, dat wij van de Amerikanen leerden, ons niet met aziatische zaken te bemoeien.

Als een oud-duikbootkommandant nu zegt, voor het Amerikaanse optreden tegen Cambodja begrip te hebben, dan ruik je bloed, dat kruipt waar het niet kon gaan.

Of zou de KLM nog meer landingsrechten willen hebben?

Intussen lijkt 50 jaar totale anti-conceptie het enig overgebleven middel om Indo-China tot rust te brengen.

50 jaar anti-conceptie in Noord-Amerika zou wellicht heilzaam zijn voor de wereldvrede.

Zelfs Kosygin heeft nu gezegd dat het eigenlijk niet mag ... (dat van die Amerikanen in Cambodja).

30 april: Als je van DEZE ministers verlangt dat voortaan alleen prestaties onder de lintjesregen mogen staan, ontnem je hen wel een brok zekerheid.

4 mei, Amsterdam. Dat 25 jaar geleden joden, zigeuners en homoseksuelen als menselijk afval moesten worden gedood is bekend; dat de homoseksuelen intussen met de twee andere groepen zijn gerehabiliteerd kennelijk niet.

Enkele uren voor de dodenherdening maakte een Amerikaans legerbericht bekend dat er nog 117 waren bijgekomen.

5 mei: toch jammer dat de Amerikanen — nog altijd actief — geen tijd hebben om eens rustig ons bevrijdingsfeest mee te vieren.

Amsterdamse politie: een ziekenhuiskamer is altijd beter dan een kraakwoning.

KANDIDATEN VOOR HET DAGELIJKS BESTUUR

Voor het voorzitterschap:

- MICHEL H. M. VAN HULTEN** Lelystad. 1930, RK. Projekt-direkteur bij de Fondation Europeenne de la Culture. Gepromoveerd op een sociografisch onderwerp. Thans vice-voorzitter van het dagelijks bestuur PPR.
- TON Q. R. VAN RUITEN** Gouda. 1930, RK. Sekretaris-directeur land. kath. org. vrijwillige hulpverlening. Lid prov. staten Z.-Holland, lid gemeenteraad, bestuurslid van enkele instellingen op maatsch. terrein en ontwikkelingswerk. Thans lid dagelijks bestuur PPR.
- JACQUES J. G. TONNAER** Schinveld (L). 1932, RK. Burgemeester. Lid eerste kamer, lid prov. staten van Limburg.

Kandidaten voor de overige bestuursposten:

- KAREL J. BECKERS** Oegstgeest. 1937, RK. Stafid/kursusleider vormingscentrum Oud-Poelgeest. Studeerde filosofie, sexologie en theologie.
- PIET J. BIERMA** Groningen. 1950, Geref. Student economie.
- CHRISTIAAN E. DE BOER** Apeldoorn. 1945, RK. Onderwijzer, medewerker education en training bij Philips. Studeert pedagogiek, plvv sekr. PPR-actiecentrum.
- JOHANNES J. BOS** Amstelveen. 1948. Student politicologie.
- MEVR. J. v. d. BOSCH-v. d. HULST** Someren. 1920, RK. Huisvrouw. Hoofdbestuurslid Vrouwenbond N.K.V.
- THEODORUS W. M. BOT** Amsterdam. 1946, RK. Onderwijzer, student economie. Prov. sekretaris PPR-Noord-Holland.
- HENK BRANDERHORST** Amsterdam, 1939, geen g. Cultureel werker. Sociale akademie. Bestuurslid moderne jeugdraad. Eindredactie SIK (kaderblad van het COC). Tweede op PPR-kandidatenlijst raadsverkiezingen Amsterdam.
- STÉPHANIE H. BROKERHOF** Zeist. 1947, Remonstrants. Kleuterleidster. Sekretaresse commissie vredespolitiek PPR.
- FERRY DOBBELAER** St. Janssteen (Z). 1947, RK. Onderwijzer. Lid aktiegroep voor ontwikkelingswerk Oost-Zeeuwsch-Vlaanderen.
- JAN A. W. VAN EUPEN** Amsterdam (straks Brabant). 1930, RK. Opbouwconsulent. Studeerde filosofie en theologie. Sekr.-direkteur streekorgaan Land van Heusden en Altena. Docent Sociale akademie. Docent Jeugdleidersopleiding Amsterdam. Tot vorige maand voorz. PPR-Amsterdam.
- JOSEPH M. V. GEERTS** Amsterdam, 1920, RK. Kantoorbediende. Voorz. Geld- en effectenhandel B.V.A., kring Amsterdam (aangesloten bij NKV). Lid ondernemingsraad AMRO-bank.
- JOSEF N. M. HUIJBREGTS** Eindhoven (intussen Odijk). 1937, buitenkerkelijk. Leraar geschiedenis, konf.leider „Kerk en Wereld”. Studeerde rechten en geschiedenis. Proefschrift over kerkhistorisch onderwerp. Lid komm. vredespolitiek PPR.
- ANTOINE JACOBS** Leiden. 1946, RK. Werkstudent. Thans lid algemeen bestuur PPR. Lid federatie van vakbonden in Latijns-Amerika (CLASC).
- TINE JAGER-VAN LONKHUYZEN** Heerlen. 1920, RK. Huisvrouw, voorm. verpleegster. Lid prov. staten Limburg. Thans lid dagelijks bestuur PPR.
- JULIANUS L. A. JANSEN** Dieren. 1934, RK. Chemisch ingenieur. Bedrijfsekonom. TH-Delft. Hoofd afd. projektbeoordeling ENKA Glanzstoff. Voorz. PPR-Gelderland. Bestuurslid afd. techn. economie van het KIVI.
- NICO KEEK** Amsterdam. 1934, RK. Boekhouder. Handelsschool MBA. Thans financieel administrateur PPR.
- DIK A. M. VAN KLEEF** Amsterdam. 1927, RK. Fysikus, wetensch. hoofdmedewerker univers. van Amsterdam. Voorz. Ronde, sekr. leeszaal en prov. bibliotheekcentrale. Thans lid dagelijks bestuur PPR en gekozen lid prov. staten Noord-Holland.
- HUB C. LAMBREGTS** Leidschendam. 1921, RK. Wetenschappelijk hoofdmedewerker SER. Studeerde economie en sociologie.
- SAM A. MOL** Nw-Loosdrecht. 1928, NH. Omroep-journalist. Studeerde economie Rotterdam. Bestuurslid bedrijfs-groep omroepersoneel HBV (CNV). Bestuurslid sekte omroepjournalisten van Nederl. Ver. van Journalisten. Thans lid dagelijks bestuur PPR.
- GIED J. A. MOMMERS** Lelystad. 1941, RK. Hoofd basisonderwijs. Lid adviescommissie Lelystad PAK-fraktie.
- J. M. POT** Utrecht. 1920, RK. 2de voorzitter Nederl. Kath. Bond v. Werknemers in de Bouwnijverheid. Voorzitter sociaal fonds bouwnijverheid. Bestuurslid ekonom. instituut voor de bouwnijverheid.

ADVIES KERNGROEP

In tegenstelling tot vorig jaar zal dit keer geen advies van het aftredende bestuur worden gegeven betreffende de verkiezingen voor het volgende dagelijks bestuur. De kerngroep heeft op 25 april wél een advies opgesteld. Dit advies zou 15 namen geven voor 10 posten in het DB; aangezien bij de telling der stemmen bleek dat de nummers 15 en 16 evenveel stemmen hadden gekregen voor opname op de advieslijst, zijn het er dus 16 geworden. Daarnaast heeft de kerngroep zich uitgesproken over de drie kandidaatvoorzitters. Over de kandidaten voor het voorzitterschap werd heel lang gediskussieerd.

Toen de berekingen begonnen waren er vier kandidaten: Van Hulten, Van Ruiten, Tonnaer en Vroom. De discussies beperkten zich bijna geheel tot Van Hulten en Tonnaer. Wat Van Hulten betreft werd door velen benadrukt dat zijn leiding in de voorbije verkiezingscampagne, zijn organisatorische kwaliteiten en doorzettingsvermogen hem een sterke kandidaat maakten voor het voorzitterschap. Tegen hem werd aangevoerd dat Van Hulten te individualistisch is om een team te kunnen leiden, hetgeen was aangevoerd door te zelfstandig optreden in bepaalde gevallen waardoor hij met anderen in konflikt was gekomen.

Tonnaer werd aanbevolen als een zeer goed teamleider en om zijn kwaliteiten bij het voorzitten van

vergaderingen. Tegen zijn kandidatuur werd aangevoerd de opeenhoping van functies die zou plaatsvinden bij zijn verkiezing tot voorzitter. Behalve voorzitter is Tonnaer dan ook lid van de Eerste Kamer en lid van Provinciale Staten van Limburg.

Nadat Vroom zich als voorzitterskandidaat had teruggetrokken ten gunste van Tonnaer vonden de stemmingen plaats.

De uitslagen voor de voorzitterskandidaten waren: →

Voor het advies betreffende de overige bestuursleden kon elke stemgerechtigde 15 namen noemen. Doordat deze manier van stemmen anders is dan die voor het aanwijzen van één voorzitterskandidaat kunnen de stemtallen niet met elkaar worden vergeleken. Het advies betreffende de overige leden is als volgt:

Vroom	59 stemmen
Keek	58 stemmen
Van Eupen	56 stemmen
Van Kleef	56 stemmen
Pot	56 stemmen
Van Pijkeren	53 stemmen
Reinders	53 stemmen
Mol	52 stemmen
Jansen	51 stemmen
Bierma	47 stemmen
Huijbregts	47 stemmen
Brokerhof	39 stemmen
T. Jager-v. L.	38 stemmen
Branderhorst	33 stemmen
Lambregts	31 stemmen
Talstra	31 stemmen

Tonnaer
36 stemmen

Van Hulten
29 stemmen

Van Ruiten
één stem

BESTUURSVERKIEZINGEN

In de Radikalenkrant van april werd al aangekondigd dat — iets later dan de bedoeling was — een nieuw dagelijks bestuur zal worden gekozen via dezelfde procedure als vorig jaar is gebeurd. Dat wil zeggen dat alle leden die op het moment dat de stemmen worden geteld, hun contributie of althans een deel daarvan hebben betaald (een machtiging hebben gegeven voor afschrijving van een rekening) per post aan de verkiezingen kunnen deelnemen. De procedure heeft in zoverre toch een technische wijziging ondergaan, dat de stembiljetten niet naar alle leden worden verstuurd, maar dat het stembiljet in dit blad is opgenomen. Tot donderdag 21 mei heeft u gelegenheid uw stembiljet te zenden naar het partijburo: Nassau Dillenburgstraat 11, Den Haag.

STEMBILJET

Voorzitter:

Leden: 1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Opsturen naar: Partijburo PPR,
Nassau Dillenburgstraat 11, Den Haag
Uiterlijk 21-5 voor 18.00 uur posten.

Het komt voor dat een echtpaar waarvan beiden PPR-lid, één exemplaar van de Radikalenkrant ontvangt. Dat betekent dat dit keer twee leden slechts één stembiljet ontvangen. In deze gevallen kan bij het partijburo een extra exemplaar van dit blad worden aangevraagd.

- GERARD F. VAN PIJKEREN** Oostendorp/Elburg. 1945, Geref. Gemeente-ambtenaar. Studeerde gemeente-administratie. Thans lid algemeen bestuur PPR, voorz. PPR Noord-Veluwe, lid werkgroep CLASC-Nederland.
- ALEX J. G. REINDERS** Amsterdam. 1944, RK. Ekonom. Studeerde economie en rechten. Wetenschappelijk medewerker staatsrecht univ. in Utrecht.
- WILHELMUS R. A. M. SMOUT** Bergen op Zoom. 1945, RK. Onderwijzer. Kapittel leider Pax Christelijk beweging. Lid plaatselijk interkerkelijk contact.
- E. TALSTRA** Amstelveen. 1947, Geref. Student politicologie VU.
- PETER TERPSTRA** Nijmegen. 1922, RK. Calculator. Tot vorige maand: voorz. PPR-Nijmegen en vice-voorzitter PPR-Gelderland.
- HEMMO J. VROOM** Middelie. 1935, Geref. Leraar aardrijkskunde. Studeerde fysieke geografie. Thans voorzitter PPR-Noord-Holland.

Uitslagen zo snel mogelijk bekend

Het was de oorspronkelijke bedoeling, de uitslag van de verkiezingen bekend te maken op het partijcongres dat op 25 april zou worden gehouden. Het mag logisch lijken dat die uitslag onder de gewijzigde omstandigheden bekend zou worden op het congres van 13 juni, praktische bezwaren hebben ertoe geleid dat daarvan zal worden afgeweken. Als namelijk pas op 13 juni een nieuw bestuur bekend wordt, zal dat bestuur pas tegen het eind van de maand juni aan de slag kunnen gaan, dat wil zeggen: zeer kort voor de vakanties. De vrees is dat in dat geval een oningewerkt bestuur moeilijke zomermaanden tegemoet zal gaan, wat voor de partij niet aanvaardbaar is.

De gang van zaken zal nu als volgt zijn. Het stembiljet dat men op deze pagina aantreft (technische gegevens worden hieronder vermeld) dient op vrijdagochtend 22 mei de brievenbus van het partijburo te hebben bereikt. Het actiecentrum Harderwijk heeft op zich genomen de telling te verrichten, waarmee men uiterlijk zondag 24 mei gereed moet komen. Allen die kandidaat zijn gesteld zullen bericht ontvangen, dat zij de 25ste mei, maandagavond, vrij moeten houden voor een — eventuele — eerste bijeenkomst van het nieuwe DB. Zondag of maandag zullen de gekozenen voor die vergadering worden opgeroepen.

Hoe men kan stemmen

Evenals vorig jaar het geval was zijn er kandidaten gesteld voor het voorzitterschap, en daarnaast kandidaten voor de overige 10 bestuursposten. Een stembiljet is uitsluitend geldig, indien voor het voorzitterschap één naam wordt genoemd van de kandidaten voor die post. Voor de overige bestuursleden mag men — eveneens — uitsluitend kiezen uit de kandidaten voor de „gewone” bestuurszetels. Desgewenst mag men nalaten een kandidaat te noemen voor het voorzitterschap, en desgewenst mag men voor de overige bestuursposten ook minder dan 10 namen noemen. Maar een stembiljet wordt ongeldig als men voor het voorzitterschap meer dan één naam noteert, en ook als men voor de overige posten meer dan tien namen opgeeft. Het ingevulde stembiljet dient in een dichtgeplakte blanco enveloppe te worden gedaan; deze enveloppe doet men in een tweede enveloppe, waarop men zijn naam en adres vermeldt. Op het partijburo zal de penningmeester nl. controleren of de inzenders hun contributie al dan niet hebben betaald; dat doet hij aan de hand van de adressen op de buitenste enveloppen. Na controle worden die verwijderd, en de blanco enveloppen die de stembiljetten bevatten gaan in een grote bus, samen met alle andere, in de anonimiteit ten onder.

BEGROTING

HET KONGRES VAN 13 JUNI ZAL EEN AANTAL FINANCIËLE STUKKEN WORDEN VOORGELEGD DIE HIERONDER ZIJN AFGEDRUKT.

Rekening	Begroting '69	Resultaat '69	Begroting '70
Salarissen etc. 1)	f 16.500,—	f 24.755,02	f 22.000,—
Afschrijving	" 1.100,—	" 1.143,60	" 1.000,—
Kant.benodh. en huish. art.	" 500,—	" 2.295,56	" 1.500,—
Telefoon	" 800,—	" 1.166,01	" 1.000,—
Water. verlichting etc.	" 500,—	" 770,04	" 750,—
Huur pand 2)	" 4.800,—	" 4.800,—	" 4.000,—
Papier	" 3.000,—	" 2.110,70	" 2.500,—
Enveloppen	" 1.350,—	" 1.446,31	" 1.000,—
Porti	" 4.500,—	" 3.989,79	" 4.000,—
Schoonh. kantoor	" 400,—	" 487,26	" 500,—
Vergaderkosten	" 2.000,—	" 2.611,01	" 2.000,—
Congre-kosten 3)	p.m.	" 2.457,81	" 1.000,—
Krant 4)	" 5.000,—	" 6.531,40	" 5.000,—
Programmakosten	" 1.000,—	" 1.500,—	" —,—
Radio en T.V.	" 1.000,—	" 1.745,52	" 1.000,—
Propaganda 5)	" 1.000,—	" 695,80	" 5.000,—
Petitionnement	" 625,—	" 625,56	" —,—
Accountant	" 800,—	" 409,60	" —,—
Afdracht contributie	" 7.500,—	" 9.581,88	" 12.500,—
Div. andere kosten	" —,—	" 1.549,06	" 250,—
Tekort 1968	" 1.390,—	" 1.390,—	" —,—
Verkiezing bestuur 6)	" 600,—	" —,—	" —,—
Reiskosten	" —,—	" —,—	" p.m.
	f 54.365,—	f 72.056,93	f 65.000,—
Contributie	f 30.000,—	f 38.327,52	f 50.000,—
Diverse baten	" —,—	" 290,06	" —,—
Andere bronnen	" 24.365,—	" 28.117,78	" 10.000,—
Verkiezingsfonds	p.m.	p.m.	" 5.000,—
Tekort (1968 + 1969)	" —,—	" 5.321,57	" —,—
	f 54.365,—	f 72.056,93	f 65.000,—

- 1) Wordt nader toegelicht op de vergadering.
- 2) Per 15-7-'70 wordt een ander pand betrokken.
- 3) Op congressen zullen in het vervolg geen garanties meer gegeven worden voor consumpties, broodjes etc.
- 4) Door extra editie en programkrant zijn de kosten hoger dan begroot.
- 5) De afdracht aan de Prov. AC is begroot op 25 % van de contributies. Dit percentage zal moeten worden aangepast indien de propagandakosten anders uitvallen.
- 6) De portikosten en zaalhuur voor de bestuursverkiezing zijn verwerkt in de porti- en congreskosten.

Van Kleef
Keek

MOEILIKHEDEN BIJ PPR R'DAM EN PPR RIJNMOND

In Rotterdam en omgeving hebben negen leden van de PPR hun lidmaatschap opgezegd. Het dagelijks bestuur van de partij heeft op 4 april een commissie benoemd die een poging heeft gedaan de moeilijkheden die waren gerezen uit de wereld te helpen. Deze taak is in zoverre tot een goed einde gebracht, dat organisatorische kwesties konden worden geregeld. PPR-Rotterdam heeft intussen een nieuw voorlopig bestuur gekozen, PPR-Rijnmond zag zijn voorzitter vertrekken en zal volgens een bestaande procedure een nieuwe voorzitter benoemen.

De kandidatenlijsten voor de Raadsverkiezingen in Rotterdam en voor de verkiezing van de Rijnmondraad hebben beide enkele gekandideerden zien vertrekken. De overige kandidaten blijven op beide lijsten in de gekozen volgorden gehandhaafd. De opgevallen plaatsen zijn door opschuiving opgevuld.

Landelijk bestuur bemiddelt

Toen het dagelijks bestuur van de PPR op 6 april bijeen kwam lag er een verzoek van de stemcommissie in Rotterdam, die was ingesteld in verband met de samenstelling van de kandidatenlijst voor de raadsverkiezingen. Dat verzoek kwam neer op bemiddeling om strubbelingen op te lossen. Ook was er een brief van de voorzitter van PPR-Rijnmond, de heer D. van den Berghe, die eveneens kritiek had op gebeurtenissen rond de kandidaatstelling in Rotterdam.

Het DB besloot een commissie met alle bevoegdheden naar zowel Rotterdam als Rijnmond te sturen, ook naar Rijnmond omdat intussen was gebleken dat zich ook daar moeilijkheden hadden voorgedaan rond de kandidaatstelling. De Commissie was samengesteld uit de heren D. van Kleef, G. van Pijkeren en D. Cop-

pes. (twee DB-leden, de heer van Pijkeren is lid van het algemeen bestuur) Op 8 april had deze commissie een gesprek met alle betrokkenen bij de strubbelingen in Rotterdam. Op 14 april was er een tweede gesprek, tussen commissie en betrokkenen uit Rijnmond. Die dag was Coppes verhinderd, hij werd vervangen door S. Mol.

Gesprek in Rotterdam

In Rotterdam werden de volgende punten van kritiek naar voren gebracht:

1. Een stemcommissie die zou toezien op de procedure bij de kandidaatstelling had onvoldoende mogelijkheden tot controle gekregen. De meerderheid van de commissie was daardoor ernstig gegriefd.
2. Een van de leden klaagde dat enkele familieleden die door hem als lid waren aangebracht, geen stembiljet hadden ontvangen.
3. Negen leden op een totaal van 167 zouden in Rotterdam geen kans hebben gekregen aan de verkiezing van kandidaten mee te doen.

De commissie van onderzoek kwam na lange besprekingen tot de konklusie, dat de stemcommissie te weinig bevoegdheden had gekregen om haar taak goed uit te voeren. Wat de nieuw aangebrachte leden betreft moest aan de ene kant worden gekonstateerd, dat deze wel op een dusdanig tijdstip waren aangebracht dat ze de administratieve molen hadden kunnen passeren voor het moment van verkiezingen, maar dat de trage gang van zaken in deze niet kan worden geweten aan opzet of iets van dien aard. Een komplikatie die zich daarbij voordeed was bovendien, dat één van de nieuw aangebrachte leden — dochter van de klager — de leeftijd van 15 jaar had, dus formeel dus geen partijlid kon zijn, maar door haar vader als 16-jarige werd opgegeven.

Wat de negen leden zonder stembiljet betreft: de commissie meent te moeten aannemen dat één, hooguit twee leden in Rotterdam door administratieve onvolkomenheden niet aan de verkiezingen hebben kunnen deelnemen.

Aan het eind van de discussies werd besloten dat het bestuur van PPR-Rotterdam zou aftreden; uitdrukkelijk niet omdat dit bestuur ernstige fouten zou hebben gemaakt, maar wel omdat het bestuur eerder zelf al had aangeboden te zullen aftreden, en dat van dit aanbod nu gebruik kon worden gemaakt om tot een

opheldering van de sfeer te komen.

De commissie nam alle stembiljetten van de verkiezingen mee, en konkludeerde daaruit dat er geen aanwijzingen waren voor manipulaties. Voor zover mogelijk werden de hoogst-geplaatsten op de lijst gevraagd hun kandidatuur te handhaven, waarmee zij allen op één na akkoord gingen. Verrassend was dat enkele dagen later twee kandidaten, de heren Tuk en E. Meima bedankten voor het lidmaatschap van de partij, en met hen A. Robben, L. van Geffen, A. van den Berghe, W. Michels, M. Roest, mevr. T. van Geffen-Vaas en mevr. H. Michels-Jacobs.

In Rotterdam werd een waarnemend bestuur ingesteld, bestaande uit mevr. M. Zuurmond-Gouweloos, en de heren J. Otten en D. van Kleef. Intussen is in Rotterdam weer een nieuw bestuur gekozen, dat zal aanblijven tot na de gemeenteraadsverkiezingen. De kandidatenlijst zag enkelen vertrekken, en werd door opschuiving van de overige kandidaten weer in gereedheid gebracht.

Tweede gesprek in Rijnmond

Het gesprek in de kring Rijnmond kreeg een heel ander karakter, toen voor die vergadering plaatsvond de voorzitter — A. van den Berghe — en enkele opposanten de partij verlieten (zojuist gemeld). Uit dit gesprek kon worden gekonstateerd dat hier één klacht van betekenis behandeld diende te worden, namelijk dat de voorzitter — de heer v. d. Berghe — bevoegdheid had gekregen de stembriefjes per post thuis te ontvangen, en ook te openen. Er was geen enkele aanwijzing voor

PPR IN DE GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN

Met veel voorbehoud kan een overzicht worden gegeven van de PPR-deelnemingen aan de gemeenteraadsverkiezingen. Dat voorbehoud moet worden gemaakt omdat de gegevens waarop dit overzicht is gebaseerd meerdere weken oud zijn. Ze zijn nl. ontleend aan aanvragen aan het bestuur om machtigingen voor deelnemingen. Sindsdien kunnen besprekingen over combinaties met andere partijen zijn afgesprongen, terwijl in andere gemeenten nieuwe partners kunnen zijn aangetrokken. De 10 mogelijkheden die de PPR blijkt te hebben om bij de komende verkiezingen uit te komen zijn met letters aangegeven, waarvan de betekenis aldus is:

A: PPR alleen	Huissen	J
B: PPR met PvdA	Renkum	E
C: PPR met PSP	Nijmegen	A
D: PPR met D'66	Elst	B
E: PPR met PvdA en PSP	Groesbeek	B
F: PPR met PvdA en D'66	Ubbergen	B
G: PPR met PSP en D'66	Gendt	B
H: PPR met D'66 en Jeugd '66	Beuningen	B
I: PPR met D'66 en Chr.-radikalen	Wychen	B
J: PPR met PvdA, PSP en D'66	Heteren	J
K: PPR alleen of alsnog PAK	UTRECHT	
L: nog onbekend.	Soest	E
	Utrecht	E
	Maarssen	D
	Zeist	E
	Bunnik	B
	Jutphaas	B
	NOORD-HOLLAND	
	Laren	E
	Blaricum	E
	Purmerend	E
	Amsterdam	A
	Heemskerk	D
	Beverwijk	D
	Velsen	D
	Nederhorst den Berg	B
	Weesp	J
	Hilversum	J
	Uitgeest	I
	Bussum	C
	Akersloot	F
	Bovenkarspel	K
	Alkmaar	K
	Wormerveer	K
	Amstelveen	K
	Monnikendam	K
	Krommenie	K
	Zaandam	K
	Den Helder	K
	ZUID-HOLLAND	
	Spijkenisse	E
	Noordwijk	A
	Leidschendam	E
	Voorburg	E
	Leiden	A

Schiedam	E
Rijnmond	A
Warmond	A
Den Haag	A
Wassenaar	A
Rijswijk	A
Rotterdam	A
Voorschoten	E
Gouda	A
Monster	E
Den Briel	A
Noordwijkerhout	A
Voorhout	A
Oegstgeest	A
Ridderkerk	C
Vlaardingen	F
Naaldwijk	A
Delft	A
Pijnacker	E
Zoetermeer	A
Hillegom	A
Lisse	B
Maassluis	D
Nieuwkoop	F
Gorkum	A
ZEELAND	
Vlissingen	A
NOORD-BRABANT	
Veldhoven	F
Rosmalen	B
Schijndel	B
Waalwijk	B
St. Michielsgestel	B
Den Bosch	C
Best	B
Bergen op Zoom	B
Boxtel	B
Gilze Rijen	E
Eindhoven	E
Veghel	K
Geldrop	K
Roosendaal	L
Tilburg	D
Oosterhout	B
St. Oedenrode	B
LIMBURG	
Maastricht	A
Hoensbroek	B
Roermond	H
Venlo	D
Geleen	B
Sittard	B
Ubach over Worms	D
Brunssum	A
Heerlen	B

PPR-PLAKKERS

om te plakken op auto, lantaarnpaal enz. van plm. 6½ bij 6½ cm, wit op blauwe achtergrond, zijn te koop bij L. van Pelt, Planetenstraat 170, Purmerend. Prijs: f 5,— per 500 als standaardpakket.

malversaties, en ook geen vermoeden. Als tweede punt kwam ook hier weer de al dan niet te laat opgegeven nieuwe leden, die al in Rotterdam een rol hadden gespeeld. De commissie meende dat er weliswaar enkele schoonheidsfouten waren gemaakt op administratief en organisatorisch terrein, maar dat er geen enkele reden was tot vergaande maatregelen. Het bestuur van Rijnmond kreeg de toestemming volgens de daar bestaande procedure een nieuwe voorzitter aan te trekken, de lijst werd door opschuiving van kandidaten in orde gebracht, zoals ook in Rotterdam was gebeurd.

WAT DE KERN VAN DE MOEILIKHEDEN IS GEWEEST VIEL WAARSCHIJNLIJK OP 15 APRIL IN DE VOLKSKRANT TE LEZEN: HET GAAT NIET OM POLITIEKE GESCHILLEN, MAAR OM MOEILIKHEDEN IN DE PERSOONLIJKE SFEER.

Radikalen

Uitgave van de Stichting Radikalenkrant
Savelsbos 19 - Amsterdam

directie: R. Bouwens, J. Heytel, D. Visser
redactie: St. Brokerhof, J. C. Lieske, S. A. Mol (hoofdred.), J. C. Schulte (eindred.).

redactie-adres: Van Collenstraat 22, Nw. Loosdrecht. Telefoon (02158) 18 58.

abonnement: f 6,— per jaar

advertenties en abonnementen: Savelsbos 19, Amsterdam-Nrd. Giro 1810200 van de Stichting Radikalenkrant te Amsterdam
advertentietarieven worden op aanvraag toegezonden
voor lidmaatschap Politieke Partij Radikalen: postbus 10, Lelystad.

Radikalen

MAANDBLAD VAN DE PPR

JUNI 1970 (19)

25 CENT

RÖNTGEN-KOMMISSIE

Overeenkomstig een uitspraak van het partijcongres van 13 juni in Rotterdam heeft het dagelijks bestuur een aantal figuren aangezocht voor een commissie, die op korte termijn alle argumenten moet onderzoeken om de partij te laten voortbestaan danwel op te heffen, met alle andere mogelijkheden die daar tussen liggen. Op 15 augustus zal deze commissie een rapport moeten overleggen; het DB zal daar een advies aan toevoegen, waarna beide stukken naar de actie-centra zullen worden gestuurd. Hoe het congres tot dit besluit is gekomen kan men lezen op pag. 4 van dit blad.

De personen die een verzoek hebben ontvangen in genoemde commissie zitting te nemen zijn: Brouwer, Cremers, Van Dam, Van Doorn, Van Eerden, Einmahl, Van Hulst, Jacobs, Jurgens, Lafeber, Rottinghuis en Ety de Wal.

AR-RADIKALEN

De nieuwbenoemde politiek sekretaris Hémno Vroom zal volgens een besluit van het DB — gevolg van een door Vroom zelf ingediende en door het congres aangenomen motie — contact opnemen met de uitgetreden AR-radikalen. Op het moment dat deze radikalen besprekingen willen openen met de PPR zal het DB van zijn kant een delegatie benoemen.

PARTIJBURO

Het partijburo is per 15 juni overgebracht van Den Haag naar Amsterdam. Het nieuwe adres is: Keizersgracht 138. Er is nog geen telefoonaansluiting.

NIEUW BESTUUR

Jacques Tonhaer hoopt in zijn functie van partijvoorzitter op zeer korte termijn ontmoetingen te hebben met de provinciale partijbesturen. Dit in het kader van het streven om in de komende tijd zeer veel aandacht te gaan besteden aan de organisatorische uitbouw van de PPR. Het besef dat vooral op organisatorisch terrein het komende jaar veel werk moet worden gedaan is ook terug te vinden in de taakverdeling binnen het nieuwe DB: vier opbouwfunctionarissen (Van Eupen, Huijbregts, Tine Jager en Jansen) met daarnaast nog drie leden die zich op de komende verkiezingscampagne zullen werpen (Mol, Pot, Van Pijkeren). De samenstelling van het nieuwe bestuur treft men aan op pag. 3.

De eerstvolgende uitgave van de Radikalenkrant verschijnt eind augustus.

Op het zeer levendige partij-congres van 13 juni in Rotterdam werd veel tijd uitgetrokken voor een debat over de toekomst van de PPR. Het debat kwam op gang tijdens de lunchpauze toen verscheidene groepen probeerden standpunten te formuleren. Op deze foto is de Hilversummer Frans Schulte doende zijn gehoor met handenwerk te overtuigen. Na de hervatting van de vergadering werden door vele kongresgangers vele meningen verkondigd. Een verslag van de middagbijeenkomst treft men aan op pag. 4.

BURGERSCHAPSKUNDE

Nu de PPR na twee verkiezingen in het „gelukkige bezit” is van een aantal staten- en gemeenteraadsleden kan de vraag opduiken hoe men zich in zo'n hoedanigheid meester kan maken van een brok kennis die bij de uitoefening van een vertegenwoordigende functie onmisbaar is. De eenvoudigste manier is gebruikmaking van de Stichting Burgerschapskunde, die tot stand is gekomen met medewerking van een groot aantal politieke partijen (van VVD via KVP tot PSP). Deze stichting heeft onder leiding van prof. dr. G. Kuiper, hoogleraar in de sociologie aan de VU te Amsterdam een schriftelijke cursus samengesteld die in tien maanden tijd de gevraagde kennis levert.

Om een indruk te geven van wat deze cursus inhoudt in dit artikel een kleine greep uit de meer dan honderd onderwerpen die in een groene folder worden opgesomd: Ontstaan van politieke stromingen in Nederland, kiesrecht, schoolstrijd, de sociale kwestie,

belastingdruk, medezeggenschap, buitenlandse politiek, kabinetsformatie, organisatie ambtelijk apparaat, politieke macht van ambtenaren, parlement, betekenis oppositie, behandeling van

een wetsontwerp, SER, pressiegroepen, omroepbestel, het gedrag van kiezers, partijstelsels, de taken van de provincie, de gemeenteraad, gebiedsuitbreiding, gemeenschappelijke regelingen.

VORMINGSCENTRUM DE HAAF

8—15 augustus: LATENT AMERIKA

Een zomerweek waarin we ons bezighouden met de vele vragen rondom Latijns-Amerika. Wat weten wij van de kerkelijke, de politieke en sociaal-economische problemen in dit werelddeel? Kunnen wij steun geven aan noodzakelijke politieke veranderingen daar?

Prijs f 88,— per persoon.
Studerenden speciaal tarief.

Opgave en inlichtingen:

Vormingscentrum De Haaf - Natteweg 9 - Bergen (N.-H.)
Telefoon (02208) 41 41

VORMINGSCENTRUM DE HAAF

1—8 augustus: ZONDER VORM VAN PROCES

Een zomerweek in samenwerking met het NEDERLANDS MIME CENTRUM AMSTERDAM, waarin we ons bezig houden met de taal van het lichaam: mime en pantomime, verkenning en bewustwording van onze uitingsmogelijkheden.

Samen experimenteren met beweging en beeldende expressie.

Prijs f 88,— per persoon.
Studerenden speciaal tarief.

Opgave en inlichtingen:

Vormingscentrum De Haaf - Natteweg 9 - Bergen (N.-H.)
Telefoon (02208) 41 41

NAAR EEN ALTERNATIEF REGERINGS-PROGRAM

Bij zijn afscheid als partijvoorzitter stelde Erik Jurgens dat het MOET lukken de oorzaken op te sporen van de traagheid waarmee de verstarde politieke verhoudingen worden doorbroken. Als het ons niet lukt die oorzaken te vinden dan zal de politieke vernieuwing zich zonder ons voltrekken. Die vernieuwing zou overigens veel sneller zijn verlopen indien meer mensen de moed hadden opgebracht die Aarden en Bogaers hebben getoond. Als de Biesheuvels, de Mertens, de Cals' weigeren te handelen, en daarmee kiezen voor de bestaande orde, dan zal de historie hen aanwijzen als de voornaamste schuldigen aan de grote kladderadatsch die komen gaat.

Voor de PPR is het een hinderlijk signaal geweest, aldus Jurgens, dat de kiezers zich niet aange trokken voelen tot combinaties van samenwerkende progressieve partijen. De PPR heeft hiervan een hoofdpunt gemaakt in een poging om tot politieke vernieuwing te komen.

Men moet nu stellen dat de malaise in de Nederlandse politiek sinds het revolutiejaar 1966 eerder is verergerd dan verminderd. Dat is een tegenvaller, maar we moeten verder gaan met het zoeken naar nieuwe middelen om de politiek te vernieuwen. De opinieleiders die hun medewerking willen geven — en daarbij moet dan vooral aan activisten in de vakbeweging worden gedacht — moeten de moed hebben om openlijk tot politieke actie over te gaan.

In de komende maanden moeten we proberen te ontdekken welke daad we kunnen stellen die tot de verbeelding spreekt. De kern zou kunnen zijn het bieden van een keihard regeringsprogramma, als alternatief op het beleid dat nu wordt gevoerd, en van een ruim samengesteld team mensen dat zich voor dat programma garant stelt.

PBO, rechtspraak, volksgezondheid, loonpolitiek, onderwijs, ruimtelijke ordening, Benelux, Raad van Europa, EEG, NATO, UNO, ontwikkelingshulp, ontwapening, grondwetten. Aldus een inhoudsopgave — lang niet volledig — van deze cursus, waarvoor men zich kan laten inschrijven bij: De Stichting Burgerschapskunde, Postbus 349, Leiden. Dank zij een subsidieregeling kan een aantal cursisten volstaan met een totaal kostenbedrag van slechts f 25,—. Maar aangezien de subsidie niet eindeloos is kan er een moment komen waarop verdere inschrijvers een hoger bedrag moeten betalen. Voor gemeenteraadsleden is er ook nog een cursus met een beperkter, direct op de gemeenteproblematiek gerichte inhoud van 25 wekelijkse lessen.

OPINIE

RADIKAAL MET ZACHTE R

Jacques Tonnaer heeft de provinciale- en gemeenteraadsverkiezingen betiteld als een generale repetitie van de PPR, ter voorbereiding op de kamerverkiezingen van volgend jaar. Denkt men nog even in dit patroon verder dan zou men ook kunnen spreken van het „politieke toneel” waar de PPR probeert een „rol” te spelen. Met deze termen in de hand kan men een vrij gave schets maken van de situatie waarin onze partij verkeert. Door gebrek aan ervaring hebben we met elkaar amateur-toneel ten beste gegeven dat op het publiek nog geen overtuigende indruk heeft gemaakt. Amateurtoneel behoeft niet per se onaantrekkelijk te zijn, maar bij de generale repetitie heeft de PPR helaas moeten constateren dat weinigen de behoefte hadden te applauderen. Op zoek naar de oorzaken kan men nog eens nalezen wat de toneelkritici vóór de generale repetitie al hebben geschreven, nl. dat de PPR zich voordoet als een katholieke PSP, een opstapje voor de PvdA, een intelligent groepje idealisten enz. Wat deze commentatoren met elkaar gemeen hadden was, dat zij de PPR nauwelijks bestaansrecht toekenden omdat men ons geen duidelijk eigen gezicht kon geven. De door ons zelf nagestreefde samenwerking met andere progressieve partijen heeft dat uiteraard in de hand gewerkt. En als de beroeps-kritici ons niet herkennen, dan is dat voor het grote publiek uiteraard nog moeilijker.

Toch heeft de PPR wel zijn best gedaan om aan een eigen „gezicht” te komen. Er zijn vele verklaringen uitgegaan waarin we ons tegen de regering en regeringsplannen uitspraken. Maar ook daarvoor hebben we geen applaus gekregen. De enig mogelijke konklusie is dat we er iets anders op moeten verzinnen.

Daarbij moet dan eerst de vraag worden beantwoord, of we nog feller tegen de regering van leer moeten trekken, of dat we er misschien beter aan doen ons in onze negatieve opstelling te matigen, en meer ruimte te geven aan het presenteren van alternatieven voor wat naar onze mening fout gaat. De enig beschikbare bron die een aanwijzing kan geven zijn onze televisie-uitzendingen. Het afgelopen seizoen waren er vier, de laatste op 13 mei. Alle vier hadden dezelfde opbouw: tekeningen met een gesproken tekst, onderstund door muziek. De eerste uitzending zat vol kritiek op het kabinet De Jong; resultaat: 42 brieven. Op zichzelf een mooi succes, want voorheen was er nauwelijks post. De tweede uitzending vertelde wat de PPR zelf wil: 600 brieven en telefoontjes. De derde uitzending gaf uitsluitend programmapunten: 1000 reacties. De laatste uitzending was weer erg kritisch, deels negatief: 200 brieven.

Daarmee lijkt te zijn gezegd dat ons optreden zo positief mogelijk moet zijn. Als wij vinden dat het kabinet De Jong een slecht kabinet is, dan mogen we er kennelijk niet van uit gaan dat een groot deel van het publiek dat met ons eens is. De generale repetitie heeft het intussen bewezen. Niet alleen doordat de konfessionele partijen er veel beter zijn afgekomen dan men had gedacht, maar ook doordat de PSP — om in de beeldspraak te blijven — met tomaten en rotte eieren van het toneel is weggevaagd. Winst was er in het hele land voor de partij die een toonbeeld is van rust: de VVD.

Het aandragen van alternatieven voor regeringsplannen is uiteraard veel moeilijker dan het kritiseren van plannen. Het is ook minder aangenaam, want studeren is in het algemeen minder opwindend dan ageren.

Maar met het droeve voorbeeld van de PSP in gedachten zouden we toch eens moeten proberen om op het publiek een positiever indruk te maken dan tot nu toe het geval is geweest.

Ongetwijfeld zullen we daarbij in de eerste plaats ons doen en zeggen nauwkeurig moeten overwegen. Het gaat namelijk niet om onze doelstellingen die niet juist zouden zijn, en evenmin om onze mentaliteit, maar wel om de manier waarop we ons uiten, de manier waarop we onze rol spelen op het politieke toneel. Uitspraken en ideeën die in onze eigen kring heel vertrouwd zijn geworden komen bij het publiek vaak negatief over.

Men kan stellen — en het is vaak gedaan — dat wij duidelijk moeten zijn, geen concessies mogen doen, dat wij echt Radikaal (met hoofdletter) moeten zijn. Men is dan evenwel bezig onze politieke partij tot doel op zich te verheffen, terwijl een partij nooit meer mag zijn dan een middel om een doel te bereiken. Dat doel is, de meerderheid van ons volk ervan te overtuigen dat onze ideeën, en die van andere progressieve partijen, tot een betere samenleving zullen leiden. Na de generale repetitie moeten we erkennen dat dit doel met ons optreden tot nu toe niet kan worden bereikt.

VORMINGSCENTRUM DE HAAF

27 juni—4 juli: VROUW-MAN-MAATSCHAPPIJ I.

Een zomerweek gewijd aan de veranderingen in de relatie vrouw-man in gezin en samenleving. Men spreekt van een seksuele revolutie. Dolle Mina's voeren actie.

Waarop duiden deze zaken? Wat is de nieuwe moraal?

Prijs / 88,— per persoon.

Studerenden en kinderen speciale tarieven.

Opgave en inlichtingen:

Vormingscentrum De Haaf - Natteweg 9 - Bergen (N.-H.)
Telefoon (02208) 41 41

NATUURBEHOUD OF MILIEUBEHEER

N 70 wordt een nieuwe letter-cijfer combinatie met grote bekendheid. Het is de afkorting waarmee het aan de gang zijnde Europese natuurbeschermingsjaar wordt aangeduid.

Secretaris-generaal Oe Thant van de UNO heeft een wereld-net ter bewaking van het milieu voorgesteld, de vrouwen van het NVV maken zich ongerust over de verontreiniging van onze omgeving, dr. Krusinga, de staatssecretaris van Sociale Zaken en Volksgezondheid bestrijdt de „welvaartsoverlast”, deze en dergelijke berichten kunnen nu vrijwel dagelijks uit de krant worden opgepikt.

De Raad van Europa heeft begin februari een Europese Conferentie voor het Natuurbehoud bijeengeroepen en die als titel meegegeven „het milieubeheer in het Europa van de toekomst”.

Eigenlijk een uiterst merkwaardige zaak aangezien natuurbehoud en milieubeheer toch wel twee zeer verschillende zaken zijn. Vooral wij Nederlanders kunnen ons daar goed van bewust zijn omdat natuurbehoud bij ons — als wij dat zouden hebben nagestreefd in de laatste eeuwen — wel een heel ander land zou hebben opgeleverd dan dat waarin wij nu leven; voor de helft veroverd op de zee en de rivieren en in stand gehouden door voortdurende ingrepen op de natuur.

Geen natuurbehoud, wel milieubeheer.

Dit voorbeeld maakt ons duidelijk dat milieubeheer, veel correcter aanduidt wat we moeten zien te bereiken, dan natuurbehoud. Onze groeiende bevolking en onze groeiende welvaart maken onze ruimtebehoefte steeds groter, eisen een steeds grotere ingreep op de natuur om het milieu voor ons leefbaar te houden of te verbeteren. Laten we daarom proberen vooral in dit jaar van het natuurbehoud overal duidelijk te maken dat er meer in het geding is dan het behoud van een vogelsoort of van een bepaalde plant of van een bepaald leefmilieu.

R-POST

ROND DE VOORZITTERS-VERKIEZING

Na de kerngroepvergadering van 25 april zijn op verscheidene plaatsen emotionele erupties te constateren geweest rond de kandidaatstelling voor een nieuwe partijvoorzitter. In Purmerend en Harderwijk zijn boze brieven geschreven en naar de actiecentra verzonden, naar aanleiding van wantrouwen tegen het aftredende dagelijkse bestuur.

Purmerend leverde een brief waarin gesproken wordt over „het geraffineerde spel om de heer Van Hulten uit te schakelen...”. Zowel de aftredende partijvoorzitter als de tweedekamerfractie hebben zich met die zaak bemoeid en aangetoond dat de verdachtmakingen volkomen in strijd zijn met de feiten.

De brief uit Purmerend heeft de redactie bereikt, vergezeld van een verzoek om te worden afgedrukt in de Radikalenkrant. Afgezien van het feit dat de hele korrespondentie anderhalve pagina zou vergen — en zoveel ruimte is beslist niet beschikbaar — en dat brieven die naar alle actiecentra zijn gestuurd, en dus overal gelezen kunnen worden, voor 'n krant niet interessant zijn, zijn er ook nog andere redenen waarom niet tot plaatsing kan worden overgegaan.

Ook in de PPR zijn — uiteraard — conflicten mogelijk. Maar het is minder „uiteraard” dat die conflicten ook in onze partij in de openbaarheid komen in de vorm van ongenueanceerde bescauldigingen. Iedereen moet er van uitgaan dat er ruim voldoende openheid is om een konflikt te kunnen onderzoeken op zijn oorzaken. Blijkt dat die mogelijkheden er onverhoopt niet zijn, dan kan men alsnog grover geschut in stelling brengen.

Wat nu is gebeurd kan iedereen weten: in de landelijke pers verschenen publicaties over een konflikt binnen de PPR, op een moment dat niet vast stond of er een gegronde reden was voor dat konflikt. Deze publicaties moeten een negatief effect hebben gehad op de publieke opinie, wat voor een politieke partij bijzonder zwaar telt.

Het besluit om geen ruimte te besteden aan deze materie kan natuurlijk worden uitgelegd als een vorm van censuur; het woord censuur laat zich namelijk op vele manieren inhouden geven. In verband hiermee moet dan worden opgemerkt dat dit blad al heel wat kritiek van lezers heeft verwerkt, en dat ook in dit juni-nummer weer doet, getuige een brief van de heer Schilderman. Maar op het moment dat een publicatie geen enkel positief effect kan hebben, en hoogstwaarschijnlijk sterk negatief voor de partij kan werken, menen wij het recht te hebben een bijdrage te weigeren. Waarvan dan wel melding wordt gemaakt, met opgave van redenen. - Redactie.

PAK-Brabant richt stuurgroepen op voor de begeleiding van de graktie in de Staten. Circulaires e.d. zijn al de deur uit. Nog niet bereikte geïnteresseerden kunnen zich voor inlichtingen wenden tot K. van Erp, Primulastraat 40, Rosmalen.

DE „RADIKALE” RADIKALEN

Nu, twee jaar na de oprichting van de PPR, begin ik op z'n zachtst uitgedrukt, te twifelen aan de radicaliteit van onze o zo progressieve partij.

Mijn verwachting dat de PPR een duidelijk en radikaal gezicht zou krijgen, is behoorlijk de grond ingeboord. Om maar eens enkele punten te noemen:

Waarom heeft de PPR zich niet solidair verklaard met de strokartonarbeiders, die terecht in opstand kwamen?

Waarom werd er geen steun gegeven aan de arbeiders bij Werkspoor in Utrecht?

Waarom geen openlijke steun aan de studenten van de pedagogische academie te Beverwijk?

Waarom zijn de Maagdenhuisbezitters toentertijd niet gesteund?

Als overal maar doordringt dat het niet alleen om dit behoud gaat, maar ook om het meerdere van de kwaliteit van ons hele menselijke leefmilieu dan zal men ook begrijpen, dat de nu aan de gang zijnde strijd voor een beter leefmilieu niet de strijd is van wat „zielige” natuurbeschermers, maar de strijd van mensen die begrijpen waarom het gaat in hun meest directe leefomgeving: om hun eigen leefmogelijkheden. Beheer met inbegrip van verandering in plaats van behoud.

Michel van Hulten

Een verklaring voor deze allerninst radikale opstelling, moet men naar mijn mening vooral zoeken in het toenemend aantal vakbondsbonzen die onze geleerden „versterken”.

Ja, versterken tussen aanhalings-tokens, want ook deze vakbondslieden zijn niet bepaald progressief te noemen.

Het NVV, NKV en het CNV zijn veruit verantwoordelijk voor de toestand waar de arbeiders zich op het ogenblik in bevinden.

Deze vakbonden die, zo nu en dan als het hun uitkomt, wel eens spreken over staking etc. laten zich voor het karrefje spannen van de machthebbers in ons land. Er is wel een verklaring voor de toeloop van vakbondsbonzen naar onze partij.

Door het vooral in de beginfase nog niet erg duidelijke gezicht zagen deze lieden onze partij als een soort PvdA minus Nieuw-Links.

Door hun dominerende positie in de PPR, wat al blijkt uit het zich niet solidair verklaren met de arbeiders, is de radicaliteit van onze club in gevaar gekomen.

De maatschappelijke achterhoede in het algemeen en de arbeidersstudenten en scholieren (waartoe je zelf behoort) in het bijzonder waarmee je je solidair voelt krijgen geen steun omdat er toevallig een stel „realistische vakbondsbonzen” het idee hebben om op hun manier van de PPR een progressieve partij te maken, namelijk een conservatieve VAKBONDSPARTIJ.

Het heeft op deze manier weinig zin lid te blijven van de PPR, want niets meer dan de radicaliteit bindt mij aan deze partij.

Paul Schilderman,
Harderwijk.

SPOED MET PROGRESSIEF AKKOORD

Met belangstelling hebben wij in de Radikalenkrant van april 1970 gelezen, dat 350.000 kiezers in het zuiden des lands in de eerste plaats voor de PPR te vinden zullen zijn.

Helaas waren ze op 18 maart jl. nog niet zo radikaal, ook niet in Limburg, om voor de PPR te kiezen.

Er zijn nog meer politieke groe-

peringen die deze 350.000 volgaarne tot hun aanhang willen rekenen, bijvoorbeeld D'66, maar op 18 maart 1970 waren ze nog niet zo democratisch zesensteg. Wat de achtergronden zijn van het niet kiezen van de 150.000 in Limburg en de 200.000 in Brabant wordt ook in het artikel „reële radicaliteit” niet duidelijk.

Even terzijde: wij moeten niet vergeten, dat zich in elke politieke groepering moeilijkheden voordoen. Persoonlijke ambities laten links en rechts haar in de pap waaien, de PPR kan er ook al over meepraten.

Maar om terug te komen op de kern van de zaak, realiteit in cijfers, zoals in het artikel wordt gesteld, betekent nog altijd, dat negen statenleden rechtstreeks voor de PPR zijn gekozen en dat tien PPR-leden via een PAK in Provinciale Staten zijn gekomen. Dit houdt inderdaad in, dat de koers reëel verlegd moet worden en dat is, jammer genoeg, te lang over het hoofd gezien.

Realiteit betekent ook, dat vele kiezers zou moeten worden duidelijk gemaakt, waarom ze de ene dag voor de ene klup en de volgende dag op de andere klup moeten kiezen.

Waar blijft dan de duidelijkheid, die wij in de PPR nastreven? Als je de eerste stap hebt gezet naar een politieke concentratie kun je niet meer terug. Je maakt je wel bijzonder ongeloofwaardig als je zegt, dat je later wel zo'n samenwerking wil.

In ons programma staat de stelling: „De samenwerking met anderen staat voorop” en verder „over welke punten kunnen wij het politiek (met andere) eens worden?” Dat heeft consequenties.

Wij zijn het er mee eens, dat de PPR initiatieven moet ontplooiën om snel tot een progressief akkoord te komen.

Wij spreken daarom als ons oordeel uit, dat deze gehele zaak moet worden voorgelegd aan een partijcongres, want wij hebben hier te doen met een belangrijke politieke beleidslijn, waarover alle leden van de PPR zich zakelijk moeten kunnen uitspreken.

H. Wagter,
Den Bosch,
C. Dietvorst,
Raamsdonksveer.

VORMINGSCENTRUM DE HAAF

18—25 juli: ANTIZIONISME-ANTISEMITISME?

Een zomerweek over de positieve en negatieve gevoelens en beoordelingen rondom de staat Israël. Bij het zich rekenschap geven van de betekenis van Israël te midden der volken komt onze historische, culturele en godsdienstige betrokkenheid zó beslissend in het geding, dat antizionisme verdacht veel lijkt op antisemitisme. Is dit schijn, of is deze verdenking terecht?

Prijs / 88,— per persoon.

Studerenden en kinderen speciale tarieven.

Opgave en inlichtingen:

Vormingscentrum De Haaf - Natteweg 9 - Bergen (N.-H.)
Telefoon (02208) 41 41

VORMINGSCENTRUM DE HAAF

1—8 augustus: EEN HAND VOL RUST

Een zomerweek speciaal bestemd voor ouderen. Als oudere of wat ouder wordende is het op het ogenblik misschien allemaal niet meer zo goed te volgen: aktie! aktie!

In deze week gaan we op zoek naar een hand vol rust voor ons zelf, onze kinderen en kleinkinderen.

Prijs / 88,— per persoon.

Opgave en inlichtingen:

Vormingscentrum De Haaf - Natteweg 9 - Bergen (N.-H.)
Telefoon (02208) 41 41

KRANT

Radikalen

Uitgave van de Stichting Radikalenkrant
Savelsbos 19 - Amsterdam

directie: R. Bouwens, J. Heytel, D. Visser
redactie: St. Brokerhof, J. C. Lieske, S. A. Mol (hoofdred.), J. C. Schulte (eindred.).

redactie-adres: Van Collienstraat 22, Nw. Loosdrecht. Telefoon (02158) 18 58.

abonnement: f 6,— per jaar

advertenties en abonnementen: Savelsbos 19, Amsterdam-Nrd. Giro 1810200 van de Stichting Radikalenkrant te Amsterdam
advertentietarieven worden op aanvraag toegezonden

Buro Politieke Partij Radikalen: Keizersgracht 138, Amsterdam. Telefoon (020) 22 73 42.

MET VERTRAGING ZONDER VERRASSINGEN

EEN NIEUW D.B.

Twee weken later dan de bedoeling was had op 8 juni het nieuwe dagelijkse bestuur zijn eerste vergadering. De vraag waar een groot aantal exemplaren van de Radikalenkrant van mei — met kandidatenlijst, stembiljet enz. — is gebleven heeft nog steeds zijn antwoord niet gekregen. Aangezien in Gelderland de meeste vermissingen zijn gekonstateerd en aangezien de kranten voor de leden in die provincie alle per enveloppe vanuit het partijbureau werden verzonden (de adresbandjes waren op) is er een heel sterk vermoeden dat de PTF verstek heeft laten gaan.

De verkiezingen hebben geen grote verrassingen opgeleverd. Vorig jaar werd het advies van de

kerngroep geheel overgenomen, dit keer werd één afwijking gekonstateerd. Tine Jager, die in het kerngroepadvies voor de tien bestuursleden (exklusief voorzitter) 13e stond genoteerd kwam als achtste uit de bus en is dus in het nieuwe DB teruggekeerd. De verkiezing van een voorzitter is een spannende zaak geworden; op totaal 777 uitgebrachte stemmen kreeg Tonnaer er 28 meer dan Van Hulten. Doordat Van Ruiten 45 stemmen behaalde heeft geen der kandidaten een absolute meerderheid behaald. Voordat met het tellen der stemmen begon werd evenwel door de aftredende DB-leden beslist dat een relatieve meerderheid voldoende zou zijn:

De uitslagen zijn als volgt:

VOORZITTERSVERKIEZING

Jacques Tonnaer 380 stemmen
Van de andere kandidaten kreeg: Michel van Hulten - 352 stemmen
Ton van Ruiten - 45 stemmen

Poelstraat 15, Schinveld

Telefoon (045) 25 39 81 (p)

Telefoon (045) 25 11 22 (k)

UITSLAGEN OVERIGE BESTUURSLEDEN, MET DAARBIJ DE TAAKVERDELING BINNEN HET NIEUWE DB:

Sam Mol 530 stemmen	Van Colleenstraat 22, Nw Loosdr. hoofdredakteur, tevens vice-voorzitter	Telefoon (02150) 1 36 51 (k)
Hemmo Vroom 522 stemmen	Dorpsstraat 16, Middelle (NH) politiek sekretaris	Telefoon (02158) 18 58 (p)
Dik van Kleef 484 stemmen	Zeelandstraat 62 III, Amsterdam sekretaris	Telefoon (02992) 4 27
Jan van Eupen 462 stemmen	Hoogstraat 38, Woudrichem opbouwfunctionaris	Telefoon (020) 42 05 66 (p)
Jan Pot 438 stemmen	Daelwijcklaan 35, Utrecht organisator verkiezingskampagne	Telefoon (020) 22 39 55 (k)
Nico Keek 437 stemmen	Marius Bauerstraat 185, A'dam penningmeester	Telefoon (01833) 3 70 (p)
Sjef Huijbregts 408 stemmen	J. Janszplantsoen 9, Odijk opbouwfunctionaris	Telefoon (01833) 6 91 (k)
Tine Jager-van Lonkhuyzen 405 stemmen	Pijnsweg 117, Heerlen opbouwfunctionaris	Telefoon (030) 44 00 04 (p)
Gerard van Pijkeren 393 stemmen	Passestraat 48, Elburg organisator verkiezingskampagne	Telefoon (030) 1 56 41 (k)
Leo Jansen 362 stemmen	Adm. Helfrichlaan 67, Dieren opbouwfunctionaris	Telefoon (020) 17 02 34 (p)
		Telefoon (020) 15 68 22 (k)
		Telefoon (03405) 27 74 (p)
		Telefoon (03438) 22 41 (k)
		Telefoon (045) 71 49 83
		Telefoon (05250) 11 65 (p)
		Telefoon (05250) 13 41 (k)
		Telefoon (08330) 52 21 (p)

De rest van de verkiezingsuitslag wordt van belang op het moment dat binnen een jaar een van de thans gekozen DB-leden aftreedt. Zoals ook het afgelopen jaar het geval is geweest komt dan een plaats vrij voor de eerstvolgende van de uitslagenlijst, tenzij een algemene vergadering op dat moment anders beslist. De overige 17 kandidaten werden door de kiezers in de volgende volgorde gezet:

Mevr. J. v. d. Bosch-v. d. Hulst - 312 stemmen	Hub Lambregts - 167 stemmen
Henk Branderhorst - 296 stemmen	Wilhelmus Smout - 117 stemmen
Piet Bierma - 270 stemmen	Johannes Bos - 109 stemmen
Stephanie Brokerhof - 270 stemmen	Joseph Geerts - 107 stemmen
Alex Reinders - 263 stemmen	Gied Mommers - 107 stemmen
Antoine Jacobs - 237 stemmen	Peter Terpstra - 97 stemmen
Karel Becker - 200 stemmen	Christiaan de Boer - 91 stemmen
Ferry Dobbelaer - 182 stemmen	Theodorus Bot - 64 stemmen
E. Talstra - 181 stemmen	

DE P.P.R. IN STATEN- EN RAADSVERKIEZINGEN

Op het partijcongres van 13 juni zijn bij herhaling opmerkingen gemaakt over samenwerkingsverbanden. Uit de verkiezingsuitslagen van 18 maart en 3 juni werden uiteenlopende konklusies getrokken; de één meende dat de PPR er goed aan doet afzonderlijk op te treden, de ander wenste een verbreding van de samenwerking met andere progressieve partijen. Wie van mening is dat hij/zij uit de verkiezingsuitslagen konklusies kan trekken mag met onderstaande tabel in de hand zijn/haar gang gaan. Deze tabel is niet volledig; van een aantal plaatsen werden geen uitslagen binnen gebracht. Er is evenwel voldoende cijfermateriaal voor een overzicht.

De letters in de eerste kolom geven aan:

A: PPR trad zelfstandig op

B: PPR met PvdA, met PSP of met PvdA en PSP

C: PPR met D'66

D: PPR met combinaties van PvdA, PSP, D'66 en soms nog andere groeperingen.

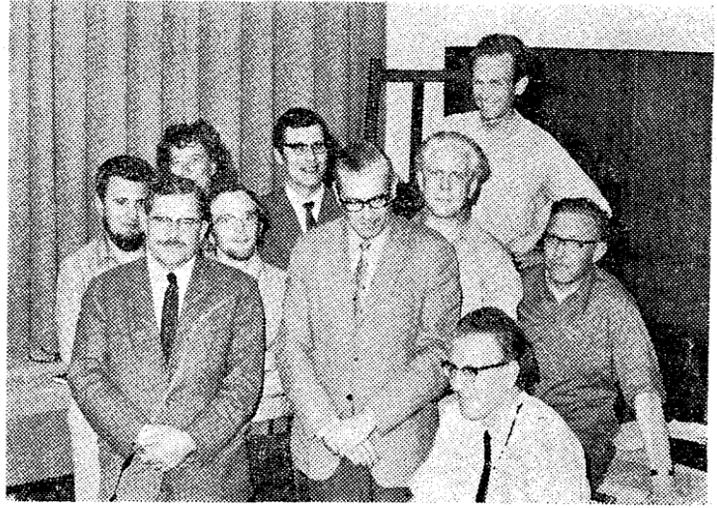
Groningen	staten	raad	Drente	B	42,8	42,6
Groningen	A	2,3	1,8	C	3,6	2,4
Vlagtwedde	A	0,9	1,9	B	35,2	29,3

Friesland			Overijssel			
Leeuwarden	B	40,3	36,8	B	32,7	31,6
Daarderadeel	B	58,1	63,2	B	33,1	32,8
Opsterland	B	37,9	31,7	B	12,8	7,9
Smallingerland	B	34,0	34,1	A	—	2,2
Sneek	B	29,8	27,0	B	35,0	37,9

Gelderland						
Arnhem	B	35,0	31,0			
Nijmegen	A	5,0	5,3			
Didam	A	3,4	9,2			
Gorssel	B	27,3	30,7			
Harderwijk	D	19,4	15,8			
Losser	A	—	7,1			
Putten	B	14,9	13,9			
Wijk. b. Duurst.	B	21,6	8,7			

Utrecht						
Utrecht	B	34,3	33,4			
Zeist	B	23,5	19,4			
Baarn	A	—	1,9			
De Bilt	B	22,7	19,3			
Breukelen	A	—	7,0			
Bunnik	B	14,9	12,0			
Driebergen	D	29,2	30,6			
Harmelen	B	12,0	13,1			
Jutphaas	B	20,8	20,1			
Maarssen	C	7,7	5,2			
Amersfoort	B	28,1	26,8			

Noord-Holland						
Amsterdam	A	2,9	1,6			
Amstelveen	A	3,6	3,7			
Den Helder	A	2,0	1,8			
Hilversum	D	40,2	33,1			
Zaandam	A	4,9	7,3			
Velsen	C	13,5	10,5			
Alkmaar	B	5,7	3,6			
Blaricum	B	17,6	19,2			
Bovenkarspel	A	20,6	20,0			
Bussum	B	5,2	5,0			
Heemskerk	C	15,4	11,3			
Krommenie	A	4,9	7,9			
Laren	A	19,5	11,9			
Purmerend	B	36,4	29,8			
Texel	B	32,4	26,6			
Weesp	D	47,5	38,9			
Wormerveer	B	30,9	31,8			

Van links naar rechts (d.w.z. ruimtelijk, niet politiek) de leden van het nieuwe DB: Huijbregts, Van Kleef, Tine Jager, Van Pijkeren, Tonnaer, Pot, Mol, Vroom (boven), Keek (onder), en Van Eupen. Jansen was door vakantie niet aanwezig.

VORMINGSCENTRUM DE HAAF

11—18 juli: VROUW-MAN-MAATSCHAPPIJ II

Omdat de zaak „Vrouw-man-maatschappij“ overal — en terecht — in discussie is, wagen wij het erop deze zomer een tweede week over dit thema te beleggen. Het programma is nagenoeg gelijk aan dat van de week 27 juni—4 juli.

Prijs f 88,— per persoon.

Studerenden en kinderen speciale tarieven.

Opgave en inlichtingen:

Vormingscentrum De Haaf - Natteweg 9 - Bergen (N.-H.)

Telefoon (02208) 41 41

Zuid-Holland						
Rotterdam	A	1,6	0,9			
Den Haag	A	1,8	1,4			
Delft	A	3,8	4,0			
Dordrecht	B	3,1	2,3			
Leiden	A	2,6	2,1			
Rijswijk	A	2,1	2,4			
Schiedam	B	37,8	35,8			
Vlaardingen	A	1,6	1,2			
Spijkensisse	B	40,9	41,5			
Voorburg	B	21,8	15,7			
Voorhout	A	9,3	15,4			
Zoetermeer	A	2,5	6,4			
Wateringen	A	8,5	9,4			
Brielle	B	36,4	26,4			
Gouda	A	3,2	5,1			
Leiderdorp	B	20,1	13,8			
Leidschendam	B	18,1	14,2			
Maassluis	C	15,3	10,0			
Noordwijkerh.	A	2,0	4,6			
Noordwijk	A	7,1	11,2			
Oegstgeest	A	3,6	4,4			
Pijnacker	A	15,2	14,0			
Ridderkerk	A	2,0	1,5			

Zeeland						
Vlissingen	B	41,7	41,5			

Noord-Brabant						
Breda	B	18,9	14,7			
Eindhoven	B	19,0	13,5			
Helmond	B	18,7	8,8			
Den Bosch	B	18,4	10,6			
Tilburg	A	—	3,0			
Bladel en Netersel	B	7,1	7,1			
Best	B	13,2	10,1			
Bergen op Zoom	B	15,7	8,2			
Geldrop	D	31,0	16,5			
Gilze en Rijen	B	10,2	2,2			
Goirle	B	11,8	22,3			
Oosterhout	A	—	5,5			
Oss	A	—	3,1			
Rosmalen	B	5,8	4,3			
St. Oedenrode	B	10,0	4,5			
Son en Breugel	B	9,1	14,5			
Veldhoven	D	21,8	21,9			
Vught	B	10,6	4,5			
Vlijmen	B	8,7	1,4			

Limburg						
Maastricht	A	4,5	6,2			
Venlo	C	9,8	7,4			
Beek	B	12,5	3,2			
Kerkrade	A	5,3	8,4			
Brunssum	A	13,2	20,6			
Geleen	B	16,8	6,5			
Heerlen	B	21,0	14,3			
Hoensbroek	B	53,0	10,0			
Roermond	B	18,0	8,3			

Vooral in het zuiden van het land moeten grote verschillen tussen de uitslagen van de staten en de raadsverkiezingen worden verklaard uit de deelneming van lokale lijsten bij de raadsverkiezingen.

KIESKRINGEN KRIJGEN LAATSTE WOORD BIJ SAMENSTELLING KANDIDATEN- LIJSTEN TWEEDE KAMER

In afwijking van wat de kerngroep (25 april) voor ogen heeft gestaan is het congres van 13 juni tot het besluit gekomen dat elke kieskring in de gelegenheid moet zijn haar eigen kandidatenlijst op te stellen voor de Tweede Kamer-verkiezingen van volgend jaar. Wel zal — zo was de opinie — geprobeerd moeten worden om tot een zekere harmonisatie te komen. De procedure die dit najaar zal worden toegepast komt in grote lijnen op het volgende neer.

Fase 1: Per kieskring beraden de actiecentra zich op de vraag of men al dan niet met andere kieskringen samen een kandidatenlijst zal opstellen. Er vindt ook overleg plaats met kamerfractie en landelijk bestuur over de gewenste samenstelling van de lijsten.

Fase 2: Per kieskring worden — na rondzending van de informatie die in de eerste fase zijn verkregen — de leden namen gevraagd van mogelijke kandidaten.

Fase 3: Van de aspirant-kandidaten wordt een bewilling gevraagd; tevens een rits persoonlijke gegevens.

Fase 4: De gegevens van de vorige fase gaan naar de leden, waarbij per kieskring wordt uitgemaakt of daarbij een advies zal worden gevoegd.

Fase 5: De actiecentra kunnen bijeenkomsten beleggen om de leden (en belangstellenden) de aspirant-kandidaten aan de tand te voelen.

Fase 6: Elk lid maakt per kieskring een volgorde-lijst.

Fase 7: Op een kieskringkongres of provinciaal congres stellen de leden de definitieve lijst samen. Opgemerkt moet nog worden dat het partijcongres heeft besloten dat niet-leden kunnen worden gekandideerd, maar dat alleen leden over de kandidatenlijsten mogen beslissen.

VORMINGSCENTRUM DE HAAF

11—18 juli: HAPPENING HAMLET

Een bijzondere Hamletweek. Niet over de vraag: „Wie was Hamlet?“, maar wie is Hamlet? Onze tijd, gebundeld in één happening, die de vorm en de naam Hamlet krijgt van Shakespeare. Waarom Hamlet? Daarom!

Prijs f 88,— per persoon.

Studerenden speciaal tarief.

Opgave en inlichtingen:

Vormingscentrum De Haaf - Natteweg 9 - Bergen (N.-H.)
Telefoon (02208) 41 41

VORMINGSCENTRUM DE HAAF

4—11 juli: MYTHO-LOGIES

Een zomerweek over de rol van de mythe in ons leven.

Ook in deze tijd worden astrologie-rubrieken gespeld en creëren we Witte Reuzen en Grote Vergelers. Kortom we vinden het occulte erg spannend.

Prijs f 88,— per persoon.

Studerenden en kinderen speciale tarieven.

Opgave en inlichtingen:

Vormingscentrum De Haaf - Natteweg 9 - Bergen (N.-H.)
Telefoon (02208) 41 41

OKTOBER-KONGRES ZAL ZICH UITSPREKEN OVER TOEKOMST P.P.R.

Het partijcongres van 13 juni had zich volgens de agenda in de middagen uitvoerig moeten bezighouden met sociaal-ekonomische vraagstukken. De verkiezingen van 18 februari en 3 juni leverden evenwel zoveel stof voor discussie op, dat er niets van is gekomen. Een meerderheid van de kongresgangers liet weten, de positie van de partij onder de loep te willen nemen, en nadat Paul Janssen — die een inleiding had geprepareerd — had laten weten daarvan graag af te zien, was er geen enkele belemmering, van de agenda af te wijken. Aan het eind van het debat dat daarop volgde werden enkele moties aangenomen; in één daarvan werd de kamerfrakties gevraagd te bevorderen dat verkiezingen voortaan zullen worden gehouden tijdens weekeinden; in een andere werd het bestuur verzocht contact op te nemen met de uitgetreden AR-radikalen om na te gaan hoe hun toetreden tot de PPR kan worden bevorderd.

Besloten werd ook een commissie in te stellen die in de komende maanden alle factoren zullen bijeenbrengen die een antwoord moeten geven op de vraag: wat moet er met de PPR gebeuren? Nadat het partijbestuur een advies heeft uitgebracht zal deze materie worden voorgelegd aan een partijcongres dat rond de datum van 1 oktober zal worden gehouden.

KRITIEK OP MERTENS

Veenhoff uit Groningen pakte stevig uit tegen NKV-voorzitter Mertens die het naar zijn mening op een essentieel punt had laten afweten tijdens de verkiezingscampagne. De PPR is bedoeld om datgene dat de vakbeweging heeft bereikt veilig te stellen. Mertens zelf zegt dat het beleid van de regering-De Jong ingaat tegen de belangen van de werknemers; maar als puntje bij paaltje komt weigert hij zijn mensen te zeggen, welke partijen de belangen van de werknemers wel kunnen behartigen.

Theunis - Utrecht toonde zich niet zo ontevreden met de verkiezingsuitslagen. Hij moest wel erkennen dat er een zekere inzinking was voor het PAK, maar de idee van het progressieve akkoord vond hij niettemin zo waardevol dat hij wilde blijven streven naar een bundeling van alle progressieve krachten in ons land.

Buddingh', Hilversum sloot daarbij aan door erop te wijzen dat de brede samenwerking bij de gemeenteraadsverkiezingen in zijn woonplaats (PPR, PvdA, PSP en D'66) een goed resultaat had opgeleverd. Mede doordat enkele leden van de PvdA zich hadden teruggetrokken waren er vele nieuwe gezichten opgedoken, en daarmee ook een nieuwe mentaliteit. Vooral protestants-christelijke kiezers moet dat hebben aangesproken, waaruit het goede resultaat kan worden verklaard. D'66 — aldus Buddingh' — doet landelijk denken aan een politieke speelgoedwinkel, maar ik ben ervan overtuigd dat ook die partij binnenkort kleur zal kennen.

burg) trok uit de verkiezingsresultaten in Limburg (deze zijn elders in dit blad afgedrukt) de konklusie dat de PPR op eigen benen verder moest gaan. Van Doesum, Nijmegen, kwam met een motie waarin de tweede kamerfraktie werd gevraagd te bevorderen dat verkiezingen voortaan op zaterdag of zondag zullen worden gehouden. Hij verwachtte daarvan een grotere opkomst. Bovendien wenste deze motie een verruiming van de mogelijkheden om bij volmacht te stemmen, terwijl ook stemmen in andere dan de aangewezen stembureaus en gemeenten mogelijk moest worden. Bij de stemmingen die aan het eind van het debat werden gehouden werd alleen beslist over het stemmen tijdens de weekeinden. Jacques Aarden zegde zonder meer toe dat hij dit idee zou opwerpen.

NAAR EEN NIEUWE, PROGRESSIEVE PARTIJ

Kwakkenbos uit Breda kon het in principe wel eens zijn met de kritiek die op Mertens was gericht, maar hij zag er geen mogelijkheden in daarmee verder te komen. Als we iets met de werknemers willen bereiken dan moeten we hen politiek bewust maken. Een aantal vakbondsbestuurders dat ook niet gelukkig is met de voorzichtige koers van Mertens en diens aanhangers heeft kort geleden (in Bentveld) beaardslaagd over de vraag hoe de vakbeweging in een werkelijk progressieve richting kan worden omgebogen.

Wat de verkiezingen betreft: het PAK in Breda heeft uit de uitslagen gekonkludeerd dat alle progressieve partijen en groepe-

daarbij vooral om gaan de AR-radikalen vertrouwd te maken met de idee van een niet-konfessionele partij, waartegen zij nog bedenkingen hebben. De oorspronkelijke tekst van deze motie was vrij lang en niet op alle punten duidelijk. Een deel van de aanwezigen meende daardoor te hebben beluisterd dat de PPR haar niet-konfessionele karakter zou moeten verwateren om de AR-radikalen tegemoet te komen. Dit misverstand, dat later heel duidelijk uit de wereld werd geholpen, speelde mee in de reacties van enkele volgende sprekers.

VANUIT PAK NAAR SAMENBUNDELING

Van Hulten, Lelystad wilde twee mythen de wereld uit helpen. De eerste was dat alle werknemers progressief zouden zijn. Naar zijn mening waren er conservatieve lummels, zoals men die in alle andere groepen kon aantreffen. De tweede mythe was die van een eventuele samenwerking met een groep AR-radikalen. Hij wilde de AR-radikalen als groep niet als een potentiële bondgenoot zien, en dus ook niet als zodanig binnen de PPR halen. Alleen individuele ARP-radikalen zijn voor ons als lid aanvaardbaar.

Wat onze partij betreft, aldus Van Hulten, we mogen blij zijn als we volgend jaar onze 3 zetels kunnen behouden. Maar we moeten niet vergeten dat we al heel wat hebben bereikt. Door ons toedoen is er heel wat aan de hand in de ARP en in de PvdA. Het PAK in Lelystad heeft intussen gekonkludeerd dat de PPR als partij niet verder kan, en ook niet mag gaan. De mensen die in het PAK hebben samengewerkt weigeren volgend jaar uiteen te gaan om zich weer achter de dan afzonderlijk opererende partijen te scharen. Daarom gaat het PAK-Lelystad proberen met al die anderen die in PAK-verbanden samenwerken van onderop iets te doen aan de vorming van een nieuwe progressieve partij. Lukt dat dan zullen de partij-toppen wel moeten volgen.

Van Eupen, Woudrichem, aanhankelijk op Van Hulten: we moeten inderdaad naar een nieuwe partij en het partijbestuur van de PPR moet dus de opdracht krijgen daaraan te werken. Wij moeten de PvdA zien als een belangrijke partij in het parlement, en daarnaast moeten er actiegroepen zijn die buiten het parlement verschillende vormen van oppositie waar- maken.

KRITISCHE VAKBONDSBESTUURDERS

Van Gorkum uit Zeist ging nog even in op de kritiek die Mertens te verduren kreeg. Opgericht is, zo deelde hij mee, een Werkverband kritische vakbondsbestuurders, met deelnemers uit de drie erkende vakverbonden. Binnen de vakbeweging willen zij hun ideeën propagieren. In september zal deze groep een kongres beleggen, waaruit een alternatief actieprogramma voor de vakbeweging moet voortkomen. Het werkverband bestaat nu nog uit uitsluitend vakbondsbestuurders maar zal zich breder gaan stellen. Men kan zich voor dit verband opgeven bij de academie De Horst in Driebergen.

Jacques Aarden zag in het PAK (landelijk) het uitgangspunt voor een nieuwe progressieve partij. Wat de PPR betreft merkte hij op dat elke partij die in het parlement vertegenwoordigd wil zijn een kiezerspartij moet zijn; geen politieke groep voor intellectuele zelfbevrediging. De PPR is een partij met een idee, een partij die nog een functie heeft omdat ze het kristallisatiepunt is van progressieven. Daarom mag er van opheffen op dit moment geen sprake zijn. Laat het partijbestuur proberen om met andere partijen tot een nieuwe politieke groepering te komen. Lukt dat, wel, dan pas is het moment van zelfopheffing aangekomen.

Jacobs uit Den Haag was het niet met Aarden eens. Aangezien de PPR geen politieke macht blijkt te bezitten zou ze niet langer als partij moeten optreden. Jurgens, Amsterdam merkte op dat de PPR 3½ duizend betalende leden heeft, en dat zonder hun inspraak in geen geval kan worden besloten tot opheffing. Wat de AR-radikalen betreft wilde hij erkennen dat voor een bepaalde groep de konfessiona-

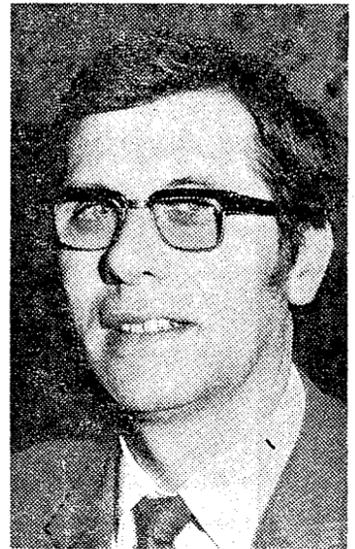
RADIKAAL IS NIET IDENTIEK AAN EXTREEM

Direkt aansluitend op dit debat besloot Tonnaer de vergadering met een toespraak waarin hij opmerkte in de allereerste plaats te willen optreden als teamleider. Als voorzitter zou hij uiteraard bij het politieke werk betrokken raken, maar daarvoor diene vooral de vele deskundigen ingeschakeld te worden waarover de partij beschikt.

Mijn persoonlijke mening is — aldus Tonnaer — dat we ons zelf niet mogen opheffen. Als partij zijn we nog altijd een sterke presiegroep voor anderen, en die functie moeten we blijven uitoefenen. We moeten verder gaan, en uiteraard streven naar zo goed mogelijke verkiezingsuitslagen, volgend jaar. Als nationaal en internationaal georiënteerde partij is het ons waarschijnlijk niet gemakkelijk gegaan, bij provinciale en gemeentelijke verkiezingen over te komen.

In ons optreden diene we aandacht te hebben voor buitenparlementaire acties, want die acties leggen de knelpunten in de samenleving bloot. Maar deze acties moeten wel gericht zijn op het werk dat wij in het parlement doen, en buitenparlementaire acties diene gericht te zijn op goede verkiezingsresultaten.

Laten we goed in het oog houden dat voor velen radikaliteit hetzelfde is als extremiteit. Dat is een misverstand, maar aan ons

ligt de taak ervoor te zorgen dat wij niet voor extremen worden aangezien. Als wij een betere keuze willen zijn voor konfessionelen dan moeten we begrijpen dat de konfessionele kiezers in ons geen alternatief zien als wij als extreem te boek staan. Bovendien: een gematigd-radikale partij is voor de konfessionele partijen veel gevaarlijker dan een extreem-radikale partij.

zo diep wortelt dat met hen een gesprek kan worden gevoerd over hun toetreden tot de PPR. Wellicht heeft die groep haar eigen methoden om politiek te bedrijven; die moeten we dan erkennen.

Rottinghuis, Amsterdam, trok de konklusie dat de PPR een vergeefse gooi heeft gedaan naar geloofwaardigheid. De PPR lukte dat niet, de kabouters wel. Het verschil kan hierin liggen dat de PPR over bejaarde-problemen debatteerde terwijl de kabouters een paar bejaarden op een bakfiets zette en naar het Amsterdamse bos reed. Als politieke partij kan men het zich niet veroorloven met verkeerde methoden te werken. In een zelfstandig verder gaan van de PPR zag ook hij niet veel.

Wernink, Eindhoven voelde er niets voor de partij op te heffen binnen een jaar voor de kamer-verkiezingen. Die verkiezingen moeten ons nog een kans geven; daarna zullen we beslissen over de toekomst.

Van Eerd uit Oegstgeest herinnerde eraan dat de PPR in samenwerking met andere partijen werkgroepen vormde, waaruit veel werk is gekomen. Hij stelde een bezinningsweekeinde voor om alle facetten van de partij eens degelijk op een rijtje te zetten.

Van Pelt, Purmerend wilde een ineenvlechting van de ideeën van Kwakkenbos en Van Hulten (vanuit het PAK naar een nieuwe partij). Hij had geen behoefte om te gaan praten met de AR-radikalen en kwam tenslotte met twee moties. De ene wilde het kongres laten constateren met de verkiezing van Tonnaer een opeenhoping van openbare functies had plaatsgevonden die in strijd is met artikel 45 van het partijprogramma. De andere motie eiste van Aarden nadere uitleg over een interview met hem in de Volkskrant van 5 juni waaruit te konkluderen zou zijn dat Aarden afstand wil nemen van de extreme vleugel in de PPR.

Hagenaar uit Bergen op Zoom vond de PvdA een te dubieuze partij om in op te gaan.

BERAAD OVER TOEKOMST

Einmahl uit Hintham (N.-B.) kon zich niet voorstellen dat hij straks politiek stelling zou moeten nemen tegen mensen met wie hij bij de statenverkiezingen in PAK-verband samenwerkte. Daarom wilde hij een uitgebreide studie laten maken van alle mogelijkheden die de PPR heeft, om het resultaat daarvan te bespreken op een kongres in het najaar. Daar zou dan een beslissing genomen kunnen worden.

Partijvoorzitter Tonnaer stelde daarvoor voor een studiekommissie te vormen uit vertegenwoordigers van alle provincies.

BESLUITEN

Na nog enkele korte discussies werd aangenomen de motie van Van Doesum om de tweede kamerfraktie te vragen, haar best te doen dat verkiezingen voortaan op zaterdag- of zondagen zullen worden gehouden.

Aangenomen werd ook de motie van Vroom, die door nog anderen mede was ondertekend, om een gesprek te beginnen met de AR-radikalen, met als belangrijkste doel hun weerstand tegen een niet-konfessionele partij te overwinnen.

De motie Schulte die opheffing van de PPR voorstelde en de vorming van een nieuwe partij samen met AR-radikalen verdween in de door Einmahl voorgestelde studiekommissie. Die kommissie moet op een zodanig tijdstip een rapport gereed hebben, dat dit in de nazomer naar de aktie-centra kan worden gestuurd. Rond 1 oktober zou op een kongres over dat rapport en een bijgevoegd bestuursadvies beslist moeten worden.

Van Pelts motie inzake het Volkskrant-interview met Aarden werd door een meerderheid afgewezen en kwam daardoor niet in stemming. Van Pelts motie inzake de kumulatie van functies bij de nieuwe partijvoorzitter (de indier had uitdrukkelijk gezegd dat de nieuwe voorzitter erkend diende te worden) werd met grote meerderheid verworpen.

VORMINGSCENTRUM DE HAAF

25 juli—1 augustus: TONEELWERKWEEK

In deze week worden in groepjes van ongeveer vijf personen korte stukken in elkaar gezet, met de bedoeling deze voorstellingen regelmatig gedurende het verdere jaar te spelen binnen andere cursussen op „de Haaf”. Prijs f 25,— per persoon.

Opgave en inlichtingen:

Vormingscentrum De Haaf - Natteweg 9 - Bergen (N.-H.)
Telefoon (02208) 41 41

STOPPEN EN OPNIEUW BEGINNEN

Schulte — eveneens Hilversum — tape uit een heel ander vaatje. Voor hem stond vast dat de PPR geen toekomst meer heeft, omdat ze niet is overgekomen bij de konfessionele kiezers. Hij stelde in een motie voor de PPR op te heffen, om dan als politieke groep te blijven voortbestaan, contact te zoeken met de uitgetreden ARP-radikalen, en samen met hen een nieuwe partij te stichten, in de hoop dat die wel aantrekkingskracht zou hebben.

Mentz uit Purmerend stelde voor om zich met een heel duidelijk program op de werknemers te storten. In dat program zouden onder meer de volgende punten opgenomen moeten worden: medezeggenschap voor de werknemers, een 40-urige werkweek, 4 weken betaalde vakantie, uitbreiding van de woningbouw, socialisering van de grond, verkorting van de dienstplicht met een half jaar, besnoeiing van de defensiebegroting met een half miljard, en drastische maatregelen bij het onderwijs.

Hogervorst uit Klimmen (Lim-

ringen de handen moeten ineen slaan, om tot een nieuwe, progressieve partij te komen. Kwakkenbosch zou graag zien dat het PPR-kongres tot een zelfde konklusie komt.

Willemse uit Den Bosch meende dat een nieuwe progressieve partij een brok duidelijkheid zou brengen en sloot zich daarom bij het betoog van Kwakkenbos aan. Cremers uit Sittard weer erop dat in die Limburgse gemeenten waar de PPR zelfstandig optrad, ten opzichte van de statenverkiezingen winst werd geboekt. Maar in PAK-verbanden liep het fout. Een andere uitspraak van hem was, dat de PPR in het verleden te veel onderling heeft gedebatteerd, en te weinig gedaan aan de opbouw van een image, en ook te weinig heeft gedaan aan haar organisatorische uitbouw.

Vroom, Middelle, had de vorige dag het eerste deel van het ARP-convent meegemaakt, en daar contact gehad met de uitgetreden radikalen. Omdat hem was gebleken dat deze radikalen niet wisten of ze al dan niet naar de PPR zouden overgaan stelde hij in een motie voor, met hen in contact te treden. Het zou er

VORMINGSCENTRUM DE HAAF

8—15 augustus: KRITISCHE OUDERS!

Een zomerweek over onderwijsvernieuwing. Uitgaande van het recht op goed onderwijs kan men zich afvragen: wie zijn belanghebbenden, wie stelt hiervoor de eisen vast en welke verplichtingen vloeien hieruit voort? Een week voor ouders van middelbare scholieren, scholieren, onderwijzers, leden van oudercommissies en andere belangstellenden

Prijs f 88,— per persoon.
Kinderen en studerende speciale tarieven.

Opgave en inlichtingen:

Vormingscentrum De Haaf - Natteweg 9 - Bergen (N.-H.)
Telefoon (02208) 41 41

Radikalen

MAANDBLAD VAN DE PPR

SEPTEMBER 1970 (20)

25 CENT

VAN OPHEFFING PPR GEEN SPRAKE

Röntgenkommissie komt met drie adviezen:

- 1: Ons werk moet worden voortgezet.
- 2: Deelneming aan de verkiezingen-1971, in de nauwst mogelijke samenwerking met andere partijen.
- 3: Alle werfkracht richten op voormalige konfessionele kiezers.

Het volledige verslag van de Röntgenkommissie, dat ter discussie zal staan op een partijcongres van 17 oktober in Nijmegen, is afgedrukt op pagina 4.

Op 6 en op 20 augustus heeft een delegatie van de PPR gesprekken gevoerd met de voorlopige coördinatiegroep van de uitgetreden ARP-radikalen. Die voorlopige coördinatiegroep is samengesteld uit (op de foto van links naar rechts) Freek van Vliet, Hans Feddema, Wim Herstel en Pieter Bouma. (Zie artikel op pag. 3.)

Alle aktiecentra zullen dezer dagen een aantal exemplaren van het rapport van de Röntgenkommissie ontvangen. Het kongres van 17 oktober zal op grond van dat rapport tot een aantal uitspraken moeten komen, die de toekomst van de PPR uitstippelen. Het kongres zal dat moeten doen aan de hand van **SCHRIFTELIJK** ingediende voorstellen, die op 3 OKTOBER ontvangen moeten zijn op het partijbureau.

Alle aktiecentra wordt daarom dringend verzocht zich op korte termijn te bezinnen op het rapport van de Röntgenkommissie, en voorstellen die men het kongres wil doen met betrekking tot de toekomst van de PPR op een zodanig tijdstip te posten, dat de bezorging uiterlijk 3 oktober plaatsvindt. Aangezien het kongres niet kan beraadslagen over lange teksten en formuleringen die voor meerdere interpretaties vatbaar zijn dienen alle voorstellen behalve op hun inhoud ook op hun redaktie (kort, concreet) te worden bekeken.

Het kongres zal eerst in sekties vergaderen. Alle schriftelijk ingediende voorstellen komen in behandeling, nieuwe voorstellen kunnen NIET meer worden geaccepteerd. Elk voorstel dat tenminste één/derde van de stemmen krijgt in een sektie wordt doorgezonden naar de later te houden voltallige vergadering. Voorstellen die minder dan één/derde van de stemmen krijgen in een sektievergadering worden afgevoerd. Ook in de voltallige vergadering kunnen geen nieuwe voorstellen meer worden ingediend. Het partijbestuur zal voorstellen uit verschillende aktiecentra die inhoudelijk gelijk zijn maar in redakties iets uiteenlopen, samenvoegen.

KONGRESINFORMATIES

- 1: De aktiecentra vergaderen alle uiterlijk 1 oktober.
- 2: Voorstellen, de toekomst van de PPR betreffende, moeten uiterlijk 3 oktober schriftelijk zijn ontvangen op het Partijburo PPR, Keizersgracht 138, Amsterdam.
- 3: Alleen schriftelijk ingediende voorstellen kunnen op het kongres van 17 oktober in behandeling worden genomen.
- 4: Voor deelneming aan het kongres dient men zich te laten inschrijven, eveneens bij het partijburo, eveneens uiterlijk 3 oktober. Desgewenst telefonisch: 020-22 73 42. Na inschrijving krijgt men de kongresstukken thuisgestuurd.
- 5: Inschrijvingen na 3 oktober te richten aan: Mevr. B. Mahieu, Malvert 32-25, Nijmegen. Tel. 08800 - 3 62 57.
- 6: De inschrijvers ontvangen mededelingen over hoe het kongresgebouw te bereiken: Hotel Erica in Berg en Dal. Automobilisten zullen kunnen rijden aan de hand van speciaal aangebrachte richtingbordjes.
- 7: Er is een kinderreche met personeel aanwezig.
- 8: Meer gedetailleerde gegevens over werkwijze kongres, verzorging in het hotel enz. volgen in de Radikalenkrant die kort voor het kongres verschijnt.

Het kongres zal worden voorgezeten door Leo Jansen.

Nog steeds verkrijgbaar:

PPR OP AARDE

Nu voor slechts f 2,90 (inkl. portokosten) in uw brievenbus, na storting van dit bedrag op het gironummer van de PPR: 1575600 te Amsterdam.

Eveneens bij storting van f 2,90 op het PPR-gironummer 1575600 te Amsterdam verkrijgbaar, het

PAK-MEE RAPPORT.

Inschrijfformulier kongres

17-10-'70

Naam:

Adres:

Woonplaats:

Neemt deel aan het PPR-partijkongres van 17-10-'70 te Nijmegen. (Moet 3 oktober worden bezorgd op het Partijburo PPR, Keizersgracht 138, Amsterdam.)

VREDESWEEK 1970

Van 20 tot 27 september zal de vierde interkerkelijke „Vredesweek” worden gehouden. Het is goed dat er in de Radikalenkrant even melding van wordt gemaakt omdat het streven van de vredesweek veel gemeen heeft met de doelstellingen van de PPR. Over wat de Vredesweek wil bereiken kan men zich laten informeren bij het I.K.V. (interkerkelijk vredesberaad), Parkweg 20a, Voorburg.

De PPR en de verkiezingen van 1971

Voor die PPR-aanhangers die de partij als zodanig beslist niet verloren achten en op de eenmaal ingeslagen weg willen verdergaan is het rapport van de Röntgenkommissie niet alleen om zijn redaktie, maar ook om zijn inhoud een prettig leesbaar stuk. Te meer omdat de Kommissie bij alle vragen die zij wél opwerpt er één heeft laten liggen: als de PPR verder gaat, moet zij dat doen als partij, of misschien beter als politiserende beweging. In dat geval zou zij als organisatie blijven voortbestaan, maar niet langer deelnemen aan verkiezingen. Zeker is dat die vraag in een deel van de PPR leeft, ook bij enkele bestuursleden.

Wie het rapport met de gebruikelijke snelheid leest, en datzelfde doet met de vragen en antwoorden die in een bijlage zijn gegeven (zie pag. 4) kan moeilijk een andere indruk overhouden dan dat de PPR naar de mening van de kommissie stug moet doorgaan, als partij.

Dus inclusief deelneming aan de verkiezingen van volgend jaar.

Als men elke regel erg zorgvuldig overleest, dan mag het beeld misschien iets genuanceerder worden, want gezien de vraagstelling in de bijlage mag toch worden gekonkludeerd dat andere mogelijkheden aan de orde zijn geweest.

Die nuanceringslijnen lijken overigens weer te verdwijnen als men leest dat „de kommissie...”, en niet een meerderheid van de kommissie, meent dat de goede bedoelingen die de PPR in 1968 had nog steeds overeind staan, inclusief het winnen van de konfessionele kiezers voor een progressieve samenwerking. Elders lezen we dat voor de PPR de oogst op de velden staat.

Op het punt van onze relaties met andere progressieve partijen kon het rapport niet veel preciseren, omdat die relaties mede door die andere partijen worden bepaald. De kommissie vindt wel de meest aanbevelenswaardige manier én tevens de meest haalbare manier van een samenwerking, dat zelfstandige partijen volgend jaar met eigen lijsten uitkomen. Wel wordt daarbij aanbevolen een poging te doen om een tevoren gevormde alternatieve regering en regeringsprogramma te presenteren. Niettemin staat in de aansluitende passage van het rapport dat er nog vele andere mogelijkheden zijn, óók die van een gezamenlijke lijst van verschillende partijen. Meteen daarop leest men dan dat de kommissie het dagelijks bestuur aanbeveelt zich in te spannen om „de meest verregaande vorm van samenwerking te realiseren”. Dat zou dan die gekombineerde lijst moeten zijn, terwijl de kommissie even eerder als meest aanbevelenswaardig ziet een samenwerking met zelfstandige lijsten. Hier zijn kennelijk twee uiteenlopende gedachten aan bod gekomen, beide gesteund door de gehele kommissie (?).

Na het artikel van Drs. J. M. den Uyl in „Socialisme en Democratie” van augustus 1970 is deze tegenstelling overigens alleen nog maar van theoretische waarde.

Op pag. 313 lezen we immers: „Zoals de kaarten nu liggen lijkt de vorm van gekombineerde kandidatenlijsten de kansen voor een progressieve meerderheid eerder te schaden dan te bevorderen. Ditzelfde geldt nog sterker voor pogingen tot nieuwe partijvorming op basis van PvdA/PSP/PPR en D'66 onder de huidige verhoudingen. Het lijkt de zekerste manier om de beoogde meerderheidsvorming te blokkeren.

Voor pogingen om tot gemeenschappelijke lijsten te komen vóór de kamerverkiezingen van 1971 geldt, dat een mislukking schadelijker werkt dan het niet geprobeerd te hebben.”

Hieruit valt moeilijk iets anders te konkluderen dan dat de PvdA (of op zijn minst Den Uyl, maar zou in dit geval iets wezenlijk anders zijn?) het experiment met de PAK-lijsten niet wil herhalen. Daarmee is één van de twee aanbevelingen van de Röntgenkommissie, die elkaar lijken te bijten, komen te vervallen.

Onbegrip over dekonfessionaliseren

Bij de eerste ontmoeting met de uitgetreden ARP-radikalen (Werkgroep Bundeling) werd een brief overhandigd die kon worden beschouwd als een ingezonden stuk voor de Radikalenkrant. Afzender is de heer J. Hindriks, Paterswoldseweg 207 te Groningen. Voor zover na het artikel over het gesprek met de werkgroep op pag. 3 nog nodig, geeft ook dit schrijven een heel heldere kijk op de visie die men in een deel van de protestantse wereld heeft op de PPR. In de brief worden eerst enkele citaten aangehaald uit redevoeringen van Pieter Bogaers, een bezigheid waaraan ook de leden van de Werkgroep zich veelvuldig overgeven. Het betreft dit keer de uitspraak van Bogaers — van 27-4-'68 in Dronten — dat de PPR in de eerste plaats een tehuis is voor hen die tot dan toe op konfessionele partijen stonden, maar die in die partijen een beleid verwezenlijkt zien dat onvoldoende progressief is.

De heer Hindriks laat daarop dan volgen: „Ik hoop dat die bewustheid bij de PPR-leiders in zo sterke mate aanwezig is, dat zij een stap terug zullen doen en de PPR in de eerste plaats gaan zien als een tehuis voor de katholieke progressieven, als een Katholieke Partij Radikalen (KPR). Wat naar mijn mening gebeuren moet in katholieke kring, moet ook gebeuren in protestants-christelijke kring, dus ARP-CHU-kring. De PPR zal in die kring niets kunnen bereiken. Een gelijktijdig opmarcheren van een KPR en een CPR (ik gebruik gemakshalve deze initialen, maar het kunnen ook andere zijn) zal beide parallel lopende acties ten

goede komen en in beider arbeidsveld zal een maximum resultaat bereikt kunnen worden. We hebben elkaar nodig en er zal een nauwe samenwerking moeten komen. Of die KPR en die CPR in de toekomst zouden kunnen samensmelten is van later orde. Het gaat er om wat er nu moet gebeuren en wat er nu mogelijk is.” Aldus deze brief.

Wat in de eerste plaats opvalt is, dat de briefschrijver — en vermoedelijk ook leden van de Werkgroep Bundeling — ervan uitgaat dat er in de konfessionele partijen een grote groep kiezers zit, die wel zo progressief is dat ze die partijen wil verlaten, maar die het kennelijk in haar progressief denken niet kan opbrengen gelijktijdig afstand te nemen van de konfessionele grondslag in de politiek. Ook uit de gesprekken met de Werkgroep Bundeling komt men vaak tot de vraag: ligt dekonfessionalisering binnen het progressieve denken, of is zij een volkomen apart staande faktor? De Werkgroep Bundeling en de PPR staan op dit punt tegenover elkaar, en dat maakt de discussies erg moeilijk.

Een praktische opmerking is — men moet wel zeggen: uiteraard — hoe een partij die voor plm. 70 % uit katholieken bestaat, en dan Katholieken die met andersdenkenden bewust voor dekonfessionalisering hebben gekozen, een stap terug kan doen naar een KPR. Een andere praktische vraag is, hoe het betoog valt te rijmen met het feit dat de PPR juist in de katholieke bolwerken (Limburg, Brabant en Zeeuwsch-Vlaanderen) tot de beste resultaten is gekomen.

OPEN BRIEF AAN HET HOOFDBESTUUR VAN DE PPR

Waarom wij schrijven

We schrijven u omdat we verbijsterd en geschrokken zijn over de ideeën en uitspraken van uw kant op het laatste kongres, met name over de kreten van opheffing en de voorbarige evaluatie van de verkiezingsuitslag.

We schrijven u omdat door deze uitspraken, onze positie als plaatselijke PPR geschaad en aanzienlijk verzwakt is.

We schrijven u, omdat u al die mensen, die zich ingezet hebben in de verkiezingsstrijd al die kiezers die ons hun vertrouwen gegeven hebben en al die kandidaten die gekozen zijn, onnodig en ondoordacht een mentale klap gegeven heeft.

Wij schrijven u, omdat u op het kongres de PPR geen goede dienst hebt bewezen. Ook voor ons is het voortbestaan van de partij niet heilig, maar aan opheffing valt alleen te denken als er een beter alternatief is; niet als er teleurstellingen te verwerken zijn.

Wat we u kwalijk nemen

Uw optreden zou aanvaardbaar zijn, wanneer u uitgegaan was van de werkelijke situatie en juiste interpretatie van de gegevens.

We nemen u kwalijk dat u al te vlot bent uitgegaan van een gemiddelde. Die feitelijk uitslagen bieden namelijk een wat ingewikkelder beeld.

Samenwerking met andere partijen is inderdaad nergens een succes geweest. Maar wie zal zeggen, wat de PPR-bijdrage in dit verlies is geweest?

Kijken we naar de 40 plaatsen waar we met een eigen lijst uitkwamen, dan zien we naast een duidelijke afgang in sommige, waaronder grote steden, die het gemiddelde natuurlijk sterk gedrukt hebben, in andere plaatsen een duidelijke, soms explosieve groei!

WE NEMEN U KWALJK DAT U ONWAARHEDEN VERKONDIGT

Wanneer in een belangrijk deel van de 40 plaatsen waar onze partij met een eigen lijst uitkwam, goede resultaten behaald worden, kan men niet zonder meer volhouden, dat de PPR landelijk niet aanslaat. Deze plaatsen liggen verspreid over het hele land; er zijn typisch konfessionele en typisch linkse plaatsen bij. De successen zijn behaald in dorpen, zoals Amstelveen, Noordwijk, Castricum en Oosterhout, in geïndustrialiseerde gemeenten zoals Beverwijk en Krommenie, in steden, zoals Maastricht, Gouda, Nijmegen, Delft, Tilburg en Zaandam. Dat, waar we alleen opraden, onze stemmen van andere progressieve partijen zouden komen en niet van de konfessionelen, is niet waar.

Afgezien van de vraag, of we alleen op de konfessionelen moeten mikken, is het gewoon een feit, dat overal, waar PPR winst behaalde, de konfessionelen een aanzienlijk verlies leden. In Zaandam b.v. van 10 op 6 zetels!

Schuldvragen

U stelt wel heel vlot de konfessionelen verantwoordelijk voor de komende kladderadatsch. Moeten wij als PPR niet de hand in eigen boezem steken? We willen de kiezers een alternatief bieden. Maar hebben we dat alternatief ook echt geboden? Zijn we er niet te veel van uitgegaan dat de mensen wel wisten wie we waren en wat we wilden? Wat de kiezers willen is duidelijkheid, ook van de PPR. Nodig is een diepgaande studie van de oorzaken van winst hier en verlies daar. Nodig is dat we uitspraken naar aanleiding van de verkiezingen uitstellen tot na die studie. Dat we uitspraken nalaten als die van Tonnaer, dat we ons moeten hoeden voor extremisme. Wat is immers extreem? Is radikaal zijn per definitie niet extreem? We nodigen u, hoofdbestuur, uit de evaluatie met kracht aan te pakken. Op onze medewerking kunt u rekenen.

AKTIECENTRUM ZAANDAM

AAN HET ACTIECENTRUM ZAANDAM

Uw open brief, strijdvaardig en positief, heeft me plezier gedaan. Veel van zulke actiecentra, en we gaan goede verkiezingen tegemoet! Er zijn echter twee zaken, waar ik met u van mening verschill. Allereerst: U richt zich tot het hoofdbestuur alsof de kreten van opheffing uitspraken waren van

dat hoofdbestuur. Laten we het duidelijk stellen: de ingediende moties kwamen van individuele leden, en als er al leden van het bestuur bij waren dan spraken die uitsluitend voor zichzelf. Het zou echter niet juist van het bestuur zijn gezegd om een haar onwelkome motie onder tafel te werken. Dus laten we de kwestie intern goed doorpraten zodat de konklusie van het najaarskongres een stimulans voor ons allen zal zijn.

Voordat ik het tweede punt, waarmee ik het niet eens ben aansnij, eerst het volgende.

Ik ben het met u eens dat de verkiezingsuitslagen goed bekeken moeten worden en dat we ervan moeten willen leren. Dat heel duidelijk is dat daar waar de PPR goed kader had en actie voerde er vaak frappant sukses is geboekt. Dat de kans, alternatief te zijn voor de konfessionele stemmer er nog steeds levensgroot ligt.

We zullen in de PPR daarvoor doelgericht moeten samenwerken. Dat valt niet altijd mee voor „linkse mensen” die hun eigen gelijk zo duidelijk zien en dat ook voor 100% willen krijgen. Als we dit leren: bundeling van eigen krachten, dan blijven we een factor van betekenis in de komende politieke herstructurering.

Nu het laatste: U vindt het niet nodig om te waken voor extremisme.

U vraagt zich af wat extreem is en of radikaal niet per definitie extreem is.

Ik heb in een (populaire) encyclopedie gesnuffeld en ben op de volgende omschrijvingen gestoten. Radikalen: politici, die zeer ingrijpende sociale hervormingen propageren.

Extremisten: Die aanhangers van een politieke overtuiging die niet tot enig compromis bereid zijn en alle middelen tot bereiking van hun doel aanbevelen.

Als u de kranten leest klopt het met wat de goegemeente onder deze termen verstaat: Protestantse extremisten maltrakteren de katholieke minderheid.

Palestijnse extremisten plaatsen bommen in vliegtuigen. In Nederland kennen wij gelukkig deze vormen van extremisme niet maar Roel van Duijn heeft heel bewust zijn kabouter naar het Amsterdamse, bos gedirigeerd toen hij onrust in Amsterdam voorzag.

Zou dat niet de sleutel van zijn sukses zijn geweest?

Om nog even op de PPR terug te komen: Wij willen structurele hervormingen waarmaken. Dat kan door een meerderheid voor dergelijke hervormingen te vinden. Een moeizaam werk, waar geduld en overreding voor nodig is en vertrouwen in de goede zaak. Daarnaast kan het door actie voeren bereikt worden, al dan niet extremistisch.

Extremistische acties hebben daarbij een dwingend, autoritair karakter. Zelfs als ze hun doel bereiken blijven de spanningen bestaan. De tegenstanders zijn namelijk niet overtuigd.

T. Jager-van Lonkhuyzen, lid D.B.

MORELE OPFRISSEER

Het spijt mij dat ik niet op uw laatste kongres aanwezig kon zijn, na al die negatieve geluiden in de pers en in het partijblad te hebben gelezen.

Het is onbegrijpelijk en onaanvaardbaar dat onze partijleden zo snel ontmoedigd zijn als het beoogde resultaat te lang uitblijft. Daarom wil ik de ontmoedigden graag even een morele opfrisser toedienen als volgt; bij de Statenverkiezingen hebben ca. 130.000 mensen hun stem aan onze partij gegeven. Dit is bepaald geen gering aantal, als men bedenkt dat

dit grotendeels bewuste kiezers zijn.

De uitslagen van de statenverkiezingen tonen aan dat het kabinet „De Jong” feitelijk een minderheidsregering is, of is geworden, zij heeft nl. van slechts 35,8 % der stemgerechtigde mensen een stem gekregen, hetgeen nog niet eens betekent dat dit van harte is gebeurd, misschien alleen de VVD-stemmen (belastingverlaging)!!!

Verder is uit een zeer recente opiniepeiling gebleken, dat het kabinet het minst door de katholieken wordt gesteund.

Ook de ARP is er niet zo vlak voor.

Alleen de VVD en CHU (het meest) behoren tot de ferventste aanhangers van het kabinet.

Het merkwaardige is dat er binnen de CHU ook het meest gemeleerde gezelschap bestaat met duidelijke sympathieën voor vooruitstrevende mensen.

Slaat u de enquête in Elsevier's Weekblad nr. 26 er maar eens op na!

Deze enquête is een harde waarschuwing aan doordrijvers van rechts en defaitisten van links.

Uit de Statenverkiezingen is gebleken dat 2 van de 5 stemmen tot links kunnen worden gerekend, en een grootscheepse verkiezingscampagne die reeds nu moet beginnen, kan mijns inziens een vooruitstrevende meerderheid behalen.

Verder moeten wij gaan letten op vooruitstrevende figuren in de huidige regering, van welke partij zij ook lid zijn.

Dus kop op en volle kracht vooruit — streven naar een vooruitstrevende meerderheid.

K. Kreuyer, Delfzijl.

NIET ZO SOMBER

Als wij onze Radikalenkrant vol schrijven met pessimistische geluiden over opheffing, Röntgenkommissie enz., dan is dat een grove onderschatting van het gehalte en de activiteiten van onze leden, in de allerbelabberde omstandigheden aan de dag gelegd. Hoewel voor een fatsoenlijk Radikaal niet gauw iets teveel kan worden, is af en toe een opkikkering onontbeerlijk. Hoewel de sombere reacties op de verkiezingen niet zo verwonderlijk zijn zijn ze toch wel een bewijs dat we nog niet radikaal genoeg zijn in ons inkassingsvermogen. Wat er in de toekomst moet gebeuren weet ik niet precies, maar het lijkt er nog niet op dat wij een verkiezingspartij zijn. Dat we de handen vol zullen hebben aan buitenparlementaire acties is duidelijk, waarmee niet gezegd is dat andersoortige acties achterwege gelaten moeten worden. Met enige soepelheid en af en toe wat ludieks verhogen we onze scherpe zinnigheid, en dat is ook voor een radikaal onontbeerlijk.

J. van Casteren, Overasselt.

SLECHTS EEN RADIKALE PARTIJ

De beroering in de Nederlandse politiek is destijds ontstaan met de vraag naar duidelijkheid, waarmee bedoeld werd, dat de meningen binnen één partij sterk uiteen kunnen lopen en dat groeperingen uit diverse partijen parallel lopende meningen kunnen hebben. Het ontstaan van splinterpartijen, waartoe ook de PPR behoort, is daar een logisch gevolg van. De AR-splinters zijn nu ook los. Nu dient nog tot uitdrukking te komen het feit, dat KVP- en ARP-radikalen parallel lopende opvattingen hebben. Beide groepen moeten inzien dat wat hen bindt zo belangrijk is, dat zij MOETEN samengaan.

De KVP-radikalen dienen zich te realiseren dat zij vanuit hun geloofsovertuiging radikaal (Vervolg op pag. 4)

KRANT

Radikalen

Uitgave van de Stichting Radikalenkrant
Savelsbos 19 - Amsterdam

directie: R. Bouwens, J. Heytel, D. Visser
redactie: St. Brokerhof, J. C. Lieske, S. A. Mol (hoofdred.), J. C. Schulte (eindred.).

redactie-adres: Van Collenstraat 22, Nw. Loosdrecht. Telefoon (02158) 1858.

abonnement: f 6,— per jaar

advertenties en abonnementen: Savelsbos 19, Amsterdam-Nrd. Giro 1810200 van de Stichting Radikalenkrant te Amsterdam advertentietarieven worden op aanvraag toegezonden

Buro Politieke Partij Radikalen: Keizersgracht 138, Amsterdam. Telefoon (020) 22 73 42.

Voor contributiebetalingen: Penningmeester PPR, postgiro 1575600, te Amsterdam.

Gesprek met ARP-radikalen:

OVER PRAKTISCHE ZAKEN OVEREENSTEMMING PARTIJBASIS LASTIG GESCHILPUNT

In twee lange gesprekken hebben delegaties van de PPR en de ARP-radikalen elkaar heel duidelijk kunnen maken hoe zij over de relaties tussen politiek en evangelie denken. Hoogstwaarschijnlijk zal eind september een volgend gesprek plaatsvinden. Feddema en de zijnen zullen dan intussen verslag hebben uitgebracht aan de andere uitgetreden ARP-radikalen (in totaal is de groep ruim 20 man sterk), en zij zullen ook moeten beslissen of het gesprek zal worden voortgezet en met welk doel. Aangezien de Werkgroep Bundeling, zoals de organisatie van de uitgetreden ARP-radikalen heet, een sterke voorkeur blijft behouden voor politieke partijvorming op basis van het evangelie — hoewel die voorkeur niet bij allen even sterk is — is er op dit moment nog weinig grond voor de hoop dat de groep tot de PPR zal toetreden. Uit die groep is de suggestie gekomen om met de PPR een akkoord te sluiten waarbij een gemeenschappelijke lijst zal worden ingediend bij de komende kamerverkiezingen.

Theologie

Op de eerste avond werd al in het begin van het debat door een PPR-vertegenwoordiger gekonstateerd dat men over theologie zat te praten, en niet over politiek. Die konstatering kon men ook op de tweede avond doen. Uit de ARP-delegatie had Wim van Vliet een artikel meegebracht, dat overigens nog niet is gepubliceerd, waaruit duidelijk blijkt hoe de werkgroep Bundeling de PPR ziet, en welke kritiek zij op de PPR heeft. Om enig inzicht te krijgen is dit deel van het artikel onverkort afgedrukt:

Visie van ARP-radikalen op PPR

De PPR, ontstaan uit een conflict met de zig zag koersende KVP heeft in de eerste plaats de duidelijkheid gekozen, en wel in die zin dat zij uitgesproken pleit voor vernieuwing van de samenleving. In de tweede plaats weigert deze partij zich — hoewel dit bepaald niet gezegd kan worden van haar eerste voorzitter Bogaers — met een konfessionele naam te sieren, want

- 1 zij wil niet de schijn wekken, dat een partij of een beleid aan de aanduiding „christelijke” voldoet of kan voldoen;
- 2 zij wil niet, dat het christendom misbruikt wordt om mensen uit elkaar te houden, die het politiek eens zijn;
- 3 zij wil niet, dat een politieke strijd met de oude partijen zou gaan ontstaan over twee „soorten” christendom (aldus het eerste PPR-kongres in april 1968).

Dit anti-konfessionalisme is begrijpelijk, maar de vraag rijst toch of het misbruik van wat men van de Christelijke politiek heeft gemaakt en maakt, het goede gebruik, te weten, het zich openlijk als partij laten zeggen door het Evangelie, mag uitbannen. Inmiddels erkent mr. Erik Jurgens in zijn recente geschrift „De PPR op aarde” de betekenis van de Christelijke inspiratie voor de individuele leden van de PPR. Ik zou daarbij korthedshalve drie vragen en opmerkingen willen plaatsen:

- 1 Betekent deze individuele betekenis dat in de interne meningsvorming b.v. in een openbaar kongres, het Evangelie niet als gemeenschappelijk uitgangspunt kan functioneren? (Ik voeg hier direct aan toe, dat dit functioneren in de ARP-partij wel formeel gewaarborgd is, maar in feite al te vaak wordt gemist.)
- 2 Inspiratie betekent zoiets als

energie gevende kracht (men denke aan inspirerende muziek). Ik dacht dat het Evangelie méér is dan inspiratie, dat het o.a. ook onze politieke opvattingen structureert en onder controle stelt.

- 3 Indien dit laatste element inderdaad wordt miskend, dan is er toch wel sprake van een grote mate van dekonfessionalisering. In dit verband zou ik Jurgens willen vragen: Zijn er de laatste tijd bij Protestant en Katholiek niet sporen te zien van wat Verkuyil noemt: rekongfessionalisering, d.w.z. het opnieuw inzien van een directe relatie tussen religie en politiek? Hoe lang is het denken over oorlog en economische orde onder Christenen voor bijna 100% seculier of „zakelijk” geweest, terwijl juist nu in deze tijd vanuit de religieuze uitgangshouding het veelzins demonische karakter van beide wordt onderkend?

Aldus enkele passages uit een artikel van Wim van Vliet.

DISKUSSIEPUNTEN

Aan het begin van het tweede gesprek werden door de werkgroep Bundeling nog enkele aanvullende vragen gesteld, te weten

- 1 Ziet de PPR plaats voor een evangelische tak in een pluriform programmatisch samenwerkingsverband, dus in die zin dat de eigen identiteit behouden blijft?
- 2 Acht de PPR zulk 'n tak van belang, mede gezien de huidige opstelling van de konfessionele partijen, die in woorden wel stellen dat het evangelie verplicht tot voorhoedepolitiek, maar die in de praktijk niet in het progressieve kamp blijken te willen zitten?
- 3 Indien de PPR één van de vorige vragen met ja beantwoordt, is ze dan bereid aan het tot stand komen van zo'n tak medewerking te verlenen.

PPR: Geen werkgroepen

Van PPR zijde werd gesteld dat men geen voorstander is van werkgroepen binnen de partij, zoals de PvdA die heeft gekend. Uitdrukkelijk werd verklaard dat de PPR voorstander is van een debat over de rol van het evangelie in het politieke handelen. Op 16 maart van dit jaar hebben leden van de PPR het initiatief genomen tot een eerste overleg tussen theologen en politici. Maar dit moet — aldus de PPR-delegatie — geen beraad zijn

binnen een bepaalde partij. Politici van alle partijen die menen te moeten deelnemen aan een debat over de functie van het evangelie in een progressieve politiek moeten welkom zijn. De Werkgroep Bundeling bleek sterk voorstander te zijn van bezinning en politiek handelen binnen dezelfde groep. Dat betekent: binnen een konfessionele partij, waar men elkaar het evangelie kan voorhouden als een dwingend richtsnoer voor het politiek handelen.

Het antwoord hierop was — uiteraard — dat binnen de PPR meer uitgangspunten kunnen functioneren, ook een humanistisch. Jacques Aarden heeft als volgt een formulering van zijn standpunt gegeven — dat door de andere PPR-aanwezigen werd gedeeld: „Het evangelie beheerst mijn optreden. Ik erken de objectiviteit van het evangelie als inspiratiebron en de betekenis van het evangelie voor mijn handelen. Maar wij hebben wel zoveel eerbied voor het evangelie dat we er geen beroep op willen doen voor het verklaren van ons handelen in een concreet geval. Het onderscheid tussen u en ons is, dat u geneigd bent vanuit een uitgangspunt (het verplichtend karakter van het evangelie) lineair tot besluiten op praktisch politiek terrein te komen. Wij zien die rechtstreekse weg van het uitgangspunt naar ons handelen niet. Wij zeggen niet, vanuit het evangelie direct werkzaam te zijn.”

Hans Feddema merkte vervolgens op dat hij het evangelie anderen wil voorhouden als een spiegel; dat was voor hem wezenlijk. Dat het debat niet op elk moment even zwaar geladen was mag blijken toen Feddema verklaarde dat het standpunt van zijn groep inzake de werking van het evangelie in de politiek bij de PvdA meer begrip had ondervonden dan nu bij de PPR het geval was. Karel van Eerd merkte op: de PvdA is dan ook een konfessionele partij; wij niet.

Voor dit verslag zijn slechts enkele grepen gedaan uit de gevoerde gesprekken; de bedoeling was alleen, duidelijk te maken in welke geest de gesprekken werden gevoerd (en tevens om duidelijk te maken dat een volledig verslag van dit soort gesprekken een nagenoeg onmogelijke zaak is).

De PPR-delegatie bestond bij het eerste gesprek uit: Aarden, Van Eerd, Mol en Vroom. Bij het tweede gesprek waren ook Jurgens en Van Pijkeren aanwezig.

DE EERST GEKOZEN PPR-WETHOUDER

Maastricht koos op 2 juli, dus binnen een maand na de gemeenteraadsverkiezingen, Leo Meijs tot één van zijn 5 nieuwe wethouders. De nieuwe gemeenteraad gaat in Maastricht vroeger functioneren dan elders als gevolg van een wijziging van de gemeentegrenzen. In de hoofdstad van het katholieke Limburg legde ook de PvdA beslag op een wethouderszetel, en als derde partij kreeg ook de plaatselijke groepering „Katholieke Democraten” een plaats in het college van B. en W. De KVP moest met de overige twee zetels genoegen nemen.

Bij de verkiezingen waren tien partijen tot de raad doorgedrongen, de PPR met 2 zetels, de derde werd op een haar na gemist.

Negen partijen overlegden onderling over de verdeling van de wethouderszetels; nadat de VVD zich had teruggetrokken waren het er nog acht. Die acht hadden precies de helft plus één zetel in de raad. Uitgemaakt werd dat dit achttal 3 van de 5 wethouderszetels zou bezetten, de overige zouden voor de KVP zijn. Men had ook alle 5 zetels voor de combinatie kunnen opeisen.

Maar dit soort machtsmisbruik was te vaak door de KVP toegepast, en had te veel weerzin opgewekt, om er nu zelf toe over te gaan. De verleiding om het tóch te doen was niettemin groot. Na de provinciale verkiezingen van dit jaar heeft de KVP in Limburg weer op één na alle zetels in het college van gedeputeerde staten voor zich gereserveerd, wat bepaald niet in overeenstemming is met haar overwicht in de staten. Leo Meijs wil allereerst proberen een grotere openbaarheid te bereiken in de gemeentelijke zaken. Er komt overigens al een commissie die de openbaarheid van raadscommissievergaderingen onder de loep gaat nemen.

Een ander belangrijk programmatisch punt is een andersoortige besteding van de gemeentefinanciën dan tot nu toe het geval is geweest, in die zin dat met name op het gebied van cultuur en sport aan het creatieve bezigzijn meer aandacht wordt besteed dan aan het passieve. Als punt drie moet worden genoemd het pogen om Maastricht

Leo Meijs, 43, leraar VMO, geografie en planologie. Was leraar aan een interraciale universiteit in Lesoto. Gaf gastkolleges in de Verenigde Staten. Was drie jaar lid van de gemeenteraad van Maastricht voor de KVP.

zo snel mogelijk van een universiteit te voorzien, waartoe enkele A-fakulteiten gevoegd dienen te worden aan de medische, die nu op komst is. Aan die A-fakulteiten — aldus Leo Meijs — hebben wij in Limburg grote behoefte. En dan wil ik er nog aan toevoegen dat Maastricht met zijn boerondische sfeer een goede studentenstad kan zijn. Studenten en stad kunnen veel aan elkaar hebben.

VOOR HET OVERIGE...

Als je bij de marine 300 jaar lang vakkundig „zwartjes” en „bruintjes” in elkaar hebt geramd, en je ziet dan na jaren zonder emplooi zo'n door de zon gebakken menigte op de Dam liggen, nou zeg, dan MOET je wel!

Het toppunt van frustratie: een hele zomer lang met 32 agenten naar damslapers kijken die het gewoon verdommen iets uit te vreten.

Natuurlijk wist Samkalden dat gemeenteraad en commissie van bijstand recht op inspraak hebben; maar de marinemensen en caféhouders wilden dat ook. En inspraak van onderaf is nu eenmaal „in”.

De Ambonezen, die ook wel eens een nederlandse krant lezen, wisten niet beter of ze mochten het ook zelf doen.

Ons bedrijfsleven: laten vriend Udink en grote vriend Witteveen goed beseffen dat ze koste van het kost weer met Soeharto in het reine komen.

Als je als ondernemer nu ook al door uiterst rechts wordt gedwarsboomd, waar blijf je dan?

De Amerikanen zijn nu anderhalf bezig met de ontruiming van Zuid-Vietnam.

Na een paar maanden aankijken kom je tot de konklusie dat er deze zomer in Engeland niet veel anders is gebeurd dan dat konservatieven werden afgelost door Conservatieven.

Dat een groot deel van de nederlandse kiezers politiek-onvolwassen is is nog daaraan toe; maar dat zovelen in kabouterijtjes geloven is toch opvallend.

Den Uyl zegt nu wel dat een progressieve meerderheid er voorlopig niet in zit, maar heeft hij Barend Biesheuvel al eens voor TWEE ambtstermijnen het Catshuis toegezegd?

Als een antirevolutionair droomt ziet hij God in de hemel en Barend op het Catshuis.

De KVP kan nou wel op gezag van Piet Steenkamp op haar tenen gaan staan; dat houdt ze uiteraard nooit lang vol.

Toppunt van frustratie (alternatief): een marine zonder koloniën.

Waarom zouden Christenen niet ras-gevoelig mogen zijn als de nederlandshervormde synode vindt dat de Israëliërs bij God nog steeds een streepje voor hebben?

Zuid-Afrika: ook de Koninklijke Nederlandse Marine meende — kennelijk terecht — dat ze er zelf moest zijn geweest om erover te kunnen meepraten.

ADRESWIJZIGINGEN

De sekretaressen van de commissie Vredespolitiek, Stephanie Brokerhof, verhuisde van Laan van Bergen 27 naar Veldheimlaan 45, te Zeist.

LIMBURG

Het provinciale actiecentrum Limburg heeft een nieuw bestuur dat er als volgt uit ziet.

Voorzitter: H. Korsten, Groenstraat 244, Venlo. 04700-20405.

Sekretaris: C. van Helden, Peter Schunckstr. 212, Heerlen. 045-76 77 77, toestel 150.

Penningmeester: M. Verlaek, Kesselseweg 1a, Helden. 04760-20 82.

IJMOND

Voorzitter: Dick Manten jr., Eridanusstr. 3, IJmuiden. 02550-14128. Sekretaris: Theo Vermeij, Kerkweg 48, Santpoort. 02560-8946.

Volgens de Röntgencommissie moet de partij blijven voortbestaan. De penningmeester zegt dat dan ook de inkomstenstroom moet doorgaan. Wie nog geen kontributie heeft betaald, of nog slechts een deel van zijn jaarlijkse bijdrage, wordt dringend verzocht alle goede voor-nemens te helpen financieren. De PPR heeft postgiro-nummer 1575600 te Amsterdam. De penningmeester roept ook alle actiecentra en leden op, betaling te doen voor dokumentatie die van het partijbureau is ontvangen, zoals programma's en ander verkiezingsmateriaal.

zijn geworden en dat zij hun nieuwe partij bij voorbaat de basis ontnemen als zij hun geloof er buiten willen houden. De AR-radikalen moeten beseffen dat Jezus nooit de godsdienstigheid als systeem geprezen heeft, maar het doen van Gods wil, wat ook zeer radikaal is. Niet-gelovige leden van de PPR moeten geloven, dat het de christenen in hun partij ernst is in de politiek hun medemens te dienen, wat zij zien als opdracht van God. Zo alleen ontstaat de mogelijkheid tot samengaan.
A. Liesveld, Waarder.

SLAPPE HOUDING

De reactie van een groot aantal kongresleden op 13 juni in Rotterdam is voor mij een enorme teleurstelling. Nu blijkt dat de Nederlanders niet rijen dik langs de routes staan te juichen waar PPR-leden zich vertonen om het gemene volk hun idealen voor te houden, ziet een aanzienlijk aantal leden geen heil in verder gaan en trekt zich lichtelijk verstoord over zoveel gebrek aan begrip, terug. Is dit nu de partij die zulke idealistische punten in haar program heeft staan? Zit het idealisme zo diep dat we nu al beginnen te praten over opheffen? Geloven al die mensen die over ophouden praten, dat alle Nederlanders de PPR kennen? Hoe kunnen we nu ophouden onze ideeën uit te dragen, teleurgesteld door de verkiezingsuitslagen, als waarschijnlijk de helft van de Nederlanders (of meer) niet eens weet wat de PPR is of wil? Heeft bovendien de groep Nederlanders die onze ideeën wel kent niet groot gelijk als ze zeer sceptisch daartegenover staat? Onze monden lopen over van mooie beloften en ideeën. Dat is ook 't geval met andere partijen. Ja, maar die komen hun beloften niet na, vinden wij dan spits. Komen wij dan onze beloften wel na als wij nu stoppen? Hebben wij al bewezen dat wij ons metterdaad in willen zetten voor onze idealen?

Mijn reactie op de teleurstellende verkiezingsuitslagen is deze: laten we door ieder jaar enkele landelijk opgezette acties op touw te zetten tonen, dat we niet alleen mooi praten, maar ook willen handelen om allerlei toestanden te veranderen. De eerste actie zou kunnen zijn: het overal in ons land overhalen van winkeliers om rietsuiker te gaan verkopen, gepaard aan een propaganda-actie om de mensen rietsuiker-minded te maken en een grootscheepse voorlichtingsactie over de achtergronden van de exportmogelijkheden van de ontwikkelingslanden.
W. Groeneveld, Overdinkel.

KONGRES ZUIDELIJK AFRIKA

De politiekologische fakulteitsvereniging van de universiteit van Nijmegen organiseert in samenwerking met een aantal landelijke groeperingen een kongres over zuidelijk Afrika. Het kongres wil een aanzet zijn tot studie en onderzoek aan de Nederlandse universiteiten ten behoeve van de bevrijdingsbewegingen in zuidelijk Afrika. Deelnemers aan dit kongres, dat vrijdagavond 25 september van start gaat en tot en met zondag duur kunnen voor 10 gulden inschrijven bij: werkgroep zuidelijk Afrika, Instituut voor politiekologie, Verlengde Groenestraat 43, Nijmegen. 08800-58711, toestel 2370. Voor dit bedragje ontvangt men dokumentatiemateriaal, twee maaltijden en een gratis slaapplaats, mijs men slaapzak meebrengt.

PPR-Oost-Duitsland

Van 3 tot 6 augustus heeft een PPR-delegatie een bezoek gebracht aan Oost-Duitsland. In de volgende uitgave van de Radikalenkrant zal hierover verslag worden uitgebracht.

ADVIES RÖNTGENKOMMISSIE AAN HET DB

De Kommissie werd ingesteld door het dagelijks bestuur van de PPR naar aanleiding van het partijkongres van 13 juni 1970 te Rotterdam, en kreeg tot taak te bezien, wat de PPR te doen staat, vooral met het oog op de kamerverkiezingen van 1971.

De Kommissie heeft zich het hoofd gebroken over de volgende vragen:

- A: met welke goeie bedoelingen is de PPR in 1968 opgericht?
- B: wat is daarvan de afgelopen twee jaar terechtgekomen?
- C: is er reden om die bedoelingen nu te veranderen of aan te passen?
- D: moet er misschien wat gepeuterd worden aan de manier, waarop de PPR zich voor haar goeie bedoelingen inzet?

Het zogenaamde eigen gezicht...
De Kommissie kon natuurlijk niet in de ziele van alle PPR-aanhangers kijken, maar ze heeft toch geprobeerd uit te vinden, wat onze aanhangers zoal in de PPR zien.

★ De een blijkt het op prijs te stellen, dat de PPR het doelbewuste streven naar een bundeling van alle voortvarende krachten voorrang geeft boven het behartigen van de eigen partijbelangen. In de praktijk werd de PPR dé bindende kracht om progressieven van allerlei slag bijeen te brengen. Voor het eerst bleek het mogelijk mensen uit PSP, PvdA en D'66 tot samenwerking te bewegen.

★ Voor een ander zijn het vleugjes van (wat de Nieuwe Linie noemde) de geur van de wierook; voor nog een ander de restanten van de tale kanaans. Hoewel de PPR geen konfessionele partij is, is zij de meest aangewezen groepering om de konfessionele kiezer voor een progressieve koers te winnen en zo duidelijkheid in de politiek te brengen.

★ Voor weer anderen zal het zowel het een als het ander zijn. De Kommissie gaat er echter van uit, dat voor alle aanhangers van de PPR bovendien telt, dat in onze partij ernst wordt gemaakt met een radikaal-vooruitstrevend beleid. Op 2 programcongressen heeft de PPR zich met haar program een eigen gezicht gegeven. Veel van wat daar in staat is ook bij andere progressieve partijen te vinden, maar het is niet allemaal koek van één deeg: in zaken als vredespolitiek en de inzet voor de derde wereld, medezeggenschap in het bedrijfsleven en de structuur van het onderwijs zijn we radikaler dan PvdA en D'66. Ten opzichte van de PSP is ons program op sociaal-economisch gebied wat minder leerstellig en wordt de vredespolitiek vanuit een andere hoek benaderd.

... en de goeie bedoelingen.
Als de Kommissie dit goed getaxeerd heeft, klopt het allemaal goed met hetgeen vanaf het prille begin als ons doel is geformuleerd: „Gezien de onwil van de ARP, CHU en KVP om te kiezen voor een radikaal beleid: de konfessionele kiezers via de PPR te winnen voor zo'n beleid, en vervolgens deze radikalen uit de konfessionele hoek in te brengen, in een progressieve samenwerking met PvdA, D'66 en zo mogelijk PSP en ARP. En wel zodanig dat een meerderheid in het parlement wordt bereikt.”

Ook cementmolens malen langzaam maar zeker
De Kommissie heeft haar best gedaan een zwartgallige kijk op de 2 jaren PPR-geschiedenis te ontwikkelen. Dat is niet meegevallen. Hoewel het daar aanvankelijk niet naar uitzag zijn toch op grote schaal samenwerkingsverbanden tot stand gekomen bij de jongste verkiezingsronden. met de **PSP**: in 5 provincies en in tal van gemeenten met **D'66**: nog niet in de provincies, maar wel in verschillende gemeenten. met de **PvdA**: die in vele provincies en gemeenten fideel aan samenwerkingsverbanden heeft meegedaan en daar zelfs de prijs van de afsplitsing van het behoudende DS'70 voor heeft willen betalen. de **ARP** heeft het jammergenoeg bij al deze samenwerkingen laten afweten. Als de Kommissie op deze plaats een opsomming zou geven van alle problemen, die opgelost moesten worden voordat al deze samenwerkingen van de grond konden komen en van de hopen cement, die de PPR heeft aangedragen om zo hecht mogelijke bouwsels van te maken, dan...

De oogst staat op de velden
Natuurlijk, de verkiezingsuitslagen tellen ook. Er zijn fikse opoffers geweest voor de PPR, maar waren er niet evengoed tal van provincies en gemeenten waar de uitslagen zeer moedevend waren? Zeeland, Limburg, Zaandam, Maastricht en al die andere plaatsen, waar de PPR al meteen boven de 5% uitkwam? Bovendien moeten we niet navelstaren (naar onze PPR-avel wel te verstaan). Ook voor D'66 en de PSP hebben de verkiezingen niet gebracht wat zij ervan gehoopt hadden. Het belangrijkste vindt de Kommissie evenwel, dat honderdduizenden kiezers niet meer de moeite hebben genomen zich in het stemhokje te wringen. In belangrijke mate zijn dat kiezers, die voorheen KVP, AR of CH stemden, de kiezers, tot wie de PPR zich het sterkst aangetrokken voelt. De oogst staat op de velden.

Een standje
Hoewel de Kommissie vriendelijk had willen blijven jegens AR, CHU en KVP kan zij er toch niet langs ook deze partijen de schuld te geven, dat er voor de PPR nog zoveel werk aan de winkel is. AR, CHU en KVP klonteren momenteel aaneen tot een zwaarlijvig geheel, steunend op het stokke van Witteveen (VVD). Wij begrijpen, dat velen in die partijen daar grote moeite mee hebben. Meer dan ooit moet er daarom gewerkt worden aan een alternatief: iets beters tegenover het kabinet-De Jong.

Wee je gebeente!
Als de Kommissie dit alles goed op zich laat inwerken, dan komt ze eigenlijk tot de slotsom, dat een PPR die het bijtje erbij neergooide, zich zou gedragen als een dom schooljongetje, dat na een jaar van goede rapportcijfers in 'n onvoldoende voor een enkel proefwerk reden zou zien om maar niet nog eventjes poot-aan te spelen voor de overgang. Hoe anti-autoritair de Kommissie ook is, ware zij de moeder, zij zou dat schooljongetje flink voor z'n donder geven.

Onder in de kuil vangt men de vis
Het antwoord van de Kommissie op de vraag, of er reden is om de goeie bedoelingen van 1968 nu te veranderen of aan te passen ligt dan ook voor de hand: die bedoelingen zijn vandaag nog even actueel als gisteren: — op landelijk vlak moet de progressieve samenwerking nog tot stand komen. — voor het winnen van de konfessionele kiezer voor deze progressieve samenwerking als tegenbeeld van de vriendschap AR, CHU, KVP en VVD, valt een grote klap in 1971.

De stamkroeg
De laatste vraag tenslotte, die de Kommissie zichzelf gesteld had, leverde haar meer stof voor oorspronkelijkheid op; de vraag namelijk, of er misschien wat gepeuterd moet worden aan de manier, waarop de PPR zich voor haar goeie bedoelingen inzet. De Kommissie vindt dat inderdaad. De PPR moet iets gaan krijgen van een stamkroeg. Zonder dat we nou weer het bordje „Verboden toegang voor...” op de deur gaan zetten, hoeven we van de andere kant niet Jan en alleman binnen te lokken. Stamgasten kennen niet alleen de kroeg; ze kennen ook elkaar en spreken elkaars taal. De Kommissie vindt, dat als de PPR zich in haar doelstellingen zozeer richt op de kiezers, die voorheen KVP, AR of CHU stemden, dat dat dan ook onze stamgasten moeten zijn. Aan PvdA, D'66, PSP of de Kabouters kunnen wij het overlaten om hun eigen voormalige kiezers te herwinnen.

De Röntgenkommissie bestond uit:
L. Brouwer; J. Cremers; H. van Doorn; J. v. Eerden; K. van Erp; M. van Hulst; A. Jacobs; E. Jurgens; C. Lafeber; E. de Wal-Wolff.
De eindredactie van het rapport is van A. Jacobs.

VVD'ers achten wij niet voor bekering vatbaar: een vroom PPR'er bidde nochtans voor hun zieleheil. Een PPR als stamkroeg voor de (voormalige) kiezers van AR, CHU en KVP zal in 't begin niet hard lopen. De Kommissie meent namelijk, dat deze kiezers jarenlang in politieke volgzzaamheid hebben geleefd. Voor velen van hen blijkt het program alléén geen reden om zich tot de PPR te wenden, zelfs niet wanneer de PPR zich daar ook naar gedraagt, wat van KVP, CHU, ARP niet gezegd kan worden. Zo is het tot velen nog niet doorgedrongen, dat het juist de PPR is geweest die zich bv. schouder aan schouder heeft opgesteld met het NKV en het CNV en niet KVP, AR en CHU. (enquête naar economische macht, minimumloon, werkende jeugd, Verolme). Van de andere kant is er ook een lichtpunt: meer en meer christenen, daartoe aangezet door Vaticanum II, door het pastoraal concilie en de bijeenkomsten van de Wereldraad van Kerken te Genève en Uppsala, kiezen voor een christendom, dat geëngageerd is met de noden van deze tijd en zijn daarom bereid de gevestigde orde (bv. inzake de verhouding „oost-west” en „rijk-arm” in de wereld) uiterst kritisch te bezien. Velen van hen vonden al de weg naar de PPR.

Zo de gasten zijn, vertrouwen ze de waard
Als de (voormalige) kiezers van AR, CHU en KVP onze stamgasten moeten zijn, dan moet de waard hun taal spreken, anders zijn ze in een ommezientje weer de kroeg uit. Een goeie waard staat midden tussen z'n gasten. En als hij wat te vertellen heeft — en de PPR meent iets te vertellen te hebben — komt hij het beste over, als hij open staat voor het gemoed van z'n mensen. 't Verhaal wordt dan misschien wat langer. Hij moet geduld hebben. Er zijn er in onze partij, die dat geduld niet kunnen opbrengen. Zij willen met geduchte actie te werk gaan, vaak buiten-parlementair. De Kommissie staat allerminst afwijzend tegenover buitenparlementaire actie, maar als de stoelen door de stamkroeg vliegen, lopen de gasten de deur uit. Veel belangrijker dan de vraag, of de PPR door moet gaan, vindt de Kommissie de vraag, hoe de PPR door moet gaan. De Kommissie geeft — gelet op de lui, die zij graag in de PPR ziet — de voorkeur aan de weg van de geduldige maar vasthoudende overreding, bv. opinieleaders, als politici, vakbondsbestuurders, kerkelijke functionarissen, onderwijskrachten etc., over de streep halen. De buitenparlementaire actie ziet de Kommissie als een welkome aanvulling, zolang de hoofdbezigheid van de partij (de geduldige maar vasthoudende overreding) er geen schade van ondervindt.

Ja, huwelijk, nee, huwelijk
De Kommissie heeft ook nog overdacht, of de manier, waarop de PPR de progressieve samenwerking nastreeft, nog verandering behoeft. Zo zou de PPR kunnen fusioneren met de PvdA alléén, of alleen met D'66 met de PSP of misschien zouden alle PPR'ers wel een kaboutermuts kunnen opzetten. De Kommissie acht dit slechts een halve bijdrage aan de vernieuwing. Enerzijds immers zal de PPR dan niet meer de stamkroeg voor de (voormalige) kiezers van KVP, AR en CHU zijn en van de andere kant zou een dergelijke beperkte fusie weer niet het élan doen loskomen dat door de vorming van één grote progressieve partij zou ontstaan. De Kommissie vindt wel, dat de tijd rijp is voor een samen-uit-samen-thuis samenwerking met de andere progressieve partijen voor de komende verkiezingen. De Kommissie vindt de meest aanbevelenswaardige manier én de meest haalbare manier van zo'n samenwerking, dat op zich zelfstandige partijen met eigen lijsten de verkiezingen ingaan onder het vaandel van een tevoren geformeerde Alternatieve Regering met een eigen 4-jarig regeringsprogram. Het PPR-bestuur zal op de meest korte termijn bij onze zusterpartijen over de vorming van zo'n alternatieve regeringsploeg aan de bel moeten trekken. De Kommissie vindt zo'n Alternatieve Regering tegelijkertijd wel het minste, dat er behoort te komen. Er is vanzelfsprekend een scala van verdere vormen van samenwerking, variërend van een stembusakkoord tussen de met eigen lijsten meedoende partijen tot aan één gezamenlijke lijst van verschillende partijen toe. De Kommissie beveelt aan, dat het PPR-bestuur zich ervoor inspant de meest verregaande vorm van samenwerking te realiseren, welke gelet op het standpunt van onze partners haalbaar is.

VRAAGPUNTEN VOOR TE LEGGEN AAN HET KONGRES

- De kommissie beveelt aan, het in deze nota gestelde aan het kongres voor te leggen in de vorm van de volgende vraagpunten. De antwoorden, die de kommissie geeft, zijn vet gedrukt.
1. Moet de PPR haar werk voortzetten?
Ja/Nee
 2. Moet de PPR als beste bijdrage op dit moment aan de totstandkoming van een progressieve samenwerking het initiatief nemen tot de vorming van een Alternatieve Regering?
Ja/Nee
(Ingeval van Nee kan vanuit het PPR-bestuur of vanuit het kongres via een motie aan worden gegeven, wat dan wel die beste bijdrage moet zijn.)
 3. Hoe moet de PPR aan de komende verkiezingen deelnemen?
a. met een eigen lijst in samenwerking met andere progressieve partijen (stembusakkoord)
b. **eventueel het onder a. gestelde als minimum, maar als een nauwere vorm van samenwerking erin zit, dan de meest nauwe vorm.**
 4. Tot welke kiezers moet de PPR zich vooral wenden?
a. tot alle kiezers, zonder onderscheid
b. **primair, doch zonder discriminatie te maken, tot die kiezers, die voorheen AR, CH, KVP stemden en die te bekeren zijn tot een radikale koers**
c. tot allen, die zich tot een radikaal program, gekoppeld aan een radikale actie voelen aangetrokken.
- Deze vraagpunten heeft de Kommissie aan haar rapport toegevoegd in een bijlage. In een tweede bijlage, die de kongresgangers van 17 oktober bij inschrijving zullen ontvangen, geeft de Kommissie een opsomming van concrete stappen, door de PPR te nemen, om te komen tot een alternatief kabinet en tot een samenwerking van partijen bij de verkiezingen van 1971. Het Algemeen Bestuur heeft op 29 augustus een advies opgesteld over het rapport dat eveneens de actiecentra zal worden toegezonden. Bijlage 2 en bestuursadvies zullen worden afgedrukt in de Radikalenkrant van 10 oktober.

Radikalen

MAANDBLAD VAN DE PPR

OKTOBER 1970 (21)

25 CENT

Over „ontploffen” gesproken

„Van Mierlo kiest voor rooms-rood” zei de Haagsche Post na de merkwaardige zet van D'66 van maandag 21 september: PvdA en KVP moesten nou maar eens aan de basis praten.

Nu had ik altijd begrepen dat „aan de basis” betekende „met de kiezers”. En in de KIEZERS van de KVP heb ik nog steeds vertrouwen dat zij zich alsmat verder van de KVP zullen afkeren. Maar de leden? Vergeet het maar. Die zijn ingeslapen omdat zij niets te vertellen hebben, immo:

Ondemocratisch

over een congres waar alle leden zich bindend kunnen uitspreken, direct of via vertegenwoordigers, over de congresvoorstellingen, de KVP niet. Wel is er een partijraad waar de leden eens per vier jaar, dus los van wat telkens aan de orde is, in benoemd worden; zeggenschap over de kamerfractie hebben de leden nauwelijks. Voor niet minder dan 19 van de te verwachten 30 KVP-zetels worden de kandidaten door het partijbestuur (!) aangewezen. (Het huidige bestuur is zelf niet eens gekozen, maar „aangewezen” door het nood-viermanschap Romme-Cals-Maenen-van Rijkevorsel in 1968); het ontwerp-program Steenkamp is in elkaar gezet door een zevental mensen die zich daarvoor om de kerstdagen 1969 in een retraitshuis opsloten. Dat siert het zevental, maar het zegt tevens hoe spontaan „vanuit de leden” de KVP-programma's ontstaan! Het ziet er nu naar uit dat wat dit zevental heeft gemaakt zonder ingrijpende wijzigingen verkiezingsprogramma wordt. Vergelijk dat eens met de program-congressen van PvdA, D'66, PSP of PPR, en de voorbereidingen daarvan. Daar gaat het levendiger toe — dat heb je als de leden meepraten;

Papier en praktijk

geen KVP'er stouwt zich er intussen aan, dat wat zijn huidige fractie in de Kamer doe' heel anders is dan wat Steenkamp schrijft. Papier is geduldig. Denk eens aan de houding van de KVP-fractie bij onze enquête naar economische macht bij fusies; en aan de oppositievoorstellingen inzake loonwet; Verolme; klasse-verkleining; woningbouw en werkende

jeugd in plaats van belastingverlaging; grondspeculatie; invloed kiezers op vorming regering en op benoeming burgemeesters; macht van ondernemingsraden; universiteitsbestuur; actieve vredespolitiek tegenover het diplomatiek gesjacher van Luns, enz. enz. Dan zien we dat die zaken wel mondeling in programs worden beleden, maar er in feite anders gehandeld wordt. Dat het op de uitvoering aankomt blijkt wel uit de woorden van Veringa „dat dit program-Steenkamp ook wel met de VVD kan worden uitgevoerd”. Dat wordt wat.

Al deze aandacht voor de KVP was wat overdeven geweest als

DOOR ERIK JURGENS

dit niet juist de club was, waar D'66 plotseling zodanige vernieuwingsdrang ziet dat zij er aan de dorre basis mee wil gaan praten, samen met de PvdA. Op zichzelf is elk initiatief toe te juichen, dat de huidige impasse in onze politiek zou kunnen doorbreken. Daarbij heeft D'66 bij mij nog bijzonder krediet. En als er reële aanwijzingen waren dat er in dat logge lichaam van de KVP echte vernieuwingsdrang was, als daar een flinke groep geloofwaardige mensen aan de slag zou gaan en al die mooie verhalen ook eens in echt beleid zouden omzetten, dan zou ik dit D'66-initiatief zelfs toejuichen.

Schmelzer-exit

De werkelijkheid is anders. Schmelzer, die jarenlang de kastanjes voor de KVP uit het vuur heeft moeten halen, wordt achteloos opzij gezet. Dat wel. Daarvoor krijgen we Veringa, van wie we politiek gezien niet meer weten dan dat hij dit kabinet steunt, positieve uitspraken doet over samenwerking met de VVD, en blij is met evangelisch-geïnspireerde partijen (hij blijkt dan tot mijn verbazing KVP, ARP en CHU te bedoelen). Verder is er Steenkamp met zijn retraitsdenkers. Dan houdt het op. De z.g. KVP-radikalen zijn ingekapseld en zwijgen als het graf. Al het overige (bestuur, fractie, plaatselijk kader) is in niets veranderd. Het beleid is consequent behoudend: steun aan Luns-Witteveen-Beernink.

Sinds 1966 zijn we nu al bezig om wat geloofwaardigheid in de Nederlandse partijverhoudingen te brengen. Dat wilden er wij én D'66 én de PvdA doen door een scheiding der geesten te bevorderen tussen behoudenden en vooruitstrevenden, niet op basis van programs, maar op beleid en op afspraken vóór de verkiezingen. De PPR is juist ontstaan toen bleek dat in de zogenoemde christelijke partijen geen bereidheid bestond een (christen-)radikaal beleid te willen, en om op basis daarvan politieke verwantschap met anderen vast te stellen. Men koos in feite voor de VVD. Niets wijst, zoals gezien, op een wezenlijke bekering in die kring. Integendeel, op 12 december a.s. wordt de Nederlandse CDU klaar-gemaakt.

We weten dat ARP, CHU en KVP er alleen op uit zijn de macht die zij nog hebben te behouden. Dat is op zich heel begrijpelijk. Ake-lijk is echter dat het Evangelie wordt misbruikt als excuus om te gaan samenwerken tot machtsbehoud. Dat laatste vindt D'66 natuurlijk niet zo erg als wij dat vinden. Maar dat sinds 1966 daar niets veranderd is, dat moet ze kunnen schelen. En dan rijst de vraag of het oordeel van D'66 over de KVP wel voldoende op feiten is gebaseerd. Heeft D'66 de PPR daarom niet in haar initiatief betrokken, omdat zij bang was dat de PPR — door ervaring wijs geworden — de geloofwaardigheid van de Steenkamps, Biesheuvels, Veringa's en Veldkampen (die of zich als radikaal nooit hebben laten horen, of krachtdadig het huidige kabinetsbeleid ondersteunen) in twijfel zou trekken? En dat de PPR er op zou wijzen dat — anders dan van Mierlo blijkbaar veronderstelt — zelfs KVP'ers uit het NKV grote moeite hebben met een keuze voor een progressief beleid. De huidige vijf KVP NKV'ers in de Kamer zijn trouwe trawanten van het conservatieve regeringsbeleid.

Het voorstel van Hans van Mierlo had op zijn minst vergezeld moeten gaan van een keihard radikaal-hervormend regeringsprogramma voor 1971—1975. En van de

Vervolg op pagina 2

PROGRAM-KOMMISSIES

De commissie vredespolitiek heeft een nieuwe voorzitter gekozen: W. J. P. Hermans, Colijnstraat 10 te Oss, tel. (04120) 48 23.

De commissie heeft nog steeds een hoog vergadertempo, wat verband houdt met het grote aantal onderwerpen dat ze onder handen heeft, en houdt.

Hoewel het aantal leden ruim genoeg is om telkens opnieuw met voldoende mensen bijeen te zijn voor zinvolle debatten wordt er nog eens op gewezen dat deze commissie, en trouwens alle andere programkommissies, open staan voor alle partijleden. Zeker nu de commissie vredespolitiek tot taak heeft een prioriteitenprogramma uit te werken voor de komende verkiezingscampagne is er aanleiding om belangstellenden op te roepen zich voor deze commissie te melden. Dat kan bij de secretaresse: Stephanie Brokerhof, Veldheimlaan 45 te Zeist.

Ook de andere commissies kunnen een versterking van hun leden-tal goed gebruiken. Sommige commissies moeten opnieuw van de grond komen na een lange pauze waarin de activiteiten tot nul zijn gedaald.

Wie zich op één of ander terrein interesseert en wat tijd kan vrijmaken voor werk in een commissie kan zich de weg laten wijzen door het partijburo: Keizersgracht 138 te Amsterdam, tel. (020) 22 73 42.

PARTIJKONGRES 17 OKTOBER NIJMEGEN

Het partijcongres van 17 oktober zal zich, zoals in de Radikalenkrant van september al werd vermeld, in de eerste plaats bezighouden met de vraag wat de toekomst zal zijn van de PPR. Röntgenrapport, advies van algemeen bestuur en reacties uit de aktiecentra wijzen in de richting van voortzetting van de PPR als politieke partij. Elders in dit blad zijn bestuursadvies en reacties afgedrukt.

Het congres zal uitsluitend voorstellen behandelen, die schriftelijk werden ingediend en uiterlijk 3 oktober op het partijburo werden ontvangen. Aangezien deze procedure een maand geleden werd aangekondigd heeft de kongresleiding de bevoegdheid daaraan strikt de hand te houden, teneinde chaotische toestanden te voorkomen. Het congres zal worden gehouden in Hotel Erica te Berg en Dal bij Nijmegen; het wordt geopend om 10.30 uur.

Inschrijving

Wie nog niet heeft ingeschreven moet nu snel zijn, wil het partijburo nog kans zien de stukken toe te zenden. Aanmelden bij het partijburo Keizersgracht 138, Amsterdam. Tel. (020) 22 73 42. Aanmelding is dringend gewenst omdat zorgvuldig moet worden toegezien dat uitsluitend partijleden stembiljetten in handen krijgen.

Kongresgebouw

Hotel Erica is voor treinreizigers gemakkelijk te bereiken vanaf het NS-station van Nijmegen. Tussen 09.30 uur en 10.00 uur zullen kongresgangers bij de uitgang van het station worden opgevangen door leden van de kongreskommissie. Voor hen is een speciale bus gecharterd die om plm. 10.00 uur vertrekt. Wie de bus mist kan gebruik maken van lijndienst bus 1, die eveneens van het station vertrekt en vlak bij hotel Erica een stop heeft. Automobilisten volgen door Nijmegen de ANWB-borden die naar Berg en Dal verwijzen; daar aangekomen kunnen zij speciale bordjes verwachten die naar hotel Erica leiden.

Verzorging

In hotel Erica kan men zich tegen zeer schappelijke prijzen laten verzorgen. Broodmaaltijden variëren in prijs van f 2,— tot f 4.50, bier en frisdranken komen op een gulden, koffie f 0,75.

Kinderereche

Voor vergezellende kinderen is een apart gebouwtje bij het hotel gehuurd, het zogeheten „kabouterhuis”, en er is tevens een gratis speeltuin beschikbaar. De kinderen zullen onder permanent toezicht staan van een aantal oplettende dames.

Werkwijze

Ten overvloedige wordt eraan herinnerd, dat het congres begint met een aantal sektievergaderingen; waarin de voorstellen behandeld zullen worden maar voorafgaande aan de sektievergaderingen zal de voltallige vergade-

Het partijcongres zal worden voorzeten door Leo Jansen.

ring zich uitspreken over het al dan niet voortbestaan van de PPR. De bedoeling van de sektievergaderingen is, dat men daar in kleine groepen voldoende gelegenheid krijgt argumenten uit te wisselen. Een andere bedoeling is, dat minderheidsstandpunten die door slechts weinigen worden aangehangen in die sektievergaderingen worden uitgezeefd, om te voorkomen dat de voltallige vergadering in een brij van argumenten zal stikken. De gestelde regel is, dat uitsluitend die schriftelijk ingediende voorstellen die in een sektie tenminste één derde van de stemmen krijgen, de voltallige vergadering worden voorgelegd. Alle andere voorstellen zullen de voltallige vergadering niet bereiken. De sekties moeten zich strikt houden aan de voorstellen die op schrift gesteld zijn binnengekomen; nieuwe voorstellen kunnen niet worden geaccepteerd. Dat zelfde geldt voor de voltallige vergadering. Een redactie van 5 leden uit het DB zal intussen voorstellen van de aktiecentra die met verschillende teksten het zelfde zeggen, hebben samengevoegd.

OVERLEDEN

Op 14 september overleed de heer H. van Doesburg, voorzitter van het aktie-centrum Dordrecht. Regelmatige bezoekers van de kerngroepvergaderingen zullen hem zich hoogstwaarschijnlijk gemakkelijk herinneren, aangezien hij die bijeenkomsten meestal bijwoonde. Bij de begrafenis van de heer Van Doesburg op 18 september was de PPR vertegenwoordigd door Gidi van Dongen.

KORTHARIG

Een van de langharige, slordig geklede studenten in Massachusetts zei dat hij een radikaal was, doch voegde eraan toe „maar geen echte; als ik dat was, zou ik waarschijnlijk andere kleren dragen. In Harvard, Yale, Columbia, altijd kan men zien of iemand een echte radikaal wordt. Hij knipt zijn haar af, zelfs zijn bakkebaarden, draagt nette werkschoenen en scheert zich. En hij stopt met harddrugs; sommige jongens zelfs met soft drugs.”

„Als je een echte radikaal bent, moet je het zo wel aanpakken, anders spreekt geen arbeider een woord met je en jij kunt niet met hun praten. En als je dat niet kunt, hoe kan je dan in godsnaam revolutie maken? Nee, als ik een echte radikaal was, zou ik er niet zo uit zien, denk ik...”

(Door een oplettend lezer uit de NRC geknipt, die op zijn beurt uit de Encounter knipte.)

OPINIE

Regering, hervormers en publieke opinie

Het is niet moeilijk aan te tonen dat het huidige kabinet op vele punten niet het beleid kan voeren dat het voorstaat. Minister Roolvink is — uiteraard met tegenzin — bereid het nog kersverse artikel 8 van de loonwet te laten vallen omdat hij geen vat meer heeft op de vakbeweging, zijn nóg versere plannen voor een loonstop worden zelfs door de werkgevers niet serieus genomen, en van een prijsbeheersing is dit jaar weinig terecht gekomen. Dat zijn dan alleen nog maar enkele punten in de sociaal-ekonomische sektor. Daarnaast ziet men dat de goedkeuring door de Tweede Kamer van minister Veringa's wetsvoorstel voor het bestuur aan instellingen van hoger onderwijs gelijktijdig in de kranten wordt gepubliceerd met de mededeling van de Groningse universiteit, dat die er zich niets van zal aantrekken.

De regering weet bovendien niet wat ze aanmoet met de wetgeving op het gebied van drugs, pornografie, abortus. Het onderwerp gezagshandhaving is dan nog een onderwerp apart, zelfs in de troonrede.

Er is geen twijfel aan dat krachtige oppositiegroepen, behalve in het parlement ook daar buiten, de regering in deze moeilijke positie hebben gebracht. Deze groepen regeren niet, maar zij zijn te machtig om te kunnen worden genegeerd. Vele ideeën die bij de oppositie zijn ontstaan neemt de regering schoorvoetend over — zoals in het geval van artikel 8 van de loonwet — of ze houdt er ernstig rekening mee door tolerant te zijn, b.v. bij druggebruik, pornografie en abortus.

Zo'n beleid van meeuigen en van afgedwongen tolerantie kan natuurlijk niet lang duren; in de eerste plaats niet doordat te velen worden gefrustreerd, daarnaast niet doordat op te veel terreinen bestaande spelregels verdwijnen zonder door andere te worden vervangen. Dat laatste is essentieel, want een samenleving kan zonder spelregels niet goed functioneren. Het kernpunt is daarom, dat het huidige kabinet niet de geschikte mentaliteit heeft om nieuwe spelregels te ontwerpen, die uitgaan van moderne maatschappij-opvattingen.

Nu zou men mogen veronderstellen, dat „het grote publiek” dat wel in de gaten krijgt, de regering en haar achterban de rug zal toekeren, om zich tot de hervormers te wenden. Jammer genoeg zijn er nogal wat aanwijzingen dat dit niet het geval is. De laatste aanwijzing troffen we aan in de Haagsche Courant van 26 september, waarin de uitslag van een opiniepeiling die het blad heeft laten uitvoeren door Makrotest. Enkele resultaten: 86% van de 1023 ondervraagden is het eens met het kabinet De Jong dat krachtig moet worden opgetreden tegen ordeverstoring (in Amsterdam was overigens 55% TEGEN zo'n krachtig optreden). Opvallend is dat de voorstanders van een krachtig optreden vooral moeten worden gezocht onder ouderen, konfessionelen en... minder welgestelden. Van de rooms-katholieken is zelfs 91% voor krachtig optreden.

Uiteraard is ordeverstoring nog iets anders dan het afbreken van bestaande normen of een weigering een wet uit te voeren, maar gevoelsmatig ligt het één toch wel dicht bij het ander.

Interessant is ook dat de helft van de ondervraagden een loonpauze van 3 maanden een juiste maatregel vindt; 45% van de ondervraagden is het eens met het totale pakket maatregelen dat de regering op 15 september lanceerde, en slechts 26% is er tegen. Eveneens de helft van de ondervraagden meent dat NVV en NKV onvoorwaardelijk het georganiseerd overleg moeten hervatten, slechts 35% eist dat eerst artikel 8 uit de loonwet verdwijnt.

De cijfers zijn zo frappant dat alle bedenkingen tegen opiniepeilingen niets kunnen afdoen aan de onvermijdelijke konklusie, dat een partij die zich wil inzetten voor de minstbedeelden, en die samen met die minstbedeelden iets wil ondernemen, zich zorgvuldig zal moeten bezinnen op de hardheidsgraad van de toe te passen methoden. Genoemde opiniepeiling zegt ook nog dat slechts 35% van de ondervraagden tevreden is met het kabinet De Jong; 24% is ontevreden en 42% heeft geen oordeel. Het is dus geen liefde voor de huidige regering die het publiek voorstander doet zijn van krachtige ordemaatregelen, maar gewoon het gevoel dat orde en wetten er zijn om gehandhaafd en toegepast te worden.

Europa zonder democratie

Hoewel we het verenigde Europa (de EG) niet dagelijks zichtbaar voor ons zien, en nog minder liefelijk voelen is er toch een goede reden om er eens naar om te zien. Wellicht juist omdat de gemeenschappen weinig zichtbaar en voelbaar zijn, zodat zich ontwikkelingen kunnen voordoen die niet opvallen. Zo'n ontwikkeling heeft zich voorgedaan in mei van dit jaar, toen de ministers van buitenlandse zaken zich zaten voor te bereiden op de onderhandelingen met de vier aspirant-leden. Het idee is toen geopperd om ter gelegenheid van hun eventuele toetreding — als gevolg waarvan heel wat overhoop moet worden gehaald — het verdrag van Rome waarop de gemeenschappen stoeien op een essentieel punt te wijzigen. Namelijk door de bepaling te schrappen dat elk voorstel dat de ministerraad in behandeling kan nemen eerst de Europese Commissie moet zijn gepasseerd. Die bepaling betekent in de hedendaagse praktijk dat de Commissie een plan kan tegenhouden door het niet aan de ministerraad voor te leggen; die kan er dan alleen maar vol hoop op zitten wachten, maar intussen niets doen. Deze bepaling is essentieel als men de Commissie wil zien als de aanzet tot een Europese regering. Bovendien geeft deze bepaling het Europese parlement enige greep op de zaken die zich in de gemeenschappen voordoen, want dat parlement kan de Commissie tekst en uitleg vragen, en het kan de Commissie zelfs naar huis sturen. Maar tegen de ministerraad kan het parlement niets uitspreken.

In die ministerraad is nu het idee geboren om het verdrag van Rome zo te wijzigen, dat te zijner tijd, als de klub tot tien leden is uitgebreid, de ministerraad met minimaal 8 van de tien stemmen zelf voorstellen kan formuleren, om die bij zichzelf in te dienen, en af te werken. Buiten de Commissie om. Dat betekent dan ook: buiten het Europese parlement om.

Zo is er dan, een jaar na het vertrek van De Gaulle, een plan geboren dat in feite uitgaat van het principe dat De Gaulle altijd heeft bepleit: het Europa der vaderlanden, d.w.z. van de onafhankelijke, samenwerkende Europese landen. Ook de Nederlandse vertegenwoordiging in de raad is daarmee akkoord gegaan, ondanks het feit dat minister Luns zich graag laat vertellen dat hij een groot Europees federalist is. Dit idee zou door alle nationale parlementen goedgekeurd moeten worden, indien het officieel wordt ingediend. Wellicht mag dit een hoopvolle gedachte zijn, want de Nederlandse Tweede of Eerste Kamer zou het kunnen verwerpen. Maar als het plan wordt gelanceerd zal het bijna zeker een onderdeel zijn van een pakket voorstellen, waarin het voornaamste punt zal zijn de toetreding van vier nieuwe leden. Dit is een politieke koppelpunt die het plan voor de gedragswijziging een goede kans zou geven. Het Europa in opbouw zou daarmee een volstrekt ondemokratische weg op gaan; het zou immers afsterven op een Europese regering die onder bepaalde omstandigheden ongetoeteld zou kunnen handelen. Het lijkt heel nuttig dat dit plan, dat op papier staat maar nog weinig publiciteit heeft gehad, eens enige ruchtbaarheid krijgt.

AANBEVELINGEN RÖNTGENKOMMISSIE

Behalve een rapport met een bijlage — gepubliceerd in de Radikalenkrant van september — heeft de Röntgenkommissie ook nog een tweede bijlage geproduceerd. Daarin worden aanbevelingen gedaan voor samenwerking met andere progressieve partijen bij de komende verkiezingen voor de tweede kamer. Met name worden suggesties gedaan tot vorming van een alternatief kabinet.

Alternatief kabinet

De progressieve partijen stellen voor de verkiezingen een alternatief extra-parlementair kabinet samen van kandidaten uit de partij en partijlozen.

De kamerkandidaten van de progressieve partijen verbinden zich om in de komende zittingsperiode aan geen ander dan aan dit kabinet hun vertrouwen te schenken. Zij geven daarmee geen blanco vertrouwen aan dit alternatief kabinet maar zullen geval voor geval de daden van het kabinet beoordelen en op grond daarvan steunen of op onderdelen het beleid afvallen (bijv. de PSP de Defensiebegroting). Het alternatief kabinet zal in het feit dat wel eens iets wordt afgestemd of iets met steun van „rechts” moet worden aangenomen ook nooit aanleiding zien om af te treden.

Het alternatief kabinet maakt zijn regeringsprogramma voor de verkiezingen bekend en de partijen zullen aan de hand van dit regeringsprogramma aan kunnen geven waar zij afwijkende standpunten hebben. Als het kabinet niet in

volle omvang voor de verkiezingen wordt samengesteld, kan het aan de uitslag van de verkiezingen naar gebleken krachtsverhoudingen worden aangevuld.

Te volgen procedure: Tonnaer nodigt Aarden, Van Mierlo, Den Uyl en Wiebenga uit voor een gesprek over dit concrete samenwerkingsverband (sept.).

Als hij erin slaagt hen in principe op persoonlijke titel voor deze gedachte te winnen, komen deze vier samen om een formateur voor het alternatieve kabinet aan te zoeken, (okt.).

Deze formateur poogt een regeringsteam samen te stellen uit figuren uit PvdA, D'66, PSP, PPR, christen-radikalen of Kabouters; slaagt hij hierin dan stelt hij met zijn kandidaat-ministers het regeringsprogramma voor 1971—1975 op (nov.-dec.).

Is dat alles geslaagd dan volgt een conferentie van de formateur met Tonnaer, Beekmans, Vondeling en Burggraaf om te bepalen welke steunformule van deze

partijen aan de gevormde regeringsploeg mogelijk is (jan.). In februari beslissen de partijcongressen.

Partijensamenwerking

De PPR richt zich formeel tot de PvdA, D'66, PSP met het voorstel samen te bepalen welke vorm van lijstsamenwerking voor deze vier partijen nog realiseerbaar is voor de a.s. verkiezingen.

Om de wil tot vergaande samenwerking te symboliseren vragen de leden van het bestuur van de PPR het lidmaatschap aan van de PvdA, D'66 en PSP en nodigen de besturen van die partijen uit hetzelfde te doen, zowel onderling als met de PPR, overige partijleden kunnen volgen.

De vier partijbladen werken tot de verkiezingen redactioneel samen (gezamenlijke nummers en gescheiden nummers maar met gedeeltelijk gelijke kopij).

Kiesgerechtigden die niet van een van de vier partijen lid willen worden, maar wel willen laten blijken dat zij de groei naar meer samenwerking steunen, worden uitgenodigd zich te abonneren op de gemeenschappelijke publikaties.

De PPR nodigt PvdA, D'66 en PSP uit tot vergaande coördinatie van de presentatie op radio en T.V. en in de verkiezingscampagne.

Kongres voorstellen uit de aktiecentra

Het ziet er naar uit dat het kongres van 17 oktober zijn handen vol zal hebben aan een reeks voorstellen die de aktiecentra hebben geproduceerd.

Tot vrijdagochtend 2 oktober bracht de post een hoeveelheid materiaal (afgeronde voorstellen, lange betogen, korte aanduidingen) die na een redactionele sammenvatting tussen de 25 - 30 kongresvoorstellen zal opleveren. Daarbij komt nog het ingezonden materiaal dat het partijbureau zaterdag 3 oktober heeft bereikt; te laat voor onderstaande sammenvatting, maar zoals toegezegd nog vroeg genoeg om het kongres te worden voorgelegd.

De drie noordelijke provincies komen met een kordaat voorstel om zonder debat vast te stellen dat de PPR haar werk zal voortzetten, en over te gaan tot bespreking van zaken die van belang zijn voor de komende verkiezingscampagne. De indieners menen dat direkt een einde moet komen aan de onzekerheid waarin de PPR heeft verkeerd. Een voorstel van Michel van Hulst; verzoekt de vergadering de „Nota inzake grondslag, karakter en methoden van de PPR”, op pagina 3 afgedrukt te verwerpen.

Wat de vraagstukken die de Röntgenkommissie heeft opgeworpen betreft: vele aktiecentra spreken zich uit voor voortzetting

van het werk van de PPR; geen enkel voorstel spreekt over opheffing van de partij. Over samenwerking met andere partijen bij de komende verkiezingen is men het minder eens. Er zijn pleidooien voor voortzetting van het PAK-idee, voor de vorming van een alternatieve regering, voor de samenstelling van een gemeenschappelijke kandidatenlijst met andere partijen en ook voor een verkiezingscampagne op eigen kracht, zelfs zonder enige vorm van samenwerking met anderen.

Vrij veel voorstellen komen neer op een eigen kandidatenlijst, gepaard gaande met een stembusakkoord met andere progressieve partijen.

Ook over het begrip „konfessie” lopen de meningen nogal ver uiteen. Vrij veel voorstellen zeggen dat de PPR zich tot alle kiezers moet richten die zich aangetrokken voelen tot een radikaal programma. Andere aktiecentra stellen het kongres voor zich uit te spre-

ken dat de PPR zich vooral richt tot de aanhang van ARP, CHU en KVP.

Andere voorstellen lanceren de idee om zich weliswaar tot alle kiezers te richten, maar met de erkenning dat in de konfessionele hoek de grootste winst valt te behalen, waarmee dan rekening gehouden zou moeten worden.

Een voorstel spreekt een grote mate van voorzichtigheid uit bij het zoeken van contacten met de Kabouters; van andere zijde wordt gepleit voor deelneming door de PPR aan elke spontane, niet-gewelddadige aktie tegen elke vorm van onrecht.

Tenslotte nog de vermelding van een voorstel dat het PPR-bestuur wil machtigen om zo nodig af te wijken van reglementen en procedures als dat nodig mocht blijken om met andere partijen te komen tot een alternatief kabinet met een alternatief regeringsprogramma.

Over „ontploffen” gesproken

Vervolg van pagina 1

vraag of PvdA en KVP bereid waren vóór de verkiezingen te beloven een dergelijk programma uit te voeren, en zo ja, met wie. En met kandidaat-ministers die wél geloofwaardig zijn, dat zij die beloften ook zullen uitvoeren. Het positieve antwoord van de PvdA op zo iets is gauw binnen. Maar een KVP die daar ja op zegt breekt met ARP en CHU, en „ontploft”. Was dat dan niet wat D'66 steeds gewild heeft?

De PPR zal, meen ik, openstaan voor elke stap in de goede richting, zeker als het initiatief van D'66 komt. Maar die stap moet er niet een zijn die terug gaat naar 1966! De eisen moeten blijven: 1. radikaal programma, 2. afspraak vóór de verkiezingen, 3. lijst met kandidaat-ministers geschikt om radikale programma's uit te voeren. Als een dergelijke radikale concentratie zou ontstaan zou de PPR — wie er ook in blijkt te zitten — blij zijn; daarvoor hebben christen-radikalen en later de PPR zich immers steeds ingezet.

Maar wij moeten het niet op een akkoordje gooien met hen die nu de dienst uitmaken. En dat is wat D'66 nu dreigt te doen.

KRANT

Radikalen

Uitgave van de Stichting Radikalenkrant
Savelsbos 19 - Amsterdam

directie: R. Bouwens, J. Heytel, D. Visser
redactie: Stéphanie Brokerhof, Antoine Jacobs, Jan Lieske, Sam Mol (hoofdredactie), Frans Schulte.
redactie-adres: Van Colfenstraat 22, Nw. Loosdrecht. Telefoon (02158) 18 58.
abonnement: f 6,— per jaar
advertenties en abonnementen: Savelsbos 19, Amsterdam-Nrd. Giro 1810200 van de Stichting Radikalenkrant te Amsterdam
advertentietarieven worden op aanvraag toegezonden
Buro Politieke Partij Radikalen: Keizersgracht 138, Amsterdam. Telefoon (020) 22 73 42.
Voor contributiebetalingen: Penningmeester PPR, postgiro 1575600, te Amsterdam.

PARTIJBESTUUR EN RÖNTGENRAPPORT

Op 29 augustus heeft het algemeen bestuur het hoofd gebogen over het rapport van de Röntgenkommissie. Hoewel vele zaken ter sprake zijn gekomen heeft het bestuur zich uitsluitend uitgesproken over de vragen die de Röntgenkommissie zelf had gesteld in de eerste bijlage — afgedrukt in de Radikalenkrant van september —, en over de concrete stappen die de commissie heeft aanbevolen in een tweede bijlage, die in dit blad is afgedrukt. Wat betreft bijlage 1 is het algemeen bestuur tot de volgende uitspraken gekomen:

1— Het bestuur heeft overwogen, dat de PPR tot op heden een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan de bundeling van de progressieve krachten in de Nederlandse politiek. Zij is daarnaast, vanuit een eigen identiteit, kristallisatiepunt geworden voor een aantal vooruitstrevende kiezers. Beide functies dienen ook in de toekomst te worden vervuld.

☆ Daarom beveelt het bestuur het kongres aan om onduubbelzinnig te besluiten tot voortzetting van het werk van de PPR.

2— De PPR heeft zich steeds tot taak gerekend waar mogelijk bij te dragen aan totstandkoming en ontwikkeling van een progressieve samenwerking. Dit streven is een stuk identiteit van de partij. Met het formeren van een alternatief kabinet wordt deze progressieve samenwerking — naar de mening van het bestuur — in zeer belangrijke mate gediend. Een alternatief kabinet verschaft de mogelijkheid om zowel in de keuze van de personen als in de vaststelling van het program, voor de kiezer duidelijk gestalte te geven aan deze progressieve samenwerking. Een dergelijk alternatief kabinet kan vervolgens na de verkiezingen hetzij als regering, hetzij als schaduwkabinet optreden.

☆ Het bestuur vraagt derhalve aan het kongres mandaat om het initiatief te nemen opdat een dergelijk alternatief kabinet wordt gevormd.

3— Waar de PPR steeds een zo nauw mogelijke samenwerking met de andere vooruitstrevende partijen heeft voorgestaan, ligt het voor de hand dat bij het bestuur een duidelijke voorkeur bestaat voor het uitbrengen van gemeenschappelijke kandidatenlijsten van PPR en andere progressieve partijen. Of deze gemeenschappelijke kandidatenlijsten werkelijkheid worden, hangt echter in dezelfde mate van de andere partijen af als van de PPR.

Bij het uitlijven van gemeenschappelijke lijsten, dient de onderlinge verbondenheid van de progressieve partijen op andere wijze zo sprekend mogelijk gestalte te krijgen. Een alternatief kabinet en een gemeenschappelijk prioriteitenprogram zijn daarbij zeer belangrijke mogelijkheden.

Maar ook deze mogelijkheden hangen niet alleen af van de instemming van de PPR.

Uiteraard bestaat de mogelijkheid dat de door de PPR zo sterk nagestreefde samenwerking met andere progressieve partijen niet in een aantal duidelijke afspraken kan worden vastgelegd.

In dit, waarschijnlijk alleen theoretisch voorkomende, geval zou de PPR voor de vraag komen te staan of zij in deze situatie, dus geheel op zichzelf optredend, aan de verkiezingen zal deelnemen. Het bestuur beantwoordt deze vraag in meerderheid bevestigend. Juist dan bestaat er nog meer dan in andere situaties behoefte aan een PPR die het streven naar een progressieve samenwerking centraal blijft stellen.

Een minderheid van 4 leden stelt zich op het standpunt dat in de laatstgenoemde situatie de PPR niet aan de verkiezingen zal moeten deelnemen.

☆ Het bestuur vraagt aan het kongres machtiging om besprekingen te openen met de andere progressieve partijen om tot gemeenschappelijke kandidatenlijsten te komen en — indien deze niet haalbaar mochten zijn — andere concrete vormen van samenwerking te realiseren.

4— Het is duidelijk dat er voor de PPR geen kiezerspotentieel aanwezig is in de groep van kiezers die overtuigd konservatief stemmen. Het heeft uiteraard ook geen zin ons op deze kiezers te richten. De PPR moet daarentegen een appel doen op die kiezers die een wezenlijke politieke vernieuwing willen en met hun stem de totstandkoming van een vooruitstrevende regering willen bevorderen. Zij zal zich daarbij uiteraard niet richten tot diegenen die reeds bewust voor een van de andere vooruitstrevende partijen gekozen hebben.

☆ Het bestuur vraagt het kongres deze opvatting te onderschrijven.

Wat bijlage 2 betreft:

1— Zoals reeds eerder gesteld is het bestuur van mening dat het formeren van een alternatief kabinet een zeer belangrijke mogelijkheid is om gestalte te geven aan de progressieve samenwerking. De door de commissie genoemde modaliteiten — met name de vraag op welke partijen en groeperingen dit kabinet moet steunen — ziet het bestuur als formele mogelijkheden die in het te voeren overleg op hun aanvaardbaarheid moeten worden getoetst.

2— De hier door de commissie gedane aanbevelingen worden door het bestuur positief beoordeeld. Het bestuur zal deze aanbevelingen in het overleg met de andere progressieve partijen opnemen en nagaan in hoeverre verwezenlijking daarvan mogelijk is. Daarbij wordt aangetekend dat de mate van coördinatie van partijbladen, overige publikaties en van de presentatie voor radio en TV in niet onbelangrijke mate wordt beïnvloed door de vorm van samenwerking die rond het uitbrengen van de kandidatenlijsten kan worden bereikt. Inzake het meervoudige lidmaatschap stelt het bestuur zich op het standpunt dat de beslissing daarover in laatste instantie moet worden overgelaten aan de bestuursleden persoonlijk.

GRONDSLAG, KARAKTER EN METHODEN

Op het kongres van 17 oktober zal onder meer een nota ter discussie worden gesteld — uitlopende in een resolutie — die is ondertekend door Kees Lafeber en Ton van Ruiten (beiden lid van het vorige dagelijkse bestuur). Die nota draagt als titel „Nota inzake grondslag, karakter en methoden van de PPR”. De samenstellers roepen de partijleden die de nota onderschrijven op, bij één van hen adhesie te betuigen, vóór het komende kongres. Men kan zich daartoe richten tot: C. Lafeber, Torteldreef 6, Tilburg, of A. van Ruiten, Steynkade 34, Gouda.

De tekst van de nota is als volgt:

Terug naar Dronten
De grondslag van de PPR werd verwoord op het oprichtingskongres in Dronten. Het bestuur in zijn totaliteit stelde toen bij monde van de eerste voorzitter dat hier een partij stond aangetreden van mensen, die voor een doeltreffend handelen grote betekenis toekenden aan de bron van waaruit mensen leven en werken;

fessionele partijen stemden, maar die daar geen kristelijke inspiratie of progressief handelen meer aantroffen. De PPR anno 1970 is geworden tot een partij, die niet alleen haar kiezers voor een deel betreft uit hetzelfde voedingsgebied als waaruit PSP en Kabouters rekruterden, doch die zelfs duidelijk potentiële aanhang uit de konfessionele hoek van zich

KEES LAFEBER

TON VAN RUITEN

die van oordeel waren dat men vanuit verschillende levensbeschouwing en maatschappij-opvatting tot een gelijkgerichte politiek kon komen; die konfessionele partijen verweten dat zij de waarden en uitgangspunten van het kristen-zijn slechts met de mond belieden, doch niet fundamenteel de betekenis daarvan in overweging en beraad wilden nemen; die politiek zagen als een roeping, waarvan het streven om de politieke vernieuwing tevens tot een politiek reveil te maken slechts een deel vormde; die als hun belangrijkste taak zagen: het beter bewoonbaar maken van deze wereld. De PPR heeft alleen dan zin en toekomst als zij deze gedachten weer opneemt, het image van Dronten herwint en ook elektrooraal kan overbrengen.

De kiezers

In Dronten werd gesteld dat de partij in de eerste plaats een politiek tehuis wilde zijn voor hen, die tot nog toe op de zgn. kon-

vervreemd heeft, omdat zij — deels terecht, deels ten onrechte — geïdentificeerd wordt met onredelijkheid en straattoestanden.

De doeleinden van de partij

In Dronten was het geheel van onze doelstellingen als het ware overkoepeld door deze ene zin: „Geef elke mens meer ruimte om mens te zijn”. Wij bedoelen daar niet mee: het uitoefenen van een vrijheid welke de vrijheid van anderen in gevaar brengt. Evenmin: een dehumanisering van de menselijke verhoudingen. Doch wel: vrede en rechtvaardigheid, voortdurende zorg voor de maatschappelijke achterhoede hier en elders, samenwerking met de ontwikkelingslanden, bestrijding van de woningnood, het leefbaar hou-

den van ons land, democratie op alle niveaus, aandacht voor onderwijs en vorming, het zoeken naar de duiven in andere partijen en in andere landen, om samen onze wereld bewoonbaar te maken en wellicht iets beter aan onze kinderen door te geven dan wij, haar van onze ouders hebben overgenomen.

De door de partij te volgen methoden

Het is duidelijk dat, wanneer wij zulke hoge idealen koesteren, deze niet op onwaardige wijze naar buiten kunnen worden gebracht. Niet zozeer om opportunistische redenen (hoewel een partij die met de mond de vrede belijdt, doch bereid is daarvoor de tegenpartij het hoofd af te slaan, op zich al ongeloofwaardig is), doch vooral op principiële grond: De Evangelische boodschap die wij brengen van vrede en naastenliefde is van dien aard, dat zij nooit met geweld of op harde wijze kan worden geëffectueerd. Wij zullen dan ook ons duidelijk moeten verzetten tegen onwaardige, autoritaire en dogmatische methoden. Wij kiezen voor soepelheid, zachtaardigheid en stijl. Wij kiezen ook voor fundamentele bewegelijkheid, d.w.z. bewegelijkheid met betrekking tot grondslagen van onze samenleving, die de ruimte om meer mens te zijn verengen maar ook kunnen vervagen.

Een PPR-nieuwe stijl zal dan ook — alweer volgens Dronten — bij het creëren van haar eigen identiteit zich zo weinig als mogelijk moeten afzetten tegen anderen.

Er dient een „wedloop in redelijkheid” te bestaan. De aan ons tegengestelde partijen, hoe verklikt en verzuurd ook, bestaan niet louter uit boze geesten, evenmin als wijzelf of onze vrienden slechts engelachtige wezens zijn. Niet alleen bewijst de praktijk immers voortdurend anders, doch tevens moet elke vorm van witzwart denken ons principiële vreemd zijn.

Resolutie

Het kongres van de PPR, kennis nemende hebbende van de „nota inzake grondslag, karakter en methoden van de PPR”, aanvaardt de daarin neergelegde gedachten en draagt het partijbestuur op om in overeenstemming daarmee alle in politiek en organisatorisch opzicht nodige maatregelen te treffen, die de partij, haar leden en haar kiezers, in staat zullen stellen een werkelijke bijdrage te leveren aan de maatschappelijke en politieke vernieuwing in Nederland.

VOOR HET OVERIGE...

Als Udink de kreet „gezag en orde” slaakt wil hij alleen maar suggereren dat nu ook de CHU het vermoeden heeft dat er in ons wereldje iets gaande is.

*

Mocht de CHU een zelfde „ontwikkeling” gaan doormaken als de voormalige dienstweigeraar Udink dan kan het nog eens een echte klassieke partij worden.

*

AR-radikalen: zulke jonge kerels nog, en dan al sukkelen met de overgang.

*

Met de verhalen over de progressiviteit in de KVP is het net zo gesteld als met die over Peyton Place: elke aflevering schildert een tragedie en daar komt nooit een einde aan.

*

Van Mierlo: als ons buskruit niet werkt moeten we het maar eens met lijm proberen.

*

KVP: We hebben Aalberse uit de club gegooid, en daarna Schmelzer, we hebben laten weten dat Bogaers weer mag meedoen, en ook Cals ... wat zou de PvdA nog meer willen?

*

De mode-koningen geloven nog altijd dat de emancipatie van de vrouw alleen maar een grote grap is.

*

Dankzij zijn konfessionele distriktsbestuurders heeft het CNV nog steeds bestaansrecht.

*

Als de regering haar loonstop even doortastend hanteert als haar prijzenstop kan het allemaal best meevallen.

*

Nadat de troonrede forse maatregelen had aangekondigd tegen ordeverstoorers kon Nixon ook tijdens zijn tweede Europa-vredesmissie met een gerust hart Nederland rechts laten liggen.

*

Bij het overlijden van Nasser bleek hoeveel tranen de Arabieren hadden gespaard bij de dood van duizenden Jordaniërs.

*

De PPR schijnt nu alleen nog vroegtijdig te kunnen heengaan onder een lawine van goedbedoelde voorstellen van haar leden.

Jan van Eupen
Sjef Huijbregts
Leo Jansen
Gerard van Pijkeren

BEZOEK AAN DE DDR

KENNISMAKING MET EEN WONDERLIJK DOGMATISME

Ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de Oostduitse CDU op 25 juni jl. zijn delegaties van zusterpartijen uit andere landen uitgenodigd, naar Berlijn te komen. Dit begrip zusterpartijen moest wat ruim worden geïnterpreteerd; ook de PPR kreeg een uitnodiging. Begin augustus werd de reis gemaakt door Jurgens, Lafeber (die de gegevens verstrekke voor dit verslag), Huybregts en Visser. Het bezoek liep uit op een serie kennismakingen met musea en paleizen, een rondvaart, enz., maar alles gekruide met politieke gesprekken. De PPR-bezoekers kregen de indruk dat de Oostduitse CDU, hoewel een bijwagen van de „socialistische” SED, met overtuiging deelneemt aan het regeringswerk en dat er een sterke identifikatie is tussen partij en staat. De Oostduitse CDU heeft twee leden in de regering en tien in de Volkskammer. De indruk bestaat ook dat de Oostduitse regering de CDU graag gebruikt om evangelischen en katholieken met het regiem te verzoenen, en tevens de vele middenstanders die zich in de CDU thuisvoelen.

Christendom en Marxisme

De Oostduitse CDU blijkt op een centraal punt — en juist daar waar men het niet verwacht — van de PPR te verschillen: er is geen sprake van een politieke stellingname op grond van een interpretatie van het evangelie. Bijbelse woordspelingen werden door de CDU-ers niet begrepen. Het partijhuis hangt vol marxistische en leninistische symbolen. Men kan zeggen dat het communisme de religie van de Oostduitse CDU-ers is geworden. De CDU doet mee met het Marxisme, én uit overtuiging, én uit opportuniteitsoverwegingen, én omdat het christendom in wezen is uitgeblust.

Gesprekken over oorlog en vrede, over de derde wereld, over de menselijke vrijheid kwamen niet van de grond; zij het dat de ene gesprekspartner wat gemakkelijker lag dan de andere. Dit laatste gold voor beide partijen.

Ekonomie

Het ziet er naar uit dat de DDR de moeilijkste jaren van zijn bestaan te boven is. De DDR is nu het 10de exportland op de wereldranglijst en de bevolking ziet er gezond en niet-onwilverend uit, hoewel stellig niet kan worden gesproken van weelde. De economische opbloei is daarom een prestatie omdat men van de grond af moest beginnen zonder Marshall-hulp, terwijl de Russen na de oorlog veel industrie hebben ontmanteld. Het resultaat is mede te danken geweest aan de bouw van de Berlijnse muur, waardoor de zuigkracht van de bondsrepubliek werd afgesloten.

Wederzijdse beeldvorming

De PPR-delegatie kan zich niet onttrekken aan de indruk dat er over en weer sprake is van een beeld dat door eigen denken voortdurend schever wordt getrokken. Niet alleen wordt het Westen in de DDR beoordeeld op grond van reaktionaire, militaristische en konservatief-politieke uitspraken van haviken, ook het Westen heeft zich een beeld gebouwd van de DDR als van een sombere, mensonwaardige, haatdragende staat. Informatie over wezenlijke punten lijkt een broodnodige eis.

Er is geen enkele kwestie die de Oostduitsers en de CDU hoger zit dan die van de erkenning van hun staat. Het is ook begrijpelijk dat zij elke buitenlander vragen wat zijn mening is over die kwestie. Naar hun mening is het bestaan van twee Duitslanden een feit, en naar hun mening dient die deling de wereldvrede. Het ideaal van de Wiedervereeniging leeft in de DDR nauwelijks of niet. De erkenning van de DDR zal als positieve verdienste meebrengen dat nu gepraat kan worden over de onmogelijke situatie van West-Berlijn. Bovendien zal door de erkenning het westelijke image van revanchistisch en oorlogszuchtig stellig worden verbeterd.

Intussen hebben Jurgens en Lafeber het DB voorgesteld, zich uit te spreken voor erkenning van de DDR. Het DB heeft zich afgevraagd of zo'n besluit te rijmen valt met het partijprogramma zoals dat in Tilburg is vastgesteld (een

meerderheid van het DB meent dat zo'n uitspraak in strijd zou zijn met het partijprogramma) en heeft de commissie Vredespolitiek daarover een uitspraak gevraagd. De commissie is van plan zich op haar bijeenkomst van 19 oktober over dat probleem te gaan buigen.

Dogmatisme

Het is voor christenen die zich zo pas bevrijd hebben van de wurgende houdgreep van een onfeilbare kerk bijna verbijsterend te bemerken hoe dogmatisch-marxistisch, hoe weinig plooibaar, hoe onwetenschappelijk ook de problemen van land en wereld wor-

den afgedaan. Er heerst een zwart-wit tekening waarvan men gruwt. Voeg daar nog aan toe dat deze weinig genuanceerde denkwereld verkocht wordt in een jargon dat men slechts in de tweede wereldoorlog voor mogelijk hield, dan begrijpt men hoe de DDR zelf intens heeft meegewerkt en nog meewerkt aan haar eigen verstoord image. Een film van het 12de partijcongres die de delegatie werd vertoond bestond louter uit gegalm, retoriek, militair vertoon en schijn. De CDU-leiding zat dan ook duidelijk met deze misgreep in haar mag en exkuseerde zich op alle mogelijke manieren.

Verkiezingscampagne

Vooruitlopende op een beslissing van een kongres over het voortbestaan van de PPR, en vooruitlopende ook op een beslissing dat de PPR volgend jaar met een eigen kandidatenlijst zal uitkomen, heeft de campagnegroep in het dagelijks bestuur (Mol, Pot, Van Pijkeren) het DB een aantal voorstellen gedaan voor de komende verkiezingscampagne. Het DB is met die voorstellen akkoord gegaan, eveneens in het besef dat de organisatie van een goede verkiezingscampagne al een flink stuk op poten moet staan op het moment dat de zojuist bedoelde beslissingen zouden vallen.

De campagne-groep heeft met de opbouwgroep (Van Eupen, Huybregts, Tine Jager en Jansen) op 21 augustus een eerste bijeenkomst gehad om de plannen verder uit te werken.

De belangrijkste punten zijn, dat uit de partijkas een bestelling zal worden besteld van tenminste 15 duizend grote aanplakbiljetten die door de leden over het gehele land verspreid zullen worden aangeplakt. Daarnaast zal volgens het systeem dat vorig jaar met de extra-editie van de Radikalenkrant is gebeurd (de zogeheten blauwe krant) een verkiezingskrant worden gedrukt en gefinancierd. D.w.z. dat die verkiezingskrant door de aktiecentra moet worden besteld en betaald.

Tenslotte moet nog een grote brok organisatiewerk worden gedaan om biljetten te plakken en de verkiezingskrant te bezorgen.

Verkiezingskrant

In één van de eerstvolgende uitgaven van de Radikalenkrant zullen nadere gegevens worden vermeld over inhoud, prijs, datum van verschijning en verspreiding van de verkiezingskrant. Hoogstwaarschijnlijk wordt het een krant van het gebruikelijke formaat. Een groot deel van de inhoud zal bestaan uit een stripverhaal naar het voorbeeld van onze TV-uitzendingen. Daarnaast moet er ruimte gevonden worden voor foto's van de lijsttrekkers en andere kandidaten op onze lijsten.

De blauwe krant van vorig jaar heeft 2¼ cent per stuk gekost. Er is geen reden om aan te nemen dat de prijs van de verkiezingskrant van volgend jaar daarvan veel zal afwijken. Een uitermate belangrijk punt is de bezorging: alleen als de leden die taak op zich nemen — en dan voor zover enigszins mogelijk ook in die plaatsen waar geen aktiecentra zijn — kan een bezorging op massale schaal gerealiseerd worden.

Bezorging per post of met behulp van folderverspreiders zou een te kostbare zaak worden.

Aanplakbiljetten

De aanplakbiljetten krijgen een

formaat van waarschijnlijk 50 x 80 cm. Kleine biljetten liggen bij het publiek niet goed. Kleine biljetten behoren bij kleine partijen.

Op aanplakborden worden kleine biljetten veelal geflankeerd door andere kleine biljetten, van andere kleine partijen. Op de duidelijkheid, kleurenkombinatie enz. van de biljetten zal heel scherp worden gelet, waarbij adviezen worden ingewonnen van reklamedeskundigen.

Indien er bij de komende verkiezingen meerdere lijsttrekkers worden aangewezen, zal daarmee bij het drukken van de biljetten uiteraard rekening worden gehouden. Ook die extra-kosten zullen voor rekening van de partijkas komen.

Elk aktiecentrum zal in de gelegenheid worden gesteld voor zijn rekening extra aanplakbiljetten te bestellen. In eerste instantie zal voor elke gemeente, in verhouding tot het inwonertal, een aantal biljetten worden gedrukt.

Bijeenkomsten met kampagneleiders

In januari/februari en in maart (de verkiezingen zullen op 28 april worden gehouden) zullen regionale bijeenkomsten worden belegd voor de kampagneleiders en alle belangstellenden die bij de verspreiding van verkiezingsmateriaal en biljetten behulpzaam willen zijn. Al die bijeenkomsten worden bijgewoond door één of meer mensen van het dagelijks bestuur.

De eerste van deze twee bijeenkomsten per regio zal gewijd zijn aan de organisatie voor de verspreiding van het materiaal, de financiën enz. Op de tweede bijeenkomst zal aandacht worden besteed aan onze houding tegenover de andere partijen, het hanteren van onze programpunten.

KOMMENTAAR OP RÖNTGENRAPPORT

Een lid van de Röntgenkommissie, Kees Lafeber, meent dat het rapport van de commissie (gepubliceerd in de Radikalenkrant van september) een nadere interpretatie behoeft. Om duidelijk te maken wat hij bedoelt schreef Lafeber een verklarend commentaar, waarin hij zijn visie tot uitdrukking bracht.

De overige leden van de commissie en de leden van het bestuur verzocht hij om een reactie, in geval zij zijn visie onderschrijven. De tekst van zijn verklarend commentaar is:

Ondergetekenden, leden van de Röntgenkommissie en van het bestuur, waarden het uitgebrachte rapport als optimistisch en tintelend van leven. Tegenover het defaultisme van de laatste maanden verdient dat waardering en instemming. Niettemin hebben ondergetekenden de indruk dat bepaalde zaken een te ambivalent en te weinig-kritisch karakter dragen, althans onvoldoende uit de verf komen, zoals uit reacties bij pers en publiek is gebleken. Het is daarom nuttig en noodzakelijk twee kernpunten nog eens duidelijk toe te lichten; immers het zijn deze punten waarover het kongres zich zal moeten uitspreken. De partij, die zich tot nu toe feitelijk meer gericht heeft op die kiezers die reeds lang vervreemd

waren van de traditionele partijen, zal zich in de toekomst vooral dienen te richten tot diegenen bij wie dit vervreemdingsproces nog moet beginnen. Wanneer de partij duidelijk en radikaal voor deze groep kiezers gekozen heeft, zal zij ook haar methoden — en dit is het tweede kernpunt — daaraan moeten aanpassen. Elke aktie en elke verklaring, zowel van het bestuur kollegiaal als van elk bestuurslid individueel, zo goed als van elk lid persoonlijk, zullen moeten worden getoetst aan de vraag: hoe komt dit over bij juist die groep die wij willen winnen? Aldus stellen wij duidelijk de koers van onze partij scherper in. Op dezelfde wijze als wij pogen in eigen gelederen tot klaarheid te komen over de koers van onze partij, zullen ook de andere politieke partijen eerst intern orde op zaken gesteld moeten hebben, wil de ruïne van de Nederlandse politiek plaats maken voor een wat ordentelijker bouwwerk; dan ook pas kan een alternatief kabinet serieus worden overwogen. Ervan uitgaande dat ondanks sporadische successen de partij in haar huidige vorm de kiezer niet bereikt heeft, zijn wij er nochtans van overtuigd dat zij, evenals in 1968, taak en toekomst heeft, doch alleen als zij voortgaat in de lijn van Dronten.

C. V. LAFEBER

PPR-KANDIDATEN 2e KAMER

Het indienen van een kandidatenlijst voor tweede kamerverkiezingen is een vrij omvangrijke bezigheid. De procedure die een democratische partij dient te volgen om via raadplegingen en stemmingen tot een kandidatenlijst te komen is een uiterst omvangrijke bezigheid. Uit onderstaande tijdtabel blijkt dat vanaf eind oktober tot eind april volgend jaar, als de verkiezingen zullen worden gehouden, een reeks datums staat genoemd die alle 'n betekenis hebben in die procedure. Het schema is aan de — zeer — krappe kant, reden waarom leden en aktiecentra wordt verzocht er strikt de hand aan te houden, wil een gezamenlijk beraad over de samenstelling van een kandidatenlijst succes hebben. Overschrijding van de hier genoemde datums is daarom onmogelijk. De procedure moet aldus verlopen:

FASE 1

17 oktober — Kongres waarin rapport van de Röntgenkommissie wordt besproken (en evt. andere zaken).

25 oktober — Oproepen van de leden door Provinciale Aktiecentra voor provinciale ledenvergadering.

31 oktober — Bijeenkomst van alle Provinciale Aktiecentra, Kerngroep, bestuur en T.K.-fraktie. Gedachtenwisseling over de wenselijkheden van de toekomstige PPR-fraktie (+ suggesties over de samenstelling etc. etc.).

± 8 november — Partijbureau zendt via de krant een brief aan alle leden met het verslag van de vergadering van 31 oktober.

9-14 november — Vergaderingen van aktiecentra per kieskring. Hierin beslissing over: Per kieskring afzonderlijk uitkomen of kombinaties van kringen. Tevens benoeming van personen die met de administratie van de kandidaatsstelling worden belast bij uitkomen per kieskring (Suggestie: sekretaris Prov. A.C.).

16-21 november — Vergaderingen van de besturen van (Prov.) Aktiecentra bij kombinaties van kringen. In deze vergadering worden de personen benoemd, die belast worden met de administratie van de kandidaatsstelling. (verder sekretaris te noemen).

FASE 2

4-18 november — De leden worden centraal, b.v. via de Radikalenkrant, bericht, dat ze namen kunnen noemen van kandidaten, indien mogelijk met toevoeging van persoonlijke gegevens. De leden hebben daartoe de tijd tot 18 november. De namen worden opgesteld naar één van de personen, belast met de administratie van de kandidaatsstelling. (sekretaris). Deze worden in de krant vermeld.

FASE 3

19-28 november — Bovengenoemde personen informeren bij de gestelde kandidaten of zij bereid zijn een benoeming te aanvaarden en vragen naar de persoonlijke gegevens.

FASE 4

Tussen 30 nov. en 5 dec. — wordt de leden per kieskring bericht, welke personen zijn gekandideerd, met de persoonlijke gegevens eraan toegevoegd.

FASE 5

7-12-'70-9-1-'71 — Openbare vergaderingen in de aktiecentra, waarin de kandidaten zich presenteren en waarin zij de partij moeten gaan „verkoppen”.

FASE 6

Tot 20 januari — Leden worden in de gelegenheid gesteld om hun voorkeur uit te spreken voor een volgorde op de lijst.

25 jan.-31 jan. — De sekretaris van de kieskring (Prov. Aktiecentrum) stuurt alle leden het resultaat van deze voorkeurnummering.

FASE 7

8-13 februari — Provinciale Kongressen (of kieskringbijeenkomsten) waarop de lijsten worden vastgesteld. Op deze vergaderingen wordt in elk geval model G5 getekend door 30 personen. De sekretarissen (c.q. indieners) van de lijst ontvangen hierover t.z.t. nadere instructies.

Vervolgens: De sekretarissen sturen per omgaande aan het partijbureau de volgorde van de namen van de kandidaten. Moet 19 februari aanwezig zijn.

Het partijbureau verzorgt de invulling van de benodigde formulieren en zendt deze 8 maart aan de indieners van de lijsten. De indieners gaan tussen 9 en 12 maart proefinleveren op het bureau verkiezingen.

16 maart — Indiening van de lijsten tussen 9.00 en 17.00 uur.

ADRESSEN PROV. AKTIECENTRA

G. B. Scholte, Elsenlaan 54, Groningen
Mevr. A. L. Mulenburg-van Oeveren, S.H. de Rooshof 41 Drachten
J. J. v. d. Berg, Eem 11, Assen
J. Hulsbeck, Drecht 14, Zwolle
J. van Aken, Plattenburgerweg 14, Arnheim
H. Essenberg, De Ruyterlaan 4, Doorn
J. Geerts, Waalstraat 89 III, Amsterdam
L. Beyen, Hooigracht 44, Leiden
J. de Koster, Hurgenjestr. 16, Heinkenszand, gem. Borssele
Mevr. C. E. Goorhuis-Tjalsma, Abdij van Rijsburgplein 46, Tilburg
C. van Helden, Peter Schunckstraat 212, Heerlen.

KRADAANT

radikalen

MAANDBLAD VAN DE PPR

NOVEMBER 1970 (22)

25 CENT

REGERINGSKOMBINATIE TOONT WARE GEZICHT

Geen werkelijke democratisering bedrijfsleven

Het debat over het wetsontwerp ondernemingsraden heeft zich afgespeeld rondom Prinsjesdag en het is wellicht mede daardoor dat er minder publiciteit aan besteed is dan aanvankelijk werd verwacht. Volgens een woordvoerder van een van de regeringspartijen hadden we te maken met een glansnummer van het kabinet-De Jong op wetgevingsgebied. De oppositie heeft echter duidelijk aangetoond dat de regering was blijven steken in de grijze modder van haar onwil om tot werkelijke democratische verhoudingen in de ondernemingen te komen. Een twintig jaar oude wet was dringend aan vernieuwing toe. Het behoeft nauwelijks toelichting dat begrippen als medezeggenschap, inspraak en medebeslissingsrecht in 1950 een geheel andere inhoud hadden dan nu; medebeslissingsrecht was toen niet eens aan de orde. De democratisering van onze samenleving is de laatste jaren gelukkig in een stroomversnelling terechtgekomen. Een harde noodzaak, want we pretenderen in een democratische staat te leven, maar paradoxaal genoeg voltrekt een groot deel van ons leven zich binnen een sfeer, waar democratische principes maar nauwelijks aan bod komen. Het gezin, de school, de universiteit, het leger en het bedrijf zijn nu niet direkt gemeenschappen, welke als voorbeelden van democratische instellingen kunnen gelden.

KANS GRANDIOOS GEMIST

Met de vernieuwing van de wet op de ondernemingsraden had het kabinet-De Jong alle kansen om binnen onze huidige maatschappijstructuur tot een optimale democratisering van het bedrijfsleven te komen. De oppositie heeft de regering een faire kans gegeven, al moet het mij wel van het hart, dat D'66 — en de PSP sloot zich daar uiteraard bij aan — met voorstellen is gekomen, welke op dit moment beslist nog niet rijp zijn om het bedrijfsleven dwingend op te leggen. De kansen welke er lagen zijn door de regering en de regeringspartijen echter gemist. Heel begrijpelijk overigens, want demo-

Dit is ook een van de meest fundamentele verschillen met de oude wet. Tot nu toe was de ondernemingsraad een overlegorgaan, waarin gesproken werd over het wel en wee van de onderneming. De opzet van de nieuwe wet is heel duidelijk om daarnaast de ondernemingsraad ook tot een orgaan te maken waar de werknemers kunnen opkomen voor hun belangen in de onderneming.

De ondernemingsraad heeft een dualistisch karakter gekregen: naast overleg is plaats ingeruimd voor belangenbehartiging. Tegen de achtergrond van die belangenbehartiging was de uitbreiding van de bevoegdheden van de ondernemingsraad bijzonder belangrijk, want benadrukken van de belangenbehartiging zonder wezenlijke uitbreiding van de bevoegdheden is natuurlijk een tamelijk zinloze aangelegenheid.

De kritiek van de oppositie concentreerde zich dan ook op dit punt: in hoeverre wordt aan de werknemers werkelijk invloed verschaft met betrekking tot de gang van zaken in hun onderneming. Het eindoordeel viel voor de regering niet gunstig uit. Slechts het feit, dat het wetsontwerp een aantal verbeteringen bevatte vergeleken bij de oude wet, bracht de groep Aarden ertoe het aanvaardbaar te achten.

VERSTERKING POSITIE GEKOZEN LEDEN

Om de belangenbehartigende functie waar te kunnen maken is het gewenst dat het gekozen deel van de ondernemingsraad — de ondernemingsraad zonder de ondernemer dus — zo zelfstandig en onafhankelijk mogelijk kan opereren.

In samenwerking met de PvdA heeft de groep Aarden verschillende amendementen ingediend om dit te bereiken. De regeringspartijen hebben zich daartegen verzet. De AR-afgevaardigde Boersma wond er geen doekjes om: de ondernemingsraad moet op de eerste plaats de belangen van de onderneming behartigen, het is volgens hem geen forum om belangentegenstellingen uit te vechten. Vandaar ook dat de regeringspartijen het afzonderlijk opereren van de gekozen leden zoveel mogelijk wilden inperken. Hiermee hield natuurlijk ook het beperkt houden van de bevoegdheden van de ondernemingsraad verband. De regeringspartijen wilden — naast het door de regering voorgestelde dat de ondernemingsraad instemming moet verlenen bij het vaststellen van een arbeidsreglement en een pensioenwinstdelings- en spaarregeling — nog wel zo ver gaan, dat ook een werktijd- of een va-

kantieregeling en maatregelen op het gebied van de veiligheid, de gezondheid, of de hygiëne, goedkeuring van de ondernemingsraad behoeven, maar daar bleef het ook bij. Met betrekking tot tarief, en andere beloningsregelingen, opleiding, beoordelingssystemen, promotiebeleid e.d. bleven zij angstvallig bij verplicht advies, waar de oppositie duidelijk medebeslissingsrecht wilde.

INSPRAAK BIJ FUSIES EN BEDRIJFSSLUITINGEN

De tegenstellingen spitsten zich vooral toe toen het ging om de bevoegdheden geregeld in artikel 25, waar de belangrijke zaken aan de orde komen van bedrijfssluiting, fusies, reorganisaties e.d. Deze tegenstellingen waren vooral interessant omdat ze zich niet alleen voordeden tussen regeringspartijen en oppositie, maar ook binnen de regeringspartijen en oppositie. D'66 heeft zich op een duidelijke, maar o.i. in de huidige omstandig-

heden van weinig realisme getuigend standpunt geplaatst, dat in de onderneming de werknemers een afzonderlijke status moeten krijgen in de vorm van een personeelsraad. Hierdoor wil zij een duidelijke tegenstelling scheppen tussen de leiding enerzijds en de geleiden anderzijds.

Daar staat tegenover dat zij op langere termijn streeft naar arbeiderszelfbestuur: hun woordvoerder is daar althans een voorstander van.

Vervolg op pagina 2

ALGEMEEN BESTUUR

De kerngroep heeft op 31 oktober een nieuw algemeen bestuur gekozen. De uitslag van de stemming was: E. Jurgens, Amsterdam: 52 stemmen. P. Bierma, Groningen: 43. W. van Dam, Renkum: 43. J. v. Eerden, Uitgeest: 42. M. v. Hullen, Lelystad: 42. St. Brokerhof, Zeist: 34. M. Cornelissen, Purmerend: 34. F. Dobbelaer, St. Jansteen: 32. J. Theunis, Utrecht: 30 en D. v. d. Heem, Rotterdam: 27. De overige stemmen gingen naar: B. Buddingh', Hilversum: 26. K. Beckers, Oegstgeest: 25. A. Kuiper, Nijmegen: 25. J. v. d. Bosch—v. d. Hulst, Someren: 20. K. Claassen, Amsterdam: 20. H. Dekker, Zwolle: 18. J. Kwakkenbos, Breda: 18. J. Bos, Amstelveen: 16. P. Dijkman Dulkes, Beverwijk: 11 en H. Lambregts, Leidschendam: 8.

VIJF AANBEVOLEN LIJSTTREKKERS

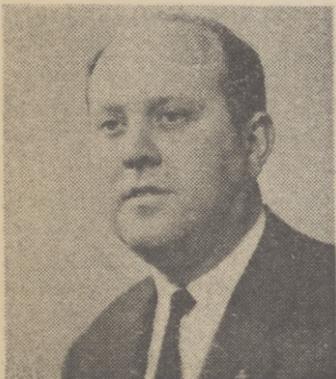
Voor de komende tweede kamer-verkiezingen is aan de partijleden die de kandidatenlijsten moeten samenstellen een aanbeveling gedaan waarin vijf namen worden genoemd van kandidaat-lijsttrekkers. In alfabetische volgorde zijn dat: Jacques Aarden (zittend kamerlid), Bas de Gaay Fortman (in 1967 stichter van de groep Spijststemmers in de ARP, waaruit de Werkgroep van Christen-Radikalen is voortgekomen), Paul Janssen (zittend kamerlid), Erik Jurgens (oud-voorzitter PPR) en Annie Kessel (zittend kamerlid). De aanbeveling is gedaan door een vergadering van 31 oktober in Zwolle, waarvoor uitgenodigd waren: algemeen en dagelijks bestuur, tweede kamer-fractie, kerngroep en provinciale besturen; dit in het kader van de procedure die op het kongres in Rotterdam (juni dit jaar) voor de samenstelling van de kandidatenlijsten is vastgesteld.

Voorafgaande aan de bijeenkomst in Zwolle hadden algemeen en dagelijks bestuur over de kandidaatstelling op een gemeenschappelijke vergadering beraadslaagd. Uitgaande van enerzijds een kongresbesluit (Rotterdam) om de beslissingen over te laten aan de kieskringen en anderzijds een kongresbesluit (Nijmegen) om te straven naar één gemeenschappelijke kandidatenlijst voor alle kieskringen hebben de discussies in AB plus DB geleid tot een ruime meerderheid voor drie lijsttrekkers: Jacques Aarden in het westen, Bas de Gaay Fortman in het noorden en oosten, Annie Kessel in het zuiden van het land. Deze drie zouden elk in die kieskringen waar zij geen lijsttrekker worden, op de plaatsen 2 of 3 geplaatst dienen te worden. Paul Janssen en Erik Jurgens — aldus deze aanbeveling — zouden overal de plaatsen 4 en 5 moeten bezetten. Aldus werd gesproken over een groep van 5 kernkandidaten.

Toen het DB kort daarop bijeenkwam werd een nieuw gegeven ingebracht, namelijk de overweging dat het tegenover Paul Janssen een onprettig gebaar moest zijn, hem als enig zittend kamerlid niet aan te bevelen als lijsttrekker. Temeer daar dit ten onrechte de indruk kon wekken, als zou hij minder gewaardeerd worden dan de andere twee fractieleiden. Deze overweging leidde tot de suggestie, Paul Janssen als vierde lijsttrekker aan te bevelen, en wel voor de provincies Limburg en Utrecht.

De vergadering van 31 oktober in Zwolle neigde sterk naar een beperking van het aantal lijsttrekkers, maar voor slechts één landelijke lijsttrekker werd geen meerderheid gevonden. Na lange discussies werd tenslotte een voorstel aanvaard om — in alfabetische volgorde — bovengenoemd vijftal als kandidaat-lijsttrekkers aan te bevelen. Er werd geen voorkeur uitgesproken voor bepaalde kandidaten als lijsttrekkers in bepaalde provincies.

Een tweede voorstel dat eveneens werd aangenomen dringt er bij de leden op aan, in totaal niet meer dan 4 verschillende lijsttrekkers te benoemen. Een procedure om dit te bewerkstelligen werd daarbij niet genoemd.

Paul Janssen

kratisering in de bedrijven houdt in een herverdeling van machtsverhoudingen en daar wil dit kabinet niet aan, evenmin trouwens de partijen waarop het steunt. Deze herverdeling van macht behoort niet tot „de politieke idealen“ van dit kabinet, om de woorden van de heer Biesheuvel nog eens te gebruiken. Men is wel bereid om het geheel van bestaande verhoudingen met een modern sausje te overgieten, zo geraffineerd samengesteld overigens, dat het in bepaalde kringen nog wordt geslikt ook. Het is alleen maar te hopen, dat de werknemers, er niet zullen in trappen, al was het wel onthutsend dat uitgerekend de heer Hermens, een oud-vakbondsbestuurder, sprak van een glansnummer van het kabinet.

NAAST OVERLEG OOK BELANGENBEHARTIGING

Het centrale thema bij een wet ondernemingsraden kan uiteraard niet anders zijn dan het duidelijk aangeven van de positie van de werknemers in de onderneming.

OPINIE

HET MISVERSTAND VAN NIJMEGEN

In de debatten rond de nota van Lafaber en Van Ruiten over met name de methoden van de PPR hebben twee elementen door elkaar gespeeld. Het eerste element is de hardheidsgraad van te voeren acties; het andere element is de konfessionalistie, ofwel het ontbreken ervan. Beide elementen werden met elkaar vervlochten doordat velen die waarschuwen tegen harde acties dit deden met het argument, dat men de kiezers van konfessionele partijen ervan zou weerhouden, over te komen. Onder degenen die huijverig zijn voor harde acties moet men evenwel twee stromingen onderscheiden. De ene stroming heeft nog een neiging tot konfessioneel denken en volgt daardoor bovenstaande redenering; de andere stroming heeft met het probleem van de konfessionalistie helemaal geen moeite maar moet op grond van persoonlijke instelling of politieke visie niets hebben van revolutionair gedrag in een samenleving die voor een parlementaire democratie heeft gekozen. Op zijn minst in enkele sektevergaderingen op 17 oktober in Nijmegen kon men vrij veel begrip aantreffen voor de nota-Lafaber-Van Ruiten. Vermoedelijk trokken toen beide stromingen met elkaar op. Maar in de voltallige vergadering moest de verdediging van de nota door Van Ruiten onvermijdelijk weerstanden opwekken bij de niet-konfessionele stroming, terwijl bij de verwerping van de nota met grote meerderheid de konklusie getrokken kon worden, dat die negatieve verdediging ook in de andere stroming tot een averechts resultaat had geleid.

De verwerping van de nota heeft tot een — beperkt — aantal bedankjes geleid; na een week waren het er 16. Wat heeft deze mensen bezield? Een antwoord kan al worden gegeven door de vraag anders te stellen: wat heeft deze mensen in verwarring gebracht? De PPR heeft in Nijmegen gekozen voor — uitsluitend — niet geweldadige acties. De PPR sprak zich uit voor speciale belangstelling voor de werkgroep Bundeling bij het zoeken naar samenwerkingsverbanden. Het kongres verweerde bovendien bij een aparte stemming de nota-Lafaber-Van Ruiten met alle daarin geleide gedachten te verwerpen. Wie kan dan reële angsten hebben voor extremiteiten?

Pieter Bogaers heeft in een brief zijn bezwaren tegen de PPR opgesomd: hij kan niet accepteren dat de PPR zich niet verzet tegen de liberalisatie op seksueel terrein, tegen het druggebruik. Dit was al lang van hem bekend, en zijn uitbreiden is daardoor geen verrassing geweest. De beweegredenen van Van Ruiten, die de PPR vier maanden geleden nog goed genoeg vond om er voorzitter van te worden, zijn daarentegen bepaald NIET duidelijk.

CNV, ARP, CHU.

Het rapport „De onbeweeglijke beweging”, waarin het CNV is geanalyseerd door VU-socioloog Van Zuthem, is niet alleen door vele bestuurders van deze vakcentrale met schrik ontvangen, maar ook door de met het CNV verwante partijen ARP en CHU. Een half jaar geleden zijn de heren Biesheuvel en Veerman aan het hoofd van een ARP-delegatie bij het CNV op bezoek geweest om over sociaal-economische problemen te praten, zoals de loonpolitiek, de structuur van de onderneming en aanverwante zaken. Dat gesprek liep toen al ras uit op het probleem van de konfessionalistie van het CNV. De gesprekspartners voelden toen al wat er in de lucht hing, en in anti-revolutionaire kringen begreep men drommels goed dat een mogelijke dekonfessionalisering van het CNV vroeg of laat zijn weerslag moest hebben op de konfessionele politieke partijen.

Het rapport „de onbeweeglijke beweging”, waarin de helft van het CNV-bestand laat weten, geen relaties meer te zien tussen geloof en het dagelijkse werk, en waarin een vrij sterke neiging tot fusie met de andere vakcentrales tot uiting komt, heeft bestaande angsten nog aangewakkerd. Kort na het verschijnen van dit rapport heeft ook de CHU gevolg gegeven aan een al bestaand verlangen, eens uitvoerig met het CNV te gaan praten. Er is een voorlopige afspraak gemaakt voor 12 november, het kan nog worden uitgesteld tot 30 november.

Officieel gaat het gesprek over de komende verkiezingen, en over de verlangens die het CNV stelt aan de programma's van de partijen die aan de verkiezingen zullen deelnemen. Men herinnert zich wellicht dat het CNV eens in een dulle bui heeft bedreigd haar wensen vóór de verkiezingen te gaan vergelijken met die der politieke partijen. De CHU wil veiligheidshalve graag weten aan welke eisen zij moet voldoen om niet uit de gratie te vallen; dat behoeft geen probleem op te leveren want de CHU heeft nog nooit een program gehad en kan in haar eerste werkstuk dus nooit beweringen doen waarvan de toeschouwer zal zeggen: hé, dat hadden we van de CHU niet verwacht.

De CHU-heren hebben evenwel laten weten dat ze niet alleen over de verkiezingen willen praten, maar — evenals de ARP — ook over de konfessionalistie van het CNV. Want ook daar leeft het besef dat de C van het CNV precies dezelfde is als die van de CHU. Het een en ander legt op de christelijke vakcentrale een zware hypothek. De gesprekken van CNV met ARP en CHU benadrukken de onderlinge banden, en doen twijfel rijzen aan de toech werg er stoutmoedige uitspraak van het CNV dat het bereid is tot een objectieve beoordeling te komen van de programma's der politieke partijen. Maar dat is dan nog het minst bedenkelijke.

Ernstig wordt de situatie op het moment dat het CNV zich in zijn meningsvorming over samenwerking met de andere vakcentrales, en over de rol van de konfessionalistie in eigen kring, door ARP en CHU zou laten beïnvloeden. Dit is een zaak die uitsluitend de leden van het CNV aangaat. Het rapport „de onbeweeglijke beweging” sprak al over gebrek aan democratie in het CNV. Het lijkt erop dat ARP en CHU behoefte hebben, die stelling te bewijzen.

EEN ALTERNATIEF VOOR BB.

Van de drie konfessionele partijen heeft de ARP altijd het beste spel gespeeld, met als resultaat dat deze partij gewoonlijk oververtegenwoordigd is in de regeringen waaraan ze deelneemt. Met de verkiezingen-1971 in zicht zet Barend Biesheuvel een traditie voort en poneert zichzelf als toekomstige bewoner van het Catshuis, een heerlijkheid die hem begin 1967 aan zijn neus voorbijging. Het wonderlijke en tevens heel knappe van BB's optreden is dat velen in hem een geloofwaardige eerste-minister zien, ook al is zijn partij één van de kleinste uit het huidige viertal en ook al hebben twee van de drie huidige AR-ministers belangrijke bijdragen geleverd aan de slechte indruk die het kabinet-De Jong heeft gemaakt. Biesheuvel kan zich dingen veroorloven die eigenlijk bespottelijk zijn, zonder dat het al te veel opvalt.

Van hem is de uitspraak dat het kabinet De Jong niet de inzet mag zijn van de komende verkiezingen. Dat betekent: De Jong moet niet terugkeren als premier. Als de VVD-leider Geertsema dit te bar vindt en opmerkt dat hij Biesheuvel niet als de geschikte opvolger van De Jong ziet antwoordt Biesheuvel heel lakoniek met: Geertsema heeft het niet zo bedoeld. Geen hond die dan nog blaft en Biesheuvels kandidatuur staat opnieuw recht overeind.

Vervolgens gaat Biesheuvel ondanks het bestaan van een programma van de drie konfessionele partijen, en dwars tegen het politieke klimaat in een eigen verkiezingscampagne lanceren. Bij de komende verkiezingen, zegt hij, staan niet de sociaal-economische vraagstukken centraal, maar de onderwerpen gezag en vrijheid, abortus en pornografie. Dit is uiteraard bijzonder handig bedacht, want de grote massa van het Nederlandse volk is hooguit te vinden voor iets meer soepelheid op al deze punten, maar er is geen partij die ongestraft precies het tegendeel kan bepleiten van wat BB wil, met name geen volledige vrijheid voor abortus en voor pornografie. Biesheuvel trekt zich aldus terug op een stelling waar hij zich onkwetsbaar voelt; en Biesheuvel heeft ook weer net niet het beeld van een ras-konservatief die zich in zijn stelling isoleert en belachelijk maakt.

Door dit alles is Biesheuvel voor de progressieve partijen een zeer gevaarlijk man. Aangezien kiezers nog altijd meer afgaan op personen dan op programma's (personen dienen zich ongeveer op het TV-scherm aan, programma's moet men lezen en zijn meestal onleesbaar) kan een progressieve samenwerking alleen goed tegenspel leveren als zij BB weet te overtroeven. Daarvoor is nodig een alternatieve regering; niet alleen met een kandidaat-premier als tegenhanger voor Biesheuvel, maar met bovendien een lijst kandidaat-ministers. Als dit lukt kunnen de progressieve partijen zelfs verder komen dan de konfessionele. Want zolang KVP-ARP-CHU geen keus willen maken tussen VVD of PvdA, kunnen zij geen ministerslijst produceren.

VERINGA EN ROOLVINK

Lood om oud ijzer

Eind september is de Wet-Veringa (tijdelijke voorzieningen bestuursvorming universiteiten) door de Tweede Kamer aangenomen. Annie Kessel heeft namens de fractie gesproken. De oppositie is van een koude kermis thuisgekomen. Minister Veringa en de regeringspartijen gaven geen krimp. Ze waren ook nauwelijks tot luisteren bereid. Het standpunt van de radicalen is:

1. De Wet-Veringa belemmert universitaire gemeenschappen in het zoeken naar betere, meer democratische bestuursvormen. Het voorstel-Veringa is niet meer dan de zoveelste bijdrage in de discussie. De subfakulteit Nieuwe Uitlegkunde heeft óók een model ontworpen. Het voorstel V, krijgt alleen maar meer aandacht, omdat het gedekt wordt door de macht van de overheid.
2. Belangrijke groepen in de universitaire wereld zijn het met wezenlijke punten in dit wetsontwerp oneens. Zij zullen aan de uitvoering van de wet niet willen meewerken. En dat, terwijl het ontwerp op de medewerking van alle universitaire groeperingen is gefundeerd. Daarom is dit wetsontwerp net zo'n onding als de loonwet-Roolvink.
3. De bestuursvorming moet volgen op de hervorming van onderwijs en onderzoek. Dat is niet, zoals minister Veringa beweert, alleen maar theorie. Puur theorie is juist zijn opstelling: van buitenaf een model opleggen, terwijl het zoeken nog in volle gang is. Betekent dit dan, dat er ons inziens van bestuursvorming voorlopig niets kan komen? Nee natuurlijk. Het enige wat daartoe nodig was, is een „experimenteerartikel”: het openbreken van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs. Dan zou men in een meer democratische overlegssituatie de vernieuwing van onderwijs en onderzoek kunnen aanpakken om vervolgens weer de bestuursstructuur aan te passen. Veringa zei zelf: „men moet zich gewennen te denken in termen van voortdurende veranderingsprocessen.” Nou dan!
4. Als elke universiteit meer ruimte krijgt voor het ontwikkelen van nieuwe bestuursvarianten, wordt het geheel van het universitaire bestel meervormig. Die pluriformiteit is gelegen in de aard van de wetenschappen zelf. De noodzakelijke landelijke coördinatie vergt dan meer van het beleid van de minister zelf. Dat is precies wat wij willen. — En dat is precies wat Veringa niet wil. Hij heeft er de moed niet toe, zoals hij zelf bijna triomfantelijk toegaat.

EEN ECHT EXPERIMENTEER-ARTIKEL

Natuurlijk zou het onjuist zijn geweest om allerlei amendementen op Veringa's voorstel in te dienen. Dat zou namelijk hebben betekend, dat het ministeriële model als uitgangspunt werd aangevaard. En dat kon niet, omdat geen enkel model als algemeen geldig wordt geaccepteerd. Daarom is er slechts één amendement ingediend, een echt experimenteerartikel. Dit gaf de minister de mogelijkheid machtiging te verlenen tot afwijking van de wettelijke bestuursorganisatie. Daarbij waren vier zaken voorgeschreven:

- a. de minister mag de machtiging alleen verlenen als hem gebleken is, dat alle betrokkenen overleg hebben kunnen plegen en hun mening hebben kunnen laten horen;
 - b. de Akademische Raad wordt gehoord;
 - c. de adviesaanvraag van de minister en het advies van de Akademische Raad zijn openbaar;
 - d. aan het parlement wordt tijd geboden om de minister ter verantwoording te roepen voordat de machtiging in werking treedt.
- Het amendement was kansloos. Vóór stemden slechts PPR, PSP en CPN.

OPPOSITIE EENSGEZIND

PvdA en D'66 hadden grotendeels gezamenlijk, wel een hele rij amendementen ingediend. Ook voor hen was tenslotte beslissend het experimenteerartikel (art. 55), waarvoor zij een eigen amendement hadden, dat nauwer aansloot bij het voorstel V, maar veel meer ruimte bood. De radicalen hebben dit amendement vanzelfsprekend gesteund, toen het verdergaande amendement-Kessel was verworpen. Het kreeg de

steun van PvdA, D'66, PPR, PSP en CPN.

De andere amendementen van Masman (PvdA) en Dijkstra (D'66) betroffen vooral nog twee andere hoofdzaken: de eenheid van het wetenschappelijk corps en het bestuur aan de top (de Universiteitsraad werkelijk als het hoogste bestuursorgaan gezien, en het College van Bestuur als dagelijks bestuur).

Dit waren voorstellen waarbij de democratisering zeer nadrukkelijk vooropstond. Minister Veringa wees ze stuk voor stuk af. Hij wilde democratisering, of wat hij daarvoor verstaat, afwegen tegen doelmatigheid. Of althans, wat hij daarvoor verstaat: dat een papieren wet, die tot onuitvoerbaarheid gedoemd is (omdat de belanghebbenden hem niet zullen willen uitvoeren), weinig doelmatig is, wilde er bij hem niet in.

Natuurlijk hebben de radicalen de amendementen die aan het wetsontwerp een meer democratisch karakter gaven, gesteund. Al die amendementen werden door de regeringspartijen en de extremen van rechts afgewezen. Ze kregen de steun van een eensgezinde oppositie: PvdA, D'66, PPR, PSP en CPN. Diezelfde partijen stemden tenslotte, toen ze in alle opzichten de kous op de kop hadden gekregen, ook tegen het wetsontwerp als geheel. Dat deed ook nog de Groep-Goedhart (DS'70), voor wie het ontwerp V al te ver ging: al dat tijdrovende democratische overleg!

WAT NU

De Wet-Veringa is een stap terug in de ontwikkeling. Het enthousiasme bij het zoeken naar nieuwe vormen krijgt een zware klap. De tegenstellingen binnen de universitaire gemeenschappen worden aangescherpt. De redelijken komen steeds meer knel te zitten. De wet geldt tot in 1976. Wat kunnen de radicalen intussen doen? Blijven hameren op de in dit stuk nog eens beschreven gedachtegang. Ons standpunt is gebaseerd op vertrouwen. Vertrouwen in het verantwoordelijkheidsbesef van de rechtstreeks betrokkenen in de universitaire wereld. Dat verantwoordelijkheidsbesef zal zegeveren, mits Veringa's uit angst geboren „vaderlijke” bevoogding geen kans krijgt. Dat verantwoordelijkheidsbesef is het winnende wapen in de strijd voor vernieuwing van de eigen werksituatie (democratisering). En ook als het er om gaat de universiteit dienstbaar te maken aan de belangen van de gehele maatschappij (ook democratisering).

Karel van Eerd

Vervolg van pagina 1

In het debat hebben wij reeds gezegd, dit laatste te onderschrijven, doch niet in te zien waarom dan eerst zo'n duidelijke tegenstelling geschapen moet worden tussen het bestuur van de onderneming en de bestuurden.

D'66 heeft gemeend uit haar stellingname de konklusie te moeten trekken dat nu reeds in de wet dient te worden vastgelegd dat bij fusies, bedrijfsfusies, reorganisaties e.d. de ondernemingsraad vetorecht moet hebben. Hoe sympathiek ons dit voorstel ook voorkomt, hebben wij toch gemeend dat we met beide benen op de grond moeten blijven staan en dat we op dit moment niet meer vergen kunnen dan een verplicht advies van de ondernemingsraad in deze aangelegenheden. Een standpunt dat ook de PvdA huldigde.

De regeringspartijen gingen dit uiteraard te ver, maar er was verschil van mening tussen AR enerzijds en KVP, CHU en VVD anderzijds. De AR diende nl. een amendement in om te bereiken dat bij naamloze vennootschappen, alvorens de Raad van Commissarissen zijn fiat zou verlenen, aan fusies, sluitingen e.d. (verwezen wordt naar de opkomst zijnde wijziging van de structuur van de vennootschap) de ondernemingsraad in ieder geval gehoord zou worden. Een standpunt van de groep van achtien, maar KVP en CHU hadden er geen boodschap aan.

WAT IS VERANDERD?

Niet te ontkennen valt, dat het

wetsontwerp, zoals nu aan de Eerste Kamer ter beoordeling is voorgelegd, een verbetering is vergeleken bij de wet van 1950. Maar als men in ogenschouw neemt wat in de afgelopen 20 jaren aan gerechtvaardigde verlangens naar voren is gekomen en hier en daar ook is gerealiseerd, dan kan het oordeel niet anders

zijn dan dat hier een reële kans om het bedrijfsleven te demokratiseren, is gemist.

De huidige regeringscombinatie heeft duidelijk te kennen gegeven wat zij wil en wat zij niet wil op het punt van democratisering.

Aan de kiezers om hierop een duidelijk antwoord te geven.

KRANT

Radikalen

Uitgave van de Stichting Radikalenkrant
Savelsbos 19 - Amsterdam

directie: R. Bouwens, J. Heytel, D. Visser
redactie: Antoine Jacobs, Jan Lieske, Sam Mol (hoofdredactie), Frans Schulte.

redactie-adres: Van Collenstraat 22, Nw. Loosdrecht. Telefoon (02158) 18 58.

abonnement: / 6,— per jaar

advertenties en abonnementen: Savelsbos 19, Amsterdam-Nrd. Giro 1810200 van de Stichting Radikalenkrant te Amsterdam advertentiearieven worden op aanvraag toegezonden

Buro Politieke Partij Radikalen: Keizersgracht 138, Amsterdam. Telefoon (020) 22 73 42.

Voor contributiebetalingen: Penningmeester PPR, postgiro 1575600, te Amsterdam.

NIJMEGEN GAF PPR EEN NIEUWE START

PPR IS NIET KONFESSIEEL
OPEN VOOR ALLE PROGRESSIEVEN

Meer dan 400 partijleden hebben de organisatoren van het PPR-kongres in Berg en Dal bij Nijmegen op zaterdag 17 oktober even bedreigd met ruimte-tekort. Bijna onvoorstelbaar als men weet dat een terras en een speeltuin pal naast de vergaderzaal eveneens propvol zaten, met volwassenen en kinderen die het kennelijk beter hadden bekeken. De vergaderzaal is tot het einde toe vol gebleven — en dat was tegen zes uur 's middags — en de spanning was er al die tijd ook. Na het wat trieste kongres van Rotterdam heeft de PPR in Nijmegen weer moed verzameld, ze heeft uitvoerig gesproken over haar image, over de methoden die toegepast zullen worden om haar doeleinden te bereiken, en dat alles kwam tot uitdrukking in de behandeling van een veertigtal voorstellen.

Na afloop van het kongres is helaas gebleken dat niet allen zich hebben laten meeslepen door de vloed van een nieuw elan die merkbaar was. Deels door misverstanden, deels door te geïsoleerde stellingname kon geen gemeenschappelijk standpunt worden bereikt over het belangrijke punt van de christelijke inspiratie in de PPR, veelal vertaald door „de geest van Dronten”. Een drietal voormalige bestuursleden: Bogaers, Lafeber en Van Ruiten hebben om dit punt de partij verlaten. Nog 11 andere leden hebben dit voorbeeld gevolgd, onder wie 3 familieleden van Bogaers. Ten onrechte is in een aantal bladen gemeld dat ook Damoiseaux zijn lidmaatschap zou opzeggen.

VOORALSNOG VOORTGAAN

Voordat de kongresgangers zich in sekties terugtrokken moest worden gestemd over een motie van orde, ingediend door de drie noordelijke provincies Groningen, Drenthe en Friesland. Die motie wilde zonder voorafgaand debat een beslissing nemen over de vraag of de PPR haar werk al dan niet zou voortzetten. „Zonder debat”, zo was gesteld omdat een debat eindeloos kon zijn, en te weinig tijd zou overlaten voor de volgende vraag (als tot voortzetting zou worden besloten): op welke manier moet de PPR verder gaan. Niettemin bleek een klein stukje debat onvermijdelijk toen enkelen een antwoord wilden hebben op de vraag, wat men moest verstaan onder „de PPR moet haar werk VOORALSNOG voortzetten”. Nadat door de Friese vertegenwoordiger Koppejan duidelijk was gemaakt dat men achter het woord VOORALSNOG geen achtergronden moest zoeken werd de motie met grote meerderheid aangenomen. Uit de minderheid klonken wel enkele protesten op.

Vervolgens moest ook worden beslist over de vraag of Kees Lafeber gelegenheid zou krijgen, gedurende 5 minuten zijn nota over de grondslag, het karakter en de methoden van de partij toe te lichten (zie de Radikalenkrant van oktober). Nadat de kongresleiding erop had gewezen dat inwilliging van dit verzoek zou kunnen leiden tot nog meer verklaringen van elk vijf minuten werd — eveneens met grote meerderheid — besloten Lafeber het woord NIET te geven.

NOTA LAFEBER-VAN RUITEN

Nadat de sekties hun werk hadden gedaan bleek dat slechts enkele voorstellen uit het totale pakket niet in de voltallige vergadering zouden komen. Dat waren die voorstellen die in geen van de sekties éénderde van de stemmen hadden gekregen. Voorgesteld werd (Van Oosten) om eerst de voorstellen te behandelen die betrekking hadden op de nota van Lafeber en Van Ruiten.

Van Dam kwam met een tweede voorstel van orde, waarin gevraagd werd de betreffende nota wel te behandelen, maar geen besluiten te nemen over de voor-

stellen die erop betrekking hadden. Het argument was dat de nota moest worden beschouwd als een brok meningsvorming; een uitvoerige gedachtenwisseling zou beter kunnen plaatsvinden op een bijeenkomst van de kerngroep.

Tonnaer zei mee te kunnen gaan met het idee van Van Dam, maar één van de indianers van de nota, Van Ruiten, meende te mogen eisen dat op dit moment vastgesteld moest worden welke richting de PPR zou uitgaan. Op het vorige kongres, juni te Rotterdam, was er geen tijd om uit te maken hoe de PPR die zou doorgaan er moest uitzien, een tweede uitstel was voor hem onaanvaardbaar.

Met een uiterst kleine meerderheid van 140 tegen 133 stemmen werd daarop besloten geen gevolg te geven aan de suggestie van Van Dam. Toen daarmee was komen vast te staan dat de nota Lafeber-Van Ruiten niet alleen aan de orde moest komen, maar dat tevens over de inhoud zou worden beslist nam de vergadering met bijna algemene stemmen de motie van Van Oosten aan, om aan de nota voorrang te verlenen.

DE „GEEST VAN DRONTEN”

Lafeber merkte op verwonderd te zijn dat hij toch nog het woord kreeg, wat een mager boe-geroep veroorzaakte. Lafeber stelde dat ruim twee jaar eerder in Dronten een partij was opgericht waarin Christenen de gelegenheid zouden krijgen hun christelijke inspiratie in de praktijk te brengen, nadat hen dat in de konfessionele partijen niet mogelijk was gebleken. De PPR kreeg tot taak een splitsing teweeg te brengen in het konfessionele blok. Ik wil geen nieuwe konfessionele partij, aldus Lafeber, en ook geen konfessionele politiek. Ik wil in de PPR volledig gelijk op werken met mensen die andere opvattingen hebben. Op deze basis wil ik terug naar de geest van Dronten en ik vraag u, mij daarin te steunen.

Op een vraag van Schneider in welk opzicht de PPR afgeweken zou zijn van Dronten noemde Lafeber twee punten: 1. — wij lieten de christelijke inspiratie te weinig meespelen, en 2. — in onze ijver bij het zoeken naar samenwerkingsverbanden hebben we te weinig onze eigen identiteit behouden. Wij hebben elders de indruk

gewekt dat we op één hoop liggen met alle andere linkse partijen, inclusief de CPN.

Vroom was het bij alle voorstellen die uit de actiecentra waren binnengekomen opgevallen, dat in de toelichtingen bijna steeds werd gesproken over de taak die de PPR heeft. Het is daarom van belang te weten welke die taak is, zo stelde hij, maar bovenal moeten we weten, met welke methoden die taak zal worden uitgevoerd. Toen prof. Verkuyl enige tijd geleden op een konvent van de ARP voor het zelfde probleem stond en van Biesheuvel te horen kreeg „U bent hier niet in de kerk”, had Verkuyl moeten zeggen: „U moet eens proberen ook op maandag te geloven”. Elke partij heeft zijn eigen image. Wij moeten de partij zijn van de ontwikkelingshulp; daarmee geven wij uitdrukking aan de radicaliteit uit het evangelie.

Coppes onderstreepte het betoog van Vroom en voegde eraan toe, dat de PPR weliswaar geen konfessionele partij is, maar dat ze anderzijds veel meer oog moet hebben voor wat zich afspeelt in de konfessionele partijen. Er groeit bij velen een nieuw geloofsbe-wustzijn. Anderzijds wilde Coppes toch wel voorzichtig zijn met de Nota-Lafeber-Van Ruiten. Op grond van de gedachten die daarin zijn vastgelegd zouden we er te vaak toe kunnen komen bepaalde acties niet te ondernemen, uit vrees dat we ons te links of te gevaarlijk zouden voordoen.

GRONDIG ONDERZOEK ONTBREEKT

Damoiseaux meende dat men zich voor het handelen op dit moment eerst moest afvragen wat de mensen heeft bezield die destijds in Dronten de PPR stichtten. Men verkeerde toen in een bepaalde politieke situatie, die nu niet meer bestaat. De Röntgenkommissie heeft te weinig aandacht besteed aan de veranderingen die zich in het politieke beeld hebben voltrokken, en daardoor kunnen wij in feite geen uitgewogen beslissing nemen over het al dan niet voortbestaan van de PPR. In de afgelopen twee jaar is de toestand op de volgende punten veranderd: er is een CDU tot stand gekomen, behalve in de KVP bleven de radicalen binnen de konfessionele partijen (even afgezien van het splintergroepje Feddema), het PAK is uitgelopen op een mislukking, D'66 is haar groei kracht kwijtgeraakt, de PPR heeft bij twee verkiezingen te weinig successen geboekt, en tenslotte: de toenadering van PvdA tot KVP is in volle gang. De PPR heeft geen politieke invloed; op ons eentje doorgaan heeft geen zin. Wij kunnen geen elektorale successen verwachten doordat de jongeren weg blijven en bovendien kan men in de hele westelijke wereld een zwaai naar politiek-rechts constateren. Conclusie: we hadden eerst moeten nagaan of de PPR nog kansen heeft. Nu we dit niet gedaan hebben betwijfel ik of ik mijn lidmaatschap zal voortzetten.

EMOTIELE MOMENTEN

Het was na deze voor de PPR sombere geluiden dat Annie Kessel zich met een sterk geëmotioneerd betoog in het debat stortte. „Gelukkig zijn er nog velen die WEL iets over hebben voor politiek, kijk maar hoeveel mensen hier op een mooie dag bijeen zijn; maar wat kunnen grote mensen kinderachtig zijn.” We hebben een prachtig programma en we staan er achter (krachtig applaus). Het is een programma voor die 10% van de bevolking die op de rand van armoede leeft, voor die 20% die slecht is gehuisvest, voor die 45% van de kinderen die gebrekkig onderwijs hebben. Voor al die mensen willen we iets doen (ap-

UITGANGSPUNT IS SAMENWERKING
NIET-GEWELDDADIGE AKTIES

In een toelichting op het Röntgenrapport vertelde Antoine Jacobs dat verscheidene leden van de commissie die het rapport samenstelden hun aarzelingen over de vraag „moet de PPR haar werk voortzetten” tijdens de debatten voelden verdwijnen.

Het idee van een alternatieve regering, te vormen vóór de verkiezingen van 1971 door de progressieve partijen, was in de commissie opgedoken doordat men met een stembusakkoord alleen de kiezers waarschijnlijk niet voldoende zou aanspreken. Een stembusakkoord of welke vorm van samenwerking dan ook kan niet voldoende effect hebben doordat het publiek gewend is zich te richten tot personen. Een alternatieve regering voorziet daarin. Jacobs vergat niet op te merken dat niet alle leden van de Röntgenkommissie achteraf vinden dat hun ideeën voldoende in het rapport van de commissie zijn terug te vinden. Een belangrijke oorzaak daarvan is dat de commissie haar werk zeer snel heeft moeten doen, en dan nog in een tijd dat het gros van de PPR-leden zich in de zon van Mallorca of Terschelling bevonden. Ook over de redactie van het rapport zijn de meningen verdeeld gebleken.

plaus). Met ons program willen we iets doen voor de mensen in eigen land en voor hen die elders wonen. Wat nu centraal moet staan is de vraag, hoe we dat program overbrengen bij de burgers. Dat zouden we persoonlijk moeten gaan vragen bij de werkende jeugd, de bejaarden, de mensen zonder redelijke huisvesting, enzovoorts. En we moeten een beroep doen op hen die het beter hebben.

Buddingh' sloot hierop aan met de opmerking dat hij in elk geval lid zou blijven van de PPR omdat de PPR een middel is om een doel te bereiken.

Voor het realiseren van het program is een parlementaire meerderheid nodig. De rode visjes hebben we al wel uit de vijver ge-vist, nu moeten we ons richten op de jongeren van de konfessionele partijen: Wilt u de VVD

steunen, stem dan op de konfessionele partijen. Hij blijft lid van de partij vanwege het doel.

Jurgens sprak over het „gesjacher” rond de nota. Hij verwees naar het Röntgenrapport en het daarin besproken losweken van konfessionelen en begreep de nota Lafeber/Van Ruiten niet. De christelijke inspiratie is duidelijk geweest en is dat nog. Hoe moeten we ons daarop bezinnen? We hebben twee jaar lang op de barrikaden gestaan, vandaar dat er wellicht te weinig bezinning is geweest. In Dronten is door Aarden gesteld dat het samengaan met anderen onze enige reden van bestaan is.

De Christen-Radikalen zijn begonnen, sommigen zijn gevallen, maar wat nog overeind staat, moet blijven staan.

Van Eerd zei terug te willen keren tot de orde en richt zich op

Kanttekening bij een congres

Een ding was ons in ieder geval goed gezind en dat was het weer. Onder een stralend zonnetje worstelden de radicalen tussen de wandelaars door en degene die wat te laat kwam, viel dan meteen met zijn neus in de boter. Zowel de KWJ als de heer Lafeber probeerden buiten de orde om gebruik van de microfoon te maken, maar beiden werden naar 's middags verwezen. Erg verstandig overigens van Leo Jansen om hierbij het kongres te laten beslissen om gemopper achteraf te voorkomen. Opvallend bij dit alles was de geëmotioneerde wijze waarop e.e.a. gebeurde en dat gold ook voor de rest van de dag: geëmotioneerd, zowel in gunstige als in ongunstige zin. Het zal allemaal wel nodig zijn en gerechtvaardigd misschien, maar datgene waarvoor we gekomen waren: beslissingen nemen na overleg, komt het niet ten goede. Het vergaderen in secties bracht direct al moeilijkheden met zich mee, omdat sommige sectievoorzitters niet boven het rumoer uit konden komen. Gelukkig was het mooi weer, zodat enkele groepen buiten konden zitten. Het verdient echter wel aanbeveling bij dergelijke kongressen beter rekening te houden met de sectievergaderingen, want het was opvallend dat de groepen die buiten de grote zaal vergaderden, een veel constructievere indruk maakten, dan die groepen waar men moeite had elkaar te verstaan. Gelukkig was de tijd voor de sectievergaderingen vrij ruim, zodat er niet teveel gehaast hoefde te worden. Het zelfde i.v.m. de secties bleek helaas een utopie, want vrijwel alle moties haalden de middagvergadering, ook als ze zuiver tegenstrijdig waren, en slechts de meest vreemde voorstellen vielen af. Op deze manier zijn sectievergaderingen niet erg functioneel, temeer daar 's middags dan nog alles weer eens zeer breedvoerig doorgesproken wordt.

Na de middagpauze was er dan eindelijk de gelegenheid om voor een volle zaal te spreken. Het was een verstandig besluit om het derde hoofdstuk als eerste te behandelen, omdat op die manier het kongres tenminste nog vrij fit was op het moment dat de heetste hangijzers aangepakt moesten worden. Iedereen ging er eens goed voor zitten en toen barstte het sprekersgeweld los. Wat mij bij elk kongres weer opvalt, is dat men hetzelfde altijd in verschillende bewoordingen meer dan éénmaal krijgt opgediend. Het is helemaal niet erg als men afziet van het woord als een ander al gezegd heeft wat men had willen zeggen. Hetzelfde vertellen als een ander kost tijd en riekt naar sprekerszelfbevreemding. Om ongeveer half vijf kregen we een ander uiterste toen de een na de ander van het woord afzag en daarmee de populairste figuur van de zaal werd. Overigens was er toen nog een doordouwer die bang was, dat een aantal voorstellen te snel afgehandeld zouden worden.

Het stemmen op dit kongres van de wapperende gele kaarten bleek geen succes. Zolang het voorstellen betref die met overgrote meerderheid aangenomen of afgewezen werden, was het nog wel te overzien, maar als het om een verschil van een paar stemmen ging, was de puinhoop compleet. Met alle respect voor de stemmentellers, op deze manier is een stemming natuurlijk verre van waterdicht en ik heb het idee, dat hertellingen in vele gevallen andere resultaten zouden hebben opgeleverd. Het verdient aanbeveling om de nota van Jurgens over het stemmen op kongressen eens goed te bestuderen.

Tijdens het eerste deel van de middagzitting laaiden de emoties hoog op. Lafeber en Van Ruiten kregen eindelijk gelegenheid hun zegje te zeggen en helaas was hun verdediging zodanig, dat daardoor in de zaal steeds meer weerstanden werden opgeroepen, waardoor van een constructieve benadering weinig terechtkwam. Minder juist lijkt het me overigens om een stupide interruptie als „slap ge-ouwehoer” met applaus te begroeten. Verder getuigt het hooguit van politiek onbenu, als men op een zinnige politieke analyse waarin gewezen wordt op de kans van een rooms-rode coalitie, met boeh-geroep reageert.

Applaus was er voor sommige sprekers volop en dan blijkt telkens weer, dat men voor een volle zaal met pakkende kreten altijd verder komt dan met een goed opgebouwd betoog. Dit is geen verwijt in de richting van de mensen achter de microfoon, alleen vraag ik me af wie zich toch altijd weer geroepen voelen bij 't minste of geringste een hoop lawaai te maken. Ik dacht net dat we het applaudisseren voor alles net enigszins te boven waren, want ook hier schaadde overdaad.

At met al een hier en daar wat chaotisch kongres, waar toch nog wel flink wat uitkwam, niet in het minst door de goede en rustige leiding van Leo Jansen.

Tonnaer zei in zijn slotwoord: „Geleid door bewogenheid hebben we gezocht naar de weg om te gaan”. De bewogenheid hebben we in Nijmegen voldoende aangedragen en kost ook de minste moeite. Wat de weg om te gaan betreft, die zal wel blijken als alle moties in het geheel geïntegreerd zijn en voor het gaan ervan zullen we ons waarschijnlijk wat meer in moeten spannen.

JAN LIESKE

het Amerikaanse imperialisme

Claude Julien 15,—

Het is een boek vol feiten. Het gaat niet over een ideologie maar eenvoudig over een machtsapparaat. En dat is de eigenlijke werkelijkheid. Het is een boek van bijna 400 blz. maar het is fijn om te lezen. Het is bovendien geschreven door een man die gezag heeft in het Westen.

De nieuwe linie

dan wordt het tijd „Het Amerikaanse Imperialisme” zelfs eens te lezen. Een nieuwe wereld gaat voor je open.

Student

Verkrijgbaar bij de boekhandel.

WOLTERS-NOORDHOFF

motie Lafeber. Hij wees op de zinsnede uit Dronten: zich voornamelijk richten op de konfessionele kiezers. Iedereen is het hiermee eens, want men is lid. Waarom waren de resultaten van de verkiezingen teleurstellend? In de eerste plaats omdat de groepen nieuwe christenen nog klein zijn en ten tweede door ons eigen gedrag: we kunnen het niet eens worden over de uitvoering van onze plannen. Moeten we ons optreden wijzigen? Hij verwijst naar de nota Lafeber/Van Ruiten en wijst af dat we het tegendeel gedaan zouden hebben van wat zij zeggen. Moeten we iemand veroordelen vanwege een harde actie? Nee, we moeten maar iets van elkaar nemen. Terug naar Dronten? We waren er altijd al.

Van Oosten herinnerde aan het applaus voor Coppes, Vroom en Kessel en vraagt Lafeber het verschil tussen zijn nota en deze drie aan te geven. Als hij dat niet kan, kunnen we over Nijmegen spreken i.p.v. Dronten.

Theule: Het is erg leuk, dat we het erover eens zijn dat we moeten streven naar een progressieve regering, maar gebeurt er nu ook iets? Op een centraal punt moet een plan gemaakt worden voor het winnen van konfessionele kiezers. Ook hij vraagt Lafeber welke knetterharde acties er eigenlijk geweest zijn.

Fokking sprak namens de afdeling Utrecht, waar men positief gereageerd had op de nota Lafeber/Van Ruiten vanwege de duidelijkheid en de volgen politiek en methodiek. We hebben aansluiting met de maatschappij vernieuwers, maar onvoldoende aansluiting met de brede achterban. Hij wil zich aansluiten bij de woorden van Annie Kessel en zoeken naar een methodiek om de sociaal zwaksten te bereiken, wat de herkenbaarheid van de partij ten goede zal komen.

Van Dongen: Het is moeilijk om het eens te worden. De ledenvergadering van Zuid-Holland heeft Van Ruiten en Lafeber gevraagd de nota niet in te dienen. Hij is het er niet mee eens dat er te weinig christelijke inspiratie zou zijn. Samenwerking is juist een wezenstrek van de PPR (applaus). Hij valt een zinsnede van Van Ruiten aan, nl. „Naar de vorm moet de PPR een rustige partij zijn zonder activisten, want activisten zullen extremisten aantrekken.“ Redelijkheid, stijl e.d. hebben we genoeg.

EVANGELIE EN POLITIEK

Drs. D. de Lange: Evangelie en Politiek. Uitgekomen als nr. 4 in de serie „gespreksthema's van de werkgroep nieuw verband“, secretariaat: Oecumenisch Actie Centrum, de Horst 1, Driebergen, tel. (03438) 22 41. Prijs / 2,50.

Deze kleine brochure, 11 pagina's, is voor elke radikaal, die het gesprek over het titelonderwerp op gang wil brengen, sterk aan te bevelen. Het geschriftje geeft in enkele zinnen weer hoe de confessie en het bestaande systeem van de maatschappij met elkaar verbonden zijn, maar het maakt ook duidelijk welk een revolutionair geschrift de bijbel is. Bij bovenstaand adres is het boekje te bestellen. Broodnodig materiaal voor de radikaal op verkiezingstoernee!!!!

Drs. H. G. M. Derks: Tussen Hemel en Aarde, Stad en Land; Kritiek van het religieuze kapitalisme. Eurosboekje 1970/1, uitgave van Wolters-Noordhoff nv Groningen i.s.m. Werkgroep 2000. Prijs / 6,80.

Dit boekje, 67 pagina's, bevat nogal zware kost en is niet zo geschikt om direct te gebruiken in het politieke gesprek. Het geeft echter wel een zeer felle kritiek op het verband dat gesloten is tussen het kapitalisme en de Kerk of christendom. Vooral het hoofdstuk over het religieuze kapitalisme is zeer instructief in deze. Het boekje is in zijn beginbladzijden vrij onbegrijpelijk, maar als men eindelijk in het hoofdstuk Stad en Land door de bomen het bos begint te zien is het wat gemakkelijker te lezen. Geen eenvoudige kost, die nogal moeilijk geschreven wordt opgediend, kortom voor radikale denkers.

H. J. VROOM.

Stephanie Brokerhof kon zich aansluiten bij de opmerkingen van Coppes. Ze stelde daarbij dat de partij in haar gedrag in de allereerste plaats eerlijk moest zijn en vond het een groot schandaal dat er tot nu toe zo weinig acties zijn georganiseerd door de PPR.

SPOOK VAN DRONTEN

Van Iersel had bij het aanhoren van het begrip „de geest van Dronten“ het gevoel gekregen dat er zoiets als een „spook van Dronten“ bestond. Naar zijn mening moest de PPR zelfs de schijn van konfessionaliteit voorkomen. De potentiële kiezers van de PPR zaten volgens hem beslist niet bij uitstek in de konfessionele hoek, en er kon evenmin sprake zijn van „hengelen naar visjes die al rood zijn indien men zich ook tot aanhangers van andere partijen richt. De progressiviteit van D'66 b.v. is van puur staatkundige aard; die heeft voor mij geen enkele betekenis.

Hogervorst kon het onmogelijk eens zijn met wat Damoiseaux had gezegd. De situatie is voor de progressieve partijen beslist niet hopeloos als men ziet dat de SER juist een schot voor de boeg heeft gelost van 4 miljoen Nederlanders. (Bedoeld werd het advies om overheidsingrijpen in afzonderlijke C.A.O.'s en een gedetailleerde prijspolitiek te schrappen.) Het schip gaat scheef en er komt een moment dat de Nederlanders zich niet langer laten beetnemen. De geest die Lafeber wil is er, maar aan de andere kant kunnen we geen activisten missen.

Van Eupen wilde de nota-Lafeber-Van Ruiten verwerpen omdat de samenstellers ervan de „geest van Dronten“ claimen voor hun ideeën. Ze leggen alle nadruk op de christelijke inspiratie en laten het hoofdstuk samenwerking met andere partijen rusten.

Blokuizen wilde dat de PPR een eerlijke politiek zal voeren, zonder de arrogantie dat we velen achter ons zouden hebben.

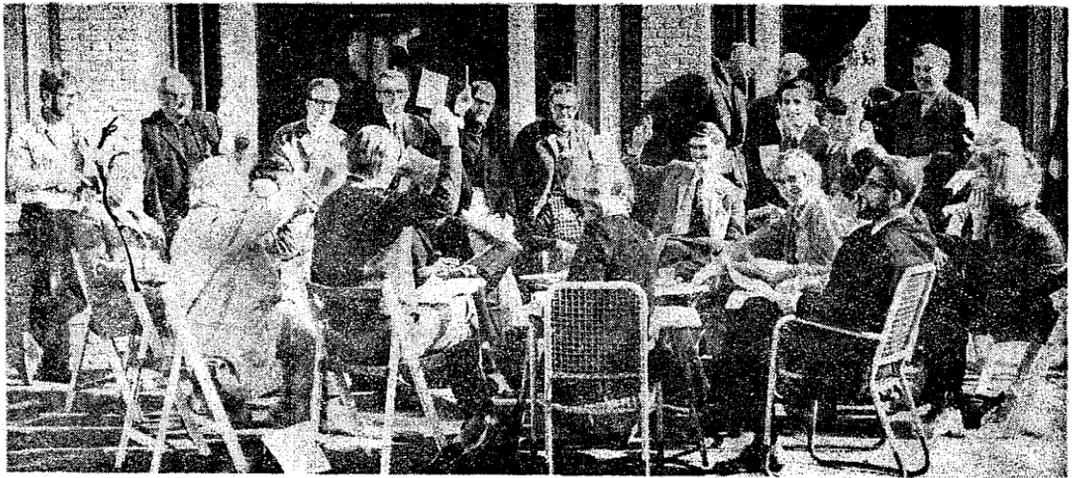
SCHIJNTEGENSTELLINGEN

Tine Jager meende dat er vele schijn tegenstellingen zijn. Lafeber en Annie Kessel lagen op één lijn, maar de moeilijkheid is dat er van buiten af een stempel op de opvattingen is gelegd. Aarden herinnerde eraan dat in de eerste uitgave van de Radikalenkrant heeft gestaan dat we geen dogma moeten maken van ons eigen voortbestaan. Wij willen een meerderheid op een programma, en dus zoeken we naar samenwerking. Radikalen zijn van nature ongeduldig en daarom is het oppassen dat we ons niet laten ontmoedigen. De tegenstander wacht op dat moment van ontmoediging.

Veenhoff gaf toe dat de PPR nog geen grote successen heeft behaald, maar wat zou dat? Hij begreep waar Lafeber heenwilde, had er respect voor, maar vroeg hem toch niet weg te gaan als het wat anders loopt.

Van Ruiten bestreed de opmerking dat hij en Lafeber de geest van Dronten voor zich opeisten. Wat het Röntgenrapport betreft vroeg hij zich af op welke gronden daarin is gesteld dat de velden wit staan om te oogsten. Voor velen stond lang niet vast dat de PPR hen naar progressiviteit moest leiden. Een partij die de functie heeft aanvaard om progressieve Christenen een richting voor te houden krijgt geen aanhang als zij in het dagelijkse doen verschijnen vertoont die die progressieve Christenen huiverig maken. Een eventuele nauwe samenwerking met PSP en kabouters zou bij velen de indruk wekken dat wij verbeteren zijn. De PPR kan slechts een functie vervullen als ze heel nadrukkelijk die brug wil zijn voor progressieve Christenen.

In een aantal stemmingen die na dit debat volgden werd het voorstel dat aansloot op de nota Lafeber-Van Ruiten met grote meerderheid bij handopsteken verworpen. Met 104 stemmen voor en 129 tegen werd eveneens verworpen het voorstel van Hulten dat de nota Lafeber-Van Ruiten wilde verwerpen om terug te vallen op het advies van de Röntgencommissie inzake deze materie. Met grote meerderheid besloot het kongres alle spontane, niet-gewelddadige acties te steunen tegen elke vorm van onrecht. Aangenomen werd ook een aanmoediging aan het partijbestuur om discussies in de partij te stimuleren, en tevens een verklaring dat en waarom de PPR niet-konfessioneel is. Uitgesproken werd ook dat uit conservatieve hoek geen

bijval is te verwachten voor de PPR, en dat een appel moet worden gedaan op allen die progressief willen zijn.

SAMENWERKING

Het volgende hoofdstuk dat behandeld werd betrof de mogelijke vormen van samenwerking met andere progressieve partijen. Ottens had de indruk gekregen dat het PPR-bestuur te star was geweest in het gesprek met de werkgroep-Bundeling (Feddema). Stephanie Brokerhof betoogde dat men de beste mensen waarover de PPR beschikt bij elkaar moest brengen op een kandidatenlijst wat inhield dat niet in elke kieskring een andere lijst met andere personen moest opduiken.

Kort na de opening van het kongres had voorzitter Leo Jansen nogal wat moeite met een vrijpostige jongedame, die zich van de mikrofoon bij het spreekgestoelte probeerde te bedienen. Zij vertegenwoordigde de Katholieke Werkende Jeugd, die op 17 oktober in vele plaatsen — ook in het buitenland — protesteerde tegen het bewind in Brazilië, dat o.m. een 17-tal KWJ'ers heeft laten arresteren. Door bemiddeling van Annie Kessel kon de protestante aan haar trekken komen; het kongres werd onderstaande motie voorgelegd die met veel instemming werd aangenomen:

Het kongres van de P.P.R., op 17 oktober 1970 in Nijmegen bijeen,

- spreekt zijn verontwaardiging uit over de schending van de mensenrechten in Brazilië;
- steunt de actie van de K.W.J., die vrijlating eist van vele werkende jongeren, studenten, vakbondsleiders en anderen, die onder het huidige Braziliaanse bewind worden gevangen genomen en gefolterd, omdat zij zich inzetten voor hun medemens;
- draagt de Commissie Vredespolitiek op zich samen met de Groep-Aarden te beraden over maatregelen om druk uit te oefenen op de Braziliaanse regering, opdat deze ophoudt met haar misdadige praktijken;
- vraagt de radikale fracties in de Eerste en Tweede Kamer vervolgens dergelijke maatregelen in het parlement aan de orde te stellen;
- draagt het bestuur op deze motie ter kennis te brengen van de Braziliaanse autoriteiten.

Ook enkele andere sprekers gaven een toelichting op voorstellen die betrekking hadden op hetzelfde onderwerp, waarop Tonnaer eraan herinnerde dat het Rotterdamse kongres zich had uitgesproken voor vaststelling van kandidatenlijsten per kieskring; laten we daar nu niet op terugkomen. Nadat dit onderwerp nog wat verder was uitgesproken volgde opnieuw een serie stemmingen.

Aangenomen werd een voorstel om de nauwst mogelijke samenwerking te zoeken met andere progressieve partijen bij de komende parlementsverkiezingen, met 96 tegen 70 stemmen. Twee voorstellen die minder vergaande vormen van samenwerking tot onderwerp hadden werden daarop overbodig geoordeeld.

Met grote meerderheid sprak men zich vervolgens uit voor speciale aandacht voor samenwerking met de werkgroep-Bundeling. Een oewekking om alle krachten te bundelen i.v.m. de verkiezingen haalde het ook al en toen kwam het belangrijke punt: al dan niet zelfstandig de verkiezingen ingaan als geen enkele vorm van samenwerking lukt. In een stemming met handopsteken kregen de voorstanders van eventueel zelfstandig uitkomen veel meer vingers in de lucht dan de tegenstanders.

Een oproep aan de PvdA om de PPR vooral niet te vergeten in gesprekken over samenwerkingsverbanden werd verworpen. Een voorstel dat huiver uitdrukte voor samenwerking met kabouters haalde het evenmin. De PPR heeft de opdracht aanvaard om te streven naar een alternatieve rege-

ring, maar het kongres vond dit niet de BESTE bijdrage tot vorming van een progressieve samenwerking, maar, aldus een aparte stemming, niet te kwalificeren bijdrage tot... enz. Het woordje BESTE moest sneuvelen. Een voorstel het bestuur te machtigen reglementen op zij te zetten als toenaadering tot andere partijen dat nodig maakte werd overbodig gevonden. Verworpen werd ook het voorstel om andere partijen waarmee men zou samenwerken garanties te vragen voor een eerlijk spel. De benaming „alternatief kabinet“ werd NIET vervangen door „progressief kabinet“. Het DB kreeg opdracht na te gaan welke samenwerkingsvormen ook na de verkiezingen mogelijk zijn en besloten werd te streven naar een gemeenschappelijke kandidatenlijst — volgend jaar — met an-

Vroom houdt een betoog waaruit te destilleren valt dat hij voor het zich richten op konfessionele kiezers is.

Goudwaard vindt discussie over dit punt te gek. Een politieke partij is er om goede dingen te doen en het is onzin om op deze wijze te selecteren.

Mevr. Dijkstra sluit zich gedeeltelijk aan bij de vorige spreker. De groep moet blijken uit het programma en na de verkiezingen zien we dan wel waar onze kiezers vandaan gekomen zijn.

Kwakkenbos: We moeten ons richten op de zwijgende meerderheid, dat zijn de niet-stemmers.

Jurgens: Een bepaalde groep uitkiezen is een kwestie van versimpeling. De vraag is: Als we ons richten op de konfessionele kiezers, heeft dat dan effect?

Goeting: Er is een verschil tussen een programma hebben en een te volgen tactiek. Het zich richten op konfessionele kiezers wordt door de buitenwacht anders (= ongunstig) geïnterpreteerd.

Jurgens: Er is alleen maar sprake van een opdracht voor degenen die de campagne moeten voeren.

Tonnaer: De benadering door wegstreping zoals voorgesteld in het bestuursvoorstel sluit de konfessionele kiezers niet uit, maar geeft te ook geen monopolie af blijven ze een belangrijke groep.

Jacobs geeft een toelichting op het voorstel van het Röntgenrapport. Wij zijn opgericht om konfessionele kiezers over te halen. Het bestuur ziet het iets anders, maar het een sluit het ander niet uit.

Vervolgens wordt er gestemd en het bestuursvoorstel wordt aangenomen, zonder dat telling noodzakelijk is. Hierdoor worden de andere voorstellen, dit onderwerp betreffende, automatisch buiten de orde gesteld.

EEN NIEUWE START

In een slotwoord merkt Tonnaer op, dat dit kongres heel anders is verlopen dan bij vele andere politieke partijen gewoon is. Niemand heeft kans gezien in slaap te vallen. Wat de aangenomen voorstellen betreft: er zijn er ongetwijfeld bij die niet bij iedereen in de smaak vallen, maar gesteld mag wel worden dat geschilpunten die nu bestaan zich niet hadden voorgedaan indien er meer voorbereidingstijd was geweest. Centraal moet staan wat Annie Kessel zei: we hebben een programma en dat willen we realiseren. Dan kunnen we alleen nog van mening verschillen over de af te leggen wegen.

Na twee verkiezingen hebben velen zich teleurgesteld gevoeld; maar we moeten bedenken dat politiek werk erg weerblijft; het winnen van de burgers is niet in korte tijd te doen. Laten we ons verzoenen met de gedachte dat we veel tijd en overredingskracht en veel actie nodig zullen hebben. Acties die de toets der kritiek kunnen weerstaan, die niet-gewelddadig en niet onverzoonlijk zijn (applaus).

Ik ben het er mee eens dat veel wat de PPR wil in Dronten is uitgesproken. Maar nu, in Nijmegen, hebben wij een nieuwe dimensie aan onze zaak toegevoegd.

We hebben hier een nieuwe start gemaakt. Onze partij moet een duidelijk kristallisatiepunt zijn voor hen die progressief willen. Als u bereid bent niet uit de weg te gaan voor tegenslagen, kunnen we met veel vertrouwen de verkiezingen van 1971 tegemoetzien.

Jan Lieske,
Sam Mol.

KRAANT

Radikalen

MAANDBLAD VAN DE PPR

DECEMBER 1970 (23)

25 CENT

Kampagne voor de komende verkiezingen

Speciale krant in januari
Verkiezingskrant in maart

Zoals in een vorige uitgave van de Radikalenkrant werd vermeld zullen partijkas en de schatkisten (!) van de afzonderlijke actiecentra samen de komende verkiezingskampagne moeten bekostigen. Alle drukwerk — twee kranten en aanplakbiljetten — zullen centraal worden samengesteld en geproduceerd. Gebleken is dat daardoor de kosten sterk kunnen worden gedrukt, dat veel organisatorische rompslomp achterwege kan blijven, en dat het gezicht van de PPR naar buiten tijdens de verkiezingskampagne zo duidelijk mogelijk zal zijn. De campagnekommissie uit het dagelijks bestuur (Mol, Pot Van Pijkeren) en adviseurs hebben de plannen thans rond en dringen er bij de actiecentra op aan zich zo snel moge-

Aanplakbiljetten uniform
Financiën snel regelen

lijk te beraden op hun bijdragen, aangezien de tijd begint te dringen. De onzekerheid waarin de PPR kwam te verkeren na het juni-kongres van Rotterdam heeft het onmogelijk gemaakt al te ver gaande maatregelen met betrekking tot de verkiezingskampagne te nemen tot aan het moment waarop over de toekomst van de partij zekerheid zou bestaan. Dat betekende in feite dat pas na het oktoberkongres van Nijmegen de voorbereidingen voor de verkiezingskampagne op gang konden komen. Met wat goede wil is de verloren tijd beslist nog in te halen.

PROPAGANDAKRANT IN JANUARI

Gebleken is dat verscheidene actiecentra op korte termijn tot activiteiten willen komen. De zogeheten blauwe krant van eind 1969 is daarvoor niet meer geschikt, en begint overigens op te geraken. Besloten is nu om de eerstkomende Radikalenkrant, de uitgave van januari, geschikt te maken voor propaganda-doeleinden. Dit houdt in dat de januari-krant — die alle leden en abonnees toegestuurd zullen krijgen — geen artikelen en mededelingen bevat die van uitsluitend interne aard zijn. Dus geen verslagen van partijbijeenkomsten, geen ingezonden stukken enz.

De beschikbare ruimte zal in hoofdzaak worden besteed aan vraaggesprekken — in een wat luchtige stijl — met de belangrijkste kandidaten voor de PPR-lijsten die bij de komende verkiezingen zullen worden ingediend. Indien zich geen onverwachte ontwikkelingen voordoen zullen dat de vijf kernkandidaten zijn die werden aanbevolen op de vorige maand in Zwolle gehouden bijeenkomst: Jacques Aarden, Bas de Gaay Fortman, Paul Janssen, Erik Jurgens en Annie Kessel. Bij die artikelen zullen meerdere foto's worden geplaatst.

Deze januari-krant kan worden besteld tegen een prijs van twee gulden per honderd. Andere eenheden dan honderdtallen kunnen niet worden geleverd. De bestellingen dienen te worden gedaan bij: J. Heitel, Savelsbos 19, Amsterdam-Noord, tel. 020-26 63 70. Indien enigszins mogelijk, bestel dan schriftelijk. De krant zal half januari worden bezorgd, de rekening zal spoedig volgen.

DE BESTELLINGEN VOOR DEZE JANUARI-KRANT MOETEN BINNEN ZIJN OP 5 JANUARI.

VERKIEZINGSKRANT IN MAART

Half maart zal een speciale verkiezingseditie verschijnen. Ook die krant zal alle leden worden toegestuurd. Ongeveer de helft van de beschikbare ruimte (zoals gebruikelijk vier pagina's, wat ook geldt voor de januari-krant) zal worden ingeruimd voor enkele stripverhalen naar het voorbeeld van de PPR-TV-uitzendingen. De overige ruimte wordt gereserveerd voor foto's of karikaturen van de PPR-lijsttrekkers. Rond elk der lijsttrekkers zal een kort artikel geschreven worden — met hun medewerking — over de hoofdlijnen van het verkiezingsprogramma. Deze editie zal dus voor de helft uit tekeningen en/of foto's bestaan. Er zal naar worden gestreefd dit blad zo luchtig

mogelijk te maken; hoogstwaarschijnlijk zal ook gebruik worden gemaakt van één steunkleur op de pagina's 1 en 4. In dat geval — zo meent de campagnegroep en tevens het D.B. — moet als kleur niet het blauw worden gebruikt dat in de PPR als „partijkleur” gangbaar is, want die kleur is te weinig opvallend. De voorkeur moet dan uitgaan naar een oranje-rood. Deze keuze is niet gedaan met politieke motieven, maar zuiver op grond van de overweging dat de praktijk bewijst dat rood de enige kleur is die voor een fel contrast kan zorgen op krantepapier. Iedereen kan weten dat opvallende advertenties in kranten voor 90% rood kiezen als steunkleur.

Uit de partijkas zullen alle aanloopkosten voor deze verkiezingskrant worden bekostigd (het zetten, tekenwerk, foto's enz.). Daarna zal ook dit blad aangeboden kunnen worden voor twee gulden per honderd exemplaren. Zonder te willen zeggen dat de januari-krant weinig belangrijk zou zijn, moet wat de verkiezingskampagne toch wel de nadruk worden gelegd op de verspreiding van het maart-nummer. Van de „blauwe krant” die vorig jaar werd aangeboden werden 109 duizend exemplaren besteld. Uit de partijkas werden nog eens 50 duizend exemplaren bekostigd.

WIL ONZE KAMPAGNE ENIG SUKSES HEBBEN, DAN MOET DE MAART-KRANT EEN OP-LAGE BEREIKEN VAN TEN-MINSTE EEN MILJOEN EXEMPLAREN, BIJ EEN LEDENTAL VAN 4 DUIZEND, DAT THANS IS BEREIKT, KOMT DIT NEER OP 250 EXEMPLAREN PER LID, OFWEL 5 GULDEN.

Dit kan geen onmogelijke opgave worden genoemd. Voor rekening van de partijkas zal een hopelijk groot aantal exemplaren besteld kunnen worden voor die gebieden waar geen actiecentra zijn. In de komende weken zullen bestuursleden van de opbouwgroep en van de campagnegroep met de actiecentra en speciaal de campagneleiders besprekingen beginnen over mogelijkheden, in maagdelijke gebieden PPR-kranten te verspreiden. Want één ding moet duidelijk zijn: de krant moet niet alleen worden bekostigd maar ook nog worden verspreid. Wellicht bestaat hier en daar de neiging wat extra middelen bijeen te schrapen om de verspreiding over te laten aan de beroeps-folder-verspreiders die de krant gelijk met een reclame-vodje van een plaatselijke kruidenier in de bussen willen stoppen. Afgezien van het feit dat deze manier van verspreiden minder succes kan hebben is het duidelijk dat de geldmiddelen zoveel mogelijk gereserveerd

moeten blijven voor de productie van zoveel mogelijk kranten, waarna zoveel mogelijk leden en hun huisgenoten ingeschakeld dienen te worden voor de verspreiding.

Voor de verkiezingskrant die half maart gereed komt kan men van dit moment af bestellingen plaatsen, eveneens bij J. Heitel, Savelsbos 19 te Amsterdam. De datum sluit in dit geval op 1 maart 1971.

AANPLAKBILJETTEN

Hoewel voor een grote, en als zodanig bekende partij mag worden betwijfeld of duizend biljetten meer, extra stemmen opleveren, meent de campagnegroep dat aanplakbiljetten voor de PPR van zeer groot belang zijn. Na de moeilijke zomer-1970 die we achter de rug hebben zullen we voor veel kiezers allereerst de elementaire vraag moeten beantwoorden of we bestaan. Dat kan slechts op één manier: zichtbaar maken dat we er metterdaad zijn. Om dat te bereiken is een duidelijk in het oog springend biljet ontworpen waarvan de maten 78 bij 50 cm zijn. (Het biljet wordt slechts in één formaat geproduceerd.) Op een witte achtergrond zullen de kleuren zwart en oranje-rood worden gebruikt. (Een voortreffelijk voorbeeld van deze combinatie levert het affiche van CLASC.) Voor elke provincie zal een karikatuur worden afgedrukt van de eigen lijsttrekker (naar een tekenaar wordt gezocht); lukt dit plan niet dan in plaats van een karikatuur een foto, wat het biljet overigens minder origineel en dus minder opvallend zou maken. De tekening of foto zou een omvang krijgen van plm. 35 x 35 cm. De indeling is dan als hiernaast aangegeven.

De tekening met naam worden in zwart gedrukt, de afkorting PPR, het lijstnummer (hier als 9 verondersteld) en de volledige naam Politieke Partij Radikalen in rood. Unaniem wordt geoordeeld dat het geen zin heeft ruimte uit te sparen om in tekst een of meer

programmapunten op te drukken. Met bovenstaand model hopen we een ongecompliceerd, duidelijk zichtbaar biljet te krijgen met de best mogelijke kleurencombinatie en als opvallend punt de karikatuurtekening. Dit biljet zal in zo groot mogelijke hoeveelheden worden besteld op kosten van de partijkas. Met de actiecentra zal worden gezocht naar mogelijkheden om in zoveel mogelijk dorpen en steden deze biljetten te plakken, ook daar waar we geen leden hebben. De verdeling van de biljetten zal gebeuren op basis van inwoneraantallen van de gemeenten. Uiteraard zullen de aantallen voor vele actiecentra te klein zijn (bij 13 duizend biljetten zal er één per duizend inwoners zijn!). Een eerste opmerking moet dan zijn dat de verdeling niet zal plaatsvinden

uitsluitend op basis van inwoneraantallen (een gemeente van 1000 inwoners zal er meer dan één krijgen, een gemeente van 100.000 inwoners zal er wat minder krijgen dan 100). Een tweede opmerking is dat geprobeerd zal worden veel meer dan 13 duizend biljetten te laten drukken, en de derde opmerking is dat alle actiecentra en alle afzonderlijke leden de gelegenheid zullen krijgen extra biljetten te kopen. Die zullen vermoedelijk rond tien cent per stuk kosten. De mogelijkheid is overigens niet uitgesloten dat afgezien zal moeten worden van een drie-kleurenbiljet (wit-zwart-rood) waarop dan moet worden teruggevallen op een twee-kleurenbiljet. Nadere mededelingen over deze biljetten zullen zo spoedig mogelijk volgen.

Voor succes is een absolute voorwaarde dat de actiecentra en ook afzonderlijke leden zo snel mogelijk reageren:

Voor de januari-krant bestellingen plaatsen tot uiterlijk 5 januari.

Voor de verkiezingskrant bestellen tot uiterlijk 1 maart.

Beide kranten kosten twee gulden per honderd exemplaren.

Bestellingen plaatsen bij: J. Heitel, Savelsbos 19, Amsterdam-Noord.

Voor affiches thans nog geen bestellingen doen.

OPINIE

Konjunctuur en politiek

Politieke ontwikkelingen kunnen heel anders verlopen dan men had verwacht. Het ontstaan van de Werkgroep van Christenradikalen, de PPR, en het PAK (waarvan de geboorte in januari 1969 werd bijgewoond door drie partijvoorzitters), de publiciteit die Sjaloorn, Angolacomitee en die vele andere groepen kregen, wekten verwachtingen waarvan er op dit moment talrijke morsdood lijken. Vernieuwingsbewegingen hebben het afgelopen jaar de wind fel tegen gekregen en met verkiezingen in het vooruitzicht is dat een droevige situatie. Hoe moeilijk het voor velen is tegenwind te trotseren bleek in korte tijd uit drie feiten: achtereenvolgens een artikel van Drs. Den Uyl in Socialisme en Democratie waarin hij een zeer nauwe samenwerking tussen de progressieve partijen bij de Kamerverkiezingen een onmogelijkheid noemde, het idee van D'66 om de oude partijen te gaan restaureren nu ze niet snel willen ontploffen, en tenslotte de duidelijk merkbare vrees bij topfiguren in de PvdA om nog eens voor vier jaren bij PPR, D'66 en PSP te worden verkiezd.

De regeringspartijen op hun beurt hebben weer moed gekregen dat er niet zoveel overhoop gehaald behoeft te worden als een paar jaar geleden dreigde. De voorstellen van de commissie Cals-Donner voor grond- en kieswet kunnen dus voor kennisgeving worden aangenomen, woorden als fatsoen, orde en gezag worden weer voorzichtig gebruikt, de ARP heeft het aangedurfd allen in de partij die zich — overigens ten onrechte — nog radikaal noemen naar de staart van de kandidatenlijst voor de Tweede Kamer te trappen.

Een vraag die in dit kader ook gesteld zou kunnen worden is: hoe staat het met het voornemen van de christelijke vakbeweging om zich vóór de komende verkiezingen uit te spreken over de programma's van de politieke partijen?

Men zou er bijzonder pessimistisch onder kunnen worden; maar men ziet dan toch een kardinaal punt over het hoofd. Niet alleen in de economie, maar overal in het maatschappelijk leven, dus ook in de politiek, heeft men te maken met konjunctuur-bewegingen. Over een lange reeks van jaren bespeurt men dat de opgaande fasen sterker zijn geweest dan de neergaande, zodat er een positief saldo resulteert. Het lijkt iets op de bekende processie van Echternach, waar men met beurtelings twee stappen vooruit en één achteruit langzaam vooruitkomt.

Het publiek heeft de afgelopen jaren veel te verwerken gekregen; met nieuwe ideeën op politiek, sociaal, religieus terrein, en vooral met onderwerpen op het gebied van gezag en sex heeft 't moeilijk gehad. Vele ideeën zijn vooralsnog voor kennisgeving aangenomen, en zijn aan verwerking nog lang niet toe. Op zo'n moment gaan we nu een verkiezingsstrijd in, en het laat zich niet aanzien dat de uitslag van de verkiezingen een klinkende overwinning zal worden voor hen die het nieuwe hebben aangedragen. Daarvoor is het eenvoudig nog te vroeg. Het wordt straks een kwestie van vechten om „eruit te halen wat erin zit". Dat kan beslist de moeite waard zijn als uitgangspunt om verder te gaan, en te wachten tot de thans neergaande lijn in de politieke konjunctuur weer is omgebogen. Die ombuiging komt overigens pas als degenen die zich wat teleurgesteld voelen, de moed kunnen opbrengen door te zetten. In die geest willen we de verkiezingscampagne gaan voeren; wetende dat de onheilsprofeten die we tegenkomen uiteindelijk ongelijk zullen krijgen.

De status van een vakbond

De belangen van omroepers personeel plegen te worden vertegenwoordigd door bedrijfsgroepen waar plekje behoren te zijn voor alle personeelsleden, zowel voor het aankomend administratief hulpje, vers van de MULO, als voor de chef-reporter. Zij allen doen het met dezelfde CAO, die 12 salarisklassen telt. Alleen diensthoofden en direktieleden vallen daar buiten.

Wie zich katholiek wil organiseren moet terecht bij de Unie BHP (van Beambten en Hoger Personeel). Dat dit éven gek is als het klinkt werd kort geleden bewezen toen de BHP de andere twee bedrijfsgroepen voorstelde, de uitkering van f 400,— te differentiëren. In de praktijk moest het er op neerkomen dat de werknemer in de laagste klasse van de 12 plm. f 250,— bruto zou krijgen, die in de hoogste plm. f 650,—. Toen dat feest niet doorging stelde de BHP voor de verwerking in de salaristabellen per 1-1-'71 in ieder geval WEL volgens dit gedifferentieerde model te laten plaatsvinden, want anders zou het toch al te gek worden.

Voor Hoger Personeel misschien wel, ja, maar voor het aankomend administratief hulpje vers van de MULO?

Diplomatiek vertegenwoordigd

Het is in deze rubriek nog niet eerder gebeurd dat werd ingehaakt op een gebeurtenis die het koninklijk huis betreft, maar een opmerking van prins Claus over de Nederlandse diplomatieke dienst is te treffend om er niet op in te gaan. Tijdens een kongres van het Genootschap voor internationale zaken heeft hij volgens de Volkskrant gezegd, dat onze diplomatieke dienst — en niet alleen die van Nederland — zich beweegt vrijwel exclusief binnen een nauwe structuur van zijn eigen antieke wetten, in plaats dat die dienst een weerspiegeling is van de veranderende kenmerken van het vertegenwoordigende land.

Ruim twee maanden geleden werden journalisten uit de Benelux-landen voor vijf dagen uitgenodigd naar Straatsburg, om daar kennis te maken met de Raad van Europa. Zij konden er in contact komen met zowel het ambtelijke apparaat, waarin ook verscheidene Nederlanders zitten, met leden van de Raadgevende Vergadering (het parlementaire orgaan van de Raad van Europa) en ook met de officiële Nederlandse vertegenwoordiging bij de Raad van Europa. Dat laatste orgaan is een soort ambassade, dus een zuiver diplomatieke instelling. In het gebouw van die Nederlandse vertegenwoordiging werd ter ere van het journalistieke gezelschap een receptie gegeven; alle Nederlandse, Belgische en Luxemburgse ambtenaren en parlementariërs waren ook uitgenodigd.

Het hele gezelschap dribbelde twee uur lang door een klassieke ontvangstkamer met veel verlichtingskristal, krompotige meubeltjes en aan de muren portretten in donkere tinten van ernstige generaals en staatslieden.

Tussen het gezelschap door scharrelde een jochie van een jaar of 15 met glaasjes en kleine lekkernijen. Je praat tijdens zo'n gebeurtenis over van alles en nog wat, want je hebt niets anders te doen; de lekkernijen die aangeboden worden zijn weliswaar talrijk, maar zo minimaal dat je ze tussen twee lettergrepen door inslikt.

Met een kollega die eveneens de wat typische sfeer had opgesnoven, ontstond een debat over de vraag of onze Nederlandse vertegenwoordigers die hier hun werk deden de illusie zouden koesteren dat zij een reëel stukje Nederland vertegenwoordigden. Het debat spitste zich toe op de vraag of hier behalve de NRC ooit nog een andere Nederlandse krant zou verschijnen. De vraag kon even later gelukkig worden gesteld aan één van de stafleden van de Nederlandse vertegenwoordiging; mijn kollega die mij zwartkijkerij had verweten kreeg gelijk: in de bibliotheek van de vertegenwoordiging verscheen behalve de NRC ook de Telegraaf.

Een paar Nederlandse ambtenaren bij wie dit voorval ter sprake werd gebracht gaven toe dat zij zeer geïsoleerd van Nederland leefden, en alleen van alle maatschappelijke ontwikkelingen op de hoogte konden blijven door voor eigen rekening kranten te laten overkomen. Dat dat laatste metterdaad gebeurde was overigens al duidelijk geworden toen een jonge ambtenares die mij tijdens een — zakelijke — afspraak even moest laten wachten, Vrij Nederland ter lezing aanbood om de tijd te doden.

Van één van de Nederlandse ambtenaren vernam ik trouwens dat sinds kort ook het dagblad Trouw ter inzage lag in de bibliotheek van de vertegenwoordiging. „Dat heeft aanvankelijk wel wat moeilijkheden veroorzaakt, want men dacht dat het een subversief blad was".

De vrijheid die de EG ons laten

In Zwolle, waar op 31 oktober het eerste beraad plaatsvond over de samenstelling van kandidatenlijsten voor de kamerverkiezingen, kon ook tijdruimte worden gevonden voor een debat over sociaal economische problemen.

Dat gebeurde aan de hand van een korte uiteenzetting door Paul Janssen. Onder de vele onderwerpen die aan bod kwamen was ook de Europese integratie. De vraag die zich op zeker moment voordeed was, in hoeverre die integratie van de Europese gemeenschappen aan elkaar bond op financieel en economisch terrein. En met name in welke mate dat het geval zal zijn indien er een economische en monetaire unie komt, waarvan de eerste fase per 1 januari 1971 in werking zou moeten treden, en waarvan de voltooiing dan in 1980 zou moeten plaatsvinden. Een economische en monetaire unie betekent dat alle EG-burgers met hetzelfde geld op zak lopen, dus dat de nationale munten zijn afgeschaft. Dit houdt onder meer in dat er geen franse frank meer is die kan devalueren ten opzichte van de gulden en de mark. Een heel vergaande konsekwentie, uiteraard, want als 6 of straks 10 EEG-landen alle dezelfde munt hebben dan moeten zij met elkaar die munt beschermen. Het ene land kan geen grotere inflatie hebben dan het andere, loon- en prijsbeleid moeten volledig aan elkaar zijn gekoppeld. Net zoals dat nu binnen de 11 provincies van Nederland het geval is.

Voor progressieve partijen, die in één van de EG-landen streven naar een herverdeling van de inkomens, naar meer medezeggenschap voor werknemers in de bedrijven en soortgelijke zaken rijst dan de vraag in hoeverre men die wensen kan realiseren als de andere EG-landen niet wensen mee te doen. Enkele concrete vragen hieromtrent hebben we voorgelegd aan de toekomstige voorzitter van het NVV, drs. Harry ter Heide, die zich de afgelopen jaren intensief met integratieproblemen heeft bezig gehouden.

OOK ZONDER EG GEBONDENHEID

Voordat de heer Ter Heide op concrete vragen inging merkte hij op dat men de gebondenheid tussen de landen in West-Europa, zoals die nu al bestaat op economisch en financieel terrein, niet geheel aan het ontstaan van de Europese gemeenschappen mag toeschrijven.

„We zouden zonder EG een ontwikkeling hebben gehad die waarschijnlijk iets langzamer zou zijn verlopen, maar de tendens naar een internationalisatie van het economische leven was al volop aanwezig. En als we naar de huidige situatie kijken, dus die van een Euromarkt zonder economische en monetaire unie, dan moet worden vastgesteld dat een zware druk van de vennootschapsbelasting in één van de EG-landen gemakkelijk kan leiden tot verplaatsing van de zetels van grote ondernemingen naar andere landen.

Nog een ander voorbeeld: Er is ten aanzien van een groep topfunctionarissen, geleerden enz. een internationale markt ontstaan. Die groep is nog niet groot, maar wel moet worden geconstateerd dat deze mensen zich naar een ander land kunnen verplaatsen indien voor hen het belastingklimaat te drukkend wordt. Er bestaat een zeker verband tussen de belastingdruk in de verschillende landen en er zijn in de internationale verhoudingen grenzen die men niet kan overschrijden. Er is nog wel een zekere marge voor afwijkingen in belastingdruk per land, en die marge wordt wel eens onderschat; maar het ene land kan op belastingterrein echt niet zo gek veel meer doen dan het andere.

In feite is de belastingdruk in de verschillende west-europese landen dan ook vrijwel overal gelijk. Alleen België heeft een belastingdruk die duidelijk lager is dan die van de andere landen.

Het is tegenwoordig zo dat een groot deel van de beslissingen op sociaal-economisch terrein, die voor alle EG-landen gelden, in Brussel worden genomen, gewoon omdat het niet anders meer kan."

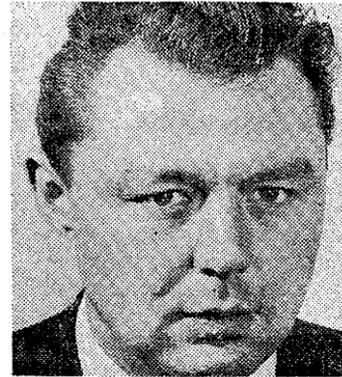
De vakbeweging in ons land heeft een programma ontworpen waarin vele verlangens staan die men hoopt te kunnen realiseren. Moet nu worden geconstateerd dat die realisatie uitsluitend mogelijk is als de vakbeweging in de andere EG-landen zich voor die zelfde verlangens gaan inzetten?

„Dat zou de konsekwentie zijn van wat ik tot nu toe heb gezegd, en het is voor een zeer groot gedeelte ook waar. Maar gelukkig behoeven we niet te wachten op de totstandkoming van een economische en monetaire unie om dit programma, of althans een deel ervan, uit te voeren. Want wat bij ons leeft, besfeert men ook in de andere landen in meerdere of mindere mate, en wordt soms al uitgevoerd. Maar bij een vergaande uitvoering zijn wij inderdaad voor een groot deel afhankelijk van wat elders gebeurt."

INKOMENSPOLITIEK

In welke mate kan Nederland op eigen houtje maatregelen nemen om tot een meer gelijkmatige opbouw van de inkomens te geraken?

„Er is een rapport van de UNO over de inkomensverdeling in een aantal landen, waaruit blijkt dat Nederland een tussenpositie inneemt. De situatie in West-Duits-

vermogens der lagere inkomens-trekkers. Dat heeft naar mijn stellige overtuiging vooral op de wat langere termijn een heel positief effect op de inkomensverdeling. In ons land doen we daar relatief nog weinig aan."

„Samenvattend zou ik moeten zeggen: Als wij helemaal op eigen houtje nieuwe dingen gaan bedenken, die nergens anders worden toegepast, dan kan dat op grote bezwaren stuiten. Maar wij hebben nog een relatief grote marge in de sfeer van de inkomensverdelingspolitiek. Want elders zijn dingen gedaan die wij nog niet kennen. Wij zijn bepaald niet de enigen die het buskruit hebben uitgevonden."

SAM MOL

ADOPTIE

Er ligt een voorstel van de PPR A'dam, aan de goede stad Amsterdam om Dar Es Salaam, de hoofdstad van Tanzania te adopteren.

Het is geen brandnieuw idee, maar 't is gebracht op een aansprekende wijze en in een tijd waarin directe hulpverlening, die de mensen 't meest aanspreekt, steeds meer naar de achtergrond schuift.

Zou dit voorstel geen sneeuwbal-effect kunnen hebben?

Welke andere gemeenten willen 't voorbeeld van Amsterdam volgen?

Dan zijn er ook nog zoveel andere manieren van adoptie mogelijk.

Waarom zou b.v. een ziekenhuis hier geen ziekenhuis in een ontwikkelingsland kunnen helpen.

En wat denkt u van scholen, die een deel van de zorg van een school in de bush-bush helpen dragen.

En zou b.v. bankpersoneel geen ontwikkelingsproject kunnen steunen?

Er zijn legio mogelijkheden!

De vraag is, waar zijn dergelijke projecten bekend en welke enthousiasteling werkt dit idee uit! Vrijwilligers voor!

TINE JAGER

KRANT

Radikalen

Uitgave van de Stichting Radikalenkrant
Savelsbos 19 - Amsterdam

directie: R. Bouwens, J. Heytel, D. Visser
redactie: Antoine Jacobs, Jan Lieske, Sam Mol (hoofdredactie), Frans Schulte.
redactie-adres: Van Collenstraat 22, Nw. Loosdrecht. Telefoon (02158) 18 58.
abonnement: f 6,— per jaar
advertenties en abonnementen: Savelsbos 19, Amsterdam-Nrd. Giro 1810200 van de Stichting Radikalenkrant te Amsterdam
advertentietarieven worden op aanvraag toegezonden
Buro Politieke Partij Radikalen: Keizersgracht 138, Amsterdam. Telefoon (020) 22 73 42.
Voor contributiebetalingen: Penningmeester PPR, postgiro 1575600, te Amsterdam.

KERNKANDIDATEN VOOR DE KAMERVERKIEZINGEN

AARDEN
Jacques, Jacobus, Maria
11-8-1914

Na een voorspoedige start op een zeer moeilijk moment (doop in de kerk van Antonius Abt te Terheyden enkele dagen na het uitbreken van de eerste wereldoorlog) begon de zich — zoals gebruikelijk — over vele jaren uitstrekkende opleiding die in 1945 eindigde als afgestudeerd econoom in Tilburg. Tijdens die studie verwierf hij ook ruime kennis van staats- en bestuursrecht.

Aarden is gehuwd en ziet zich met zijn vrouw omringd door zeven kinderen; op een zeker moment waren er drie dochters, wat eenzijdig dreigde te worden, maar de volgende vier kinderen waren allen zoons.

Aardens belangstelling gaat vooral uit naar algemeen-politieke vraagstukken; de politieke samenhang der dingen en hun fundamentele aanpak. Vandaar zijn grote belangstelling voor een vraagstuk als dat van de verhouding tussen kiezers, parlement en regering.

Aangezien een kleine fractie met evenveel taken opgescheept zit als een grote — een probleem dat we ook bij Paul Janssen en Annie Kessel zullen zien optreden — houdt Aarden zich thans als kamerlid ook bezig met buitenlandse zaken; waartoe hij een zeer regelmatige bezoeker is van de bijeenkomsten van de Commissie-Vredespolitiek van de PPR. De lijst is hiermee overigens nog lang niet uitgeput: als kamerlid heeft hij ook bijzondere bemoeienis met binnenlandse zaken (vooral de organisatie van het bestuur, binnengemeentelijk, gemeentelijk, gewestelijk, provinciaal en departementaal) voorts de zaken van Suriname en de Nederlandse Antillen, en tenslotte de onderwerpen Cultuur, recreatie en maatschappelijk werk (meer in het bijzonder pers, radio en televisie).

DE GAAY FORTMAN
Bastiaan
6-11-1937

Gehuwd, vader van vier dochters en een zoon, van wie de jongste twee (Gaius en Chimwewe) in Zambia zijn geboren. Studeerde aan de Vrije universiteit rechten (Mr.) en economie (Dr.), om daarna te proberen zijn verworven kennis in de praktijk te brengen als dienstplichtig infanterist.

In 1967 was Bas de Gaay Fortman gangmaker van een rebellerende groep in de ARP die in opstand kwam tegen de toen geformeerde regeringscoalitie met de VVD; deze beweging kreeg de naam „spijstimmers”, waaruit korte tijd later de Werkgroep van Christen-Radikalen ontstond. Met Wim in 't Veld stelde hij de brochure „Christen Radikaal” samen, en in 1970 schreef hij „Op weg naar de ontknoping”. Tijdens een verlof in Nederland wakte hij dit voorjaar de ARP-aanhang op, bij de statenverkiezingen hun stem te geven aan de PPR. De Gaay Fortman bedankte voor het lidmaatschap van de ARP op het moment dat die partij definitief koos voor de christendemocratische samenwerking, waardoor het begrip „AR-radikaal” naar zijn gevoel een contradictie in terminis was geworden. Meteen daarop sloot hij zich aan bij de PPR.

Naar zijn mening is de PPR nu de enige kans om wezenlijke vernieuwing in de Nederlandse politiek af te dwingen. „Ik ben optimistisch over de verkiezingscampagne hoewel die een zware zal zijn vanwege de hetze die de CDU-leiding tegen de PPR zal voeren.”

Sinds ruim drie jaar is de Gaay Fortman in Zambia, als docent aan de universiteit in Lusaka. Tevens treedt hij daar op als voorzitter van een regeringscommissie voor landbouwproducten en marketing van landbouwproducten. Hij is ook lid van de Raad voor de Prijsbeheersing in Zambia. Zijn bijzondere belangstelling gaat uit naar ontwikkelingsamenwerking, rassenvraagstukken, vredespolitiek, economische orde en economische politiek. Wordt hij in april tot lid van de Tweede Kamer gekozen (tijdens de verkiezingscampagne is hij in ons land), dan laat hij meteen zijn gezin naar Nederland overkomen. Wordt hij niet gekozen, dan zal hij waarschijnlijk zijn werk in Zambia voortzetten.

JANSSEN
Paul (Paulus), Jacobus
25-2-1927

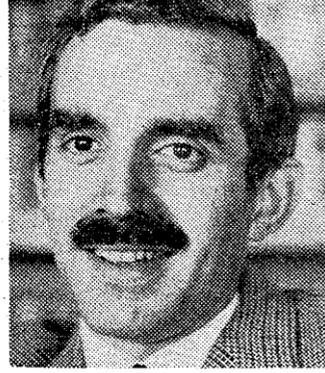
Gehuwd, geen kinderen.

Geboren in Noord-Brabant (Hoeven) doorliep hij eerst een MULO en haalde vervolgens een HBS-B diploma aan het St. Norbertuslyceum te Roosendaal. Aan de Katholieke Economische Hogeschool in Tilburg voltooide hij tot slot een studie bedrijfseconomie.

De praktijk begon op de afdeling kalkulatie en planning van Philips in Eindhoven. In 1956 kwam Janssen bij het NKV als economisch adviseur van de Katholieke Bond van Werknemers in de Bouwnijverheid. Hij trad toen ook op als economisch adviseur van het Katholiek Instituut voor Volkshuisvesting. Binnen de KVP aanvaardde hij functies als lid van de Raad voor de Volkshuisvesting en als lid van de sociaal-economische commissie.

Op 23 februari 1967 werd Paul Janssen beëdigd als lid van de Tweede Kamer; een jaar later verliet hij met Aarden, mej. Kessel en Van Doorn de KVP-fractie en zocht een nieuw politiek tehuis in de officieel nog altijd geheten „groep Aarden”. Binnen die fractie doet hij het werk op financieel en economisch terrein.

Bovendien is hij lid van de kamercommissies Rijksuitgaven, voor Defensie, en van de subcommissie voor militaire NATO en Westeuropese Unie zaken. De rij van commissielidmaatschappen is dan nog niet afgesloten, want ook die voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, die van Verkeer en Waterstaat, van handelspolitiek en van sociale zaken moeten nog worden genoemd.

JURGENS
Erik, Constant, Maria
24-11-1935

Gehuwd, vader van twee dochters van 8 en 4 jaar, en van een zoon van 2.

Doorliep een lagere school in Engeland, en liet zich vervolgens bij paters Jezuiten in Zeist de wijsheid bijbrengen die nodig is voor het diploma gymnasium alpha. Een rechtenstudie in Amsterdam voltooide de opleiding; op dit moment is Jurgens docent staatsrecht aan de Amsterdamse universiteit. Eerder was hij werkzaam bij het ministerie van buitenlandse zaken en bij Unilever.

Zijn huidige beroep leidde tot een bijzondere belangstelling voor zaken betreffende justitie, binnenlands bestuur, wetgeving en ruimtelijke ordening.

Daarnaast gaat zijn belangstelling uit naar de vredespolitiek. Een ander heeft hij nuttig kunnen maken als — onbezoldigd — fractie-assistent van de groep-Aarden (de fractie telt drie van deze assistenten, behalve Jurgens ook Karel van Eerd en Henry Faas).

In 1967 was Jurgens mede-oprichter van de Werkgroep van Christen-Radikalen.

Een jaar later was hij betrokken bij de oprichting van de PPR, waarvan hij na Bogaers' aftreden voorzitter werd. Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1970 was hij lijsttrekker voor de PPR in Amsterdam, helaas zonder resultaat.

Jurgens voelt zich nog steeds bijzonder geïnteresseerd in het vraagstuk van de „radikaliteit van het evangelie” en de toepassing daarvan in de politiek. Dit uit zich in een nauwlettend volgen van de ontwikkelingen in de theologie sinds het Vaticaanse concilie en de bijeenkomsten van de Wereldraad van Kerken in Genève en Uppsala (de „theologie van de revolutie”, of — zoals Verkuyl het noemt — „van de transformatie” naar een nieuwe, meer rechtvaardige maatschappij).

KESSEL
Annie, A. M.
6-8-1918

Ongehuwd

Na een MULO-opleiding en twee jaar filosofie te hebben gestudeerd doorliep Annie Kessel nog een leraarsopleiding voor huis-houdkundige.

Met deze kennis gewapend kreeg het verenigingsleven een stevige greep op haar wat tot uiting kwam in tal van bestuurslidmaatschappen. Van 1946 tot 1965 was zij voorzitter van de Vrouwenbeweging van het NKV.

Daarnaast doorliep zij nog tal van andere bestuurslidmaatschappen die in dezelfde hoek liggen: van NKV-organisaties en van vrouwenbewegingen. In een aantal gevallen overschreed dit de grenzen want ook internationale organisaties wisten haar te vinden.

Wat voor de andere twee kamerleden van de Groep-Aarden geldt geldt ook voor Annie Kessel: in een kleine fractie moet zij zich met vrij veel problemen bezig houden. Zo zit zij in de tweedekamercommissie voor onderwijs, volksgezondheid, middenstand en landbouw.

Haar grootste bekendheid op politiek terrein kreeg zij vermoedelijk op nog weer een ander terrein: haar bemoeienis met de problemen van de werkende jeugd.

Evenzeer gaat haar belangstelling uit naar de zorgen van andere groepen die in onze samenleving zijn achtergebleven. Daarnaast heeft zij speciale interesse voor konsumentenproblemen en voor een puur politiek probleem: het contact tussen kiezer en gekozenen.

uit de hand gelopen wereld

Edmund Leach 17,50

Deze tijd is van nu, de maatschappij van gisteren. Is dat aanvaardbaar? Een ander denken is nodig. De auteur werkt zijn ideeën hierover uit op terreinen die ons na staan: het gezin en de samenleving.

... Leach' hele boek is een pleidooi om de moed te hebben de wereld in te richten zoals wij haar hebben willen.

De nieuwe linie

Verkrijgbaar bij de boekhandel

WOLTERS-NOORDHOFF

Op 30 januari zal in 's-Hertogenbosch een kongres worden gehouden dat direkt is gericht op de verkiezingen voor de Tweede Kamer. Op dat kongres moet namelijk het verkiezingsprogramma worden vastgesteld. In de voorafgaande 4 weken zullen de aktiecentra een ontwerp-programma kunnen beoordelen dat — zo is de planning — op 1 januari gereed moet zijn. Het ontwerp zal op papier worden gezet door een program-commissie, bestaande uit de leden van de kort geleden tot stand gekomen Studiestichting van de PPR, de voorzitters van de vaste programmakommissies, de leden van de groep-Aarden en nog enkele deskundigen.

De zojuist genoemde studie-stichting wordt bemand door: K. van Eerd, B. de Gaay-Fortman, P. van Gorkum, mevr. D. v. d. Heem-Wagemakers, L. Hoefnagels, M. van Hulten, S. Huybregts, mevr. T. Janssens-Quant, E. Jurgens, A. Reynders, R. de Wal en H. Vroom. J. Aarden treedt op als adviseur van deze stichting.

Reakties op kongres Nijmegen

MEER AANDACHT VOOR PROGRAMMATISCH WERK

Op het Nijmeegse kongres is o.m. een motie aangenomen, die aangeduid werd met „Rotterdam-6”, ondertekend door de schrijver van deze brief. Aangezien niet alle kongressecties hierover hebben kunnen praten en er ook geen plenaire discussie over is geweest, terwijl bovendien het kongres op het moment van behandeling erg onkritisch was, is het goed om op deze plaats op terug te komen.

De motie luidde: Het kongres spreekt de wens uit dat het bestuur van de partij zich meer als ideeën-bron zal gaan opstellen, en discussies in de partij zal stimuleren over de vraag of we wel op de juiste manier politiek bedrijven.

Hij vormde het slot van een open brief, die veel eerder dit jaar aan het partijbestuur is gezonden, waarin werd gepleit voor een fundamentele maatschappij-kritische houding, voor grotere aandacht voor vragen „die vooraf gaan aan de vragen die gewoonlijk in „de politiek” gesteld worden.

De aanleiding tot de open brief was de volgende: Vooral tijdens de voorbereiding op de verkiezingen viel het me op, hoezeer de partij zich concentreerde op het trekken van kiezers, in plaats van gewoon goede politieke acties te ondernemen. Het leek wel of de partij helemaal doel in zichzelf was geworden: de actiecentra vergaderden enkel over huis-

houdelijke zaken, en dachten nog slechts aan het vergaren van macht.

Ik zie als functie van een politieke partij veeleer de vorming van leden en niet-leden, het bijsprijngen in noodsituaties, en het maatschappelijke achterhoede meer kansen te geven. Daar komt ook het werk in de volksvertegenwoordiging bij, maar dat hoeft niet alle aandacht op te eisen.

Ik geloof dan ook, dat we voor de komende verkiezing ons niet zo sterk moeten concentreren op het plakken van plakaten of op het doen verschijnen in de pers van zorgvuldig getimede uitspraken. Laten we in de actiecentra ons bezinnen op wat er te doen valt, en wat de werkelijke fundamentele vragen zijn = vragen over de wortels, van de maatschappij. Tenslotte betekent radikaal: wortelachtig. De politiek moet in onze partij niet alleen centraal bedreven worden, de actiecentra zijn het belangrijkste.

Vandaar het door u aangenomen voorstel, dat het bestuur die politieke bedrijvigheid aan de basis gaat stimuleren; bijvoorbeeld door discussienota's, referenda, en actieplannen die gedecentraliseerd uitgevoerd moeten worden. Ik hoop dat er concrete voorstellen van actiecentra en besturen zullen komen.

Fokke Goudswaard.

Het werkterrein is de wereld

Pleidooi voor een gerichte opstelling van de PPR en de fractie in de komende jaren

DEELNAME AAN VERKIEZINGEN VEREIST EEN EIGEN GEZICHT.

Tijdens het PPR-kongres in Nijmegen hebben wij het besluit genomen onder alle omstandigheden — ook indien geen of slechts een beperkte vorm van samenwerking te realiseren is — zelfstandig aan de verkiezingen deel te nemen. Hoe men ook binnen onze partij over dit besluit denkt, het moet duidelijk zijn dat het NU een vereiste is te bepalen in welk opzicht wij in de komende jaren een eigen gezicht gaan ontwikkelen, zeker t.a.v. de kiezer, maar ook t.a.v. de oppositionele partijen waarmee we de afgelopen jaren in de Kamer om uiteenlopende redenen gezamenlijk oppositie hebben gevoerd. Zelfstandig gaan deelnemen aan de verkiezingen heeft dan alleen zin én rechtvaardiging, indien we kritisch willen nadenken over het werkterrein dat de PPR wil kiezen wanneer zij gescheiden opereert naast de PvdA. Voor de bevolking zullen wij op 28 april a.s. — en vooral daarna — ons gezicht moeten tonen, dat gebaseerd zal zijn op ons verkiezingsprogramma en de kandidaten die zich voor dit programma willen en gaan inzetten.

WAAR ZOU NU HET ZWAARTEPUNT IN ONS PROGRAMMA EN ONZE KAMPAGNE KUNNEN LIGGEN?

Wanneer we ons politiek programma — vorig jaar in Tilburg en Utrecht vastgesteld — bekijken, dan treffen we vele binnenlandse sociaal-ekonomische verlangens aan, die ook terug te vinden zijn op het verlanglijstje van de PvdA. Weliswaar zijn er verschillpunten in de wijze waarop deze verlangens verwezenlijkt dienen te worden, maar hun zorg voor de maatschappelijke achterhoede is ook de onze te noemen.

Voor het opheffen van het binnenlandse sociale onrecht willen zowel PvdA als PPR zich beiden inzetten. Dat moet natuurlijk zo blijven, maar op het moment dat we dit vaststellen zullen wij ons voor de kiezer en voor ons zelf moeten rechtvaardigen waarin wij ons dan nog onderscheiden van de Partij van de Arbeid.

Dit onderscheid en daarmee het te bepalen gezicht van de PPR kunnen we vinden door de nadruk te gaan leggen op de taak van de PPR zoals omschreven in de punten van het program-hoofdstuk — Het werkterrein is de wereld — en diens gevolgde de problematiek van de ontwikkelingsamenwerking, de vraagstukken rondom oorlog en vrede centraal te stellen in ons verkiezingsprogramma, hetgeen volledig onderschre-

ven dient te worden door alle kandidaten van de toekomstige PPR-fractie.

HET EEN SLUIT HET ANDER NIET UIT.

Dit betekent niet dat we uitsluitend oog zouden moeten hebben voor de sociale onrechtvaardigheden in de wereld. We zullen dit altijd blijven koppelen aan de ekonomische problematiek in ons eigen land. De samenhang tussen structurele wijzigingen in eigen land en in de derde wereld dient voorop te staan. Die samenhang voortdurend aan te tonen en op een begrijpelijke manier hierover te informeren lijkt me een taak bij uitstek voor de PPR.

HEBBERN WE DAN TOT NU TOE GEEN EIGEN GELUID LATEN HOREN?

Zeker, we zijn gelukkig te pas en te onpas in de publiciteit geweest, maar de kiezer heeft het toch niet kunnen, soms niet willen volgen.

De groep Aarden heeft hard gewerkt, dat staat buiten kijf. Maar in de Kamer en ook daarbuiten hebben we te weinig gezicht getoond mogelijk doordat wij alles tegelijk wilden aanpakken.

Onze kamerfractie bleef voor de buitenwereld — onze kiezers — onbekend doordat men teveel in het gareel van Den Uyl c.s. ging lopen, hetgeen het voeren van een gericht, eigen-PPR-beleid verhinderde.

EEN VOORSTEL OVER DE TAAK EN WERKWIJZE VAN DE TOEKOMSTIGE FRACTIE.

Analoog naar de geschetste keuze zullen wij kandidaten moeten kiezen die door hun werkring of hun vrijwilligerswerk dagelijks te maken hebben met het terrein van de ontwikkelingsamenwerking, de vredespolitiek, de democratiseringbeweging in bedrijven, (overheids)instellingen, het onderwijs, het leger etc. Met name denk ik dan aan die PPR-leden die werken of samenwerken in of met bv. Sjaloom, Pax Christi, het Interkerkelijk Vredesberaad, Clasc, Angola Comité, Release, aan hen die contacten hebben met organisaties in V.N.-verband, met het Polemologisch Instituut in Groningen en aan hen die actief zijn in de Kritische Vakbeweging.

Verder hebben we leden die werken op diverse vormingscentra in ons land en leden die zich verdiept hebben in de problematiek rondom de gastarbeiders en rondom de Antillen en Surinamers in Nederland.

Bij de discussie over de vijf kernkandidaten wordt uitgegaan

NIJMEGEN 17-10-'70

Ze zijn weg, de evangelische Radikalen. Van een kant jammer, mankracht kunnen we niet missen. Ze hebben zeker veel van hun energie en talenten besteed aan de PPR.

Het draait allemaal om „Dronten”. Wij kennen noch de geest, noch het spook van „Dronten”. Wij nemen aan dat het partijprogramma conform „Dronten” opgesteld is. (Anders waren de „evangelisten” wel eerder uitgestapt.)

Onze stelling: de evangelisten of christelijken hebben niet de juiste PPR-mentaliteit, menen we te kunnen aantonen aan de hand van het partijprogramma.

Uit de inleiding citeren wij: De samenwerking met anderen — hoe zij zich ook noemen, uit welke milieu zij komen en welke tradities zij ook mogen hebben — staat voorop. Het gaat erom, dat er iets gebeurt.

Nog een citaat uit de inleiding: Wel geloven de Radikalen, dat zij beter in staat zijn dan de oude partijen, iets bij te dragen aan de vernieuwing. Dat geloven zij, omdat zij niet in de eerste plaats vragen: door welke hobbies, door welke historie, door welk geloof, door welke naam worden wij bijeen gehouden? Zij stellen voorop: over welke punten kunnen wij het politiek eens worden.

Er is één ding, waarvan de Radikalen wel zeker zijn en waarover zij geen discussie aanvaarden: de gelijkwaardigheid van de mensen. Wie hen aan boord komt met diskriminatie op grond van ras, geloof, levensbeschouwing, status, sekse, seksuele geaardheid, of wat dan ook, wijzen zij af. Want juist om de mens is het de Radikalen begonnen. (Einde citaat.)

De uitgetreden hebben meegerukt het programma van 19.4.69 en 7.6.69 te formuleren. Ze zijn het dus eens met de hierboven aangehaalde passages. Nu ineens moet de PPR vastgeprikt worden op het Evangelie. Nu komen ze opdraven met het predikaat Christelijk of Evangelisch. De heren hebben toch aanvaard dat hierover geen discussie mogelijk is. Feitelijk diskrimineren doen ze niet, maar een levensbeschouwing officieel promoveren binnen de PPR is uiteindelijk hetzelfde. Ze willen met de christelijke partijen bekvechten over wie het beste

christen is. Gaat het over witmakers?

Wilden ze misschien het etiket Christelijk gebruiken als aas, om via de AR-Radikalen o.l.v. Feddema, de in de KVP-AR-CHU ingekapselde en nog twijfelende Radikalen los te weken?

Als een partijkongres zich uitsprekt tegen vastleggen van een christelijk principe, kun je als voorstander van dit principe twee dingen doen: of wederzijds respecteren van de inspiratiebronnen en gewoon doorwerken of wegwezen. Als je voor het laatste kiest, ben je dan dogmatisch, of kies je de weg van de minste weerstand.

Kreten over de PPR zoals: onredelijkheid en straattoestanden, zijn niet meer dan insinuaties. Het komt alleen erg rot over via de publiciteitsmedia.

En als „men” ons onredelijk vindt of op één hoog gooit met extremisten, kun je alweer maar twee dingen doen: of „men” van het tegendeel trachten te overtuigen, of ophouden. Alweer die weg van de minste weerstand. Nog zo'n kreet: wij zullen ons duidelijk moeten verzetten tegen onwaardige, autoritaire en dogmatische methoden.

Als we ons sociale programma aanhouden, doen we niets anders. Twee mensen spraken op het kongres de juiste woorden. Annie Kessel in haar sociaal pleidooi, en een ons onbekende heer: minder ouwe- hoeren, meer doen. Misschien mogen we voorstellen, dat ieder, die nog eens zijn denkbeelden, via nota's e.d., op papier zet, deze toezendt aan de actiecentra. Daar kunnen ze bijdragen tot meningsvorming.

We gaan toch zeker geen tram-melant maken op een kongres over de inhoud van nota's of over denkbeelden e.d., die ons van elkaar afhouden? (Al is het alleen wij dachten dat de PPR uitgaat al uit publiciteitoverwegingen.) van gemeenschappelijke actiepunten en niet van gemeenschappelijke inspiratiebronnen. Laten we in godsnaam, (sorry, Erik) een partijkongres niet meer gebruiken als meningsvormings-arena.

LEO GERARDS -
UBACH O. WORMS,
JEF KRUTZER -
KERKRADE.

DE RODE VIJVER

Het beknopt verslag in de Radikalenkrant november 1970 over „Nijmegen” noodzaakt mij, enkele aanvullende en verbeterende kanttekeningen te plaatsen bij hetgeen ik in Nijmegen heb gezegd. Wat althans in de Radikalenkrant staat is onjuist. Hetgeen ik heb gezegd kan worden samengevat in de volgende punten:

1. De PPR is een alternatief in een overgangsfase naar nieuwe politieke verhoudingen. Als zodanig heeft zij een functie met name voor de progressieve konfessionele kiezer.

2. Het heeft geen zin naast Vondeling te gaan hengelen in dezelfde vijver; die visjes zijn al rood. Het moet ons erom gaan visjes uit de konfessionele vijver over te hevelen naar de rode vijver. Alleen dan kan er sprake zijn van het vormen van een progressieve meerderheid.

van de te verwachten verkiezingsbaarheid van deze kandidaten. Veel wenselijker lijkt het me een groep van 10 kandidaten te gaan vormen, die voor en na de verkiezingen een eenheid gaan vormen en die ongeacht het aantal leden van de groep dat gekozen wordt, gezamenlijk straks het fractiewerk gaat uitvoeren. Over de volgorde op de kandidatenlijsten (waarbij hoogstens 3 lijsttrekkers kunnen voorkomen) dienen alle leden zich uit te spreken, indien het niet anders kan: per referendum.

Elk van de tien kandidaten zou toegevoegd dienen te worden aan de programmacommissie die er al zijn of nog ingesteld worden.

LEENDERT VAN PELT -
PURMEREND.

3. Het gaat in de politiek om machtsvorming. Alleen wie een meerderheid heeft kan invloed, dat is macht uitoefenen. Daarom is het stuivertje wisselen van progressieve kiezers tussen D'66 PvdA en PPR een ondeugdelijk middel tot het verkrijgen van die meerderheid.

4. De partij is middel, geen doel. Het gevaar dat ons bedreigt is dat we in dezelfde fout vervallen als de konfessionele partijen, namelijk dat we doel en middelen door elkaar halen. Als de PPR, zijnde een middel om de konfessionele kiezer naar het progressieve kamp te brengen, mislukt, is een nadere bezinning vereist in deze zin, dat we dan naar een ander middel dan de PPR moeten zoeken.

5. Dat middel is dan m.i. toetreden tot de PvdA, die zich zal dienen te manifesteren als een pluriforme progressieve volkspartij. Pluriform is een begrip met inhoud en betekent niet een amorf geheel. De PvdA zal met ons moeten streven en zoeken naar een kader waarbinnen deze pluriformiteit zowel naar binnen als naar buiten functioneert.

6. Als middel in de huidige overgangsfase, waarin de verwarring door de ver doorgevoerde versnippering in het progressieve kamp, alsmar groter dreigt te worden, moet de functie van de PPR kritisch worden begeleid en zullen we niet moeten aarzelen de konsekwenties te trekken als blijkt dat de PPR toch niet zo is aangeslagen als velen hebben gehoopt.

7. De testcase hiervoor zal zijn de Kamerverkiezing 1971 en de wijze, waarop de PPR, binnen een progressief akkoord kan functioneren.

B. BUDDINGH' -
HILVERSUM.

Gemeenschapsbesef en de stemplicht

Bij de afschaffing van de stemplicht is men er van uitgegaan, dat ons volk in zekere zin mondig was. En dat ze vanzelf wel zouden komen.

Dit is een verschikkelijke teleurstelling gebleken. De meerderheid van de politiek-bewuste mensen kreeg een koude douche. Toegegeven, dat het onaangenaam is, als je mensen tegen hun zin een gemeenschapsplicht moet laten vervullen — een groter kwaad is 't om 1/3 of meer van de bevolking niet bij hun eigen zaken te betrekken.

Als wij goed opgelet hebben, is een van de redenen, waarom men de stemplicht wou afschaffen: dat er minder gekankerend zou worden. Maar nu zien we, dat het gekanker tegen de politiek eerder is toe- dan afgenomen. Wat moet men hiertegen doen?

VOORLICHTEN OP DE SCHOLEN! Akkoord. Maar dan ook voor ALLE Nederlandse kinderen. Er is een Vereniging van Leraren Maatschappijleer opgericht, maar die heeft o.i. nog niet de juiste koers ingeslagen om deze stof aan alle kinderen te brengen. Willen we dit bereiken, dan dient het vak Maatschappelijk Oriëntering (dit is een betere naam dan Maatschappijleer) in alle klassen van het Voortgezet Ond. ingevoerd te worden. Bij de huidige wetgeving is dat pas verplicht in het 3e leerjaar. Het gevolg hiervan is dat bij het Beroepsopleidingswet, vooral bij de Huisoudscholen, veel leerlingen dit vak helemaal niet krijgen, want velen gaan na het 2e jaar van school, sommigen al na het 1e jaar. Denk eraan, dat bijna de helft van onze kinderen naar het Beroepsopleidingswet gaan.

Hier zit nu het knelpunt. De jeugd komt onvoorbereid in de maatschappij. Ze hebben geen kijk op politiek. Belangstelling is ze veelal niet bijgebracht. Weliswaar krijgen in sommige gemeenten de a.s. kiezers een boekje „Burgerschap en burgerzin”, maar als ze uitgenodigd worden voor een voorlichtingsavond, komt er vaak maar een 5e deel. Ze hebben nog altijd het idee „We hebben toch niets in te brengen. Het is ook moeilijk te doorzien, dat onze stem invloed heeft. Er moet veel meer bewuste politieke voorlichting gegeven worden. En dat moet de mensen dan vaak thuisgebracht worden. Dus: HUISBEZOEK door 'n kader van polbewuste mensen (Wie werkt dit idee uit, gezamenlijk voor de partijen van t PAK?) Men hoort veel over inspraak. Als een mens inspraak heeft in zijn school of werk, dan krijgt hij er meer liefhebberij in. Als 'n mens inspraak krijgt in gemeente, of landsregering, krijgt hij (zij) er ook meer liefhebberij in, maar hij krijgt er ook meer verantwoordelijkheid voor. Daarom moet inspraak EN verantwoordelijkheid vanaf de kleuterschool beoefend worden. Dat is de enige manier om op den duur de lauwheid t.o.v. de politiek (= dienst aan de gemeenschap!) af te komen.

Om e.e.a. te bereiken, hebben we minstens 10 jaar nodig. Als de jeugd werkelijk goed politiek voorbereid is, zou men eraan kunnen denken, de stemplicht af te schaffen. Stemplicht afschaffen bij een politiek onmondig volk is te vergelijken met een peuter, die men aan de hand leert lopen, en midden op de straat loslaat. Dan gebeuren er ongelukken. Die gebeuren er op politiek gebied ook. De onverschilligheid is groot. De verwarring is ook groot en daar moeten de PARTIJEN wat aan doen!

Enkele suggesties:

1. We moeten van de belangenpartijen (tjes) af.
2. De progressieve partijen moeten een stembusakkoord aangaan.
3. Elke kandidaat (ook van een kleine-, maar geen belangenpartij), die de kiesdeler haalt, dient in de Tweede Kamer te komen; wie 40 à 50.000 stemmen haalt, vertegenwoordigt genoeg mensen om recht te hebben op 'n zetel.
4. VOORTDUREND contact tussen kiezers en gekozenen. Samenvattend willen wij van Tweede Kamervertegenwoordigers van de progressieve partijen vragen:
 - a. IJveren voor weder-invoering van de stemplicht.
 - b. IJveren voor verplichte invoering van 't vak MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTERING in de 1e klassen (Brugklassen) van alle soorten Voortgezet Onderwijs, vooral bij het Beroepsopleidingswet.

Met belangstelling wachten wij de mening van Kamerleden en anderen.

TIEL D. Prins